

**KEMAN ÖĞRETİMİNDE TEKE YÖRESİ TÜRKÜLERİNİN
SESLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BİR ALIŞTIRMA MODELİ
ÖNERİSİ VE UYGULAMADAKİ GÖRÜNÜMÜ**

Hüseyin Parpucu

DOKTORA TEZİ

**GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

ARALIK, 2021

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 12 (on iki) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Hüseyin

Soyadı : Parpucu

Bölümü : Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı

İmza :

Teslim tarihi : 03/12/2021

TEZİN

Türkçe Adı : Keman Öğretiminde Teke Yöresi Türkülerinin Seslendirilmesine Yönelik Bir Alıştırma Modeli Önerisi ve Uygulamadaki Görünümü

İngilizce Adı : A Practice Model Proposal for the Vocalization of Teke Region Folk Songs in Violin Teaching and Its Appearance in Practice

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Hüseyin PARPUCU

İmza:.....

JÜRİ ONAY SAYFASI

Hüseyin PARPUCU tarafından hazırlanan ‘‘Keman Öğretiminde Teke Yöresi Türkülerinin Seslendirilmesine Yönelik Bir Alıştırma Modeli Önerisi ve Uygulamadaki Görünümü’’ adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Sadık ÖZÇELİK

.....

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Başkan: Prof. Dr. Ayşe DEMİRBOLAT

.....

Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Prof. Dr. Aytekin ALBUZ

.....

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Prof. Dr. Halil Levent KUTERDEM

.....

Kompozisyon ve Orkestra Şefliği Anasanat Dalı, Hacettepe Üniversitesi

Üye: Doç. Dr. Demet GÜRHAN

.....

Sahne Sanatları Bölümü Şan Anasanat Dalı, Ankara Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 26/11/2021

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Doktora tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Yücel GELİŞLİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

Canım Aileme

TEŞEKKÜR

Öncelikle tezimin yazım sürecinde bana her türlü bilgi ve birikimini sabırla aktararak birçok konuda yönlendiren ve üzerimde oldukça emeği olan sayın danışmanım Prof. Dr. Sadık Özçelik hocama, tez izleme kurulunda yer alıp tezimin şekillenmesine destek olan ve yönlendiren hocalarım Prof. Dr. Aytekin Albuz ve Prof. Dr. Ayşe Demirbolat hocalarıma, keman eğitim sürecimin gelişimindeki katkısına ve tezimdeki keman ile ilgili fikirleriyle beni yönlendiren Prof. Dr. Şeyda Çilden'e, tezimdeki istatistiki analizleri yapmama yardımcı olup beni yönlendiren Dr. Öğr Üyesi Fuat Elkonca' ya, yöntem kısmında beni yönlendiren ve tezime katkı sunan arkadaşım Dr. Öğr Üyesi Barış Eroğlu' ya, uzman olarak görüşlerini aldığım hocalarıma, araştırmama katılan öğrenci arkadaşlarıma, yaşamım boyunca beni büyütüp yetiştiren ve her türlü maddi, manevi desteğini esirgemeyip yanımda olan sevgili annem Özcan Parpucu ve babam Mustafa Parpucu' ya, bugüne kadar hep yanımda olan ve beni sürekli her konuda destekleyen sevgili eşim Ayşegül Parpucu' ya teşekkürlerimi sunarım.

**KEMAN ÖĞRETİMİNDE TEKE YÖRESİ TÜRKÜLERİNİN
SESLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BİR ALIŞTIRMA MODELİ
ÖNERİSİ VE UYGULAMADAKİ GÖRÜNÜMÜ**

(Doktora Tezi)

Hüseyin Parpucu
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Aralık 2021

ÖZ

Bu çalışma ile, keman eğitimine uyarlanmış yöresel tavrılı Teke Yöresi türkülerinin doğru ve etkili seslendirilebilmesini sağlamak için keman eğitimindeki teknik ve ilkeler doğrultusunda alıştırmaların hazırlanması, hazırlanan alıştırmaların uygulamadaki etkililik düzeyinin belirlenmesi ve etkililik düzeyi belirlenen alıştırmalar ile bir repertuvarın oluşturulması amaçlanmaktadır. Araştırma, bir boyutuyla durum tespitiye dayalı betimsel, diğer boyutuyla ise uygulamaya yönelik tek gruplu ön test-son test deneme modelinde olup; karma desenli bir çalışma temeline dayanmaktadır. Araştırmanın betimsel deseninde araştırmaya zemin hazırlamak ve literatürünü oluşturmak için çeşitli kaynaklardan tarama yöntemi ile veriler elde edilmiştir. Araştırmada Teke Yöresine ait 2 türkü olan ‘Serenler Zeybeği’ ve ‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türküsü yer almaktadır. Türküler, uzman görüşleri dahilinde keman öğretimi için uyarlanmış ve bu uyarlamanın seslendirilebilirliğine yönelik olarak alıştırmalar hazırlanmıştır. Alıştırmalar, türkülerdeki teknikleri ortaya çıkarmaya yönelik yapılan ‘İçerik Analizi’ ne göre belirlenmiş ve uzman görüşü alınarak ritimsel yapı, makamsal yapı, sağ el teknikleri ve sol el teknikleri başlıklarında 4 kategoride hazırlanmıştır. Türkü düzenlemelerinin aslına uygunluğu ve alıştırmaların etkililiğine

yönelik alınan uzman görüşlerinin tutarlığını belirlemek için Uyum/Uyuşma Yüzdesi' ne bakılmıştır. Hazırlanan alıştırmaların etkililik oranını belirlemek için Gazi ve Aksaray Üniversitelerinden belirli kriterlere göre seçilmiş toplamda 6 öğrenci örneklem grubuna dahil edilmiştir. Belirlenen 6 öğrenci ile alıştırmaların etkililiğine yönelik olarak 2020-2021 eğitim öğretim yılında pandemi sebebiyle çevrimiçi olarak 'Zoom Cloud Meetings' uygulaması ile her bir türkü için 4 ders, toplamda 8 ders gerçekleştirilmiştir. Ön test ve son test uygulamasına yönelik olarak uzman görüşleri dahilinde hazırlanan 'Performans Değerlendirme Ölçeği' ile 5 keman uzmanından görüş alınmış ve elde edilen görüşler Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile analiz edilmiştir. Keman uzmanlarının verdikleri puanların uyumu ise Krippendorff's Alpha güvenirlik katsayısı ile hesaplanmıştır. Alıştırmaların özellikleri ile ilgili, türkülerdeki sağ el tekniklerinden olan Spiccato, Bağlı Spiccato, Staccato, Martele ve Bağlı Staccato tekniklerinin belirli özelliklere göre hazırlanmış diziler üzerinde gösterildiği, sol el tekniklerinden olan Otuzikilik Nota, Trill, Çift Ses, Süsleme ve Konum Değiştirme tekniklerine yönelik olarak da spesifik alıştırmaların hazırlandığı; bu alıştırmalar hazırlanırken çeşitli metot kitaplarından da referans alındığı ile ilgili sonuçlara ulaşılmıştır. Alıştırmaların etkililiğine yönelik elde edilen ön test ve son test verilerine göre ise, türkülerdeki makamsal yapı, ritimsel yapı, sağ el teknikleri ve sol el tekniklerinin seslendirilebilirliğine yönelik hazırlanan bütün alıştırmaların türkülerin seslendirilebilirliğine anlamlı düzeyde bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Müzik Eğitimi, Keman Eğitimi, Türkü, Teke Yöresi, Alıştırma.

Sayfa Adedi : 275

Danışman : Prof. Dr. Sadık ÖZÇELİK

**A PRACTICE MODEL PROPOSAL FOR THE VOCALIZATION OF
TEKE REGION FOLK SONGS IN VIOLIN TEACHING AND ITS
APPEARANCE IN PRACTICE**

(Ph.D Thesis)

Hüseyin Parpucu

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

December 2021

ABSTRACT

In this study, it is purposed that to prepare the exercises in accordance with the techniques and principles in violin education in order to ensure that the Teke folk songs with local manners adapted to violin education can be performed correctly and effectively; to determine the effectiveness level of the prepared exercises in practice and to create a repertoire with the exercises for which the effectiveness level is determined. The research is in a descriptive model based on due diligence in one dimension, and in a single-group pretest-posttest trial model in the other dimension; It is based on a mixed pattern study. In the descriptive design of the research, data were obtained by scanning method from various sources in order to prepare the ground for the research and to create the literature. In the research, there are two folk songs of Teke region, 'Serenler Zeybeği' and 'Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu'. The folk songs were adapted for violin teaching within the scope of expert opinions and exercises were prepared for the can be vocalization of this adaptation. The exercises were determined according to the 'Content Analysis' to reveal the techniques in folk songs and were prepared in 4 categories under the headings of rhythmic structure, maqam structure, right hand techniques and left hand techniques by taking expert opinion. In order to determine the

authenticity of the folk song arrangements and the consistency of the expert opinions on the effectiveness of the exercises, the Percent of Concordance/Agreement was examined. In order to determine the effectiveness of the prepared exercises, a total of 6 students selected from Gazi and Aksaray Universities according to certain criteria were included in the sample group. For the effectiveness of the exercises with 6 students determined, 4 lessons for each folk song, a total of 8 lessons were held with the 'Zoom Cloud Meetings' application online due to the pandemic in the 2020-2021 academic year. For the pre-test and post-test application, with the 'Performance Evaluation Scale', which was prepared within the scope of expert opinions, was taken from 5 violin experts opinion and the obtained opinions were analyzed with the Wilcoxon Signed Rank Test. The harmony of the scores given by the violin experts was calculated with the Krippendorff's Alpha reliability coefficient. Regarding the features of the exercises, the right-handed techniques of Spiccato, Bound Spiccato, Staccato, Martele and Bound Staccato are shown on scales prepared according to certain characteristics, and for the left-handed Thirty-Two Note, Trill, Double Voice, Ornamentation and Position Changing techniques specific exercises are prepared; It was concluded that references were taken from various method books while these exercises were being prepared. According to the pre-test and post-test data obtained for the effectiveness of the exercises, it was concluded that all the exercises prepared for the maqam structure, rhythmic structure, right hand techniques and left hand techniques in the folk songs had a significant effect on the can be vocalization of the folk songs.

Key Words : Music Education, Violin Education, Folk Song, Teke Region, Practice.
Page Number : 275
Supervisor : Prof. Dr. Sadık ÖZÇELİK

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU.....	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
İTHAF SAYFASI.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZ.....	vi
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar LİSTESİ.....	xxv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xxxi
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	5
1.2. Problem Cümlesi.....	6
1.3. Alt Problemler.....	6
1.4. Araştırmanın Amacı.....	6
1.5. Araştırmanın Önemi.....	7

1.6. Varsayımlar.....	7
1.7. Sınırlılıklar.....	8
1.8. İlgili Araştırmalar.....	8
1.8.1. Keman ile İlgili Yapılmış Araştırmalar.....	8
1.8.2. Viyola ile İlgili Yapılmış Araştırmalar.....	13
1.8.3. Viyolonsel ile İlgili Yapılmış Araştırmalar.....	14
1.8.4. Piyano ile İlgili Yapılmış Araştırmalar.....	16
1.8.5. Gitar ile İlgili Yapılmış Araştırmalar.....	17
1.8.6. Flüt ile İlgili Yapılmış Araştırmalar.....	19
1.8.7. Kabak Kemane ile İlgili Yapılmış Araştırmalar.....	22
1.8.8. Kemeçe ile İlgili Yapılmış Araştırmalar.....	23
1.8.9. Bağlama ile İlgili Yapılmış Araştırmalar.....	24
BÖLÜM II.....	27
KURAMSAL ÇERÇEVE.....	27
2.1. Kültür.....	27
2.2. Müzik Eğitimi.....	29
2.3. Çalgı Eğitimi.....	31
2.4. Keman Eğitimi.....	32
2.5. Araştırmada Yer Alan Teke Yöresi Türkülerindeki Keman Teknikleri ve Özellikleri.....	34
2.5.1. Teke Yöresi Türkülerindeki Sağ El (Yay) Teknikleri.....	35
2.5.1.1. <i>Staccato</i>	36
2.5.1.1.1. <i>Bağlı (Uçan) Staccato</i>	36
2.5.1.2. <i>Martele</i>	37
2.5.1.3. <i>Ricochet</i>	38
2.5.1.4. <i>Spiccato</i>	38

2.5.1.4.1. <i>Bağlı (Uçan) Spiccato</i>	39
2.5.2. Teke Yöresi Türkülerindeki Sol El Teknikleri	40
2.5.2.1. <i>Otuzikilik Nota</i>	40
2.5.2.2. <i>Çift Ses</i>	41
2.5.2.3. <i>Süsleme</i>	41
2.5.2.3.1. <i>Çarpma</i>	41
2.5.2.3.2. <i>Trill</i>	42
2.5.2.4. <i>Konum (Pozisyon) Değişikliği</i>	42
2.6. Türk Keman Eğitiminin Tarihi ve Günümüzdeki Durumu	43
2.6.1. <i>Cumhuriyet Öncesi Keman Eğitimi</i>	43
2.6.2. <i>Cumhuriyet Sonrası Keman Eğitimi</i>	44
2.6.3. <i>Türk Keman Okulunun Oluşumu</i>	45
2.6.4. <i>Günümüzdeki Keman Eğitiminin Verildiği Kurumlar</i>	46
2.7. Türk Halk Müziği ve Özellikleri	50
2.8. Teke Yöresi ve Özellikleri	58
2.9. Araştırmada Yer Alan Teke Yöresi Türkülerinin Ritimsel ve Makamsal Özellikleri	62
2.9.1. <i>Araştırmada Yer Alan Teke Yöresi Türkülerinin Ritimsel Özellikleri</i>	63
2.9.1.1. <i>9/8'lik Ritimsel Yapı</i>	63
2.9.1.2. <i>9/16'lık Ritimsel Yapı</i>	63
2.9.2. <i>Araştırmada Yer Alan Teke Yöresi Türkülerinin Makamsal Özellikleri</i>	63
2.9.2.1. <i>Hüseyni Makamı</i>	64
2.9.2.2. <i>Karcıgar Makamı</i>	64
2.10. Egzersiz ve Alıştırma	65

BÖLÜM III.....	69
YÖNTEM.....	69
3.1. Araştırmanın Modeli.....	69
3.2. Uzman ve Öğrenci Grubu.....	71
3.3. Evren ve Örneklem.....	72
3.4. Verilerin Toplanması.....	73
3.4.1. Araştırmanın Betimsel Deseninde Yapılan İşlemler.....	75
3.4.1.1. Türkülerin Seçilmesine Yönelik Süreç ve İşlemler.....	75
3.4.1.2. Türkülerin Makamlarının Belirlenmesine Yönelik Süreç ve İşlemler.....	76
3.4.1.3. Türkülerin Kemana Uyarlanmasına Dair Süreç ve İşlemler.....	77
3.4.1.3.1. Serenler Zeybeği Türküsünün Kemana Uyarlanmasına Dair Süreç ve İşlemler.....	77
3.4.1.3.2. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Kemana Uyarlanmasına Dair Süreç ve İşlemler.....	80
3.4.1.4. Türkülere Ait Alıştırmaların Hazırlanmasına Dair Süreç ve İşlemler.....	82
3.4.1.5. Deneysel Süreç Ders Planı.....	89
3.4.1.6. Deneysel Süreç Günlük Ders Planı.....	91
3.4.1.6.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin Günlük Ders Planları.....	92
3.4.1.6.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara Ait Günlük Ders Planları.....	96
3.4.2. Araştırmanın Deneysel Deseninde Yapılan İşlemler.....	100
3.5. Veri Toplama Araçları.....	101

3.5.1. Türkülerin Aslına Uygunluğuna ve Alıştırmaların İşlevselliğine Yönelik Uzman Görüş Formları.....	101
3.5.2. Ön Test ve Son Testte Kullanılan Performans Değerlendirme Ölçeği Formu.....	101
3.6. Verilerin Analizi.....	102
BÖLÜM IV.....	103
BULGULAR ve YORUMLAR.....	103
4.1. Teke Yöresi Türkülerini Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Ezgisel (Makamsal) Alıştırmaların Özellikleri Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	103
4.1.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Ezgisel (Makamsal) Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	104
4.1.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Ezgisel (Makamsal) Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	105
4.2. Teke Yöresi Türkülerini Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Ritimsel Alıştırmaların Özellikleri Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	106
4.2.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Ritimsel Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	106
4.2.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Ritimsel Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	109
4.3. Teke Yöresi Türkülerini Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Sağ El (Yay) Tekniklerine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	113

4.3.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Sağ El (Yay) Tekniklerine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....114

4.3.1.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Spiccato Yay Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....114

4.3.1.2. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Bağlı Spiccato Yay Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....116

4.3.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Sağ El (Yay) Tekniklerine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....118

4.3.2.1. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Bağlı Staccato Yay Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....119

4.3.2.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Staccato Yay Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....120

4.3.2.3. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Martele Yay Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....121

4.3.2.4. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Ricochet Yay Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....121

4.4. Teke Yöresi Türkülerini Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Sol El Tekniklerine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....123

4.4.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Sol El Tekniklerine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....123

4.4.1.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....124

4.4.1.2. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Trill Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....125

4.4.1.3. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Çift Ses Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....126

4.4.1.4. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....127

4.4.1.4.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 1. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....127

4.4.1.4.2. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 2. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....128

4.4.1.4.3. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 3. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....129

4.4.1.4.4. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği

<i>Tekniğine İlişkin 4. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	<i>129</i>
<i>4.4.1.4.5. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 5. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	<i>130</i>
<i>4.4.1.4.6. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 6. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	<i>131</i>
<i>4.4.1.4.7. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 7. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	<i>131</i>
<i>4.4.1.4.8. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 8. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	<i>132</i>
<i>4.4.1.5. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Süsleme Tekniğine Yönelik Hazırlanan Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	<i>133</i>
<i>4.4.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Sol El Tekniklerine İlişkin Alıştırmaların Özelliklerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....</i>	<i>133</i>
<i>4.4.2.1. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	<i>134</i>
<i>4.4.2.1.1. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 1. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	<i>134</i>

4.4.2.1.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 2. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	135
4.4.2.1.3. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 3. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	136
4.4.2.1.4. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 4. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	137
4.4.2.1.5. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 5. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	137
4.4.2.1.6. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 6. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	138
4.4.2.1.7. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 7. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	139
4.4.2.1.8. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 8. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	139
4.4.2.1.9. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 9. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	140
4.4.2.1.10. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 10. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	141
4.4.2.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Trill Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	142

4.4.2.2.1. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Trill Tekniğine İlişkin 1. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	142
4.4.2.2.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Trill Tekniğine İlişkin 2. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	143
4.4.2.3. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Çift Ses Tekniğine İlişkin Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	143
4.4.2.4. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Süsleme Tekniğine İlişkin Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	144
4.4.2.5. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	145
4.4.2.5.1. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 1. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	145
4.4.2.5.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 2. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	146
4.4.2.5.3. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 3. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	147
4.4.2.5.4. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 4. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	147
4.4.2.5.5. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 5. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	148

4.4.2.5.6. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 6. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....149

4.5. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Ezgisel (Makamsal) Yapıya Olan Etkisi Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....150

4.5.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların (Ezgisel) Makamsal Yapıya Olan Etkisine ilişkin Bulgular ve Yorumlar.....150

4.5.2. Serenler Zeybeği Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların (Ezgisel) Makamsal Yapıya Olan Etkisine ilişkin Bulgular ve Yorumlar.....151

4.6. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Ritimsel Yapıya Olan Etkisi Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....153

4.6.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Ritimsel Yapıya Olan Etkisine ilişkin Bulgular ve Yorumlar.....153

4.6.2. Serenler Zeybeği Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Ritimsel Yapıya Olan Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....156

4.7. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Sağ El (Yay) Tekniklerine Olan Etkisi Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....159

4.7.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Sağ El (Yay) Tekniklerine Olan Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....159

4.7.1.1. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Spiccato Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....160

4.7.1.2. <i>Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Bağlı Spiccato Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	162
4.7.2. <i>Serenler Zeybeği Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Sağ El (Yay) Tekniklerine Olan Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....</i>	163
4.7.2.1. <i>Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Staccato Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	164
4.7.2.2. <i>Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Martele Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	165
4.7.2.3. <i>Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Bağlı Staccato Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	166
4.7.2.4. <i>Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Ricochet Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	168
4.8. <i>Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Sol El Tekniklerine Olan Etkisi Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....</i>	169
4.8.1. <i>Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Sol El Tekniklerine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	169
4.8.1.1. <i>Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Otuzikilik Nota Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	170
4.8.1.2. <i>Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Trill Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	171

4.8.1.3. <i>Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Çift Ses Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	173
4.8.1.4. <i>Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Süsleme Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	174
4.8.1.5. <i>Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Konum Değişikliği Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	175
4.8.2. <i>Serenler Zeybeği Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Sol El Tekniklerine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	176
4.8.2.1. <i>Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Otuzikilik Nota Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	178
4.8.2.2. <i>Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Trill Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	179
4.8.2.3. <i>Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Çift Ses Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	180
4.8.2.4. <i>Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Süsleme Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	181
4.8.2.5. <i>Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Konum Değişikliği Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....</i>	183
4.9. <i>Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Bütün Alıştırmaların Genel Etkisi Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....</i>	184

4.9.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Bütün Alıştırmaların Genel Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	184
4.9.2. Serenler Zeybeği Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Bütün Alıştırmaların Genel Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	185
BÖLÜM V.....	187
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	187
5.1. Sonuçlar.....	187
5.1.1. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Hazırlanan Ezgisel (Makamsal) Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Sonuçlar.....	187
5.1.2. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Hazırlanan Ritimsel Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Sonuçlar.....	187
5.1.3. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Hazırlanan Sağ El (Yay) Tekniklerine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Sonuçlar.....	188
5.1.4. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Hazırlanan Sol El Tekniklerine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Sonuçlar.....	188
5.1.5. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların (Ezgisel) Makamsal Yapıya Olan Etkisi ile İlgili Sonuçlar.....	189
5.1.6. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Ritimsel Yapıya Olan Etkisi ile İlgili Sonuçlar.....	189
5.1.7. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Sağ El (Yay) Tekniklerine Olan Etkisi ile İlgili Sonuçlar.....	190
5.1.8. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Sol El Tekniklerine Olan Etkisi ile İlgili Sonuçlar.....	191
5.1.9. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Bütün Alıştırmaların Genel Etkisi ile İlgili Sonuçlar.....	192

5.2. Öneriler.....	192
KAYNAKLAR.....	195
EKLER.....	204
Ek 1. Teke Yöresi Türkülerinin Keman Öğretiminde Kullanılması ile İlgili Uzman Görüş Formu.....	205
Ek 2. Teke Yöresine Ait Türkülerin Makamlarının Belirlenmesine Yönelik Uzman Görüş Formu.....	207
Ek 3. Teke Yöresi Türkülerinin Seslendirilmesine Yönelik Hazırlanan Alıştırmaların İşlevselliğine Yönelik Uzman Görüş Formu.....	208
Ek 4. Teke Yöresi Türkülerinin Seslendirilmesine İlişkin Performans Değerlendirme Ölçeği.....	212
Ek 5. Teke Yöresine Ait Türkülerin TRT Notaları.....	215
Ek 6. Kemana Uyarlanmış Teke Yöresi Türkülerinin Notaları.....	219
Ek 7. Hazırlanan Alıştırmalar ile İlgili Referans Alınan Etütler.....	221
Ek 8. Etik Kurul İzin Belgesi.....	232

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Kavramsal Çerçeve Yeri Alan Alt Bölümler.....	27
Tablo 2. Serenler Zeybeği Türküsünde Yeri Alan Sağ El (Yay) ve Sol El Teknikleri.....	35
Tablo 3. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünde Yeri Alan Sağ El (Yay) ve Sol El Teknikleri.....	35
Tablo 4. Teke Yöresi Türkülerindeki Sağ El (Yay) Teknikleri.....	35
Tablo 5. Teke Yöresi Türkülerindeki Sol El Teknikleri.....	40
Tablo 6. Türk Keman Okulunun Oluşmasına Olanak Sağlayan İlk Sanatçı ve Eğitimciler.....	45
Tablo 7. Günümüzdeki Keman Eğitiminin Verildiği Konservatuvarlar.....	47
Tablo 8. Günümüzde Keman Eğitiminin Verildiği Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları.....	48
Tablo 9. Günümüzde Keman Eğitiminin Verildiği Üniversitelerin Fakültelerine Bağlı Müzik Bölümleri.....	49
Tablo 10. Günümüzde Keman Eğitiminin Verildiği Güzel Sanatlar Liseleri.....	49
Tablo 11. Türk Halk Müziğindeki ‘Ayak’ olarak belirtilen adların Türk Sanat Müziğindeki Makamsal Karşılıkları.....	55
Tablo 12. Halk Müziği Çalgıları Sınıflandırması.....	57
Tablo 13. Teke Yöresinde Kullanılan Çalgılar.....	59
Tablo 14. Teke Yöresinde Yeri Alan Türkülerin Ritimsel Yapıları.....	63
Tablo 15. Teke Yöresinde Yeri Alan Türkülerin Makamsal Yapıları.....	63

Tablo 16. <i>Hüseyini Makamının Özellikleri</i>	64
Tablo 17. <i>Karcıgar Makamının Özellikleri</i>	64
Tablo 18. <i>Yöntemde Bulunan Alt Başlıklar</i>	69
Tablo 19. <i>Tek Grup Ön test – Son test Desen</i>	70
Tablo 20. <i>Araştırmada Yer Alan Uzmanların Sayısı ve Alanı</i>	71
Tablo 21. <i>Araştırmada Yer Alan Öğrencilerin Keman Ders Notları ve Ortalamaları</i>	72
Tablo 22. <i>Araştırmada Yer Alan Öğrencilerin Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması Ders Notları ve Ortalamaları</i>	72
Tablo 23. <i>Belirlenen Zeybek ve Yöresel Ritimli Türküler</i>	76
Tablo 24. <i>Türkülerin Makamlarına İlişkin Uzman Görüşleri</i>	77
Tablo 25. <i>Serenler Zeybeğine Ait Ses Dokümanları</i>	78
Tablo 26. <i>Serenler Zeybeği Türküsünün Ses Dosyalarından Elde Edilen Hız Bilgisine Ait Analiz Sonucu</i>	78
Tablo 27. <i>Serenler Zeybeği Türküsünün Aslına Uygunluğuna İlişkin Uzman Görüşleri ve Uyum Yüzdesi</i>	79
Tablo 28. <i>Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsüne Ait Ses Dokümanları</i>	80
Tablo 29. <i>Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Ses Dosyalarından Elde Edilen Hız Bilgisine Ait Analiz Sonucu</i>	81
Tablo 30. <i>Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Aslına Uygunluğuna İlişkin Uzman Görüşleri ve Uyum Yüzdesi</i>	82
Tablo 31. <i>Türkülerde Yer Alan Tekniklere İlişkin Yapılan İçerik Analizi</i>	83
Tablo 32. <i>Serenler Zeybeği Türküsünün Sağ El (Yay) Tekniklerine Yönelik Alıştırmalar Hazırlanırken Referans Alınan Metot Kitapları ve Alıştırmaları</i>	84
Tablo 33. <i>Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Sağ El (Yay) Tekniklerine Yönelik Alıştırmalar Yazılırken Referans Alınan Metot Kitapları ve Alıştırmaları</i>	85
Tablo 34. <i>Serenler Zeybeği Türküsünün Sol El Tekniklerine Yönelik Alıştırmalar Hazırlanırken Referans Alınan Metot Kitapları ve Alıştırmaları</i>	85

Tablo 35. <i>Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsüne Ait Sol El Teknikleri Hazırlanırken Referans Alınan Metot kitapları ve Alıştırmaları</i>	86
Tablo 36. <i>Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsüne İlişkin Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin Uzmanların Vermiş Oldukları Cevaplar ve Uyum Yüzdesi</i>	87
Tablo 37. <i>Serenler Zeybeği Türküsüne İlişkin Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin Uzmanların Vermiş Oldukları Cevaplar ve Uyum Yüzdesi</i>	88
Tablo 38. <i>Yüksek Öğretim Kurumu Güncel Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Keman Ders Planı</i>	90
Tablo 39. <i>Teke Yöresi Türkülerine Yönelik Hazırlanan Alıştırmaların Öğretilmesine İlişkin Ders Planı</i>	91
Tablo 40. <i>Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin 1. Ders Planı</i>	92
Tablo 41. <i>Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin 2. Ders Planı</i>	93
Tablo 42. <i>Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin 3. Ders Planı</i>	94
Tablo 43. <i>Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin 4. Ders Planı</i>	95
Tablo 44. <i>Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin 1. Ders Planı</i>	96
Tablo 45. <i>Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin 2. Ders Planı</i>	97
Tablo 46. <i>Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin 3. Ders Planı</i>	98
Tablo 47. <i>Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin 4. Ders Planı</i>	99
Tablo 48. <i>Krippendorff's Alfa Katsayısının Yorumlanmasına İlişkin Değer Aralıkları</i>	102
Tablo 49. <i>Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Sağ El (Yay) Teknikleri ve Tekniklerin Yer Aldığı Ölçüler</i>	114

Tablo 50. <i>Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Sağ El (Yay) Tekniklerine İlişkin Alıştırmalar Hazırlanırken Referans Alınan Metot kitapları ve Alıştırmaları.....</i>	114
Tablo 51. <i>Serenler Zeybeği Türküsündeki Sağ El (Yay) Teknikleri ve Tekniklerin Yer Aldığı Ölçüler.....</i>	118
Tablo 52. <i>Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Sağ El (Yay) Tekniklerine İlişkin Alıştırmalar Hazırlanırken Referans Alınan Metot kitapları ve Alıştırmaları.....</i>	118
Tablo 53. <i>Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Sol El Teknikleri ve Bu Tekniklerin Yer Aldığı Ölçüler.....</i>	123
Tablo 54. <i>Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Sol El Tekniklerine İlişkin Alıştırmalar Hazırlanırken Referans Alınan Metot Kitapları ve Alıştırmaları.....</i>	124
Tablo 55. <i>Serenler Zeybeği Türküsündeki Sol El Teknikleri ve Tekniklerin Yer Aldığı Ölçüler.....</i>	133
Tablo 56. <i>Serenler Zeybeği Türküsündeki Sol El Tekniklerine İlişkin Alıştırmalar Hazırlanırken Referans Alınan Metot kitapları ve Alıştırmaları.....</i>	134
Tablo 57. <i>Katılımcıların Makamsal Yapı ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....</i>	151
Tablo 58. <i>Makamsal Yapı ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....</i>	152
Tablo 59. <i>Katılımcıların 9/16'lık ritim ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....</i>	153
Tablo 60. <i>Katılımcıların Genel Metronom Hızı ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....</i>	154
Tablo 61. <i>Katılımcıların Ritimsel Yapı ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....</i>	155
Tablo 62. <i>Katılımcıların 9/8'lik ritim ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....</i>	156
Tablo 63. <i>Katılımcıların Genel Metronom Hızı ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....</i>	157

Tablo 64. Katılımcıların ritimsel yapı ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	158
Tablo 65. Katılımcıların Sağ El (Yay) Teknikleri ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	160
Tablo 66. Katılımcıların Spiccato ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	161
Tablo 67. Katılımcıların Bağlı Spiccato ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	162
Tablo 68. Katılımcıların sağ el (yay) teknikleri ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	163
Tablo 69. Katılımcıların Staccato ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	165
Tablo 70. Katılımcıların Martele ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	166
Tablo 71. Katılımcıların Bağlı Staccato ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	167
Tablo 72. Katılımcıların Ricochet ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	168
Tablo 73. Katılımcıların sol el teknikleri ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	170
Tablo 74. Katılımcıların Otuzikilik Nota ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	171
Tablo 75. Katılımcıların Trill ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	172
Tablo 76. Katılımcıların Çift ses ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	173
Tablo 77. Katılımcıların Süsleme ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	174

Tablo 78. Katılımcıların Konum değişikliği ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	176
Tablo 79. Katılımcıların sol el teknikleri ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	177
Tablo 80. Katılımcıların Otuzikilik Nota ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	178
Tablo 81. Katılımcıların Trill ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	179
Tablo 82. Katılımcıların Çift Ses ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	181
Tablo 83. Katılımcıların Süsleme ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	182
Tablo 84. Katılımcıların Konum Değişikliği ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	183
Tablo 85. Katılımcıların Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsüne yönelik hazırlanan bütün alıştırmaların ortalaması ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	185
Tablo 86. Katılımcıların Serenler Zeybeği türküsüne yönelik hazırlanan bütün alıştırmaların ortalaması ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu.....	186

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Teke yöresi kültür alanı.....	59
Şekil 2. Teke tavrı 1. ve 2. gösterimi.....	62
Şekil 3. 9/8'lik Ritim velvelesi.....	63
Şekil 4. Hüseyini makamı dizisi.....	64
Şekil 5. Karcığar makamı dizisi.....	65
Şekil 6. Araştırmanın genel deseni ve yapılan işlemler.....	74
Şekil 7. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsüne ilişkin hazırlanan Karcığar dizi alıştırması.....	104
Şekil 8. Serenler Zeybeği türküsüne ilişkin hazırlanan Hüseyini dizi alıştırması.....	105
Şekil 9. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki ritimsel öğelere ilişkin hazırlanan alıştırma.....	107
Şekil 10. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 1. ritmik öge.....	108
Şekil 11. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 2. ritmik öge.....	108
Şekil 12. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 3. ritmik öge.....	108
Şekil 13. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 4. ritmik öge.....	109
Şekil 14. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 5. ritmik öge.....	109
Şekil 15. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 6. ritmik öge.....	109
Şekil 16. Serenler Zeybeği türküsündeki ritmik öğelere ilişkin hazırlanan alıştırma.....	111
Şekil 17. Serenler Zeybeği türküsündeki 1. ritmik öge.....	112

Şekil 18. Serenler Zeybeği türküsündeki 2. ritmik öge.....	112
Şekil 19. Serenler Zeybeği türküsündeki 3. ritmik öge.....	112
Şekil 20. Serenler Zeybeği türküsündeki 4. ritmik öge.....	112
Şekil 21. Serenler Zeybeği türküsündeki 5. ritmik öge.....	112
Şekil 22. Serenler Zeybeği türküsündeki 6. ritmik öge.....	113
Şekil 23. Serenler Zeybeği türküsündeki 7. ritmik öge.....	113
Şekil 24. Serenler Zeybeği türküsündeki 8. ritmik öge.....	113
Şekil 25. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki spiccato tekniğinin bir bölümü.....	114
Şekil 26. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki spiccato tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma.....	115
Şekil 27. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki bağlı spiccato tekniğinin bir bölümü.....	116
Şekil 28. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki bağlı spiccato tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma.....	117
Şekil 29. Serenler Zeybeği türküsündeki bağlı staccato tekniğinin bir bölümü.....	119
Şekil 30. Serenler Zeybeği türküsündeki bağlı staccato tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma.....	119
Şekil 31. Serenler Zeybeği türküsündeki staccato tekniğinin bir bölümü.....	120
Şekil 32. Serenler Zeybeği türküsündeki staccato tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma.....	120
Şekil 33. Serenler Zeybeği türküsündeki martele tekniğinin bir bölümü.....	121
Şekil 34. Serenler Zeybeği türküsündeki martele tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma.....	121
Şekil 35. Serenler Zeybeği türküsündeki ricochet tekniğinin bir bölümü.....	121
Şekil 36. Serenler Zeybeği türküsündeki ricochet tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma.....	122

Şekil 37. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki otuzikilik nota tekniğinin bir bölümü.....	124
Şekil 38. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan alıştırma.....	125
Şekil 39. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki trill tekniğinin bir bölümü.....	125
Şekil 40. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki trill tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma.....	126
Şekil 41. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki çift ses tekniğinin bir bölümü.....	126
Şekil 42. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki çift ses tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma.....	126
Şekil 43. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 1. konum değişikliği tekniği.....	127
Şekil 44. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 1. alıştırma.....	128
Şekil 45. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 2. konum değişikliği tekniği.....	128
Şekil 46. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 2. alıştırma.....	128
Şekil 47. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 3. konum değişikliği tekniği.....	129
Şekil 48. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 3. alıştırma.....	129
Şekil 49. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 4. konum değişikliği tekniği.....	129
Şekil 50. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 4. alıştırma.....	130

<i>Şekil 51.</i> Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 5. konum değişikliği tekniği.....	130
<i>Şekil 52.</i> Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 5. alıştırma.....	130
<i>Şekil 53.</i> Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 6. konum değişikliği tekniği.....	131
<i>Şekil 54.</i> Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 6. alıştırma.....	131
<i>Şekil 55.</i> Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 7. konum değişikliği tekniği.....	131
<i>Şekil 56.</i> Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 7. alıştırma.....	132
<i>Şekil 57.</i> Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 8. konum değişikliği tekniği.....	132
<i>Şekil 58.</i> Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 8. alıştırma.....	132
<i>Şekil 59.</i> Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki süsleme tekniği.....	133
<i>Şekil 60.</i> Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki süsleme tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma.....	133
<i>Şekil 61.</i> Serenler Zeybeği türküsündeki 1. otuzikilik nota tekniği.....	134
<i>Şekil 62.</i> Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 1. alıştırma.....	135
<i>Şekil 63.</i> Serenler Zeybeği türküsündeki 2. otuzikilik nota tekniği.....	135
<i>Şekil 64.</i> Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 2. alıştırma.....	135
<i>Şekil 65.</i> Serenler Zeybeği türküsündeki 1. ve 2. otuzikilik nota tekniği.....	136
<i>Şekil 66.</i> Serenler Zeybeği türküsündeki 3. otuzikilik nota tekniği.....	136

Şekil 67. Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 3. alıştırma.....	136
Şekil 68. Serenler Zeybeği türküsündeki 4. otuzikilik nota tekniği.....	137
Şekil 69. Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 4. alıştırma.....	137
Şekil 70. Serenler Zeybeği türküsündeki 5. otuzikilik nota tekniği.....	137
Şekil 71. Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 5. alıştırma.....	138
Şekil 72. Serenler Zeybeği türküsündeki 6. otuzikilik nota tekniği.....	138
Şekil 73. Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 6. alıştırma.....	138
Şekil 74. Serenler Zeybeği türküsündeki 7. otuzikilik nota tekniği.....	139
Şekil 75. Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 7. alıştırma.....	139
Şekil 76. Serenler Zeybeği türküsündeki 8. otuzikilik nota tekniği.....	140
Şekil 77. Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 8. alıştırma.....	140
Şekil 78. Serenler Zeybeği türküsündeki 7. ve 8. otuzikilik nota tekniği.....	140
Şekil 79. Serenler Zeybeği türküsündeki 9. otuzikilik nota tekniği.....	141
Şekil 80. Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 9. alıştırma.....	141
Şekil 81. Serenler Zeybeği türküsündeki 10. otuzikilik nota tekniği.....	141
Şekil 82. Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 10. alıştırma.....	141
Şekil 83. Serenler Zeybeği türküsündeki 1. trill tekniği.....	142
Şekil 84. Serenler Zeybeği türküsündeki trill tekniğine ilişkin hazırlanan 1. alıştırma.....	142
Şekil 85. Serenler Zeybeği türküsündeki 2. trill tekniği.....	143

Şekil 86. Serenler Zeybeği türküsündeki trill tekniğine ilişkin hazırlanan 2. alıştırma.....	143
Şekil 87. Serenler Zeybeği türküsündeki çift ses tekniği.....	143
Şekil 88. Serenler Zeybeği türküsündeki çift ses tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma.....	144
Şekil 89. Serenler Zeybeği türküsündeki süsleme tekniği.....	144
Şekil 90. Serenler Zeybeği türküsündeki süsleme tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma.....	145
Şekil 91. Serenler Zeybeği türküsündeki 1. konum değişikliği tekniği.....	145
Şekil 92. Serenler Zeybeği türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 1. alıştırma.....	146
Şekil 93. Serenler Zeybeği türküsündeki 2. konum değişikliği tekniği.....	146
Şekil 94. Serenler Zeybeği türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 2. alıştırma.....	146
Şekil 95. Serenler Zeybeği türküsündeki 3. konum değişikliği tekniği.....	147
Şekil 96. Serenler Zeybeği türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 3. alıştırma.....	147
Şekil 97. Serenler Zeybeği türküsündeki 4. konum değişikliği tekniği.....	147
Şekil 98. Serenler Zeybeği türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 4. alıştırma.....	148
Şekil 99. Serenler Zeybeği türküsündeki 5. konum değişikliği tekniği.....	148
Şekil 100. Serenler Zeybeği türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 5. alıştırma.....	148
Şekil 101. Serenler Zeybeği türküsündeki 6. konum değişikliği tekniği.....	149
Şekil 102. Serenler Zeybeği türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 6. alıştırma.....	149
Şekil 103. Katılımcıların makamsal yapı ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	150

<i>Şekil 104.</i> Katılımcıların makamsal yapı ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	151
<i>Şekil 105.</i> Katılımcıların 9/16'lık ritim ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	153
<i>Şekil 106.</i> Katılımcıların türkünün genel metronom hızı ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	154
<i>Şekil 107.</i> Katılımcıların ritimsel yapı (genel ortalama puan) ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	155
<i>Şekil 108.</i> Katılımcıların 9/8'lik ritim ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	156
<i>Şekil 109.</i> Katılımcıların genel metronom hızı ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	157
<i>Şekil 110.</i> Katılımcıların ritimsel yapı (genel ortalama puan) ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	158
<i>Şekil 111.</i> Katılımcıların sağ el (yay) teknikleri (genel ortalama puan) ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	159
<i>Şekil 112.</i> Katılımcıların Spiccato ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	160
<i>Şekil 113.</i> Katılımcıların Bağlı Spiccato ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	162
<i>Şekil 114.</i> Katılımcıların sağ el (yay) teknikleri (genel ortalama puan) ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	163
<i>Şekil 115.</i> Katılımcıların Staccato ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	164
<i>Şekil 116.</i> Katılımcıların Martele ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	165
<i>Şekil 117.</i> Katılımcıların Bağlı Staccato ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	166

<i>Şekil 118.</i> Katılımcıların Ricochet ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	168
<i>Şekil 119.</i> Katılımcıların sol el teknikleri (genel ortalama puan) ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	169
<i>Şekil 120.</i> Katılımcıların Otuzikilik Nota ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	170
<i>Şekil 121.</i> Katılımcıların Trill ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	171
<i>Şekil 122.</i> Katılımcıların Çift Ses ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	173
<i>Şekil 123.</i> Katılımcıların Süsleme ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	174
<i>Şekil 124.</i> Katılımcıların Süsleme ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	175
<i>Şekil 125.</i> Katılımcıların sol el teknikleri (genel ortalama puan) ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	176
<i>Şekil 126.</i> Katılımcıların Otuzikilik Nota ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	177
<i>Şekil 127.</i> Katılımcıların Trill ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	179
<i>Şekil 128.</i> Katılımcıların Çift Ses ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	180
<i>Şekil 129.</i> Katılımcıların Süsleme ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	181
<i>Şekil 130.</i> Katılımcıların Konum Değişikliği ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	183
<i>Şekil 131.</i> Katılımcıların Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsüne yönelik hazırlanan bütün alıştırımların ortalaması ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....	184

Şekil 132. Katılımcıların Serenler Zeybeği türküsüne yönelik hazırlanan bütün alıştırmaların ortalaması ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular.....185

BÖLÜM I

GİRİŞ

Eğitim sistemlerinin önemli işlevlerinden birisi kültürü aktarmak ve kültürü zenginleştirecek nitelikte bireyler yetiştirmektir. Toplumlar kültürel birikimlerini birbirleriyle paylaşırlar ve paylaşılan kültürel ürünler yeni renkler kazanarak zenginleşirler. Toplumların kendilerine özgü olan ürünleri evrensel bağlamda da ilgi gören ürünlere dönüşür.

Toplumların kendi varlıklarını devam ettirebilmesi kendi kültürlerini korumalarına bağlıdır. Ancak, korunan kültürün ve kültürel ürünlerin zenginleşmeye ve yeni renkler almaya ihtiyaçları vardır. Özellikle sanata yönelik politikaların hem kültürel ürünleri korumaya hem de evrensel zevklere karşı yaratıcı ve yenilikçi olmaya hazır olması gerekir. Sanatta taklit ne kadar kaçınılması gereken bir eğilim ise kültürel ürünleri korumak adına değişime ve yeniliğe kapalı olmak da o kadar kaçınılması gereken bir durumdur. Bu bağlamda müzik kültürü ve müzik eğitimi de onu oluşturan-gerçekleştiren insanla birlikte değişen, gelişen ve dönüşen bir özellik gösterir.

Bir toplumun kültürel kimliğinin şekillenebilmesi, o toplumun müzikal kimliğinin oluşmasına bağlıdır. Müzikal kimlik, toplumların kendi kültürel birikimlerinden yola çıkarak oluşturduğu bir yaratı ürünüdür. Müzik kimliğinin gelişmesi ile müzik kültürü de gelişir. Müzik kültürü, bireyin yaşadığı bölgeden, yaşantı şeklinden, inançlarından ve öğrendiklerinden şekillenebilir.

Kültürümüzün gelişmesi, çeşitlenmesi ve gelenekten geleceğe aktarılan bir unsur olması ancak eğitim ile mümkün olabilmektedir. Eğitim, herhangi bir alanda bireyin istedik ve kasıtlı olarak davranışlar meydana getirme süreci olarak tanımlanabilir. Eğitim sistemimizin

geleneğe sahip çıkarak günümüz koşullarından faydalanan, yenilikçi bir yapıya sahip olması, işlevini tam olarak yerine getirebilmesini sağlar.

Eğitim içerisindeki önemli alt kollardan birisi de sanat eğitimidir. Sanat eğitimi, içerisinde birden fazla eğitim türünü barındıran bir dal' dır. Sanat eğitimi içerisindeki en önemli eğitimlerden birisi de müzik eğitimidir. Müzik eğitimi, bireyin müzikal eğitim ihtiyacını karşılayan eğitim türü olup çeşitli alanları ile bu ihtiyacın karşılanmasına olanak sağlar. Müzik eğitiminin geleneksel müzik öğelerimizden faydalananak doğru teknik ve materyaller ile gelişmesi kültürel zenginliğin oluşmasına katkı sağlar.

Çalgı öğretim sürecindeki repertuarda yer verilen eserler farklı türde ve çeşitlilikte olmalıdır. Bu eserlerin yerelden evrene doğru bir sıra izleyerek tanıtılması gerekmektedir (Özen, 1996, s. 20).

Kökleri çok eskilere dayanarak yaşanmışlıkları bulunan ve Anadolu'nun her köşesinde seslendirilen türkülerimizin zenginliğini, özelliğini teknolojik imkanların sağladığı evrensel nota yazım kuralları ile notaya alarak ortaya koymak ve farklı enstrümanlar ile bu düzenlemeleri kayıt altına almak; eski ile yeninin sentezini oluşturacaktır. Batı müziği incelendiğinde, kültürel yapılarının, motiflerinin ve yaşanmışlıklarının eserlerdeki motiflerde yer aldığını görebiliriz. Ayrıca batı müziği, ürettiği her eserini kayıt altına alarak evrensel müzik dünyasına sunmuş ve eserlerinin unutulmasına engel olmuştur. Bu durumda bizim de yapmamız gereken, ürettiğimiz her türlü materyali kayıt altına alarak evrensel müzik dünyasına sunmaktır. Bu sayede Anadolu'nun türkülerindeki her türlü yaşanmışlık ve müzikal özellik unutulmadan gelecek nesillere aktarılabilecektir.

Ulusal ve evrensel geçerlilik taşıyan uluslararası müzik verileriyle Türk sanat ve halk müziği gibi kültürel motiflerimizi barındıran eserlerin eğitim müziği gibi farklı müzik alanlarına düzenlenmesine yönelik olarak teşviklerinin artırılması gerekmektedir (Sun, 1992, s. 291).

Batı müziği birbirine eşit (Tampere) 12 perde ve macro ses sisteminden oluşmaktadır. Ancak bu demek değildir ki, bu iki kültüre ait müzik sistemi hiçbir koşulda yan yana gelemmez. Öteden beri, uygun koşullar sağlanarak, bu konuda denemeler yapılmıştır ve yapılmaya devam edilmektedir. Bu hususta Atatürk' ün; "Müziğimizi genel son müzik kurallarına göre işlemek ve çağa uydurmak mecburiyeti vardır." Sözü unutulmamalı, evrensel normlarla kendi kültürel kimliğimizi koruyarak, olabildiğince katılım sağlamanın yolları araştırılmalıdır (Albuz, 2001, s. 38).

Türk müzik eğitiminde bir enstrümanın bütün özelliklerinin öğretilme başarısı, geçmişten bu zamana kadar usta çırak ilişkisine dayanmaktadır. Fakat günümüzde enstrümanların birçok teknik özelliği ile ilgili çalımı kolaylaştırıcı metotların öğretici gözetiminde düzenli olarak çalıştırılması, elde edilen başarıyı daha çok artırmaktadır. Ayrıca günümüzde batıdaki bütün enstrümanların öğretilmesine yönelik olarak metoda dayalı çalışma sisteminin içerisinde usta-çırak ilişkine dayalı öğretimin de yer aldığı bilinmelidir (Aksüt, 1998, s. 415).

Türk müziği 'nin (nazariyat ve çalgı) nesillere en doğru şekilde aktarılabilmesi için meşk sistemi ile birlikte uygulanabilecek tutarlı, sistematik ve bilimsel çalgı öğretim yöntemlerine (metot çalışmalarına) ihtiyaç vardır (Değirmencioğlu, 2011, s. 41).

Bölgesel müziklerimizin seslendirilmesi yapılırken her bölgenin kendine özgü bir tavrının olduğu görülebilir. Asıl enstrümanın dışında farklı bir enstrümanla bölge müzikleri seslendirilmeye çalışıldığında yöresel tavırların ifade edilememesi gibi sorunlar oluşmaktadır. Farklı enstrümanlarla türkülerin seslendirilmesinin yapılabilmesi için bölge müzikleri; karakteristik özelliğinden uzaklaşmadan yeniden notaya alınmalı, yöreye ait müzikal unsurlardan oluşan etütler, alıştırmalar, arpejler, gamlar ve eserler oluşturarak bu kaynakların kayıt altına alınmasını sağlamaya yönelik çalışmalar yapılması gerekmektedir. Bireyin doğup büyüdüğü yöredeki eserlerin eğitim müziğinde kullanılması ve bu yöreye ait motiflerden oluşan materyallerin hazırlanması, kendi kaynaklarımızdan beslenen bir repertuarın oluşturulmasını sağlayarak bireyin enstrüman eğitimindeki sürecini daha nitelikli hale getirebilecektir.

Keman eğitimi, müzik eğitimi içerisinde yer alan çalgı eğitiminin temel boyutlarından birisidir. Bu eğitim, keman öğretimi yoluyla bireylerin ve toplulukların kasıtlı olarak kendi yaşantıları yoluyla devinışsel, bilişsel ve duyuşsal gibi çeşitli davranışsal özelliklerinde istendik değişiklikler oluşturma veya kazandırma olarak tanımlanabilir (Uçan, 1980, s. 8).

Geleneksel müziklerimizin zengin makamsal yapılarından keman eğitiminde yeterince yararlanabilmek için makamsal nitelikteki etüt ve alıştırmalara ihtiyaç bulunmaktadır. Mevcut makamsal nitelikteki materyaller sayı bakımından yeterli değildir (Erol, 2007, s. 2).

Keman gerek batı gerekse Türk müzik eğitiminin farklı türlerinde kullanılmaktadır. Bu durumun sonucu olarak farklı ülkelerin kültürel birikimini içinde barındıran eserler keman eğitimindeki repertuarlarda yerini almaktadır. Nasıl ki batı müziğinin eserleri seslendirilirken o kültürün yapısına ilişkin izlenimler elde edilebiliyorsa, bizim de türkülerimizin niteliğini bozmadan evrensel normlarda düzenleyerek farklı toplumlara

tanıtmamız gerekmektedir ki keman ile Türk müziğinin bir türü olan Türk halk müziği eserleri doğru ve etkili bir şekilde seslendirilebilmektedir.

Keman eğitiminde Türk halk müziği eserlerine yönelik etkili ve nitelikli düzenlemeler yapılabilmektedir. Halk müziğindeki eserlerin düzenlemeleri yapılırken kemandaki teknik yapılar göz önüne alınmalı, tavrırlı yapının korunmasına yönelik olarak da eserin makamsal ve ritimsel yapısına dikkat edilmelidir (Müezzinoğlu, 2012, s. 2)

Türk halk müziği; Türk kültürünün çeşitli özelliklerini bünyesinde barındırarak kendine özgü çalgıları, çalış ve söyleyiş tavrırları, türleri, dağarı olan ve yöresel müziklerin birleşimiyle ortaya çıkan bir müziktir. Halk müziğinin kaynağı, genellikle adın bilinmeyen halkın içerisinde yetişmiş sanatçıların eserleridir. Bu sanatçıların ilkinin aşıkılar, ikincisini ise türkü yakıcıları oluşturmaktadır (Emnalar, 1998, s. 25).

“Halk türkülerimizin kemanla çalınma yöntemlerinin araştırılmasının yanında, bu araştırmalardan büyük ölçüde yararlanılarak; halk türkülerimizin temel özelliklerini yansıtan ve daha yüksek düzeyde teknik çalışmaları içeren yeni etüt ve yapıtların üretilmesinde büyük yarar ve buna büyük gereksinim vardır” (Çilden, 1982, s. 59).

Türk halk müziğindeki farklı bölgelerin çeşitli kültürel özellikleri, türkülerin ve folklorik özelliklerin oluşumuna katkı sağlar. Halk müziğinin alt kültür özelliklerinden birini oluşturan ve genel olarak Akdeniz bölgesi içerisinde yer alan yöreye ‘Teke Yöresi’ denilmektedir.

Antalya, Burdur, Isparta, Fethiye, Acıpayam bölgelerini içine alan coğrafi alana folklorik açıdan “Teke Yöresi” denir. Bu yöre çoğunlukla Yörük ve Türkmenlerin yaşamış olduğu bir bölge olması açısından önem arz eder (Gök, 2013, s. 94).

Teke zortlatması (Teke yöresi türküleri): Bu tür adını, teke yöresi olarak bilinen bölgeden aldığı söylenmektedir. Bölgenin adı, Teke beyliğinden gelmekteyken, türün en belirgin özelliği olan ‘Teke Zortlatması’ deyiminin ise yörede çokça bulunan erkek keçinin çiftleşme dönemlerinde yaptığı hareketleri sembolize ettiği bilinen halk oyunları ve türkülere dayanmaktadır.

Teke Zortlatmasının ritmik yapısı ‘Raks Aksağı’ olarak bilinen 9/8’ lik usulün 9/16’ lık olarak seslendirilmesi ile oluşur. Bölge müziklerinin seslendirilmesi sırasında ‘Teke Tezenesi’ denilen tavrırlı yapı kullanılır. Bölge müzikleri ‘Gakgili havası’ ve ‘Dımıdan’ gibi isimler ile de anılmaktadır.

Keman eğitiminde kullanılan hazırlayıcı alıştırma ve etütlerin bireye olumlu etkisi yadsınamaz bir gerçektir. Çoğu teknik ve müzikal ifadeyi kazandırmaya yönelik alıştırma ve etütler günümüzde mevcuttur. Lakin bu materyaller kendi kültürel motiflerimizden yazılmadığı gibi yazılanların sayısı da yeterli değildir. Bu sebeple keman ile türkülerimizin seslendirmesine yönelik nitelikli düzenlemeler ve bu düzenlemelerin seslendirilmesine yönelik olarak alıştırma ve etütler, gamlar ve arpejler yazılmalı ve seslendirilmelidir.

Keman eğitimine uyarlanmış Teke Yöresindeki türküler incelendiğinde mevcut yöre türkülerinin ve türkülerini seslendirmeye yönelik hazırlanan alıştırma ve etütlerin sayısının ve niteliğinin yeterli olmadığı belirlenmiştir. Bu sebeple, Teke Yöresindeki türkülerin keman eğitiminde kullanılmasına yönelik nitelikli düzenlemelerin ve bu düzenlemelerin seslendirilmeye yönelik alıştırma ve etütlerin yazılması sayesinde yöre türkülerinin keman ile seslendirilme düzeyi artarak türküdeki geleneksel tavrı daha doğru bir şekilde seslendirilmesi sağlanabilecektir.

1.1. Problem Durumu

Kemana uyarlanmış Teke Yöresindeki türkülerimiz incelendiğinde türkülerin müzikal ifadesinin ve geleneksel düzeydeki tavrı ve yapısının tam olarak yansıtılmasının birtakım zorlukları beraberinde getirdiği belirlenmiştir. Bu sebeple, geleneksel düzeydeki tavrı ve yapıların yer aldığı Teke Yöresi türkü düzenlemelerinin daha doğru bir şekilde seslendirilmesindeki ortaya çıkabilecek zorlukları kolaylaştırabilmek için keman eğitimindeki ilke ve tekniklere göre oluşturulmuş alıştırma ve etütler hazırlanmalıdır. Bu materyaller, alandaki birtakım eksiklikleri gidermeye yönelik olarak yöre türkülerinin seslendirilmesini kolaylaştırmalı ve seslendirilebilirliğine katkı sunmalıdır.

Bu ifadeler doğrultusunda keman eğitiminde kullanılan geleneksel düzeydeki tavrı ve yapıların yer aldığı Teke Yöresi türkü düzenlemelerinin seslendirilmesine yönelik olarak nasıl bir alıştırma modelinin hazırlanabileceği ve hazırlanan alıştırma modelinin türkülerin seslendirilmesine ne oranda etki edeceği araştırmanın problem durumunu oluşturmaktadır.

1.2. Problem Cümlesi

Araştırmadaki problem durumuna yönelik olarak “Keman öğretiminde Teke Yöresi türkülerinin seslendirilmesine yönelik hazırlanan alıştırma modeli önerisi ve uygulamadaki görünümü nasıldır?” şeklinde belirlenmiş bir problem cümlesi oluşturulmuştur.

1.3. Alt Problemler

1. Teke Yöresi türkülerini seslendirmeye yönelik hazırlanan;
 - Ezgisel (Makamsal) alıştırma modelinin özellikleri nasıldır?
 - Ritimsel alıştırma modelinin özellikleri nasıldır?
 - Sağ el (yay) tekniklerine ilişkin alıştırma modelinin özellikleri nasıldır?
 - Sol el tekniklerine ilişkin alıştırma modelinin özellikleri nasıldır?
2. Türkülerin seslendirilmesine yönelik olarak model önerisindeki alıştırma modelinin;
 - Ezgisel (Makamsal) yapıya olan etkisi nasıldır?
 - Ritimsel yapıya olan etkisi nasıldır?
 - Sağ el (yay) tekniklerine olan etkisi nasıldır?
 - Sol el tekniklerine olan etkisi nasıldır?
3. Türkülerin seslendirilmesine yönelik olarak model önerisindeki bütün alıştırma modelinin genel etkisi nasıldır?

1.4. Araştırmanın Amacı

Keman eğitiminde kullanılan Teke Yöresi türkülerini seslendirmeye yönelik alıştırma modelinin sayısı ve niteliği ile ilgili eksikliklerin olduğu yapılan araştırmanın sonucu olarak ortaya çıkmaktadır (Parpucu & Özçelik, 2021, s. 1640-1641). Bu sebeple bu çalışma ile, keman eğitimine uyarlanmış yöresel tavrılı Teke Yöresi türkülerinin doğru ve etkili seslendirilebilmesini sağlamak için keman eğitimindeki teknik ve ilkeler doğrultusunda alıştırma modelinin hazırlanması, hazırlanan alıştırma modelinin uygulamadaki etkililik düzeyinin belirlenmesi ve etkililik düzeyi belirlenen alıştırma modelinin bir repertuarın oluşturulması amaçlanmaktadır.

1.5. Araştırmanın Önemi

-Keman repertuvarındaki Teke Yöresi türküleri incelendiğinde yörenin geleneksel tavrılı yapısının düzenlenen türkülerde çoğunlukla yer almadığı söylenebilir. Bu sebeple bu çalışmada keman repertuvarına yönelik ilk sayılabilecek tavrılı Teke Yöresi türkü uyarlamaları yer aldığı,

-Keman öğretiminde Teke Yöresindeki tavrılı türkülere yönelik yörenin tavrılı müzikal yapısı ve evrensel keman teknikleriyle harmanlanarak yapılmış ilk geniş çaplı alıştırma model önerisi olduğu,

-Araştırmadaki alıştırma modeli ile tavrılı Teke Yöresi türkülerinin kemanda doğru ve etkili bir şekilde seslendirilmesindeki eksikliği giderilebileceği,

-Tavrılı Teke Yöresi türkülerinin keman öğretimi için düzenlenerek keman repertuvarına dahil edilmesinin ulusal ve uluslararası keman literatürüne katkı sağlayabileceği, dolayısıyla yörenin müzikal tavrının keman repertuvarında doğru bir şekilde yansıtılabileceği,

-Türkülerin tavrılı bir şekilde kemana uyarlaması yapılırken izlenen yöntemin; etüt, alıştırma ve egzersiz yazma modeli olarak alıştırma modelinin farklı düzeydeki araştırmacılara örnek oluşturabileceği için önemli olduğu düşünülmektedir.

1.6. Varsayımlar

Bu araştırmada;

1. Araştırmadaki keman öğretimi için düzenlenen türkülerin Teke Yöresine ait geleneksel müzikal tavrı yansıttığı,
2. Çalışma grubuna seçilen öğrencilerin türkülerin makamsal ve ritimsel özellikleri; kemandaki sağ ve sol el teknikleri ile ilgili alt yapıya sahip oldukları,
3. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin araştırmanın uygulama esnasındaki ders dışı zamanlarda alışırmalar ile ilgili yeterince çalışma gerçekleştirdikleri,
4. Keman ile araştırmadaki Teke Yöresi türkülerini seslendiren bireylerin zorlandıkları tekniklerde, hazırlanan alışırmalardan faydalanabileceği varsayılmaktadır.

1.7. Sınırlılıklar

Araştırma;

1. Araştırma konusuna yönelik keman ile ilgili 5, Türk Halk Müziği ile ilgili başvuru alan 7 uzman ile,
2. Teke yöresine ait, keman eğitiminde kullanılabileceği düşünülen ve uzman görüşü çerçevesinde belirlenen 2 türkü ile,
3. Kemana yönelik düzenlenen türkülerdeki Tampere ses sistemi ile,
4. Araştırmadaki icra modeli için düşünülen alt boyutlarla,
5. Örneklem grubuna seçilen Bireysel Çalgı (Keman) dersi alan Gazi ve Aksaray Üniversitesindeki 6 öğrenci ile,
6. Uygulama bölümünde uzaktan eğitimde kullanılan ‘Zoom Cloud Meetings’ uygulaması ile,
7. Araştırmada kullanılan istatistiki yöntemler ile,
8. Araştırmacının maddi ve zaman koşulları ile sınırlıdır.

1.8. İlgili Araştırmalar

Araştırmanın bu bölümünde araştırmaya konu, yöntem ve çalışma alanı ile ilgili yakın olduğu düşünülen araştırmalar yer almaktadır.

1.8.1. Keman ile İlgili Yapılmış Araştırmalar

Bükülmez (2021) tarafından hazırlanan ‘‘Peşrevlerin Makam Tahlilleri Doğrultusunda Türk Müziği Keman Eğitimine Yönelik Geçki ve Çeşni Etütlerinin Oluşturulması’’ adlı doktora tezinde, en çok eser bestelenen ilk 15 makamda bestelenmiş olan ve ulaşılabilen 481 adet peşrevdeki geçki/çeşni, âgâz ve merkez perde kullanımı ile eserlerin bütününde kullanılan ses sahasını tespit etmek, daha sonra 19 ve 20. yy da oluşturulmuş olan nazariyat kaynaklarındaki makam tarifleri ile peşrevlerin tahlili neticesinde elde edilen bulgular arasında benzer ve farklı noktaları belirlemek ve bu doğrultuda bahsi geçen makamlarda Türk müziği keman eğitimine yönelik etütlerin oluşturulması amaçlanmıştır. Araştırmada nitel yöntem benimsenerek tarama modeli kullanılmış olup, veri toplama aşamasında doküman inceleme, kaynak tarama ve arşiv tarama teknikleri kullanılmıştır. Araştırmada her bir makama yönelik ikişer etüt oluşturulmuştur. Sonuç olarak; bahsi geçen 15 makama ait

peşrevlerdeki geçki/çeşni kullanımı, âgâz ve merkez perde kullanımı ile eserin bütününde kullanılan ses sahası tespit edilmiş, 19 yy. nazariyat kaynaklarında geçki/çeşni kullanımına yönelik herhangi bir bilginin yer almadığı, 20 yy. nazariyat kaynaklarından ise Hüseyin Sadettin Arel ve Yakup Fikret Kutluğun tarifleri ile elde edilen bulgular arasında daha çok benzerlik olduğu tespit edilmiştir.

Gülüm (2019) tarafından hazırlanan “Keman Eğitiminde Zeybek Müziğinin Kullanımı Üzerine Bir Araştırma” adlı doktora tezinde, Aydın Kadioğlu Zeybeği örneği ile zeybek müziğinin davul-zurna icraları geleneğinde bulunan karakteristik müzikal duyuları yansıtıcı bir keman uyarlamasını ortaya koymak ve bu uyarlamanın keman eğitimi süreçlerinde uygulamadaki görünümünü değerlendirmek amaçlanmaktadır. Araştırmanın deseni, betimsel ve deneysel olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır. Buna göre araştırma bir yönüyle nitel, diğer bir yönüyle de nicel karma araştırma niteliği taşımaktadır. Betimsel boyutta, konu alanına ilişkin keman eğitimi ve zeybek müziği kuramsal çerçevede açıklanmış, Aydın Kadioğlu Zeybeği geleneksel icra ses kayıtları notaya alınarak analiz edilmiş, eserin keman uyarlaması ortaya koyulmuş, uyarlamanın geleneksel icralardaki karakteristik müzikal unsurları yansıtmaya durumuna dair alan uzmanlarına görüşme formu uygulanmış, uyarlama müzikal olarak analiz edilmiş, uyarlamaya yönelik alıştırmalar hazırlanmış ve uzman görüşleri alınarak deneysel süreçte alıştırmaların etkililiğini belirlemeye yönelik müzikal performans değerlendirme ölçeği hazırlanmıştır. Araştırmanın deneysel bölümünde, Aydın Kadioğlu Zeybeği keman uyarlamasına dönük hazırlanan özgün alıştırmaların, etkililiğini belirlemek amaçlanmıştır.

Köse (2019) tarafından hazırlanan “Hicaz Makamında Aksak Ölçülü Türkülerin Seslendirilmesinde Makamsal Dizi ve Yay Çalışmalarının Keman Çalma Becerilerine Etkisi” adlı doktora tezinde keman eğitiminde hicaz makamında aksak ölçülü türkülerini seslendirirken karşılaşılan zorlukların makamsal dizi ve yay çalışmalarıyla çözümlenebilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, TRT geleneksel Türk halk müziği repertuarı incelenerek, aksak ölçülü ve hicaz makamındaki türküler tespit edilmiş ve keman eğitiminde kullanılmak üzere düzenlenmiştir. Düzenlenen türkülerdeki çalma teknikleri, türkülerin ritimsel ve makamsal yapısı ile ses aralıklarına göre, makamsal dizi ve yay çalışmaları hazırlanmış ve öğrencilerin keman çalma becerileri üzerindeki etkileri gözlenerek değerlendirilmiştir. Çalışma grubu 3 deney ve 3 kontrol grubu öğrencisinden (n=6) oluşturulmuştur. Son test eşleştirilmiş kontrol gruplu desenin kullanıldığı araştırma

verilerinin analizinde Windows Excel ve SPSS 20.0 yazılımlarıyla R programla dilinden faydalanılmıştır. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin puanları arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için parametrik olmayan testlerden Wilcoxon sıra toplamaları testi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre deneysel işlem, öğrencilerin hicaz makamındaki aksak ölçülü türküleri seslendirme düzeyini olumlu biçimde etkilemiştir. Çalgı (keman) eğitiminde, makamsal dizi ve yay çalışmalarının türküleri seslendirmedeki başarıyı arttıracak düşüncesi ile uluslararası keman metotlarının yanında geleneksel Türk halk müziği türkülerinin makam, ölçü-ölçü dizilimi ile ritimsel özelliklerini içeren metodik çalışmaların da keman eğitiminde kullanılması önerilmiştir.

Demirdirek (2018) tarafından hazırlanan “Hakkı Derman’ın Keman Taksimlerinin Tahlili ve Bu Tahliller Doğrultusunda Keman Eğitiminde Kullanılabilecek Alıştırmaların Oluşturulması” adlı doktora tezinde TRT keman sanatçısı Hakkı Derman’ın keman taksimlerinde kullanmış olduğu süsleme tekniklerinin, yay tekniklerinin, tartım özelliklerinin, sıklıkla kullanılan motiflerin, konum kullanımlarının tahlil edilmesi, bu tahlillerden yola çıkılarak keman eğitiminde kullanılabilecek, Hakkı Derman’ın tavrını yansıtan alıştırmaların oluşturulması ve oluşturulan alıştırmaların uzman görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada 12 taksim örneklemede yer almıştır. Verilerin toplanmasında literatür taraması, doküman incelemesi, arşiv taraması, anket teknikleri kullanılmıştır. Hakkı Derman’ın keman taksimleri notaya alınmış ve notaya alınan taksimler üzerinde kategorisel içerik analizi yapılmıştır. Derman’ın, tahlili yapılan 12 taksiminden hareketle toplamda da 36 tane alıştırma oluşturulmuştur. Derman’ın, taksim tahlilleri doğrultusunda; En fazla çarpma-süsleme tekniğini kullandığı, taksimde yer verdiği süsleme tekniklerini, tartım kalıplarını ve sıklıkla kullanılan motifleri genellikle legato yay tekniği ile icra ettiği tespit edilmiştir. Oluşturulan alıştırmaların uzman görüşleri doğrultusunda Hakkı Derman’ın icra tavrını yansıttığı ortaya konulmuştur. Derman’ın, tavrının kazanılabilmesi ve Türk müziği keman icra üslubunun nasıl icra edileceği konusunda yol gösterici bir konuma sahip olması bakımından, Türk müziği keman sanatçıları ve eğitimcileri tarafından örnek bir icracı olarak dikkate alınması gerektiği önerilmiştir.

Haner (2018) tarafından hazırlanan “Türk Müziği Ezgi Yapılarına Dayalı Keman Eğitimi Modeli” adlı doktora tezinin amacı, Türk müziği ezgi yapılarına dayalı bir keman eğitimi

modeli geliştirmek ve bu modelin öğrencilerin keman çalma becerileri üzerindeki etkisini belirlemektir. Araştırmanın ilk aşamasında TRT THM ve TSM arşivleri taranarak Hüseyini dizisinin kullanıldığı, 2-4'lük, 3-4'lük ve 3-8'lik ölçü kalıplarına sahip eserler belirlenmiştir. Saptanan bu eserlerde keman eğitiminin temel teknik konularında kullanılabilecek ezgisel yapılar araştırılmıştır. Bu inceleme sonucunda keman eğitimindeki sağ el ve sol el tekniklerine ait kullanılabilecek ezgi yapıları bulunmuş ve bu yapılara ilişkin 22 adet etüt oluşturulmuştur. Araştırmanın verileri nicel ve nitel olmak üzere iki farklı yöntemle toplanmıştır. Veri toplama aşamasının nicel boyutunu 'Keman Performansı Gözlem Formu' oluştururken, nitel boyutunu ise deneye katılan 10 öğrenci ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşme oluşturmaktadır. Araştırmanın yürütölmesinde tek grup ön test ve son test deney deseni uygulanmıştır. Araştırmacı tarafından deney grubuna haftada 1 ders saati süresince 14 haftalık Türk müziği ezgi yapılarına dayalı keman eğitimi modeli uygulanmıştır. 5 kişiden oluşan uzman kurulunun, öğrencilerin ön test ve son test video performans kayıtlarını izleyerek yaptıkları değerlendirmelerden elde edilen veriler, SPSS Statistics 21 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda; 'Türk Müziği Ezgi Yapılarına Dayalı Keman Eğitimi Modeli' nin gerçekleştirildiği deney grubu öğrencilerinin, modelin içerdideği tüm teknik konulardaki keman çalma becerilerinde son test lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Parasız ve Albuz (2018) tarafından yapılan "Keman Eğitiminde Çağdaş Türk Müziği Eserlerinin Seslendirilmesinde Hazırlayıcı Alıştırmaların Etkililik Yönünden İncelenmesi" adlı makale çalışmasında keman öğretiminde kullanılmakta olan Çağdaş Türk Müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik oluşturulan hazırlayıcı alıştırmaların, etkililik yönünden incelenmesi ele alınmıştır. Keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş Türk müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik oluşturulan hazırlayıcı alıştırmaların etkililik düzeylerini ölçmek amacıyla, ön test-son test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Bu modele ilişkin; kontrol ve deney grubu ortalama farklılıkları için eşleştirilmış "t" testi uygulanmış olup; elde edilen istatistiksel verilere göre, deney grubunun aritmetik ortalamalarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiş ve bu sonuca göre oluşturulan hazırlayıcı alıştırmaların etkililiğinin yüksek olduğu kanaatine ulaşılmıştır. 'Bestecilerin oluşturacakları çağdaş Türk müziği eserlerinin seslendirilmelerini kolaylaştırıcı özellikte alıştırma ve etütleri, eserle birlikte hazırlamaları ve ayrıca keman öğretime sürecinde kullanılabilecek bir ders kitabı olarak eğitim ve öğretime kazandırmaları yararlı görölmektedir.' şeklinde öneride bulunulmuştur.

Çit (2014) tarafından hazırlanan “Batı Müziği Keman Eğitiminde Türk Müziği Eserleri ve Etütleri” adlı yüksek lisans tezinde, Türk müziğinde seslendirilen ‘Saz eserlerinin’ batı müziği keman eğitiminde kullanılabilmesi için gerekli şartların sağlanması ve batı müziği keman eğitiminde kullanılabilir materyal oluşturulması amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma türünde betimsel araştırma yöntemi ve tarama modeli kullanılmıştır. Ayrıca verilerin toplanmasında görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmada seçilen etütler için, eserlere hazırlık sağlayacak düzeyde olduğu ve etütlerin birinci, ikinci ve üçüncü kalıcı ve geçişli konum çalışması için uygun olduğu ve konumların pekiştirilmesinde kullanılabilir olduğu sonucuna ve eserlerinde batı müziği keman eğitimi için uygun olabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Ancak birinci, ikinci, üçüncü, konumu ve temel yay tekniklerini öğrenmiş öğrencilere etütlerin ve eserlerin çalıştırılmasının uygun olduğu söylenilebilir.

Parasız (2009) tarafından hazırlanan “Keman Eğitiminde Kullanılmakta Olan Çağdaş Türk Müziği Eserlerinin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Oluşturulan Hazırlayıcı Alistirmaların İlgörüsellik ve Etkililik Yönünden İncelenmesi” adlı doktora tezinde keman öğretiminde kullanılmakta olan Çağdaş Türk Müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik oluşturulan örnek hazırlayıcı alıştırmanın, isgörüsellik ve etkililik yönünden incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın ilk aşamasında, literatür taramasının yanı sıra, Türkiye’deki müzik eğitimi anabilim dallarındaki keman eğitimcilerine anket uygulanmış ve bu anket sonuçlarına göre; keman öğretiminde, çağdaş Türk müziği eserlerinden çok az faydalandığı, eser dağarcığının sayıca yeterli olmadığı, eserlerin seslendirilmelerinde büyük oranda güçlükler yaşandığı saptanmış ve keman öğretiminde en çok kullanılan 9 çağdaş Türk müziği eseri tespit edilmiştir. Daha sonra bu eserler ile ilgili, formasal, makamsal ve keman teknikleri yönünden içerik analizleri yapılarak, eserlerin şarkı formunda yazıldıkları, makamsal dizilerin ve geçkilerin sıkça kullanıldığı, aksak ritim yapılarının yoğun olduğu ve keman teknikleri bakımından ise batı çalma tekniklerinin kullanıldığı saptanmıştır. Ayrıca, eserdeki güçlüklerin tespitine yönelik lisans keman öğrencilerine görüşme yöntemi uygulanmış ve eserlerin çok az öğrenci tarafından seslendirildiği ve seslendirilmesinde birtakım güçlükler olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın deneysel kısmında ise; keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş Türk müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik oluşturulan hazırlayıcı alıştırmanın isgörüsellik ve etkililik düzeylerini ölçmek amacıyla, ön test-son test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Bu modele ilişkin; kontrol ve deney grubu ortalama farklılıkları için eşleştirilmiş, “t” testi uygulanmış olup; elde edilen istatistiksel verilere göre, deney grubunun aritmetik ortalamalarında

anlamalı farklılıklar tespit edilmiş ve bu sonuca göre oluşturulan hazırlayıcı alıştırmaların etkililiğinin yüksek olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

Bulut (2001) tarafından hazırlanan “Sivas ve Yöresi Halayların Kültürel Çeşitlilik Açısından İncelenerek Keman Eğitiminde Kullanılması” adlı doktora tezi keman çalgısının Türkiye’ de sevilerek yaygınlaştırılması amacıyla yapılmıştır. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği programında öğrenim görmekte olan keman öğrencilerinin çoğunun Sivaslı olmaları, bölüme girmeden önce bağlama çalıyor olmaları ve Sivas yöresi ezgilerinin çoğunu tanıyor olmaları; araştırmadaki kullanılan Sivas ve yöresi halay ezgilerinin materyal olarak kullanılmasında gerekçe oluşturmaktadır. Araştırmada öncelikle Türkiye’deki üniversitelerin eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği programlarında görev yapmakta olan keman eğitimcilerinin görüşlerinden yararlanılarak halayların kültürel çeşitlilik açısından incelemeleri yapılmış ve halay ezgilerinden alınan motiflerden keman eğitimi için egzersizler hazırlanmıştır.

1.8.2. Viyola ile İlgili Yapılmış Araştırmalar

Derican (2008) tarafından hazırlanan “Viyola Öğretiminde Kullanılan Türk Müziği Dizilerine Dayalı Etütlerin, İçerik-Yöntem Bakımından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde Müzik Öğretmenliği Anabilim dallarında uygulanmakta olan bireysel çalgı eğitimi (viyola) derslerinde, Türk müziği dizilerine dayalı etütlerin kullanılma durumunun belirlenmesi ve mevcut etütlerin içerik-yöntem bakımından incelenerek değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada bir kısım veriler, alan yazın taraması yöntemiyle, bir kısım veriler ise; Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki bireysel çalgı eğitimi (viyola) öğretim elemanlarına uygulanan anketler ve örneklem grubuna uygulanan gözlem yoluyla elde edilmiştir. Sonuç olarak; bireysel çalgı eğitimi (viyola) derslerinde geleneksel müziklerimize ilişkin materyallerin az olduğu ve bu alanda yeni çalışmalara mutlaka ihtiyaç duyulduğu, viyola öğretiminde geleneksel müziklerimize ait öğelerin; yakından- uzağa ilkesi çerçevesinde kullanılmasının hem çalgı eğitimi açısından hem de motivasyon açısından öğrenciler üzerinde olumlu sonuçlar vereceği ile ilgili bulgulara ulaşılmıştır.

1.8.3. Viyolonsel ile İlgili Yapılmış Araştırmalar

Önder (2020) tarafından hazırlanan “Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki Viyolonsel Eğitiminde Hicaz Saz Semailerinin Kullanımına Yönelik Bir Model Önerisi” adlı doktora tezi, müzik eğitimi anabilim dallarındaki viyolonsel eğitiminde hicaz saz semailerinin kullanımına yönelik bir model önerisi oluşturmak ve oluşturulan model önerisinin viyolonsel öğrencilerinin hicaz saz semailerini seslendirmede karşılaştıkları güçlüklerin giderilmesinde ne derecede etkili olduğunu tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada tarama modeli (betimsel) ve deneme modeli (deneysel) olmak üzere iki yöntem kullanılmıştır. Çalışmanın betimsel kısmında literatür taraması, viyolonsel öğretim elemanları ile görüşme, deneysel işlem öncesi deney ve kontrol gruplarına anket, deneysel işlem sonrası deney grubu ile görüşme yapılmıştır. Çalışmanın deneysel kısmında ise “kontrol gruplu ön test-son test” deseni uygulanmıştır. Araştırmanın betimsel boyutundaki çalışma grubunu 20 viyolonsel öğretim elemanı oluşturmaktadır. Araştırmanın deneysel boyutundaki çalışma grubunu ise bireysel çalgısı (viyolonsel) olan 8 öğrenci oluşturmaktadır. Viyolonsel öğretim elemanlarıyla ve deney grubundaki öğrencilerle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler ile elde edilen veriler içerik analizi yapılarak çözümlenmiştir. Araştırmanın deney aşamasında elde edilen verilerin analizinde ise parametrik testlerden t testi kullanılmıştır. Araştırmadaki saz semaisindeki güçlüklerin giderilmesine yönelik altı bölümden oluşan model önerisi geliştirilmiştir. Model önerisinin uygulama sonuçlarına ilişkin verileri SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Sonuç olarak, oluşturulan model önerisinin viyolonsel öğrencilerinin hicaz hümayun saz semaisini seslendirmede karşılaştıkları güçlüklerin giderilmesinde etkili olduğu saptanmıştır.

Lehimler (2014) tarafından hazırlanan “Geleneksel Türk Müziğine Dayalı Viyolonsel Öğretimine Yönelik Bir Model Önerisi ve Uygulamadaki Görünümü (Hüseyini Makamı Örneği)” adlı doktora tezi, viyolonsel öğrencilerinin, geleneksel Türk halk müziği içinde yer alan komalı ses ve temel süsleme tekniklerini çalma becerilerini geliştirmeye yönelik yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda bir öğretim modeli geliştirmek ve bu modelin uygulamadaki görünümünü ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 5 viyolonsel öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada hem betimsel hem de deneysel yöntem kullanılmıştır. Bu doğrultuda, nicel ve nitel veriler ayrı ayrı toplanmış, analiz edilmiş ve elde edilen veriler sonuçta bir araya getirilmiştir. Araştırmanın betimsel boyutunda araştırma için belirlenen konunun temellendirilmesi ve yönlendirilmesi için literatür

taraması yapılmıştır. Ayrıca konu ile ilgili var olan durumun ortaya konulması için eğitim fakültelerinde görev yapan viyolonsel öğretim elemanlarına uzman görüşü için anket formu uygulanmıştır. Anket sonucunda viyolonsel eğitiminde makamsal sistemde hüseyini türkülerin icrasında karşılaşılan/karşılaşılabilecek sorunlara yönelik görüşler saptanmıştır. Hazırlanacak olan öğretim modeli doğrultusunda yapılan literatür taraması sonucunda araştırmanın deneysel bölümünde kullanılacak olan alıştırmalar uzman görüşleri alınarak oluşturulmuştur. Alıştırmalar hazırlandıktan sonra yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda 5 haftalık öğretim modeli geliştirilmiştir. Araştırmanın deneysel boyutunda ise, tek gruplu ön test son test deseni kullanılmıştır. Hazırlanan öğretim modeli doğrultusunda uygulanan beş haftalık deneysel işlem sürecinden sonra ön test son test farklılıkları karşılaştırılmıştır. Elde edilen veriler, “Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi” ve “Kruskal Wallis Tek Yönlü Varyans Analizi” kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, eğitim fakültelerinde uygulanmakta olan viyolonsel eğitiminde hüseyini türkülerden çok az düzeyde yararlanıldığı, kullanılan türkülerin de Tampere sisteme göre öğretildiği ve icra edildiği tespit edilmiştir. 5 haftalık eğitim süresince yapılan haftalık değerlendirmeler sonucunda çalışma grubu öğrencilerinin komalı ses çalma becerilerinde önemli derecede iyileşme sağlandığı gözlemlenmiştir. Deneysel işlem sonunda öğrencilerin ön test son test puanları arasında önemli düzeyde olumlu farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Değirmencioğlu (2011) tarafından hazırlanan “Makamsal Viyolonsel Öğretimine Sistematik Bir Yaklaşım” adlı doktora tezinde; ilk aşamada, belirli öğretim yöntemleri incelenmiş ve uzman görüşleri ışığında bir viyolonsel öğretim modeli oluşturulmuştur. Oluşturulan yöntem, süre, hedef, hedef davranışlar, içerik, yöntem ve değerlendirme basamaklarını kapsayan üniteler halinde, Hüseyini makamı üzerinde çalışılmış, toplamda 28 ders saatine karşılık gelen bir ders işleyiş planı hazırlanmıştır. Araştırmanın ikinci aşamasında, uygulama sürecinde yapılması planlanan ön test-son test sonuçlarını değerlendirecek gözlemci grubu ve öğretim yönteminin uygulanacağı deney grubu oluşturulmuştur. Gözlemci grubu uzman 4 hocadan, deney grubu ise 3 viyolonsel öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmanın son aşamasında, oluşturulan yöntemle yönelik deneysel çalışma yapılmıştır. Öncelikle, deney grubuna Hüseyini makamında seçilen bir Saz Semaisinin iki bölümünün (1 hane, 1 teslim) solfeji ve icrası yaptırılarak ön test yapılmıştır. Daha sonra geliştirilen öğretim yöntemi deney grubuna uygulamış, uygulama sonucunda aynı Saz Semaisinin iki bölümünün solfeji ve icrası yeniden yaptırılarak son test yapılmıştır. Ön test ve son test verileri, gözlemci grubu ile birlikte hazırlanan performans değerlendirme

ölçeği ile değerlendirilmiş, değerlendirme sonuçlarının istatistiksel analizinde, makamsal viyolonsel eğitimi için geliştirilen öğretim yöntemi, öğrenci gelişiminde etkili olmuştur.

Kaya (2010) tarafından hazırlanan “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Makamsal Etüt ve Egzersizlerle Viyolonsel Eğitiminin Uygulanabilirliği” isimli doktora tezinde makamsal etüt ve egzersizlerin eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dallarındaki viyolonsel eğitimi dersi sürecinde kullanılabilme durumu ve sağlayacağı katkılar araştırılmıştır. Çalışma sürecinde, makamsal etüt ve egzersizler kullanan deney grubu öğrencileri ile tonal etüt ve egzersizleri kullanan kontrol grubu öğrencilerinin hedeflenen davranışa ulaşmadaki performans düzeyleri arasındaki farklar ve gelişmeler ölçülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı viyolonsel öğrencileri oluşturmuştur. Bu öğrencilerden rastgele seçilerek oluşturulan deney ve kontrol grupları, araştırmacı tarafından 10 haftalık süre boyunca uygulamalı olarak çalıştırılmıştır. Elde edilen ön-test ve son-test sonuçlarına göre, deney ve kontrol gruplarının performans farklılıkları karşılaştırılmıştır. Ayrıca, deney ve kontrol grubu öğrencilerinden yazılı olarak çalışmaya ilişkin görüşleri de alınmıştır. Elde edilen veriler SPSS (V10.0) yazılımı yardımıyla, “Eşleştirilmiş T-Testi” ve “Mann Whitney –U Testi” kullanılarak değerlendirilmiştir.

1.8.4. Piyano ile İlgili Yapılmış Araştırmalar

Toptaş (2012) tarafından hazırlanan “Halk Türkülerinin Sistematik Olarak Piyano Eğitiminde Kullanılması” adlı doktora tezi, lisans düzeyinde piyano eğitimi gören öğrencilere yönelik piyano için yazılmış özgün makamsal etütlerin, öğrencilerin piyano için düzenlenmiş türküleri çalma becerilerinin geliştirilmesindeki etkisini araştırmak amacıyla yapılmıştır. Bu nedenle araştırmada gerçek deneme modellerinden ön test-son test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Araştırmanın deneysel evresinde akademik piyano başarı notları esas alınarak birbirine denk deney (12 öğrenci) ve kontrol (12 Öğrenci) grupları oluşturulmuştur. Deneysel çalışmanın ilk aşamasında öğrencilerin üç türküye ilişkin yarım saatlik deşifre performanslarının video kayıtları (Ön test) alınmıştır ve üç uzmana değerlendirilmek üzere videolar verilmiştir. İkinci aşamada, deney ve kontrol grupları farklı eğitim yöntemleri ile 8 hafta boyunca çalıştırılmıştır. Üçüncü ve son aşamada ise tüm grup öğrencilerinin türküyü çalma performansları tekrar video kaydına (Son test) alınıp üç uzmana verilmiştir. Daha sonra üç uzman tarafından öğrencilerin performansları için verilen

puanlar ile elde edilen verilerin analizi için SPSS 17.0 paket programı kullanılmış; sonuçların elde edilmesi aşamasında Mann-Whitney U, Wilcoxon İşaretli Sıralar testlerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonunda hazırlanan makamsal etütler ile çalışan deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerinden, türküyü çalma becerisi açısından daha başarılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Karahan (2008) tarafından hazırlanan “Çağdaş Türk Müziği Pişano Eserlerine Hazırlık Amacıyla Yazılan Etütlerin Öğrencilerin Eserleri Çalma Aşamalarına Etkisinin Belirlenmesi” adlı doktora tezi, çağdaş Türk müziği pişano eserlerine hazırlayıcı etüt yazmaya yöntemi oluşturmak ve bu yönteme dayalı olarak yazılan etütlerin öğrencilerin eserleri çalma aşamalarındaki (çözümlemeli ön çalma, çalışma, son çalma) performanslarına etkilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Belirtilen amaçlar doğrultusunda araştırmada deneysel model olan kontrollü Son-test model kullanılmıştır. Araştırmada Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalının pişano öğretimi sürecinde en çok kullanılan çağdaş Türk müziği eserlerinin belirlenmesine yönelik olarak birinci anket uygulaması yapıldıktan sonra İkinci anket uygulaması yapılmış ve birinci anket uygulamasıyla belirlenen eserlerin içerisinde öğrencilerin en çok sorun yaşadıkları eserler belirlenmiştir. Daha sonra belirlenen üç eserin yapısal çözümlemesi yapılmış, belirli özellikleri saptanmış ve saptanan özelliklere yönelik olarak hazırlık etütleri yazılmıştır. Araştırmanın deneysel evresinde, önce pişano çalma becerisi açısından birbirine denk deney ve kontrol grupları oluşturulmuş ve deney grubuyla üç gün süreyle her gün 20’şer dakika hazırlık etüdü çalışılmıştır (işlem). Sonrasında deney ve kontrol gruplarının eseri deşifre, çalışma ve çalma aşamalarındaki performansları kamerayla kaydedilmiştir (test). Performans kamera kayıtları üç uzman eğitimciyle izlenerek değerlendirme verileri elde edilmiştir. Elde edilen verilerin çözümlemesinde SPSS 13.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırmaya ilişkin verilerin çözümlemesinde karşılaştırılacak gruplardaki kişi sayıları parametrik testlerin gerektirdiği sayıda olmadığı için nonparametrik test kullanılmıştır. Sonuç olarak esere hazırlık etüdüyle çalışan deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerinden, eserin deşifre, çalışma ve çalma aşamalarındaki performansları açısından daha başarılı oldukları belirlenmiştir.

1.8.5. Gitar ile İlgili Yapılmış Araştırmalar

Tabak (2016) tarafından hazırlanan “Klasik Gitar Öğretiminin Makamsal İçerikli Etüt ve Eserlerle Uygulanabilirliği” adlı doktora tezinin amacı, Eşit Tampere sisteme uyarlanmış

Türk müziği makamlarıyla yazılan etüt ve eserlerden oluşan bir repertuarla klasik gitar öğretimi ve uygulaması mümkün müdür?” sorusunun cevabını araştırmaktır. Araştırmanın modeli, karma yöntem dâhilindeki ardışık açıklayıcı strateji ve aynı zamanda nicel baskın olarak şekillendirilmiştir. Araştırmanın öğrencilerle yapılan uygulama süreci için alan uzmanları denetiminde Hüseyinî, Kürdî, Hicaz, Rast ve Nihavent makamlarının her biri için bir etüt ve bir eser bestelenmiştir. Çalışma grubunu bireysel çalgısı gitar olan yedi öğrenci oluşturmaktadır. Uygulama süreci iki haftalık periyotlar halinde haftada iki ders olarak kurgulanmıştır. Uygulama sürecinde öğrenciler tarafından seslendirilen toplamda beş etüt ve beş eserin ön test ve son testlerine ait videolar farklı üniversitelerde görev yapan altı klasik gitar alan uzmanı tarafından değerlendirilmiştir. Uygulama süreci bitiminde çalışmayla ilgili öğrencilerin görüşlerini almak için alan uzmanı görüşleri alınarak yarı yapılandırılmış bir form hazırlanmış ve altı soruluk bir görüşme yapılmıştır. Görüşmelerin sonuçları içerik analizi yapılarak oluşturulan temalar dâhilinde değerlendirilmiştir. Uygulama sonuçlarına bakıldığında; teorik sınavların ön test ve son testlerinde büyük bir artış gözlenmiştir. Performansların değerlendirmelerinde; puanlayıcılar arası uyum düzeyinin Kendall’s W testine göre yüksek bir uyum gösterdiği, etüt ve eserlerin etki büyüklüklerinin yüksek olduğu ve ön test ve son test puanlarında Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçlarına göre anlamlı farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Uygulama süreci sonunda öğrencilerle yapılan görüşmelerin tamamının olumlu olduğu ve çalışmayı bu doğrultuda yorumladıkları belirlenmiştir.

safhasında öğrenci icralarına yönelik olarak uzman görüşleri eşliğinde hazırlanmış alıştırmalar kullanılmış ve bu alıştırmaların öğrenciler üzerindeki etkileri sınanmıştır. Sonuç olarak, hazırlanan alıştırmaların eserlerin seslendirme düzeyine olumlu yönde etki ettiği belirlenmiştir.

1.8.6. Flüt ile İlgili Yapılmış Araştırmalar

Sakin (2016) tarafından hazırlanan “Geleneksel Türk Halk Müziğinde Kullanılan Aksak Ölçülü Türkülerin Flüt Eğitimindeki Zorluklarının İncelenmesi” adlı doktora tezinin amacı; geleneksel Türk halk müziği repertuarında yer alan flüt eğitiminde kullanılabilecek aksak ölçülü türkülerin seçilerek seslendirmede yaşanan zorluklara yönelik alıştırmalar hazırlamak ve bu alıştırmaların öğrencilerin ritmik becerilerinin gelişmesine olan etkisini tespit etmektir. Araştırmada; TRT Türk halk müziği repertuarında yer alan aksak ölçülü türküler incelenmiş ve seçilen 12 türkü uzman görüşü alınarak flüte uyarlanmıştır. Türkülerin ritimsel özellikleri belirlenerek dizi çalışmaları ve alıştırmalar hazırlanmıştır. Araştırmanın deneysel aşamasında “Ön Test/Son Test” deneysel model kullanılmıştır. Çalışma grupları 18 Türk ve 8 İtalyan öğrenciden oluşturulmuştur. Ön test/son test değerlendirmeleri için gözlem formları hazırlanmış ve verilerin çözümlenmesinde SPSS-18 paket programı kullanılmıştır. Uzmanların, çalışma gruplarının türküyü seslendirmesine yönelik verdiği puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığı Kendall W, Kruskal-Wallis, Wilcoxon Signed Ranks ve Mann-Whitney U testleri ile ölçölmüştür. Test sonuçlarına göre; Türk ve İtalyan öğrencilerinin seslendirme düzeylerinde anlamlı bir fark olmadığı, çalışma gruplarının ön test ve son test puanlarının arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görölmüştür. Buna göre; hazırlanan dizi çalışmaları ve alıştırmaların çalışma gruplarının seslendirme düzeyine olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.

Öner (2011) tarafından hazırlanan “Geleneksel Türk Müziği Öğelerinin Flüt Eğitiminde Kullanılmasına Yönelik Bir Model Önerisi” adlı doktora tezinin amacı, Geleneksel Türk Müziği öğeleri kullanılarak önceden belirlenmiş temel flüt tekniklerinin öğretimine yönelik bir program oluşturmak ve bu programın öğrenci başarısı üzerindeki etkisini tespit etmektir. Araştırma kapsamında ilk önce Klasik Batı Müziği çalgı eğitimi alan öğrencilere, durum değerlendirmeye yönelik bir anket çalışması yapılmıştır. Bu anket çalışmasında öğrencilerin kişisel bilgilerine, müzik ve çalgı eğitimlerine ve Geleneksel Türk Müziği öğelerinin çalgı eğitiminde kullanılma durumuna ilişkin sorular yer almıştır. Daha sonra Klasik Batı Müziği

çalgı eğitimi veren öğretim elemanları ile araştırmanın problemine ve amaçlarına zemin hazırlayacak verileri elde etmek için “Standartlaştırılmış Açık Uçlu Görüşme” yapılmıştır. Bu görüşmeden elde edilen veriler içeriklerine göre kodlanarak analiz edilmiştir. Araştırmanın ikinci aşamasında önceden belirlenmiş olan 14 temel flüt tekniğine yönelik, Geleneksel Türk Müziği öğeleri içeren çalışmalar yazılmıştır. Her teknik için yazılan 4 farklı çalışma, farklı kapsamlarda ve seviyelerdedir. Hüseyini makamı dizisinde yazılan bu çalışmalar basit birleşik ve aksak ritimler içermektedir. Yazılmış olan bu etütler, alanında uzman ve 10 kişiden oluşan bir uzman grubuna gönderilerek çalışmanın amacı ve etütler ile ilgili detaylar anlatılmış her bir teknik için görüşlerini rapor etmeleri istenmiştir. Uzmanlardan gelen raporlar araştırmacı tarafından belirlenen kategoriler çerçevesinde kodlanarak içerik analizi yapılmıştır. Araştırmanın son aşamasında deneysel yöntem kullanılmıştır. Deney ve kontrol grupları oluşturularak, deney grubuna Geleneksel Türk Müziği öğeleri içeren öğretim programı, kontrol grubuna ise geleneksel flüt öğretim programı uygulanmıştır. Uygulama öncesi temel flüt tekniklerine göre düzenlenen eser, ön test ve son test parçası olarak her iki gruba da çaldırılmıştır. Ön test ve son test değerlendirmeleri alanlarında uzman 10 kişi tarafından, hazırlanmış olan performans değerlendirme ölçeği ile değerlendirilmiş, değerlendirme sonuçları da Non-Parametrik Wilcoxon Testi ve Man whitney U testi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonunda, Geleneksel Türk Müziği öğeleri içeren öğretim programının, belirlenen flüt tekniklerin öğretilmesinde etkili olduğu ortaya çıkmıştır.

Kurtaslan (2010) tarafından hazırlanan “Flüt Eğitiminde Çağdaş Türk Flüt Eserlerinin Kullanımı ve Örnek Çalışma Egzersizleri” adlı doktora tezinde Çağdaş Türk Flüt Eserlerinin Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri ile Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki kullanım durumu, kullanılan eserler içinde karşılaşılan güçlükler ile bu güçlükleri çözmek amacıyla yazılmış örnek çalışma egzersizlerine yer verilmiştir. Araştırmada doküman analizi, anket ve görüşme yöntemleri kullanılmıştır. Doküman analizi ile 2010 yılına kadar solo flüt için bestelenmiş 68 Çağdaş Türk Flüt Eserleri ’ne ulaşılmıştır. Çağdaş Türk Flüt Eserlerinin kullanım durumuna ilişkin veriler flüt eğitimcilerine uygulanan anket yoluyla elde edilmiştir. Flüt eğitimcilerinin görüşleri doğrultusunda karşılaşılan teknik ve müzikal güçlükler tespit edilmiş, bu güçlüklerle yönelik örnek çalışma egzersizleri hazırlanmıştır. Hazırlanan bu egzersizler, Türkiye’de flüt eğitimi alanında tanınmış sanatçı ve eğitimcilerin görüşlerine sunulmuş ve önerileri alınarak oluşturulmuştur. Anketteki veriler, frekans dağılımları alınarak sayısal verilere dönüştürülmüştür. Görüşme verileri içerik analizi ile

çözömlenmiştir. Her bir görüşme numaralandırılarak kodlanmıştır. Kodlama araştırmanın amacına ve görüşme sorularına uygun bir şekilde yapılmıştır. Bu araştırmanın sonuçlarına göre, Çağdaş Türk Flüt Eserleri' nin çoğunun Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri ile Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki flüt eğitimcileri tarafından tanınmadığı, kullanılmadığı ve hakkında bilgi sahibi olunmadığı, ayrıca flüt eğitimcilerinin bazı eserleri öğrencilere çalıştırırken teknik ve müzikal güçlüklerle karşılaştıkları tespit edilmiştir. Söz konusu kurumlarda Çağdaş Türk Flüt Eserleri' ni çalışan öğrencilerin flüte karşı ilgilerinin artması, kendi kültürlerine ait ezgileri daha zevkle çalışması, Türk müziğinin makamsal ve ritmik yapılarına karşı farkındalık düzeyinin gelişmesi gerektiği bu araştırma sonuçlarından biridir. Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri ile Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Çağdaş Türk Flüt Eserleri çalıştırılırken karşılaşılan güçlükleri çözmek amacıyla araştırmada geliştirilen çalışma egzersizleri ile eserlerin çalışmasının daha kolay olacağı düşünülmekte ve eğitimcilerin bu egzersizleri çalışma dağarcıklarına eklemeleri önerilmektedir.

Yalçınkaya (2010) tarafından hazırlanan “Flüt Eğitiminde Geleneksel Türk Müziği Eserlerinin Seslendirilmesine Yönelik Oluşturulan Etüt Yazma Modeli ve Bu Modelle Bestelenen Özgün Etütlerin Öğrenci Başarısı Üzerine Etkileri” adlı doktora tezinin amacı, flüt eğitimine kaynak olabilecek Geleneksel Türk Müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik bir model oluşturmak ve bu modelle oluşturulan özgün etütlerin öğrenci başarısı üzerine etkilerini belirlemektir. Araştırma iki ana bölümden oluşmaktadır. Bunlar; “Etüt Yazma Modelinin Oluşturulması” ve “Bu Modelle Oluşturulan Özgün Etütlerin Öğrenci Başarısı Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi”dir. Etüt Yazma Modelinin oluşturulmasında betimsel yöntemler kullanılırken, modelin uygulanması aşamasında deneysel yöntem kullanılmıştır. Araştırma kapsamında oluşturulan “Etüt Yazma Modeli”, Taba-Tyler Program Geliştirme Modeli esas alınarak oluşturulmuştur. Araştırmada üniversitelerin flüt öğretim elemanlarının; mevcut flüt eğitimi programı ve programda yer alan Türk Müziği konularının işlenmesine yönelik görüşleri oluşturulan anket formuyla alınmıştır. Anket, Türkiye’deki üniversitelerin eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik öğretmenliği anabilim dallarında görevli 20 flüt eğitimcisi tarafından yanıtlanmıştır. Elde edilen verilerin frekans ve yüzde dağılımları tablo ve grafiklerle gösterilmiştir. Araştırmada etütlerin oluşturulması ve deney basamağı için; Geleneksel Türk Müziği eserlerinden dört eser belirlenmiştir. Belirlenen dört eserin çeşitli analizleri yapılarak birtakım özellikleri belirlenmiş ve bu özelliklere göre kolay, orta ve zor olmak üzere üç ayrı düzeyde etütler yazılmıştır. Araştırmanın deney basamağında öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desen

kullanılmıştır. Çalışma grubunu, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı 2009–2010 öğretim yılında birinci ve ikinci sınıfta eğitim gören on dört flüt öğrencisi oluşturmuştur. Deneysel aşamada öncelikle Geleneksel Türk Müziği seslendirme başarısı bakımından birbirine denk deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Deney ve kontrol gruplarına her makamda öncelikle öntest uygulanmıştır. Deney grubuyla her makamda yazılan bir seyir ve üç ayrı düzeydeki etütler iki hafta süreyle çalışılmıştır. Bu süreçte kontrol grubuna ise sadece makam ve usul bilgisi verilmiştir. Çalışma sonunda deney ve kontrol gruplarının sontest performansları tekrar kaydedilmiştir. Öntest–sontest kayıtları üç uzman eğitimciyle izlenerek değerlendirilmiştir. Öntest–sontest sonuçlarına ait verilerin çözümlenmesinde karışık ölçümler için iki faktörlü ANOVA testi uygulanmıştır. Araştırmanın amacı ve ana problemi çerçevesinde oluşturulan alt problemlere ilişkin toplanan verilerin istatistiksel çözümlemelerinde SPSS 15.0 paket programından yararlanılmıştır. Araştırmada, flüt eğitimine kaynak olabilecek Geleneksel Türk Müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik oluşturulan “Etüt Yazma Modeli”nin ve bu modelle oluşturulan “Özgün Etütler”in, öğrenci başarısı üzerinde teknik ve müziksel açıdan oldukça büyük oranda olumlu etkiler yarattığı ve Geleneksel Türk Müziği eserlerini oldukça başarılı seslendirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

1.8.7. Kabak Kemane ile İlgili Yapılmış Araştırmalar

Yengin (2019) tarafından hazırlanan “Kabak Kemane Eğitiminde Teke Yöresi Tavrının Uygulanabilirliği” adlı doktora tezinin amacı, Teke yöresi halk müziklerinin kabak kemane ile yöre özelliklerini yansıtan bir şekilde doğru olarak icra edilebilmesi için kabak kemane eğitiminin nasıl olması gerektiğinin saptanması ve bu amaçla Teke yöresi tavrının öğretimine yönelik olarak geliştirilen etütlerin uygulanabilirliğinin sınanmasıdır. Bu amaç doğrultusunda Teke yöresi halk müziklerinin kabak kemane ile nasıl çalınması gerektiği alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda tespit edilmiştir. Daha sonra seçilen Teke yöresi eserlerinin müzikal analizi de yapılarak Teke yöresi halk müziklerinin kabak kemane ile yöresel özelliklerine uygun olarak icra edilebilmesine yönelik etütler hazırlanmıştır. Hazırlanan etütler çalışma gurubuna uygulanarak ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık aranmıştır. Araştırmanın nitel bölümünde kullanılan verilerin elde edilmesi amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan ve dört maddeden oluşan yapılandırılmamış görüşme formu kullanılmıştır. Deneysel kısımda ise katılımcıların ön test

ve son test puanlarının değerlendirilebilmesi için araştırmacı tarafından alan uzmanlarının da görüşleri alınarak değerlendirme formu oluşturulmuştur. Alan uzmanları ile yapılan birebir görüşmelerden elde edilen kaydedilmiş ses dosyaları dinlenilerek metinleştirilmiştir. Sonraki aşamada Teke yöresi tavrını en kapsamlı şekilde yansıttığı düşünülen dört türkü, Mus2 yazılımı ile notaya alınmış ve SQL 2012 Management Studio veri tabanı yönetim programında geliştirilen kodlar yardımıyla eserlerin analizleri yapılmıştır. Alan uzmanlarının görüşleri ve müzikal analiz sonucunda elde edilen verilerden yola çıkılarak çalışma gurubuna uygulanacak olan etütler araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Deneysel sürecin uygulanmasında, daha önceden amatör düzeyde kabak kemane icra eden ve THM notalarını deşifre edebilen on beş kişi çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Araştırmanın deneysel bölümüne ait verilerin analizinde, uygulanan deneysel işlem sonrası ön test – son test sonuçlarına göre iki değişken arasında anlamlı bir fark olup olmadığının tespit edilebilmesi için bağımlı örneklem t-testi kullanılmıştır. Sonuç olarak, araştırma kapsamında oluşturulan etütlerin, Kabak Kemane eğitiminde Teke yöresi tavrının öğretimine belirgin bir katkı sağladığı tespit edilmiştir.

1.8.8. Kemeñçe ile İlgili Yapılmış Araştırmalar

Köroğlu (2017) tarafından yapılan ‘‘Klasik Kemeñçe’ de Saz Semailerinin 3. Hanelerinin İcrasına Yönelik Alıştırmalar ve Eğitimde Uygulanabilirliği’’ adlı doktora tezinin amacı, klasik kemeñçe eğitiminde yer verilen saz semailerini tespit etmek ve bu saz semailerinin III. hanelerinin icrasına yönelik alıştırmalar oluşturarak klasik kemeñçe eğitiminde uygulanabilirliğini sınamaktır. Araştırma nitel ve nicel verilerin birlikte kullanıldığı karma bir model içermektedir. Araştırmanın nitel boyutunda öncelikle Türkiye’de Türk müziği alanında eğitim veren konservatuvarlarda üç telli klasik kemeñçe alanında görev yapmakta olan öğretim elemanlarına yapılandırılmış görüşme formu uygulanmış ve 3. ve 4. sınıfta eğitimi yapılan saz semaileri belirlenmiştir. Belirlenen saz semailerinin III. haneleri, makamsal yapı ve parmak pozisyon geçkilerine yönelik klasik kemeñçe alanında iki uzman ile birlikte incelenmiş ve 10 adet saz semaisi seçilmiştir. Bu uygulamadan sonra ise; 10 adet saz semaisinin zorluk düzeylerinin belirlenmesinde ‘‘zorluk-kolaylık ölçeğı’’ modeli kullanılarak belirlenen beş saz semaisi araştırmanın deneysel boyutunda kullanılmıştır. En son olarak belirlenen beş saz semaisinin III. hanelerinin ‘‘ölçü sayıları, ses aralıkları, nota/sus değerleri, tempo, pozisyon geçkileri, makam/çeşni geçkileri, yay tekniğı ve III. hanedeki

ritim kalıplarının sayıları” olmak üzere müziksel öğelerinin analizi yapılmıştır. Araştırmanın deneysel boyutunda, lisans 3. ve lisans 4. sınıflarda öğrenim görmekte olan altı klasik kemençe öğrencisine, kontrol grupsuz ön test-son test deney modeli uygulanmıştır. Öğrencilerin icralarına yönelik olarak araştırmacı tarafından hazırlanmış alıştırma kullararak, bu alıştırma kullararak öğrencilerin başarı düzeylerindeki etkisi sınıanmıştır. Öğrencilerin icradaki başarı düzeylerini değerlendirme aşamasında, araştırmacı tarafından hazırlanan Performans Derecelendirme Ölçeği kullanılmıştır. Öğrencilerin yapmış oldukları icralar, hazırlanan bu ölçeğe göre klasik kemençe alanında uzman üç öğretim elemanı ile birlikte puanlanmıştır. Elde edilen veriler Wilcoxon işaretli sıralar testi ile sınıanmıştır. İstatistiksel bulgular tablolar kullanılarak yorumlanmıştır. Araştırmanın sonucunda; saz semailerinin III. hanelerinin icrasında karşılaşılan başlıca güçlüklerin makam/çeşni geçişleri ve pozisyon geçişlerinden kaynaklandığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca deneysel verilerden elde edilen sonuçlara göre; araştırmacı tarafından hazırlanan alıştırma kullararak öğrencilerin icradaki başarıları üzerinde olumlu etkiler sağladığı tespit edilmiştir.

1.8.9. Bağlama ile İlgili Yapılmış Araştırmalar

İnanıcı (2017) tarafından hazırlanan “Bağlama Eğitiminde Yöresel Tavrıların Öğretimine Yönelik Bir Model Önerisi” adlı doktora tezinin amacı, bağlamada Silifke tavrının öğretimine yönelik hazırlanan alıştırma kullararak, müzik öğretmenliği lisans programı bağlama öğrencilerinin Silifke tavrını ve Silifke türkülerini seslendirme düzeyleri üzerindeki etkisini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada deneysel desenlerden “Tek grup ön test-son test desen” kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı’nda öğrenim gören ve ana çalgısı bağlama olan 11 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak ilgili alan yazın incelenerek ve uzman görüşleri alınarak araştırmacı tarafından hazırlanan, öğrencilerin demografik özellikleriyle ilgili bilgileri elde etmeye yönelik “Genel Bilgi Formu” ve deneysel sürecin etkilerini ölçmeye yönelik “Silifke Tavrını Seslendirmeye Yönelik Performans Derecelendirme Formu” ve “Silifke Türkülerini Seslendirmeye Yönelik Performans Derecelendirme Formu” kullanılmıştır. Verilerin analizinde yüzde ve frekans analizinin yanı sıra, çalışma grubu ön test ve son test sonuçları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla parametrik olmayan testlerden Wilcoxon İşaretli Sıralar

Testi kullanılmıştır. Araştırmanın deney sürecinde çalışma grubundaki öğrencilere uygulama öncesi ön test olarak “Silifke Tavrını Seslendirmeye Yönelik Performans Derecelendirme Formu” ve “Silifke Türkülerini Seslendirmeye Yönelik Performans Derecelendirme Formu” uygulanmış, 10 haftalık deney programı sonrasında son test olarak “Silifke Tavrını Seslendirmeye Yönelik Performans Derecelendirme Formu” ve “Silifke Türkülerini Seslendirmeye Yönelik Performans Derecelendirme Formu” tekrar uygulanmıştır. Araştırma bulgularında çalışma grubunun Silifke tavrını seslendirme düzeyi ve Silifke türkülerini seslendirme düzeyine ilişkin son test aritmetik ortalama değerlerinin ön test aritmetik ortalama değerlerinden daha yüksek olduğu ve son test puanındaki bu artışların istatistiksel olarak son test lehine anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmüştür. Bu sonuçlar hazırlanan 10 haftalık alıştırma programının öğrencilerin Silifke tavrını seslendirme düzeyleri ve Silifke türkülerini seslendirme düzeyleri üzerinde etkili olduğunu göstermiştir.

Yiğiter (2017) tarafından hazırlanan “Bağlama Öğretiminde Bozlak İcrasına Yönelik Bir Alıştırma Modeli ve Uygulamadaki Görünümü (Orta Anadolu Bölgesi Örneği)” adlı doktora tezinin amacı, Türk halk müziği uzun hava türlerinden biri olan bozlakların bağlama çalgısı ile geleneksel çalınış biçimlerini ve müzikal karakteristiklerini yöre sanatçılarının icralarına ait ses kayıtlarından yola çıkarak analiz etmek, bozlakların bağlama çalgısı ile icralarında geleneksel özelliklerine en yakın biçimde seslendirilmesine yönelik bir öğretim modeli geliştirmek ve uygulamadaki etkinlik düzeyini ortaya koymaktır. Bu amacı gerçekleştirmek için ilk olarak, çalışma grubunun uygulamalar öncesi bozlak çalma düzeyleri, uzman değerlendirmeleri ile ortaya konulmuş ve bu değerlendirmeler neticesinde bozlakları geleneksel biçimde ve müzikal karakteristiğine uygun şekilde yeterli düzeyde icra edemedikleri tespit edilmiştir. Daha sonra, örneklem olarak seçilen bozlakları, geleneksel biçimlerine uygun olarak çalmaya yönelik bir öğretim modeli geliştirilmiştir. Bu model çalışma grubuna uygulanmış ve uygulamalar sonrasında öğrencilerin bozlak çalma düzeyleri tekrar uzman değerlendirmesine sunulmuştur. Çalışma grubunun, araştırma sürecinde gerçekleştirilen uygulama çalışmaları öncesi ve sonrası icra düzeylerine ait değerlendirmeler karşılaştırıldığında, anlamlı düzeyde olumlu gelişme sağladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmada Orta Anadolu bölgesine ait iki Bozlak seçilmiştir. Bu araştırmada hem betimsel hem deneysel yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın betimsel boyutunda, araştırma sürecinde öğretilmesi hedeflenen “Bozlaklar” konusu ile ilgili ulaşılabilen ses kayıtları analiz edilerek, bozlakların müzikal karakteristikleri ve yöresel tavrıları tespit edilmiştir.

Araştırmanın deneysel boyutunda, bozlakların öğretimine yönelik alıştırma modelleri oluşturulmuş ve uzman görüşü alınarak eksik ve geliştirilmesi önerilen boyutlar üzerinde değişiklikler yapılmıştır. Alıştırmalar hazırlandıktan sonra 6 haftalık öğretim modeli planlanmış ve uygulanmıştır. Araştırmada, deneysel boyutun ön test-son test verilerini elde etmek için uzman görüşleri alınarak bir performans değerlendirme ölçeği geliştirilmiştir. Deneysel boyutta, tek gruplu ön test-son test deseni kullanılmıştır. Hazırlanan öğretim modeline dayalı olarak gerçekleştirilen 7 haftalık uygulama çalışmaları sonrası, ön test-son test puan farklılıkları karşılaştırılmıştır. Elde edilen veriler, “Bağımlı Örneklemeler için T Testi” kullanılarak SPSS programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Ayrıca, deneysel işlem sonrasında çalışma grubu öğrencileri ile yapılan çalışmalarla ilgili görüşme yapılmıştır. Ön test ve son test aşamasında uzmanların gerçekleştirdikleri puanlamalar arası uyum (kolerasyon) katsayıları “Kendall’s W” formülü ile hesaplanmıştır. Deneysel uygulama süreci sonunda öğrencilerin ön test ve son test puanları arasında önemli düzeyde olumlu yönde farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçların, görüşmelerle elde edilen verilerle de önemli ölçüde tutarlılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

Araştırmanın bu bölümünde kuramsal çerçeveyi oluşturmaya yönelik olarak sırasıyla hazırlanan alt bölümler aşağıda yer alan tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 1.

Kuramsal Çerçevede Yer Alan Alt Bölümler

Alt Bölüm Sırası	Alt Bölüm Adı
1	Kültür
2	Müzik Eğitimi
3	Çalgı Eğitimi
4	Keman Eğitimi
5	Araştırmada Yer Alan Teke Yöresi Türkülerindeki Keman Teknikleri ve Özellikleri
6	Türk Keman Eğitiminin Tarihi ve Günümüzdeki Durumu
7	Türk Halk Müziği ve Özellikleri
8	Teke Yöresi ve Özellikleri
9	Araştırmada Yer Alan Teke Yöresi Türkülerinin Ritimsel ve Makamsal Özellikleri
10	Egzersiz ve Alıştırma

2.1. Kültür

Kültür kelimesi dilimize *culture* sözcüğü ile Fransızca’ dan geçmiş olup Osmanlıca’ da *hars*, Türkçe’ de *ekin* olarak adlandırılmaktadır. Toplumbilimcimiz Özer Ozankaya kültürü, “Toplumların gelişim süreçleri içerisindeki yarattıkları bütün unsurları kullanmada, sonraki

kuşaklara aktarmada insanın toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların tümü'' olarak tanımlamaktadır (Say, 2005, s. 332).

'Dünya' evrenin, 'İnsan' dünyanın, 'Müzik' de kültürün bir parçasıdır. Dünya' nın yaklaşık 5 milyar, dünyadaki yaşamın 3-4 milyar, denizdeki yaşamın 500 milyon ve karadaki yaşamın 350 milyon yıl önce başladığı tahmin edilir. İnsanların yaşamının ise 2,5 milyon yıl önce başladığı düşünülürse, kültürün ve müziğinde insan tarihiyle ortaya çıktığı söylenebilir (Uçan, 2018, s. 1).

İnsanoğlu varoluşundan beri yer aldığı toplumla beraber sürekli bir etkileşim halindedir. Bu etkileşim, kültürü oluşturan unsurlardan birisidir. İnsanın yeme-içme, giyim-kuşam, konuşma-tavır gibi davranışları yaşadığı bölgenin kültürünü yansıtır. Kültürün oluşmasına sadece kişiler arası ilişkiler katkı sağlamaz; yaşadığı bölgenin coğrafi yapısı, iklimi, sosyo-ekonomik durumu, geçim kaynakları gibi olgular insan davranışlarını şekillendirerek kültürü şekillendirir. Örneğin, Karadeniz bölgesinin halk oyunu olan horon o bölgenin geçim kaynağında ciddi bir etkiye sahip olan hamsinin hareketlerine göre şekillenir. Teke zortlatması da Akdeniz bölgesinde geçim kaynaklarından biri olan keçinin çiftleşme zamanındaki hareketlerine göre şekillenmiştir. Bunun gibi diğer bölgelerimizde de birçok örnekler mevcuttur. Kültür, sadece insan kaynaklı olarak düşünülmemelidir. Bu yapının oluşumu için insanın çevresiyle bütünleşik olarak değerlendirilmesi daha doğru bir yaklaşım olur.

Türkiye'nin coğrafi konumu nedeniyle çeşitli bölgelerin ve kültürlerin farklı unsurları kültürel yapımızın oluşmasına katkı sağlamaktadır. Türkiye, binlerce yıllık tarihiyle farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış ve birçok kültürün özelliklerini kendi bünyesinde barındırarak dünyada ender görülen bir kültürel zenginliğe sahip olmuştur. Günümüzde, geçmişte var olan bazı değerlerin varlığını devam ettirdiğini görebilmekteyiz. Bunlar arasında edebiyat, tıp, büyücülük, batıl inançlar, giyim, resim, heykel, dans gibi yapılar sıralanabilse de bu değerlerin içerisindeki en önemli yapı taşının müzik olduğu söylenebilir (Çiftçi, 2010, s. 150).

Kültürün önemli alt kollarından birisi de müziktir. Çeşitli makamsal özellikler, ritimsel yapılar ve kullanılan enstrümanların çeşitliliği, Türk müziğindeki zengin kültürel yapının oluşumuna neden olduğu söylenebilir. Bu coğrafyadaki farklı toplum ve milletlerin birlikte bir yaşam sürmeleri, Türk müziğini de etkileyerek çeşitli ve renkli bir yapıya sahip olmasına

neden olmuştur. Günümüz Türkiye sınırlarında bile yöresel özelliklerden dolayı her bölgenin müziğinin birbirinden farklılık göstermesi, bu durumun kanıtı niteliğindedir.

Farklı kültürlerdeki birçok büyük besteci yapıtlarını uluslararası nota sisteminden, teknikten ve donanımdan yararlanarak oluştururlar. Fakat, bu oluşum sırasında besteciler kendi kültürel kimliklerini de bu yapıtlara dahil ederek kültürel kimliğin izlerini taşıyan ve teknik yapısı yüksek özelliklere sahip eserler ortaya koyarlar. Bu eserler hem ulusal hem de uluslararası izler barındırdığı için dünya müzik dağarcığına katkı sağlayarak insanlığın ortak yapıtı halini alır (Özçelik, 2002, s. 185).

Bu sebeple Türk müziğini dünyaya sunarak insanlığın ortak bir yapıtı olmasına yönelik olarak Türk müziğinin içerisinde bulunan farklı renkleri ortak bir yapıt halinde dönüştürmemiz, geliştirmemiz ve zenginleştirmemiz gerekir. Bu zenginliğin sağlanabilmesi için Türk müziğinin geçmişten aldığı birikimi uluslararası normlarda gelecek kuşaklara doğru ve etkili bir şekilde aktarmak doğru bir yaklaşım olur. Bu da doğru ve nitelikli bir müzik eğitimi sayesinde mümkündür.

2.2. Müzik Eğitimi

Bireyin öğrenme sürecindeki etkinliklerde çeşitli duyu organlarına ne kadar çok hitap edilirse öğrenme de o kadar kalıcı olur. Eğitimin bütün dallarında olduğu gibi müzik eğitiminde de bireyin duyuşsal, bilişsel ve devinişsel gelişiminin ve bu yöndeki davranışlarının istendik yönde değişiklikler oluşturması amaçlanmalıdır (Şendurur & Akgül Barış, 2002, s. 166).

Çocukluk döneminden başlayarak bireylere belirli müzikal davranışlar kazandırarak söz konusu davranış ve becerileri geliştirme sürecine müzik eğitimi denir. Genel kapsamıyla uygulamalı öğretim alanları şunlardır;

- Müzikal işitme,
- Okuma,
- Yazma,
- Şarkı söyleme,
- Çalgı çalma,
- Müzikal bilgilenme yoluyla yaratma,
- Müzikal duyarlılığı artırma ve kişilik kazandırma,

- Müzik yoluyla iletişim ve etkileşimde bulunma,
- Müzikten yararlanma (Say, 2005, s. 536).

Müzik eğitimi, müzikal bir davranışı kazandırma, değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme süreci olarak adlandırılabilir. Bu süreçte eğitim gören bireyin hedeflerine ulaşmak için planlı ve programlı bir yol izlenir. Bu eğitim, bireyin müziksel çevresiyle arasında oluşan iletişimin daha sağlıklı, düzenli, etkili, verimli ve yararlı olmasına katkı sağlar (Uçan, 2018, s. 11).

Müzik eğitimi temelde üç ana türde incelenmektedir. Bunlar, ‘Genel Müzik Eğitimi’, ‘Özengen Müzik Eğitimi’, ve ‘Mesleki Müzik Eğitimi’ dir.

Genel Müzik Eğitimi: Örgün eğitim içerisinde yer alan, ayırım gözetmeksizin herkesin yararlanabileceği müzik eğitiminin genel halidir. Bu eğitim, Milli Eğitim bünyesindeki devlet ve özel ilkokul, ortaokul ve liselerde verilmekle beraber üniversitelerin bazı bölümlerinde de verilmektedir.

Özengen Müzik Eğitimi: Özengen müzik eğitiminde birey, genel müzik eğitimi ile yetinmeyerek kendi ilgisi, isteği ve yetenekli olduğunu düşündüğü alanda gönüllülük esansına dayalı olarak amatörce müzik eğitimi alır. Bu eğitimler genelde çalgı öğretimi şeklinde olup; okullar, halk eğitim merkezleri, çeşitli müzik kursları ve öğretmenin verdiği özel dersler ile karşılanır.

Mesleki Müzik Eğitimi: Genel müzik eğitimi almış olan kişilerin içerisinde yetenekli olan bireyler ileriki yaşamlarında profesyonelce müzikle ilgilenmek istediklerinde mesleki müzik eğitimi kategorisinde eğitim alırlar. Bu eğitimin başlangıç seviyesini konservatuvarların ortaokul bölümleri, Güzel Sanatlar Liseleri ve lise konservatuvarların müzik bölümleri üstlenirken, ileri seviyesini ise lisans müzik konservatuvarları, Eğitim Fakültelerinin müzik bölümleri ve Güzel Sanatlar Fakültelerinin müzik bölümleri karşılamaktadır. Lisans eğitiminden sonra müzik alanında bireyin kendi isteği, yeteneği ve ilgisi doğrultusunda en az 1 enstrümanı profesyonelce çalmasına olanak sağlayacak şekilde yüksek lisans ve doktora eğitimi alma imkânı da bulunmaktadır.

Çağdaş eğitim, bilim, teknik ve sanat eğitiminin bileşkesi olarak düşünülmeli ve birbirinden ayrılmamalıdır. Üniversitelerin eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği anabilim dallarında yapılmakta olan ‘Sanat eğitimi’ nin vazgeçilmez ve önemli bir alt boyutu olarak da ‘Çalgı eğitimi’ ni ele alabiliriz (Çilden, 2001, s. 27).

2.3. Çalgı Eğitimi

Çalgı, müzikal sesler üretmek amacıyla yapılmış, belirli biçim, tını ve kullanım özellikleri olan alet. Batı dillerinde yazım değişikliğiyle aynı anlama gelen terim: *instrument*. Dilimizde eski kullanımıyla *saz* ya da Fransızca söyleyişiyle *enstrüman* da denir (Say, 2005, s. 371).

Çalgı çalma, müzik eğitiminin önemli bir alt boyutu olarak insanın duygularını ifade etmesine ve toplumsallaşmasına katkı sağlar. Ayrıca kişinin çalgısı vasıtasıyla kendisiyle bütünleşmesine de yardım eder (Uslu, 1996, s. 105).

Müzik eğitiminin alt boyutlarından birini oluşturan çalgı eğitimi, mesleki müzik eğitiminin gerçekleştirildiği kurumlardaki en temel boyutlarından birisini oluşturmaktadır. Bu bağlamda çalgı eğitimi sürecinin içerisinde yer alan çalgı öğretimi ise, çalgı eğitimindeki ilke ve davranışların çalgı aracılığıyla öğreticiden öğrenene aktarılacak hedeflenen davranışın normalleştirilmesi ve bu davranışın sonraki evrelerde hedeflenen davranışlarla ilişkilendirilmesi şeklinde ifade edilebilir (Akkuş, 1996, s. 165).

Çalgı eğitimi, mesleki eğitimin dışında hobi amaçlı kurslar ve özel dersler ile de sağlanabilmektedir. Bu eğitimler genel olarak plansız, programsız ve basit düzeyde gerçekleşir. Mesleki olarak verilen çalgı eğitimi ise belli bir plan, program dahilinde gerçekleşmekte olup bireyin yeteneğine göre çok ileri düzeylere ulaşılabilmesine olanak tanır. Bu eğitimler Konservatuvarlar, Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği bölümleri ve Farklı fakültelerde bulunan Müzik bölümlerinde verilmekte olan ‘Bireysel çalgı dersi’ ile sağlanmaktadır. Burada verilen eğitimlerin amacı şu şekilde ifade edilebilir:

1. Bireyin seçmiş olduğu enstrümanı her yönüyle kendi yeteneği, ilgisi ve isteğine göre öğrenebilmek,
2. Enstrümandaki öğrenilen bilgilerin doğru bir teknik ve donanım bilgisi ile geniş yelpazede seslendirilebilirliğini sağlamak,
3. Teknikal gelişimin yanında müzikalitenin de doğru ve etkili bir şekilde gelişmesine olanak sağlayarak bireyin enstrüman öğrenmedeki istekliliğini artırmaya yardımcı olmaktır.

Çağdaş müzik eğitimi anlayışına göre mesleki çalgı eğitiminin geçmişten beridir devam eden usta-çırak ilişkisine dayalı olarak öğretilmesi yeterli değildir. Bu öğretim şeklinin yanında çağdaş eğitime dayanarak geçerliliği kanıtlanmış mesleki çalgı öğretim programlarına dayalı öğretimin de sağlanması gerekmektedir (Albuz, 2001, s. 8).

Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik öğretmenliği anabilim dallarında verilen çalgı eğitimi dersi temelde, çalgı çalmayı öğrenebilme, çalgıyı etkin kullanabilme ve çalgı çalmayı öğretebilme basamaklarından oluşmaktadır. Bu kurumlarda öğrenim gören öğrenciler tuşlu, yaylı, nefesli, mızraplı veya vurmalı çalgılardan birini seçerek eğitimini almaktadırlar (Büyükkayıkçı, 2004, s. 2).

Çalgı eğitiminin amacı, teknik ve müzikalite bakımından gelişmiş öğrenciler yetiştirmenin yanı sıra aynı zamanda çalgılarını müziğin ve müzik eğitiminin her alanında işlevsel olarak kullanabilen bireyler yetiştirmektir (Coşkuner, 2007, s. 2).

Çalgı eğitimi, çalgı öğrenimindeki çeşitli aşamalardan oluşan bir hazırbulunuşluk süreci ile mümkündür. Bu eğitimdeki hedeflenen davranışlara ulaşmada her şeyden önce eğitimi alan öğrencinin belli bir yeteneğe sahip olması, fiziksel ve ruhsal açıdan bu eğitimi almaya hazır ve istekli olması gerekmektedir. Bireyin o çalgıdaki algısal ve fiziksel yeteneği, çalgının öğrenme hızını etkilemektedir. Eğitim süreci sadece öğrenci kaynaklı olmayıp, öğreticinin de bu süreçteki payı oldukça fazladır. Öğretici, pedagojik açıdan donanımlı, çalgısına hâkim, geniş bir repertuara sahip olmalı, öğrencisinin karşılaştığı sorunlara adeta bir doktor gibi teşhis koyup bu teşhise göre doğru bir eğitim ile öğrencisinin gelişimini izleyerek rol model olmalıdır. Eğitim sürecinde öğretmen ve öğrenci özelliklerinin dışında eğitimin yapıldığı ortamın şartları eğitim açısından ne kadar uygun olursa eğitimin verimliliği de o kadar artar.

Çalgı öğretiminin temelinde öğretmen, çalgı aracılığıyla öğrencisine müziği sevdirecek yapılan işten keyif almasını sağlamalı ve öğrencisinin müzikal duyarlılığını geliştirmeyi amaçlamalıdır (Uslu, 1998, s. 281).

Mesleki müzik eğitiminin boyutlarından biri çalgı eğitimidir. Yaylı çalgı eğitiminde keman eğitimi önemli bir yer tutmaktadır. Anlatım olanakları ve tını güzelliği kemanın ideal bir solo çalgı olmasını sağlamıştır. Orkestra ve oda müziğinin de önemli bir elemanıdır. Keman, aynı aileden başka üyelerle birlikte modern senfoni orkestrasının, klasik oda müziği toplulukları ve yaylı çalgılar dördümlerinin ana üyesidir (Müezzinoğlu, 2012, s. 10).

2.4. Keman Eğitimi

Keman hem örgün hem de yaygın müzik eğitimi kapsamında verilen çalgı eğitiminde çoğunlukla kullanılan bir çalgıdır. İnsan sesine en yakın enstrüman olarak bilinmesi ve etkileyici bir ses rengine ve geniş bir ses alanına, zengin, kullanışlı ve geniş bir dağara sahip olması gibi özellikleri sayesinde keman, birçok toplum tarafından sevilerek kullanılmaktadır (Uslu, 2012, s. 2).

Keman çalma sanatının ciddi bir eğitim süreci gerektirdiği 17. yüzyıldan itibaren anlaşılmış ve 18. yüzyıldan itibaren Montclair, Corrette, Geminiani, Leopold Mozart, Spohr ve Baillot gibi usta yorumcu ve eğitimciler keman metotları hazırlamışlardır. Çağımızdaki geliştirilen modern eğitim yöntemleri, keman sanatçısında bulunması gereken genel ölçütlerden yola çıkarak oluşturulmuştur. Bu ölçütler, öğrencinin müzikal, fiziksel ve ruhsal niteliklerine göre şekillenir. Günümüzde bu ölçütler ışığında keman sanatını öğrenmeye 7-8 yaşlarında başlanması tavsiye edilmektedir. Bu yaşlardan önceki yıllar hazırlık yılları olarak adlandırılmaktadır (Say, 2005, s. 257-258).

Keman hem ayakta hem de oturarak çalınan bir enstrümandır. Keman eğitimindeki ilk öğrenilen duruş, tutuş ve denge sağlamadır. Kemanı seslendiren birey enstrümandaki bütün çalma hareketlerini rahat bir şekilde yapabilecek şekilde tutmalı ve doğal görünümünden ödün vermemelidir (Say, 2005, s. 257-258).

Keman eğitimi, keman öğretimi yoluyla bireylerin ve onların oluşturduğu toplulukların devinimsel, bilişsel ve duyuşsal davranışlarında, kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişiklikler oluşturma ya da onlara bu nitelikte yeni davranışlar kazandırma süreci olarak tanımlanabilir. Keman eğitimi okul içi ve okul dışı çalgı eğitiminde önemli bir yer tutar (Günay ve Uçan, 1980, s. 8).

Eğitimde niteliğe ulaşmak için, temel ilkelerin belirlenmesi ve bu ilkelere uygun davranılması oldukça önemlidir. Çağdaş Türk keman eğitiminin temel ilkeleri, sanat eğitiminin, müzik eğitimi ve çalgı eğitiminin temel nitelikleri göz önünde tutularak;

1. İnsanın doğasına (yapısına) uygunluk,
2. Kemanın yapısına uygunluk,
3. İnsanın doğası ile kemanın yapısı arasında uyumluluk,
4. Türk müziğine dayalılık,
5. Evrensel müziğe açık oluşluluk,
6. Çağdaş eğitim ilkelerine uygunluk,
7. Türkiye'nin somut koşullarıyla tutarlılık (Uçan, 1980, s. 20) biçiminde sınıflandırılabilir.

Öğretmenlik özel bilgi ve beceri isteyen bir meslektir. Öğretmen eğitimde yalnızca bilgiyi aktaran, bulan, yapan değil; daha çok bilgiyi bulduran, yaptıran, çözdüren ve yol gösterici olmalıdır. Her öğrencinin birbirinden farklı olduğu gerçeği unutulmamalı ve eğitim-öğretim ortamının buna göre düzenlenmesi yapılmalıdır. Bu nedenle yeni, çok seçenekli öğretme yöntemleri ile eğitim yapılmalı ve öğrencilerin yeteneklerini geliştirmeye imkân verilmelidir (Sönmez'den aktaran Çilden, 2001, s. 29).

Keman eğitimi sürecinde öğretmen-öğrenci ilişkisi verilen eğitimin kalitesini artırmaktadır. Öğretmen, öğrencisinin öğrenme isteğini yok etmemeli ve onu öğrenmeye heveslendirmelidir. Her bir öğrencinin farklı yetenek ve yeterlilikte olduğunu bilerek öğrencisini hor görmeden teşvik etmeli, seviye farkı gözetmeksizin öğrencisinin en verimli eğitimi almasını sağlamalıdır. Aksi bir durumda yapılan eğitim verimli olmaktan çıkarak öğrencinin kemana olan bakış açısı değişir ve öğrenme ortamı olumsuz etkilenebilir. Bu süreçte öğrencinin de üzerine düşen görevler bulunmaktadır. Bu görevler aşağıdaki gibi belirtilebilir.

Çalgı çalmayı öğrenecek bir öğrencinin;

1. Çalgı çalmak için öğrenme isteği, ilgisi ve yeteneğinin olması,
2. Çalgı çalmaya uygun fiziki yapıya sahip olması, (örneğin çalgı olarak keman çalınacak ise; kırılmış ve eğri kaynamış kollar, güçsüz ve cılız parmaklar keman çalma işini zorlaştırıp, ıstırap haline getirebilir).
3. Müzikal işitmesinin iyi olması,
4. Algılamasının güçlü olması,
5. Çalgı çalmak için gerekli hedef davranışlarıyla ilgili bilgisinin, güdülenmişliğinin olması,
6. Zevkle çalışabileceği bir çalgısının olması,
7. Çalışma disiplini edinmiş, planlı, programlı olması gerekir (Çilden, 2001, s. 29).

Çilden'e göre (aktaran Fidan, 2014, s. 25). Keman eğitiminde herhangi bir eseri çalabilmek için teknik açıdan yeterli bir donanımına sahip olmak gerekir. Bu sebeple eseri seslendirecek öğrencinin hem sağ hem de sol el keman tekniklerine hâkim olması gerekmektedir.

2.5. Araştırmada Yer Alan Teke Yöresi Türkülerindeki Keman Teknikleri ve Özellikleri

Türkülerde yer alan keman tekniğine ait özellikleri belirlemeye yönelik 'İçerik analizi' yapılarak sağ el (yay) ve sol el teknikleri incelenmiş, incelenen tekniklerin yer aldığı ölçüler belirlenmiştir. Belirlenen teknikler ve bu tekniklerin yer aldığı ölçüler aşağıdaki tablolarda gösterilmiş ve gösterilen tekniklere ait özellikler açıklanmıştır.

Tablo 2.

Serenler Zeybeği Türküsünde Yer Alan Sağ El (Yay) ve Sol El Teknikleri

	Teknik	Yer Aldığı Ölçüler
Sağ El Teknikleri	Staccato	1, 2, 3, 4, 5, 6, 13
	Martele	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Bağlı Staccato	3, 4, 9, 10, 15, 16
	Ricochet	7
Sol El Teknikleri	Otuzikilik Nota	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 18, 19, 21, 22
	Trill	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
	Çift Ses	10, 13, 16, 19
	Süsleme	11, 20
	Konum Değişikliği	5, 6, 7, 8, 9-10, 10, 13, 14, 15-16, 16, 19, 22

Tablo 3.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünde Yer Alan Sağ El (Yay) ve Sol El Teknikleri

	Teknik	Yer Aldığı Ölçüler
Sağ El Teknikleri	Spiccato	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
	Bağlı Spiccato	1, 4, 5, 8
	Otuzikilik Nota	11, 18
Sol El Teknikleri	Trill	3, 7
	Çift Ses	8
	Süsleme	14, 21
	Konum Değişikliği	3, 5, 7, 8-9, 13-14, 16, 17-18, 19, 20-21, 22-23, 25, 27, 29

2.5.1. Teke Yöresi Türkülerindeki Sağ El (Yay) Teknikleri

Teke Yöresi türkülerindeki Sağ el (Yay) teknikleri aşağıda yer alan Tablo' da gösterilmektedir.

Tablo 4.

Teke Yöresi Türkülerindeki Sağ El (Yay) Teknikleri

Staccato	Ricochet
Martele	Spiccato
Bağlı (Uçan) Staccato	Bağlı Spiccato

2.5.1.1. Staccato

Staccato hareketi; kısa, birbirinden net olarak ayrıştırılmış bir grup notanın vurgularla tek yaya sığdırılmasıdır. Martele ve legato tekniklerinin karışımı olan staccato da grup içindeki her bir notadan sonra yay durdurularak, basınç aynı yönde hızla tekrarlanır ve sonraki noktaya aynı yay hamlesi içerisinde geçilir (Ulucan, 2005, s.33).

Staccato tekniğini uygularken işaret parmağı her hareketten sonra yayı keskin bir şekilde durdurmaya yönelik baskı yapar. Yayın farklı bölgelerinde staccato tekniğini kullanabilmek için işaret parmağımızın yaya uyguladığı baskı da değişmektedir. Yayın uç kısmında daha kuvvetli bir baskı gerekirken baskının şiddeti yayın alt kısmına doğru gidildikçe azalır.

Stowell, staccato çalma metodunu sırasıyla şu şekilde belirtmiş:

- Her vuruşun ilk notasını keskince ve seslice vurgulamak amacıyla, başparmağı sopaya karşı biraz bastırarak yayı kavra ve diğer notalar için yayda biraz çalışı bırak,
- Bu ilk notada seslice ve çok çabuk, çekerek yay sürüşüyle üst yarıya gel,
- Her defasında yayı telde anice durdur,
- İterek yay sürüşüyle düz şekilde bütün diğer notalara atak yap ama vuruşun ilk notasını ‘piyano’ karşıla,
- Zaman zaman son noktadan sonra yayı kaldırarak pratik yap (Öğüt, 2001, s. 43-44).

2.5.1.1.1. Bağlı (Uçan) Staccato

Uçan staccato, martele staccato ile yayın sıçratılması arasında yapılan bağlantılı bir tekniktir. Belli sayıdaki bir notanın tek bir hamleyle duyurulmasıyla oluşur ve her notadan sonra yay telden kaldırılır (Ulucan, 2005, s. 36).

Uçan staccato genellikle yayın orta kısmında ve bir dizi kısa notayı çalmak için kullanılır. Bu teknik uzun notalar için uygun değildir. Yayın gereğinden fazla sıçramasını engellemek için bileği kaldırıp, eli aşağıya sarkıtmak hareketi uygulamak için yararlı olabilir (Ulucan, 2005, s. 36).

Uçan staccato ya parmak ile yapılan baskı sert staccatoya nispeten daha azdır. Yay, her sestten sonra telden kaldırılabilir olmalıdır. Fakat yayın telden kalkma esnasında hareket belli belirsiz olarak dikey yönü ve bütünlüğü bozulmamalıdır. Uçan staccato genelde iterek kullanılsa da çekerek de kullanılabilir. Bu teknik ilk olarak sert staccato üzerinde çalışılmalı ve yayın hareket yönü iterek olmalıdır. El zamanla gevşetilmeli, dirsek ve bilek yukarıda

tutularak hafif staccato' ya geçiş yapılmalıdır. Bu harekette dikey parmak hareketi önemlidir (Tamer, 2002, s. 26-27).

2.5.1.2. Martele

Martele, her bir notaya tek bir yay hamlesiyle keskin ve aksanlı yay hareketlerinin yapılmasıyla oluşur. Tekniğın en belirgin özelliğı, seslendirme sırasındaki notalar arasında yayın durdurulmasıyla oluşın boşluklardır. Martele, genellikle orta hızda seslendirilen bir tekniktir (Ulucan, 2005, s. 30-31).

Martele, temel yay tekniklerinden biri kabul edilmesine karşı, bu tekniğē hâkim olan kemancının iyi bir yay tekniğine sahip olduğı söylenebilir. Bu teknik, genellikle bütün yay çekişlerini, özelde ise detache yay çekişini güçlendirir. Her yay hareketinin başında yapılan sert vurgu, sanki darbe yapılyormuş gibi bir his vermektedir. Hareketi doğru seslendirebilmek için öncesinde hazırlık yapmak gerekir. Yay, teli sanki ısıryormuşçasına hareket ettikten sonra oluşturulan kısa baskı, sonra normale döner. Tekniğın başındaki vurgulu ses erken bitirilirse, marteleye özgü olan vurgulu ses oluşmaz. Aynı durum ilk başta oluşturulan bu baskının gereğinden fazla devam ettirilmesi ile de oluşmaktadır. Bu durumda da teknik cızırtılı bir şekilde seslendirilir. Martele iki çeşittir: Bu teknikten sonra gelen ses uzunsa 'uzamış martele', kısaysa 'normal (basit) martele' olarak adlandırılmaktadır (Tamer, 2002, s.17).

Martele tekniğı uygulanırken dikkat edilmesi gereken önemli noktaları şöyle sıralayabiliriz:

- Tazyik vermek,
- Yayı birdenbire hareket ettirebilmek,
- Bu anda yayın, çok evik olarak hareketini sağlayabilmek,
- Hareketin tam başında daha önce verilmiş olan tazyiğı çözebilmek,
- Bu andan sonra ise yayın hafifçe ses çıkararak yay üzerinde akmasını sağlamak,
- Ses uzunluğı istenildiğı kadar elde edildikten sonra durup yeniden tazyik vererek hazırlanmak ve beklemek. Bu bekleyiş sırasında gıcırtı ıkartmamak (Günay ve Uçan, 1975, s.55).

2.5.1.3. Ricochet

Yay ıtasının doğal sıçramasıyla oluşan kısa karakterli, kesik ve kuru bir sestten meydana gelen tekniğe ‘ricochet’ denilmektedir. Teknik seslendirilirken telli veya mızraplı bir enstrümanın tınısı duyulmaktadır. Tek bir yay hareketinde birden çok notanın çalındığı ricochet’ de yay, tele ilk başta vurur ve bu vurmanın neticesinde ıtanın sıçramasıyla peşi sıra birtakım notalar zıplatılarak duyurulur. Bu zıplama esnasında yay, kontrol edilmeye çalışılmamalıdır. Yayın tel ile olan mesafesi, nota grubunda bulunan notaların sayısı, hızı ve nüansına göre değişmektedir (Ulucan, 2005, s. 44).

Ricochet’ in hızı, yayın yerini ve zıplamanın yüksekliğini değiştirerek ayarlanabilir. Teknik seslendirilirken yayın üst kısmı kullanılmaktadır. Zıplama hızı, yayın ortasından ucuna doğru artmaktadır. Zıplamanın yüksekliği, 1. parmakla yapılan hafif baskı sonucu oluşan ilk itmenin şiddetine göre ayarlanabilir. Basınçla zıplama sınırlandırılıp sürüş hızlandırılabilir. En iyi zıplayışı sağlamak için yay, sağa sola yatırılmadan tutulmalı ve tüm kılları kullanılmalıdır (Öğüt, 2001, s. 57).

Ricochet tekniğindeki itme hareketi, çekme hareketine göre daha zordur. Bu sebeple tekniği kolay öğrenebilmek için yayın hareketinin çekerek başlanması gerekir. Bu teknik, sürdürülebilir bir hızda yayın üst bölgesinde daha doğru ve kolay seslendirilmektedir. Tekniğin hızı arttıkça yayın kullanım alanının da yukarıya doğru taşınması gerekir.

2.5.1.4. Spiccato

Spiccato, İtalyanca kökenli bir kelime olup, çarpmak, indirmek anlamında yayın hafif bir darbe ile kullanılmasını tanımlar. Bu teknik, detache, legato ve martele gibi temel yay teknikleri arasında yer almaktadır. Bu teknikteki elde edilen ses marteleyi anımsatsa da spiccato karakterindeki her bir nota yayın tele düşürölüp kaldırılmasıyla elde edilir (Ulucan, 2005, s. 41).

Sipikato tekniğinin yaydaki uygulama alanı, genellikle yayın ağırlık merkezindedir. Ağırlık noktası yaydan yaya farklılık gösterse’ de, yayın orta ve alt noktası arasında kalan yerde olduğu söylenebilir. En kullanışlı alan ise bu yerin ortasıdır. Yayın sipikato kullanım alanı, yayın hızına ve alanına göre değişmektedir. Yavaş ve geniş bir kullanım alanında olan yay ağırlık noktasında, çabuk ve kısa kullanım alanında olan bir yay ise orta noktada kullanılır (Uçan, 2005, s. 108).

Spiccato tekniğindeki yayın kontrolü, ön kol, dirsek ve parmakların birbiriyle olan uyumu sayesinde sağlanır. Yayın yukarıdan aşağıya doğru tele çarpmasıyla oluşan harekette ön kolun ve parmakların birbirine olan dengesi eşit olmalıdır. Teknik seslendirilirken yayın temposu yavaş ise, teknik ön kolun geniş hareketleriyle yapılır. Bu durumda ön kol ve dirsek parmaklara ve bileğe daha fazla hareket eder. Tempo hızlı ise, ön kol ve dirsek daha az hareket eder. Bu durumda ise, parmak ile bilek hareketi, ön kol ve dirsek hareketinden daha fazladır (Galamian, 1962, s. 102).

Şimdi yayın bu bölümü ile spiccato yaparken sağ kolumuzun ne gibi hareketler yapması gerektiğini sırası ile ele alalım;

- Yayınızı bu bölge ile ilgili telin üzerine, söz gelimi ‘La’ teli üzerine gelecek biçimde hazırlayınız.
- Bu durumda yay havada, fakat telden üç-dört parmak kadar uzaklıktadır.
- Eşiğe koşut (paralel) ve hafif yatıktır.
- Parmakların yay ile olan ilişkisi yumuşak ve esnektir.
- Bu esneklik ve yumuşaklık yayın bütün ağırlığı ile tele düşmesini sağladığı gibi, onun telden esnek bir biçimde ve kendiliğinden uzaklaşmasını da gerçekleştirir.
- Yayı tele düşürürken, ön kol dirsekten kısa bir ‘çekerek’ hareketi yapar.
- Hareket sırasında yay tele düşer ve telden uzaklaşır.
- Kol, bu kez hareketin sonunda iterek çalmak için hazır durumda havada bekler.
- Sonra ‘iterek’ hareketi ile ön kol yine dirsekten, yayı tele düşürür ve hareketin sonunda bu kez çalmak için havada bekler (Öğüt, 2001, s. 48-49).

2.5.1.4.1. Bağlı (Uçan) Spiccato

Normal spiccato notalarının aynı yay hareketinde peş peşe dizilimine bağlı spiccato denir. Bu teknik hem çekerek hem de iterek yapılabilir de iterek yapılanı daha çok karşımıza çıkar. Yay, hafif staccato’ ya göre daha yüksekte zıplatılır ve tüm spiccato tekniklerinde olduğu gibi her ses için tele tekrar dokundurulur. Bu teknikte yatay parmak hareketleri, dikey parmak hareketlerine göre çok daha sınırlıdır. Hareketin hızına bağlı olarak el, kol ve parmakların harekete katılma düzeyleri değişmektedir. Bu durumda, hareket yavaş ise el ve kol, hızlı ise parmaklar daha çok kullanılır (Tamer, 2002, s.27).

Bu teknik hem uygulamada hem de duyuşsal olarak ‘ricochet’ ile benzerlik gösterse de uygulamada farklılıklar içermektedir. Ricochet tekniğı için yayın üst kısmı kullanılıyorken, bağlı spiccato tekniğı için yayın alt kısımları kullanılır. Çoğu zaman iterek kullanılması ve kullanılan nota gruplarının ricochet’ e göre daha az sayıda olması sebebiyle bu tekniğın kullanım alanı diğerk tekniklere göre sınırlıdır.

2.5.2. Teke Yöresi Türkülerindeki Sol El Teknikleri

Teke Yöresi türkülerindeki sol el teknikleri aşağıda yer alan tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 5.

Teke Yöresi Türkülerindeki Sol El Teknikleri

Otuzikilik Nota	Süsleme
Trill	Konum Değişikliği
Çift Ses	

2.5.2.1. Otuzikilik Nota

Otuzikilik nota süresini doğru seslendirebilmek için parmak acelitesinin doğru bir şekilde kazanılmış olması gerekmektedir. Etüt ve eserlerdeki otuzikilik nota gruplarını doğru bir şekilde çalabilmek için aşağıdaki çalışma sırası önerilmektedir:

1. Nota grubunu çalmaya yönelik olarak parmakları çalışma öncesinde çeşitli egzersizler ile ısıtmak çalışmanın verimli geçmesi bakımından önemlidir. Isınmamış bir sol el ile otuzikilik nota çalışmasını yapmak parmakların hızlanmasını zorlaştırarak seslerin yanlış çıkmasına neden olabilir.
2. Etüt ve eserlerdeki otuzikilik nota grubu analiz edilerek nota süreleri yavaşlatılabilir.
3. Yavaşlatılan nota süreleri, varsa konum geçişleri ile beraber farklı metronom hızları ve nota süreleri ile çalışılabilir.
4. Farklı notaları farklı hızlarda çalıştıktan sonra parçanın içerisinde yer alan kümeler parçanın asıl hızında çalışılarak çalışma tamamlanabilir.

2.5.2.2. Çift Ses

Keman çalmanın önemli unsurlarından birisi de iki telin aynı anda kullanılması ile ilgilidir. Çift ses çalmak tek ses çalmaya göre birtakım farklılıklar barındırır. Çift ses çalarken parmakların düştüğü tellerdeki sesler ve seslerin oluşturduğu aralıkların doğru, temiz bir şekilde birbirine kaynaşmasına özen gösterilmelidir (Fayez, 2001, s. 65).

Çift ses çalmak sadece sol el tekniği ile ilişkili değildir. Sağ elimizin iki teli seslendirmedeki sağlayacağı denge de unutulmamalıdır. Çift ses çalımı sırasında çalınan iki sesin şiddeti eşit bir şekilde duyurulmalı ve biri diğerinin önüne geçmemelidir.

Çift ses çalışmasının ilk zamanlarında boş tellerde çalışma yapmak sağ el dengesinin sağlanması bakımında gereklidir. Bu denge sağlandıktan sonra sol elimizle notalara basarken parmaklarımızın dik açıyla basması önemlidir. Aksi takdirde parmaklar, diğer telin kullanım alanına girer ve yanlış çalma sebebiyet verebilir. Seslendirme yapılırken sol kol açısı tellere göre değiştiğinden dolayı ‘mi’ telini seslendirmek ‘sol’ telini seslendirmeye göre daha rahat olduğu söylenebilir. Bu durum çift ses çalımı için de geçerlidir. Bu sebeple çift ses çalışmasına sırasıyla ‘mi-la’, ‘la-re’ ve ‘re-sol’ tellerinden başlanabilir.

2.5.2.3. Süsleme

Kemandaki süsleme tekniği, çoğunlukla sol eli ilgilendiren bir teknik olsa da sağ elin de bu tekniğe etkileri ve katkıları bulunmaktadır. Sağ elin vermiş olduğu bu etki ve katkılar, süslemenin kalitesini ciddi oranda belirlemektedir. Süsleme tekniği, sol ele çeviklik ve kıvraklık kazandırır da bu durum sağ eli de olumlu bir şekilde etkiler. Süslemeler, belirli işaretler veya küçük notlalar ile gösterilir. Süslemede kullanılan sesler, genellikle tek bir yayda kullanılır ve sürelerini süsledikleri sestten alır. Kemandaki süslemeli çalma biçimleri te teknikleri adı altında belli isimlerle bilinen teknikler bulunmaktadır. Bu tekniklerden ilk akla gelenler; çarpma, mordan, grupetto ve tiril’ dir (Uçan, 2005, s. 104).

2.5.2.3.1. Çarpma

Sol elin herhangi bir parmağıyla kısa, minik bir vurgu şeklinde yapılan çarpma tekniğinin hafif veya şakacı bir karaktere sahip olduğu söylenebilir. Çarpma hem ana sestten hem de alt sestten yapılabilir. Bu teknik, kapladığı süreye göre kısa ve uzun çarpma olarak ikiye

ayrılır. Üstten çarpmada ana sesin ve çarpma sesinin parmakları tele aynı anda bassa da ana sesin parmağının öncesinde basılı beklemesi de mümkündür. Çarpma tekniğinde gerçekleştirilen çarpan ses, keskin, güçlü ve çabuk bir parmak ve yay hareketiyle ana sese bağlanır (Uçan, 2005, s. 104).

2.5.2.3.2. Trill

Trillare den gelir. Trillare: titreme, ürperme, çarpınma demektir. Türkçemizdeki *trilleme* ve *tirilletme*, *tiril tiril titreme/titretme* veya *tir tir titreme/titretme* sözcükleri bu anlamı taşır. Tiril, ana ses ile bir üst sesin belirli bir hızda, eşit sürelerle ve sıklıkla yinelenerek kesintisiz süren çok sayıdaki çarpmalardan oluşan bir süslemedir. Tiriller, tirillenen ana sestten başlayan ve tirilleyen yardımcı sestten başlayan olmak üzere iki türdür (Uçan, 2005, s. 104).

2.5.2.4. Konum (Pozisyon) Değişikliği

Sol el tekniğinin incelenmesi, pozisyon kavramının incelenmesine anlaşılabilir. Bu sebeple bu konunun anlaşılabilmesi için sol el hareketi ve konumunun üzerinde durulması gereken birçok nokta bulunmaktadır. Pozisyon kavramı daha açık bir şekilde A. I. Yampolsky'nin '*The Principles of Violin Fingering*' adlı kitabında şöyle anlatılmaktadır:

Pozisyon olarak adlandırılan teknik, sol elin ve başparmağının keman sapı ve tuşesine olan konumudur. Bu sebeple pozisyon değişimi sol elin ilk beş pozisyonundaki yer değiştirmesi ile ilgilidir. Daha incede yer alan pozisyon değişiklikleri ise elin ve parmakların kısmen yer değiştirmesi ile gerçekleştirilir (Aksak, 2014, s. 25).

Kemanda temel olarak yedi konum bulunmakla beraber bu konumlar, nota üzerinde I' den VII' ye kadar büyük roma harfleriyle gösterilir. Bu konumlar, saptaki belirli bir alanda veya yerde bulunur. Konumların her birinde kalıslı veya geçişli dizeli çalışmalara yapılabilir. Tuşe üzerinde yer alan bütün konumları rahatlıkla yapabilen bir kemancı, sanki bütün kemani tek konumda çalışıyormuşçasına bütünsel bir çalış sergiler. Kemandaki tüm konumların temelini oluşturan birinci konum bu tekniği öğrenmeye yönelik ilk adımı oluşturduğu için, diğer konumlardan çok daha fazla kullanılır (Uçan, 2005, s. 1).

Konum değişikliğinde baş parmak rahat olmalı ve geçişi yapacak olan parmak telin üzerinden tam anlamıyla kalkmadan 'telde kayıyormuşçasına' hareket etmelidir. Geçiş sırasındaki bu durumlara dikkat edilmemesi, konum tekniğinin tam anlamıyla öğrenilememesine; dolayısıyla yanlış seslendirmeye sebep olabilir.

Konum değişikliğinde dikkat edilmesi gereken bir diğer husus ise, ilerleyen konumlara doğru geçişlerde parmakların birbirine olan mesafesine dikkat edilmesi gerektiğidir. İlk konumdaki parmakların mesafesinin ileriki konumlara doğru gidildikçe küçülmesi bu duruma neden olmaktadır.

2.6. Türk Keman Eğitiminin Tarihi ve Günümüzdeki Durumu

Araştırmanın bu bölümünde Cumhuriyet ncesi ve sonrası keman eğitimi, Türk keman okulunun oluşumu ve günümüzde keman eğitimi veren kurumlar ile ilgili bölümlere yer verilmiştir.

2.6.1. Cumhuriyet ncesi Keman Eğitimi

Bazı kaynaklara göre, dönemin Fransa kralı 1. Fronois' in yapılan yardımlara bir şükran ifadesi olarak İstanbul'a gönderdiği orkestra, Osmanlı sarayının batılı orkestrayı tanınmasının başlangıcı olarak kabul edilir. Kanuni Sultan Süleyman, bu dönemde gelen orkestrayı bir zaman sonra geri göndermiştir. Usta-ırak ilişkileriyle notasız olarak gelişerek gelecek kuşaklara öğretilen modal dizilere dayalı bestecilik 16. yüzyılda belirli bir düzeye ulaşmıştır. Bu dönemde, modal müziğin en seçkin ürünleri üretilmiştir (Selanik, 1996, s. 293).

Batı'da 11. yüzyıldan beri gelişen okseslilik (polifoni), Türk müziğine 19. yüzyıldan sonra girmeye başlamıştır. Padişah II. Mahmut, 1826'da Yeniçeri Ocağı'nı dağıtıp yerine Asakir-i Mansure-i Muhammediye'yi kurmuş ve Yeniçeri Mehterhane'sini kaldırarak "Muzika-yı Hümayun"u oluşturmuş; başına da İtalya'dan Giuseppe Donizetti'yi getirmiştir. Sonradan 'Paşa' unvanı alan Donizetti'nin kurduğu topluluk, yalnız askeri bando değil, aynı zamanda, saray bandosu olarak da görev yapmıştır. Donizetti Paşa bu müzikçiler topluluğuna 1846'da yaylı sazlar bölümü ekleyerek Batı tarzında bir orkestra da oluşturmuştur. Orkestra içindeki müzisyenleri Hamparsum notasıyla eğitmiş, bandonun dağarını geliştirmek için kendi de yeni besteler yapmıştır. İtalya'dan yeni algılar ısmarlayarak ve her çalgı için uzman öğretmenler getirterek Muzika-yı Hümayun'u eğitmiştir (İlyasoğlu, 2009, s. 295).

Donizetti' den sonra orkestrayı yönetmek için ikisi' de başkemancı olan İtalyan şef Angelo Mariani (1822-1873) ve sonrasında Luigi Arditi (1822-1903) davet edildi. O dönemde nota yazımı ve arşivcilik geleneğinin henüz kazanılamaması sebebiyle, Mızıka-i Hümayun yaylı sazlar bölümü' nün kuruluş aşamasında yer alan eğitimci kadro, ilk mezun olan kemancılar ve kurumdaki ğretim programı hakkında yeterince bilgiye ulaşılamamıştır. M.R. Gazimihal' in dönemin bayan mzikilerinden Leyla Saz ile yaptığı görüşmede iyi bir İtalyan kemancıdan bahsettiğini belirtmiştir. Bu kemancı muhtemelen Saray Muzika Okulunda görev yapan amulova' dır (Gazimihal, 1939, s. 111).

Mızıka-i Hümayun orkestrasında çalışmış kemancılar arasında başta keman virtüözü Samuel olmak üzere Jozef Gayto Efendi (Yüzbaşı), Boris (Mulazini Sani) ve Jozef Ramono (Serçavuş) in isimleri yer almaktadır (Gazimihal, 1955, s. 104). Ek olarak, Valz ve Bugvani isimli kemancıların da Mızıka-i Hümayun' da Madam Duachasten'e (Seyfettin Asal'ın ilk keman hocası) özel ders verdikleri bilinmektedir (Gazimihal, 1955, s. 54).

2.6.2. Cumhuriyet Sonrası Keman Eğitimi

Osmanlı döneminde saray, cami ve tekkelerde ustadan çırağa, kulak yoluyla aktarılan öğreti, Cumhuriyet'le birlikte yerini notaya, kitaba ve sistematik yöntemlere bırakmıştır. İlk işlerden biri olarak, İstanbul'da 1917'de ve halka açık ilk müzik eğitim kurumu olan Darüelhan (melodiler evi), Cumhuriyet'le birlikte yeniden şekillenerek bir konservatuvara dönüşmüştür. Önceden yalnız geleneksel Türk müziği öğretilirken, çoksesli müzik de programa alınmıştır. Bu kurum daha sonra İstanbul Belediye Konservatuarı ve İ.Ü. Devlet Konservatuarı'na dönüşecektir. Ankara'da ise 1924'de kurulan Musiki Muallim Mektebi, öğretmen yetiştiren kurum olarak çok önemli bir işlev üstlenmiş, 1936'da kurulacak olan Ankara Devlet Konservatuarı'nın ilk tohumlarını atmıştır (İlyasoğlu, 2009, s. 29).

“Bütün bu yönleriyle müzik ‘süslü bir eğlence aracı’ olmaktan çıkmaya başlamış, özgür düşünce temelindeki yaratıcılık ortamına doğru ilerlemiştir. Bu eğilim, Atatürk'ün 1 Kasım 1934'de Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışı dolayısıyla verdiği söylevin müziğe ayrılan bölümünde açıkça dile getirilmiştir:”

Arkadaşlar, güzel sanatların hepsinde, ulus gençliğinin ne türlü ilerletilmesini istediğinizi bilirim. Bu yapılmaktadır: Ancak, bunda en çabuk, en önde götürülmesi gerekli olan, Türk musikisidir. Bir ulusun yeniyi almasında ölçü, musikide değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir. Bugün dinletilmeye yeltenilen musiki, yüz ağartıcı değerde olmaktan uzaktır. Bunu açıkça bilmeliyiz. Ulusal ince duyguları, düşünceleri anlatan, yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları bir gün önce, genel, son musiki kurallarına göre işlemek gerekir; ancak bu düzeyde Türk ulusal musikisi yükselebilir, evrensel musikide yerini alabilir (Say, 2010, s. 513).

Müzik alanında Türk müzik devriminin ihtiyaç duyduğu uzmanların yetiştirilmesi için üst düzey yetenekli gençler 1925' den sonra yurt dışındaki müzik eğitiminin verildiği kurumlara gönderildi. Buna istinaden 1927' de 'Maarif Vekaleti' tarafından 'Ecnebi (Yabancı) Memleketlere Gönderilecek Talebe Talimatnamesi' çıkarıldı. Bu yönetmelik, müzik alanını da kapsayarak temel müzik eğitimi sonrasında uzmanlaşma, inceleme ve bilgi düzeyini artırmaya yönelik olarak yabancı ülkelere öğrenci göndermeyi amaçlıyordu (Uçan, 2012, s. 28).

Türkiye’ de keman eğitimi Cumhuriyet öncesi dönemlere kadar uzanmaktadır. Türk keman okulunun oluşumuna yönelik olarak günümüze kadar akademik anlamda eğitsel ve sanatlar birçok çalışma yapılmıştır. Türkiye’deki batı müziği tarzında eğitimin başladığı kurum olarak bilinen ‘Mızıka-yı Hümayun’ da keman eğitimine başlayan birinci ve ikinci kuşak sanatçı-eğitimciler, sonrasında Avrupa’nın önemli müzik okullarına eğitim için gönderilmiştir. Yurt dışında aldıkları eğitimlerinin ardından Türkiye’ ye dönen bu sanatçılar, Cumhuriyet devrimleri neticesinde açılmış olan müzik kurumlarında görev yapmışlardır (Kurtaslan, 2009, s. 425).

2.6.3. Türk Keman Okulunun Oluşumu

1868-1950 yılları arasında doğan ve değerli çalışmalarıyla çağdaş Türk keman okulunun oluşmasına olanak sağlayan ilk sanatçı ve eğitimciler hakkında detaylı bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 6.

Türk Keman Okulunun Oluşmasına Olanak Sağlayan İlk Sanatçı ve Eğitimciler

İsim – Soyisim	Doğum ve Ölüm Tarihi	Görev Yaptığı İl
Henri Charles Wondra (Vondra Bey)	1868-Bilinmiyor	İstanbul
Osman Zeki (Bey) Üngör	1880-1959	İstanbul
Basri Bey	Bilinmiyor	İstanbul
Licco Amar	1891-1959	Ankara
Karl Berger	1894-1947	İstanbul
Vahram Mühendisyan	1895-1953	İstanbul
Ali Sezin	1897-1950	İstanbul
İzzet Nezih (Nezihi) Albayrak	1898-Bilinmiyor	Ankara
Seyfettin Asal	1901-1955	İstanbul
Halil Rıfat Onayman	1902-1962	Ankara
Mehmet Nuri İrun	1906-Bilinmiyor	Ankara
Burhan Duyal	1908-1968	İstanbul – Ankara
Ekrem Zeki Ün	1910-1987	İstanbul
Cezmi Erinç	1910-1992	İstanbul
Orhan Borar	1910-1983	Ankara
Necdet Remzi Atak	1911-1972	Ankara
Necip Aşkın	Bilinmiyor-1978	Ankara
Fethi Kopuz	1915-1996	Ankara
Semih Argeşo	1916-2010	İstanbul
Sedat Ediz	1916-1965	Ankara
Erdoğan Saydam	1921-1982	İstanbul

Hamit Alacioğlu	1922-2000	İstanbul
Kenan Kutucuoğlu	1922-2006	Ankara – İzmir
Orhan Kadam	1923-Bilinmiyor	Ankara
Ulvi Yücelen	1925-2004	Ankara
İlhan Özsoy	1925-1985	Ankara
Erdoğan Çaplı	1926-1979	Ankara
Ermukan Saydam	1927-2017	Ankara
Haluk Onarır	1927-Bilinmiyor	Ankara
Ayhan Ermen	1928-1999	Ankara
Jules Higny	1929-1994	Ankara
Edip Günay	1931-2010	Ankara
Nuri Çeken	1933-	Ankara
Atilla Işıksın	1932-	Ankara
Ayla Erduran	1934-	Yurt dışı
Ömer Can	1934-	Ankara
Akşit Yücelen	1935-Bilinmiyor	Ankara
Ergun Tekinson	1936-2001	İstanbul
Suna Kan	1936-	Ankara
Güliden Turalı	1935-2002	İstanbul
Önder Kütahyalı	1936-	İzmir
Ayhan Turan	1938-2009	İstanbul
Yusuf Güler Aksöz	1936-	Ankara – İstanbul
Oktay Dalaysel	1938-	Ankara
Sami Akçıl	1940-	İstanbul
Gönül Gökdoğan	1940-	İstanbul
Cengiz Özkök	1940-2011	Ankara
Ali Uçan	1941-	Ankara
Hazar Alapınar	1942-	İzmir
Engin Eralp	1942-	Ankara
İsmail Aşan	1951-	Ankara
Tunç Ünver	1953-	Ankara

2.6.4. Günümüzdeki Keman Eğitiminin Verildiği Kurumlar

Keman eğitimi, günümüzde örgün eğitim sistemindeki konservatuvarlar, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi anabilim dalları, üniversitelerin farklı fakültelerinin müzik bölümleri ve güzel sanatlar liseleri tarafından verilmektedir. Günümüzdeki keman eğitiminin verildiği bu kurumlar olan konservatuvarlar, eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dalları, üniversitelerin fakültelerine bağlı müzik bölümleri ve güzel sanatlar liseleri aşağıdaki tablolarda gösterilmektedir.

Tablo 7.

Günümüzdeki Keman Eğitiminin Verildiği Konservatuvarlar

1. Adnan Menderes Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	2. Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
3. Akdeniz Üniversitesi Antalya Devlet Konservatuvarı	4. Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
5. Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	6. Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
7. Necmettin Erbakan Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	8. Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
8. Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	9. Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
10. Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı	11. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
12. İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	13. Karadeniz Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
14. Kars Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	15. Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
16. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Devlet Konservatuvarı	17. Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
18. Haliç Üniversitesi Konservatuvarı	19. Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı
20. Gaziantep Üniversitesi Türk Müziği Konservatuvarı	21. Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
22. Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	23. Fırat Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
22. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	23. Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
24. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	25. Gazi Osman Paşa Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
26. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Antakya Devlet Konservatuvarı	27. Adıyaman Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
28. İnönü Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	29. Artuklu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
30. Giresun Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	31. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı
31. İskenderun Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	

Tablo 8.

Günümüzde Keman Eğitiminin Verildiği Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları

1. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	2. İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
3. Tokat Gazi Osman Paşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	4. Ankara Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
5. Malatya İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	6. Bolu İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
7. Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	8. İstanbul Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
9. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	10. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
11. Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Samsun Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	12. Denizli Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
13. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	14. Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
15. Şanlıurfa Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	16. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
17. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	18. Erzurum Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
19. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	20. Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
21. Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	22. Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
23. Edirne Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	24. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
25. Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	26. Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
28. Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Müzik ve Güzel Sanatlar Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	29. Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

Tablo 9.

Günümüzde Keman Eğitiminin Verildiği Üniversitelerin Çeşitli Fakültelerine Bağlı Müzik Bölümleri

1. Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	2. Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
3. Yıldız Teknik Üniversitesi Sahne ve Tasarım Fakültesi	4. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
5. Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	6. Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
7. Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	8. Ardahan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
9. Batman Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	10. Çankırı Karatekin Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
11. Düzce Üniversitesi Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	12. İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi
13. İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültesi	14. İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi
15. İstanbul Medipol Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	16. İzmir Demokrasi Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
17. Karabük Üniversitesi Safranbolu Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	18. Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
19. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Fakültesi	20. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
21. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Müzik Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi	22. Pamukkale Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatlar Fakültesi
23. Sinop Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	24. Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
25. Yaşar Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi	25. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi

Tablo 10.

Günümüzde Keman Eğitiminin Verildiği Güzel Sanatlar Liseleri

1. Adana Çukurova Güzel Sanatlar Lisesi	2. Adıyaman Güzel Sanatlar Lisesi
3. Afyonkarahisar Güzel Sanatlar Lisesi	4. Ağrı Erol Parlak Güzel Sanatlar Lisesi
5. Aksaray Güzel Sanatlar Lisesi	6. Amasya Güzel Sanatlar Lisesi
7. Ankara Mimar Sinan Güzel Sanatlar Lisesi	8. Ankara Güzel Sanatlar Lisesi
9. Itri Güzel Sanatlar Lisesi	10. Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Güzel Sanatlar Lisesi
11. Antalya Türkler Güzel Sanatlar Lisesi	12. Aydın Yüksel Yalova Güzel Sanatlar Lisesi
13. Balıkesir T.C. Ziraat Bankası Güzel Sanatlar Lisesi	14. Balıkesir Sebahat-Cihan Şişman Güzel Sanatlar Lisesi
15. Bartın Güzel Sanatlar Lisesi	16. Batman TOBB Güzel Sanatlar Lisesi
17. Bingöl Güzel Sanatlar Lisesi	18. Bitlis Ziya Eren Güzel Sanatlar Lisesi
19. Bolu Güzel Sanatlar Lisesi	20. Burdur Güzel Sanatlar Lisesi
21. Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar Lisesi	22. Çanakkale Akçansa Güzel Sanatlar Lisesi
23. Çankırı Selahattin İnal Güzel Sanatlar Lisesi	24. Çorum Güzel Sanatlar Lisesi
25. Denizli Hakkı Dereköylü Güzel Sanatlar Lisesi	26. Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi
27. Düzce Güzel Sanatlar Lisesi	28. Düzce Güzel Sanatlar Lisesi
29. Edirne Hasan Rıza Güzel Sanatlar Lisesi	30. Elâzığ Kaya Karakaya Güzel Sanatlar Lisesi
31. Erzincan Güzel Sanatlar Lisesi	32. Erzincan Güzel Sanatlar Lisesi
33. Erzurum Yakutiye Güzel Sanatlar Lisesi	34. Eskişehir Atatürk Güzel Sanatlar Lisesi
35. Gaziantep Aysel İbrahim Akınal Güzel Sanatlar Lisesi	36. Gaziantep Ticaret Odası Güzel Sanatlar Lisesi

37. Giresun Güzel Sanatlar Lisesi	38. Hakkâri Güzel Sanatlar Lisesi
39. Hatay Bedii Sabuncu Güzel Sanatlar Lisesi	40. Iğdır Güzel Sanatlar Lisesi
41. Isparta Güzel Sanatlar Lisesi	42. İstanbul Başakşehir Güzel Sanatlar Lisesi
43. İstanbul Aydın Doğan Güzel Sanatlar Lisesi	44. İstanbul Avni Akyol Güzel Sanatlar Lisesi
45. İstanbul Bakırköy Güzel Sanatlar Lisesi	46. İstanbul Beylikdüzü Aşık Veysel Güzel Sanatlar Lisesi
47. İzmir Ümraniye Buradan Güzel Sanatlar Lisesi	48. İzmir Buca Işıl Saygın Güzel Sanatlar Lisesi
49. Kahramanmaraş Güzel Sanatlar Lisesi	50. Karabük Safranbolu İMKB Güzel Sanatlar Lisesi
51. Karaman Güzel Sanatlar Lisesi	52. Kars Gülşahmet Aytemiz Güzel Sanatlar Lisesi
53. Kastamonu Orhan Şaik Gökyay Güzel Sanatlar Lisesi	54. Kayseri Fevziye-Memduh Güpgüpoğlu Güzel Sanatlar Lisesi
55. Kırıkkale Güzel Sanatlar Lisesi	56. Bilal Yapıcı Güzel Sanatlar Lisesi
57. Kırklareli Lüleburgaz TEK Güzel Sanatlar Lisesi	58. Kırşehir Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Lisesi
59. Kocaeli Güzel Sanatlar Lisesi	60. Konya Çimento Güzel Sanatlar Lisesi
61. Kültür Ahalet Yakupoğlu Güzel Sanatlar Lisesi	62. Malatya Abdulkadir Eriş Güzel Sanatlar Lisesi
63. Manisa Güzel Sanatlar Lisesi	64. Mardin Güzel Sanatlar Lisesi
65. Mersin Nevit Kodallı Güzel Sanatlar Lisesi	66. Muğla Güzel Sanatlar Lisesi
67. Muğla Güzel Sanatlar Lisesi	68. Muş Şehit Yücel Kurtoğlu Güzel Sanatlar Lisesi
69. Nevşehir Şehit Demet Sezen Güzel Sanatlar Lisesi	70. Niğde Güzel Sanatlar Lisesi
71. Ordu Penbe-İzzet Şahin Güzel Sanatlar Lisesi	72. Osmaniye Abdurrahman Keskiner Güzel Sanatlar Lisesi
73. Rize Türk Telekom Güzel Sanatlar Lisesi	74. Sakarya Güzel Sanatlar Lisesi
75. Samsun İlkadım Güzel Sanatlar Lisesi	76. Siirt Takasbank Güzel Sanatlar Lisesi
77. Sinop İMKB Şehit Ertan Yılmaztürk Güzel Sanatlar Lisesi	78. Sivas Muzaffer Sarısözen Güzel Sanatlar Lisesi
79. Şanlıurfa Kazancı Bedii Güzel Sanatlar Lisesi	80. Şırnak Güzel Sanatlar Lisesi
81. Tekirdağ Güzel Sanatlar Lisesi	82. Tokat Güzel Sanatlar Lisesi
83. Trabzon Akçaabat Güzel Sanatlar Lisesi	84. Tunceli Güzel Sanatlar Lisesi
85. Uşak Besim Atalay Güzel Sanatlar Lisesi	86. Van Erciş Güzel Sanatlar Lisesi
87. Van Güzel Sanatlar Lisesi	88. Yalova Güzel Sanatlar Lisesi
89. Yozgat Nida Tüfekçi Güzel Sanatlar Lisesi	90. Zonguldak Ereğli Erdemir Güzel Sanatlar Lisesi

2.7. Türk Halk Müziği ve Özellikleri

Dünya üzerindeki farklı toplum ve medeniyetler, kültürel motifleriyle bezenen müzikler üretir ve bu müziklerini gelecek kuşaklara aktararak kültürlerini yaşatmaya çalışır. Her ulus ve milletin kendi kültürel yapısına göre oluşturduğu müzikler farklı isimlerle bilinmektedir. Türk milletinin özünden meydana gelmiş, yaşanmışlıkları ve hikayeleri olan, kendi duygu ve düşüncesine göre oluşan, tarihi ve fiziki şartlarından etkilenecek yaratı amacı gütmeyen müzik türüne ‘Türk halk müziği’ denilmektedir.

Halk müzikleri genellikle yöre insanları tarafından üretilir ve o yörenin kültür unsurlarına ait izler barındırır. Bu müzikler kuşaktan kuşağa usta-çırak ilişkisine dayanarak günümüze kadar ulaşmıştır. Günümüze kadar ulaşan halk müziği eserlerin bir kısmının yaratıcıları

belliyken diğerk kısmının ise belli değildir, ki belli olmayan bu eserler zamanla anonimleşmektedir (Şanlı, 2007, s. 2).

Türk halk müziğindeki türkülerde halkın yaşantısı, düşüncesi, duyguları, adet ve gelenekleri kendine özgü bir biçim ve üslup ile ifade edilir. Yöreye ait sazlarla ve yörenin müzikal özelliklerine göre bestelenen eserler o yörenin kültürel kimliğine ait unsurlar taşır.

“Türkülerin ilk bakışta monoton bir yapıda görüldüğü, fakat sonrasındaki yapılan incelemelerle ezgi ve ritim yönünden çeşitlilik gösteren nefis bir sanat ürünü olduğu” Türk halk müziğinin önemli bir araştırmacısı ve derlemecisi olan Muzaffer Sarısözen tarafından ifade edilmektedir. Türk halkının doğduğu andan itibaren ölümüne kadar olan süreçteki bütün yaşamındaki yaşantılarını, duygularını, düşüncelerini türkülerde görmek mümkündür. Kısaca ifade etmek gerekirse türküler, Türk halkının ortak malı ve kültürüdür (Yıldızkaya, 2006, s. 13).

Anadolu’daki türkülerin geneline bakıldığında büyük bir bölümünün yaşanmışlıklarının olduğu söylenebilir. Türk insanı, yaşadığı, gördüğü, duyduğu ve hissettiği her durum ile ilgili türkü oluşturabilir. Bu oluşum esnasında herhangi bir ölçü veya usul kalıbına bağlı kalınmadan söyleyenin hissiyatına ve duygusuna göre türkü şekillenmektedir.

Kanımca gerçeğe en yakın tanım: “Bir sanat endişesi olmadan, halkın duygu ve düşüncelerini, sevinç ve acılarını, yigütlük, göç, sevgi, sıra özlemi ve daha nice güncel yaşamın toplumsal olaylarını, sade fakat içten gelen ezgilerle anlatabilen ve halkın ortak yaratma gücünün ürünü olan müzik, halk müziği” kavramını içerir (Arseven’ den aktaran Şahin, 2010, s. 7).

Türk halk müziğinin kaynağı, Anadolu’nun çeşitli yörelerinde yaşayan, müzik eğitimi almış veya almamış olan kişiler yani halkın kendisidir. Türkülerin birçoğu yaşanmışlık üzerine kurulu olmakta ve birçok konuda türkü söylenebilmektedir. Klasik müziğin aksine Türk halk müziği, şehirleşmenin az görüldüğü kırsal bölgelerde daha fazla oluşum gösterir.

Türkülerin ulusların iç dünyalarını ve yapılarını yansıtmalarından dolayı ulusal bir nitelik taşıdıkları söylenebilir. Türk halk musikisinin türkü formuna ait melodi, tartım, usul ve makamsal gibi çeşitli yapıları eşine kolaylıkla rastlanılmayacak zenginlikte ve güzelliكتedir (Yücel, 2011, s. 3).

Türkülerin çoğunda, farklı ezgilerle söylenen anonim halk şiiri nazım biçimleri bulunmasına rağmen, söyleyeni belli olan kişisel halk şiiri biçimleri arasına giren türküler de

bulunmaktadır. Türkülerdeki bulunan bu iki farklı yapı sebebiyle, halk edebiyatının en zengin alanını türküler oluşturmaktadır. Türkü bentleri, yapı ve söz bakımından iki bölümden oluşur. Birinci bölüm türkünün asıl sözlerinin bulunduğu bölümü oluşturur ve adına ‘bent’ denir. İkinci bölüm ise her bendin sonunda yinelenen nakarattır ve buraya da ‘bağlama’ veya ‘kavuştak’ adı verilir. Bentler ve kavuştaklar kendi aralarında uyaklanırlar. Türküler hece ölçüsünün her kalıbıyla söylenmesine rağmen genellikle yedili, sekizli ve on birli hece kalıplarıyla karşımıza çıkar. Halk arasında heyecan yaratan her konuda türkü yakıldığı ve bu sebeple birçok konuda yazılmış olan türkülerin bulunduğu söylenebilir. Kısaca Anadolu halkının bütün yaşamışlıkları türkülerde yer alır. Türküler, ezgileri, konuları ve yapıları bakımından sınıflandırılabilir (Dilçin’ den aktaran Şahin, 2010, s. 7).

Türküler çeşitli özelliklerine göre kolaylıkla sınıflandırılabilirler de konularına göre sınıflandırmak kolay değildir. Bu durum, türküdeki dörtlüklerin her birinin farklı konular içermesinden ve türkü külliyyatının durağan ve değişmez bir kümeleme içerisine sokulmaya çalışılmasından kaynaklanmaktadır. Örneğin bir türkünün bir dörtlüğünde askerlik ile ilgili bir konudan bahsedilirken diğer dörtlüğünde aşk ile ilgili bir konudan bahsedilebilir. Bu gibi durumlar sebebiyle türkülerin konuları itibarıyla kesin bir sınıflandırmasının yapılması mümkün olmamakla birlikte fikir vermesi açısından genel bir sınıflandırma yapılabilir. Aşağıda bunun ile ilgili genel bir sınıflandırma yapılmıştır. Fakat yapılan sınıflandırmada bazı konuların tek bir sınıflandırmaya dahil olduğu görülmektedir.

Lirik Türküler: Ninniler, aşk, gurbet, askerlik, hapisane, eşkıya, doğa ve çoban türküler, ağıtlar bu gruba dahil edilebilir.

Anlatı Türküleri: Efsane konulu, bölgelere ya da bireylere özgü konuları olan, hikâyeli ve tarihsel konulu türküler bu gruba dahil edilebilir.

Tören Türküleri: Bayram, düğün, din ve mezhep törenlerine ilişkin türküler, ağıt törenlerinde söylenen türküler tören türküler kapsamında değerlendirilir.

Oyun ve Dans Türküleri: Çocuk ve yetişkin oyunlarında söylenen türkülere ek olarak taşlama, yergi, güldürü ve iş türküler de bu gruba dâhil edilebilir. Fakat bütün türkülerin belirli kriterlere sokularak sınıflamasının yapılmasının neredeyse imkânsız olduğu unutulmamalıdır (Vural, 2011, s. 402-403).

Türkülerimizin konularına göre sınıflandırılmasının yanında yapı bakımından da uzun ve kırık hava olarak iki grupta inceleyebiliriz. Uzun ve kırık havanın tanımlarını şu şekilde ifade edebiliriz:

Uzun Hava: Belli bir ölçü formunda düşünülmeyen ve genellikle serbest bir şekilde seslendirilen türküler çoğunlukla uzun hava formundadırlar. Bu yapıya ait türküler doğaçtan ve konuşur gibi seslendirilirler. Uzun hava formuna ait türküler Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde Bozlak, Maya, Garip, Kerem, Hoyrat, Divan, Kesik, Yanık, Müstezat, Aydest, Türkmeni ve Ağıt vb. isimler ile bilinmektedir.

Kırık Hava: Bu yapıdaki türkülerin ölçüsü ve özel tartımı bulunmaktadır. Uzun havalar gibi doğaçtan olmayıp belirli kalıpları olan türkülerdir. Gerçekten Türk halk müziğinin (Osmanlı Dönemiyle) özelliği onun iki farklı ritmik yapılarından oluşan bölümlerin karşılaşmasındaki özelliğini verir. Bu prensip Türkiye dediğimiz coğrafyada kök salmış ve bütün yörelerin halk müziğini ve sanat müziğini kapsamaktadır. Türk müziği icracıları halk havalarını sözlü-sözsüz yapısından çok yöre sınıflandırması ismine daha çok önem vermektedirler. Her bölge halkının kendisine özgü yaşayışı, düşüncüsü, görgüsü, geleneklerine ve bölgenin doğa özelliklerine göre oyun ve oyun havaları da değişik özellikler göstermektedir (Yücel, 2011, s. 3-4).

Türk halk müziğindeki ezgi yapılarının başlama sesi ezginin herhangi bir derecesi ile başlayabiliyorken, bitiş sesi ise genellikle ezginin yaratıldığı tonalitedeki temel ses ile biter. Batı müziğinde ise dizinin majör ve minör olmasına bakılmaksızın, ezgi, tonik akorunu oluşturan seslerden herhangi birisiyle başlar ve biter (Arseven' den aktaran Karakaş, 2016, s. 18).

Türk halk müziğinde yer alan belirli özellikteki sesleri bünyesinde barındıran gruplar 'Ayak' olarak bilinmektedir. Uzun bir süre Türk halk müziğinin belli kural ve kalıplara dayandırılmasının sakıncalı olduğuna ilişkin iddiaların belli bir oranda doğruluk payı bulunmaktadır. Bunun sebebi olarak da halk müziğinin önceden belirlenmiş kurallara göre oluşmaması gösterilmektedir. Dizi-ayak isimlerinin kim tarafından ne amacıyla konulduğu bilinmemekle beraber bu isimlerin kullanılışının yöresel farklılıklar gösterdiği söylenebilir. Türk halk müziğindeki ezgilerde bu diziler değişmezken, birkaç dizinin de kullanıldığı türküler bulunmaktadır (Say, 1985, s. 125).

Türk müziği ile bilinçli olarak ilgilenen kesime herhangi bir makamdaki şarkı veya türküyü dinletirseniz, o kesim eserin makamsal özelliklere ait olan güçlü, durak ve yeden seslerini

kolaylıkla bulabilir. Türk halk müziğinde kullanılan ‘Ayak’ kelimesi, çeşitli yörelerde farklı anlamlarda kullanılmaktadır. Bu terim, bir makamın karşılığı olarak kullanıldığı durumlarda yöresel ve değişik makamları ifade edilebilmektedir. Örneğin; ‘Kerem’ veya ‘Müstezat’ ayağı denildiğinde, birçok makam ifade edilmeye çalışılmaktadır (Emnalar, 1998, s. 526).

Batı müziğinde belli bir sistem dahilinde oluşturulmuş sıralı sesler bütünü dizi veya gam olarak bilinmektedir. Farklı seslerden oluşan bu dizi veya gamlar majör ve ilgili minörlerini oluşturmaktadır. Türk müziğinde de durum benzer özellikte olup dizi veya gamın karşılığına gelen kavram iki farklı isim ile anılmaktadır. Birincisi Türk sanat müziğinde kullanılan ‘Makam’, ikincisi ise Türk halk müziğinde kullanılan ‘Ayak’ olarak bilinir. Esasen diziler aynıdır fakat, Türk halk müziğinde ki herhangi bir ‘Ayak’ Türk sanat müziğindeki birkaç ‘Makam’ a karşılık gelebilmektedir. Bu durum aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 11.

Türk Halk Müziğindeki ‘Ayak’ olarak belirtilen adların Türk Sanat Müziğindeki Makamsal Karşılıkları.

Ayak İsimleri	Karşılığına Gelen Makamlar
Hüseyini Ayağı	➤ Hüseyini Makamı ➤ Neva Makamı ➤ Tahir Makamı ➤ Gerdaniye Makamı ➤ Uşşak Makamı ➤ Bayati Makamı ➤ Muhayyer Makamı
Engin Hüseyini Ayağı	➤ Muhayyer Makamı
Maya Ayağı	➤ Uşşak Makamı ➤ Bayati Makamı
Kerem Ayağı	➤ Karcıgar Makamı ➤ Bayati Makamı ➤ Araban Makamı
Yanık Kerem veya Yörük Ayağı	➤ Nikriz Makamı
Garip Ayağı	➤ Hicaz Makamı ➤ Hicaz Humayun Makamı ➤ Uzzal Makamı ➤ Zırgüleli Hicaz Makamı ➤ Evcara Makamı ➤ Şedaraban Makamı ➤ Suzidil Makamı ➤ Şehnaz Makamı
Misket veya Karanfil Ayağı	➤ Eviç Makamı ➤ Irak Makamı
Derbeder veya Kalenderi Ayağı	➤ Saba Makamı
Azeri Ayağı	➤ Segâh Makamı ➤ Hüzam Makamı
Kara Sevda Ayağı	➤ Hicazkar Makamı ➤ Zırgüleli Suzinak Makamı
Kâtip Ayağı	➤ Nihanend Makamı ➤ Sultaniyegâh Makamı
Bozlak Ayağı	➤ Kürdi Makamı ➤ Muhayyer Kürdi Makamı ➤ Kürdili Hicazkar Makamı
Müstezat Ayağı	➤ Çargâh Makamı ➤ Mahur Makamı ➤ Rast Makamı

Karakaş, G. (2016). *Geleneksel Türk sanat müziğinin Türk halk müziğiyle karşılaştırılarak incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman. (s. 54).

Halk musikimizdeki bir ayağın, klasik musikimizde birçok makama birden tekabül ettiği hususu, şüphesiz dikkat çekicidir. Bu durum, halk musikimizdeki isimlendirme konusunun klasik musikimizdeki kadar yeterince önemli olmadığından kaynaklandığı söylenmektedir.

Türk halk müziğindeki ayak kavramının çeşitliliği her ne kadar sınırlı olsa da kullanılan çalgılar için bu durum söz konusu değildir. Her yöreye ait vürmal, üflemeli ve telli çalgıların varlığı, kullanılan çalgıların çeşitliliğine neden olmaktadır. Her yörenin çeşitli özelliklerine ait materyallerinin yöresel çalgılarda kullanılması, bu çalgıların en belirgin özelliğini oluşturmaktadır.

Doğu Karadeniz yörelerindeki tulum çalgısında oğlak derisinin kullanılması, Teke yöresindeki üretilen sipsinin bu yöredeki sazlıklardan elde edilen kamışlardan yapılması, yine bu yöredeki ‘Çığırma’ olarak bilinen dilsiz üflemeli çalgının kartal kemiğinden yapılması bu duruma verilebilecek birkaç örnek olarak gösterilebilir (Şahin, 2010, s. 12).

Her bölgenin kullandığı çalgı ve o çalgılarda kullanılan malzemeler o bölgenin olanaklarına göre değişmekle beraber ulusal çapta aynı özelliklere ve isme sahip enstrümanların çoğunluğu oluşturduğu söylenebilir. Türk halk müziğinde genel olarak kullanılan telli, nefesli, vürmal ve kullanılan diğer çalgılar aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 12.

Halk Müziği Çalgıları Sınıflandırması.

A-Telli Çalgılar	I-Telli-Tezeneli (Tezene veya Parmakla Çalınan) Çalgılar	1. Meydan, Divan Sazları,
		2. Bağlama, Bozuk, Tambura, Çöğür,
		3. Cura, Bulgarı,
		4. Tar, V.B.
B-Nefesli Çalgılar	II - Telli- Yaylı Çalgılar	1. Kopuz, İklığ
		2. Kabak, Rebap (Rubbaba), Eğit,
		3. Karadeniz Kemençesi, İstanbul Kemençesi V.B.
B-Nefesli Çalgılar	I - Kamışlı Üflemeli Çalgılar	1-Zurna
		2- Mey
		3- Sipsi
	II- Dilli Üflemeli Çalgılar	1- Cifte
		2- Dilli Düdük
		3- Çoban Kavalları
	III- Dilsiz Üflemeli Çalgılar	1- Çoban Kavalı,
		2- Cığıtma
C-Vurmalı Çalgılar	IV- Tulumlu Üflemeli Çalgılar	1-Tulum
		2- Gayda
	I - Deri Vurmalı Çalgılar	1- Davul
		2-Koltuk Davulu
		3- Dümbelek
		4- Tef
C-Vurmalı Çalgılar	II - Çarpma Çalgılar	5- Kudüm
		6- Darbuka
		1- Kasık
		2- Zilli Maşa
D-Halk Müziğinde Kullanılan diğer Çalgılar		Akordeon
		Klarnet
		Ud
		Cümbüş
		Keman
D-Halk Müziğinde Kullanılan diğer Çalgılar		Kanun

Şahin, M. (2010). *Türk halk müziğinde coğrafi motifler ve türküler atlası*. Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş. (s. 14).

2.8. Teke Yöresi ve Özellikleri

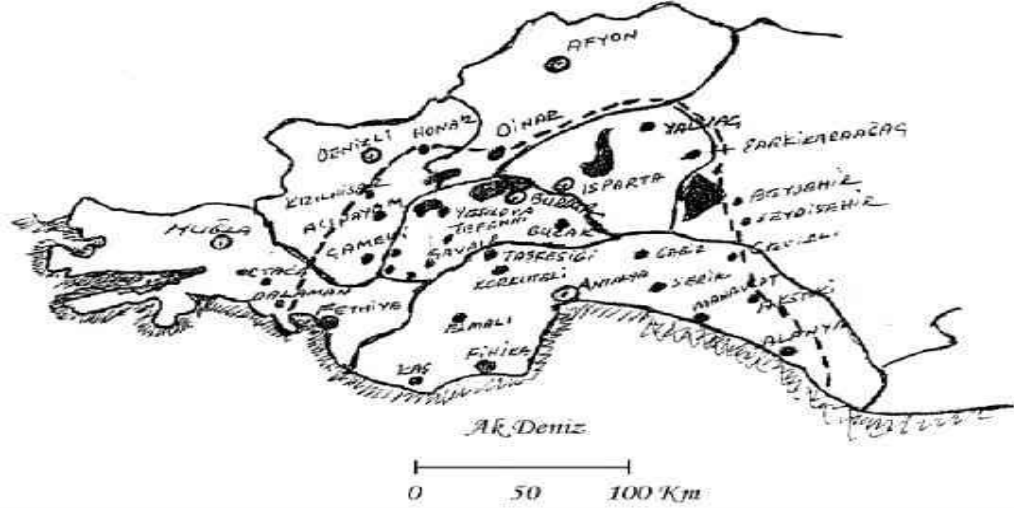
Ulaşılabilen kaynaklara göre Hunlarla başlayan çalma-söyleme geleneği Anadolu’ da halen varlığını sürdürmektedir. Türk müzik kültürüne dayanarak toplumdaki sosyal olayların yarattığı sosyo-kültürel yapılardan meydana gelen bu sanatsal ürünler, zamanla alt-kültür sentezlerine ayrılmış bir şekilde varlığını devam ettirmektedir. Teke yöresi müzik kültürü de zamanla değişip gelişerek alt-kültür sentezlerinden birini oluşturmaktadır. Yörenin müzikal kültürü ezgi yönünden oldukça zengin olup, sözel ve çalgısal yapıda kullanılan icra türleri yöreye özgü müzik kültürünü oluşturmaktadır (Ersoydan & Göl, 2017, s. 187).

Teke Yöresi müzik kültürünün oluşumundaki ilk akla gelen topluluk Yörüklerdir. Yerleşik veya konar-göçer Yörüklerin ürettikleri bazı kültürel değerlerin paylaşılması, bu kültürün özünü oluşturur. Onun içindir ki kültür zenginliği ‘Teke Yöresi’ adı ile anlam kazanmıştır. Teke zortlatmaları, zeybekleri, boğaz, gurbet havaları, ‘Hada Hollu’ ve ‘Kabaardıç’ gibi ezgi formları ve oyun havaları bu kültürün temelini oluşturmaktadır. Bu temel, Yörüklerin konar-göçer yaşantılarındaki yapı taşları olan gelenek-görenek ve törelerini yansıtmaktadır. Geniş bir alana yayılan ezgi ve oyunlarındaki ritimsel yapılar, doğal kültür anlayışı içerisinde usta-çırak öğrenimi ile toplumsal bir değer olarak devam etmiştir (Ersoydan & Göl, 2017, s. 189).

Teke Yöresi müzik kültürü, yörenin sınırları içerisinde görülen yöreye özgü çalma ve söyleme şekillerinden oluşur. Çeşitli yapılarda olan yöreye özgü müzikal çalma ve söyleme şekillerinin birleşmesi, Teke Yöresi müzik kültürünü oluşturur. Yörenin müzik kültürüne ait özgün yapı, zamana yeniş düşmeyerek nesilden nesile aktarılabilmektedir. Günümüzde, yörenin kültür yapısına ait sınırları içerisinde kalan her bölgede Teke Yöresi müziğini işitmek mümkündür. Yörede oldukça yaygın bir şekilde bağlama ve yöreye özgü bir enstrüman olan ‘sipsi’ kullanılmaktadır. Nefesli bir enstrüman olan sipsinin boyutu bir kalem büyüklüğünü geçmez. Sipsi, tek başına çalınabildiği gibi iki sipsinin yan yana bağlanarak çalınması da mümkündür. Bu enstrümanların dışında yöredeki düğün, nişan ve asker uğurlaması gibi ritüellerde davul ve zurna icrası da yapılmaktadır. Hemen hemen köylerin tümünde davul-zurna icrası görülse de Tefenni, Yeşilova, Çavdır, Dirmil ve Kozağaç dolaylarında üç telli icrası yaygındır (Kayacan, 2005, s. 31).

Teke Yöresinin sınırları genel olarak Akdeniz bölgesini kapsamakta olup güneyinde Antalya ve tüm İlçeleri yer alırken, batısında Muğla ili ve Ortaca, Dalaman ilçeleri ile Denizli’nin Honaz, Kızılhisar, Acıpayam ve Çameli ilçeleri yer almaktadır. Kuzeyinde ise Afyon ili ve Dinar ilçesi, doğusunda ise Mersin ilinin birkaç ilçesi yer almaktadır. Sınırları az-çok belli

olan Teke yöresinin yaymış olduğu etki henüz tam olarak bilinmemektedir. Aşağıdaki Şekil’ de Teke Yöresi kültür alanına ait sınırlar gösterilmektedir.

Şekil 1. Teke Yöresi Kültür Alanı. Ayyıldız, S. (2013). *Teke Yöresi Yörük Türkmen müzik kültüründe yerel çok seslilik özellikleri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. (s. 8)

Teke Yöresinde kullanılmakta olan çalgılar genellikle Yörüklerin göçebe hayat tarzına göre şekillenmiştir. Çalgılar, taşınabilen ve dayanıklı malzemeden yapılmış olup yapımında yöredeki belirli ağaçların kullanılmasının yanı sıra yöre hayvanlarından üretilen malzemelerin de kullanılmış olduğu görülmektedir. Bölge de genel olarak Sipsi ve Üç telli kullanımı yaygındır. Yöredeki kullanılan yerel çalgılar aşağıdaki Tablo’ da yer almaktadır.

Tablo 13.

Teke Yöresinde Kullanılan Çalgılar.

➤ İklik	➤ Kabak Kemâne
➤ Kemâne	➤ Yörük Kemânesi
➤ Kaval	➤ Çığırta
➤ Çoban Düdüğü	➤ Sipsi
➤ Çifte	➤ Üçtelli
➤ İkitelli	➤ Davul
➤ Zurna	➤ Kabak Saz
➤ Uyuncaklı Düdük	➤ Hegit(Fegit)
➤ Delbek	➤ Def
➤ Kaşık	

Teke Yöresi türküleri Uzun ve Kırık hava formlarından meydana gelir. Uzun ve Kırık hava terimleri yörede kullanılan bir terim olmaktan ziyade, genel bir tasnif yapmak için kullanılmıştır. Yöredeki serbest tartımlı uzun havalar, sazlı-sözlü ve sadece sazlı olarak seslendirilse de bazen de ‘Boğaz’ ile seslendirilerek karşımıza çıkmaktadır. Yörenin çeşitli beldelerindeki oyun eşliği olarak çalınıp söylenen ve değişik ad ve biçimler alan havalara Teke havaları denilmektedir (Koruk, 2009, s. 22).

Teke Yöresi türkülerini yapılarına göre şöyle sıralayabiliriz:

1. Ölçülü-Ritimli Türküler:

- a) Olaylar üzerine yakılan türküler (olay türküleri): Ölçüleri 4/4’luktur. (Şu Çavdının Hanları, Arvalli’lı Hacca, Gaz Amad vb.
- b) Düğün Türküleri: Misafir karşılama ve uğurlama havası, kına havaları, gelin okşama veya gelin ağlatma havası, düğün sahiplerinin okşama havası, vb.
- c) Ziyafet havaları: Geleneksel olarak erkekler arasında yapılan eğlenceli toplantılarda söylenen türkülerdir.
- d) Ramazan manileri: Ramazan ayında geleneksel olarak davulcuların söyledikleri okşamalardır.
- e) Ninniler: Belli bir ezgiyle söylenen türkülerdir.
- f) Teke yöresi türküleri: Çoğunluğu oyun havası niteliğindeki türkülerdir.
- g) Çatal (varyant) türküler: Çevre illerden geçen aynı müziğe mahalli sözler ekleyerek veya mahalli bir olayı yansıtan sözler uygulayarak söylenen türkülerdir.

2. Ölçsüz-Serbest Dizeli Türküler: Gurbet havaları ile “ağıt” veya “yas” lar bu türdedir.

Teke yöresi oyun havaları, sözlü ve sözsüz olmak üzere ikiye ayrılır:

- a) Sözlü Oyun Havaları: Erkekler için zeybek oyun havaları, kızlar için zeybek oyun havaları, teke yöresi karma oyun havaları.
- b) Sözsüz Oyun Havaları: Ağır zeybek havaları, güreş havaları (peşrevler), boğaz havaları, gelin alayı havaları (Çine’ den Aktaran Yıldız & Kazan, 2009, s. 1726-1727).

Teke Yöresi müzik kültüründeki başlıca icra türleri olan Gurbet ve Boğaz havaları, Teke Zortlatmaları, Kabaardıç, Dımıdan gibi tür ve icradaki yapılar, diğer alt-kültür sistemlerinde

görülmeyerek yöreye özgü sanatsal ürünler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yapılar, Teke Yöresi alt-kültür sisteminin manevi unsurlarını ve yörenin müzik kültürüne ait parçalarını oluşturmaktadır (Ersoydan & Göl, 2017, s. 194).

Yöredeki müzik kültüründe yer alan başlıca icra türleri şu şekildedir:

1. Gurbet Havaları: Yöredeki gurbet havaları uzun hava olarak da bilinmektedir. Bu yapıdaki türküler bazen ritimli ve ölçülü, bazen de ritimsiz ve ölçüsüz olarak karşımıza çıkar. Gurbet havaları genellikle dokunaklı ve hüznü bir ezgi yapısı ile karşımıza çıkmaktadır.
2. Boğaz Havaları (Hada): Bu hava, bireyin boğazındaki ses tellerine baş parmağıyla yaptığı çeşitli şiddet ve şekillerdeki baskının boğazdaki sesi değiştirmesi sonucu oluşan ses ile seslendirilir. Boğaz havalarının seslendirilmesine en uygun olan yaş 12-17 yaşları arasındır. Yaş ilerledikçe boğaz havasının seslendirilme olanağı fiziksel değişiklikler sebebiyle zayıflamaktadır. Teke yöresindeki boğaz havaları yörenin farklı bölgelerinde farklı isimler ile bilinmektedir. Bu isimler, herhangi bir olay ile ilişkilendirilerek ortaya çıkar. ‘Sarı keçili kızının boğazı’, ‘Çörfen boğazı’, ‘Dirmil boğazı’ ve ‘Duyguk boğazı’ isimleri bu olaylara verilebilecek örnekler olarak nitelendirilebilir (Yıldız & Kazan, 2009, s. 1729).
3. Kabaardıç (Gabardıç): Genellikle 2/4’ lük usulde sözlü veya sözsüz olarak icra edilerek Burdur, Acıpayam, Fethiye ve Antalya çeşitlemeleri olan ve yöreye özgü karakteristik yapıya sahip oyun havalarıdır. Büyük oranda birbirini tekrar eden bir ezgi yapısına sahiptir. Kabaardıç eskiden sadeye kırsal alanlarda oynanırken, günümüzde şehir merkezlerinde de oynanmaktadır.
4. Dımıdan: Köy kadınlarının bir araya geldiklerinde tepsi, leğen, delbek ve tef gibi eşyalarla oluşturulan ritim ile çalıp oynadıkları oyun ve havalara dımıdan denilmektedir. Bu oyunlar genellikle 9/8’ lik ve 9/16’lık usule sahiptir. Teke yöresindeki dımıdan havaları farklı bölgelerde farklı isimler ile bilinmektedir. ‘Ufak oyun’, ‘İnce oyun’, ‘Zenne oyunu’, ‘Kırık oyun’, ‘Ufak hava’, ‘Kız oynatma havası’, ‘İnce hava’ ve ‘Kıvrak hava’ bu isimlere verilebilecek örneklerdir (Ersoydan & Göl, 2017, s. 192-193).
5. Teke Zortlatmaları: ‘Teke zortlatması’ oyunundaki figürler kara davarın erkeği olan tekenin çiftleşme zamanındaki kızgın hareketlerini betimlemektedir. Bu oyun hem erkekler hem de kadınlar tarafından oynanmaktadır. Yöredeki eğlencelerde

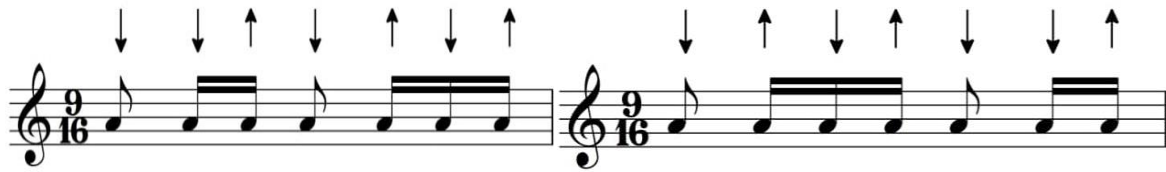
genellikle zeybek ve teke oyunları oynanmaktadır. Karakteristik figürler barındıran yöre oyunları yeteneğe bağlı kişisel olarak oynansa da bazı zamanlar ekipler halinde de oynanmaktadır (Yıldız & Kazan, 2009, s. 1727).

Tekelerin çiftleşme zamanı sürüye katılmalarına ‘Teke katımı’ denir. Teke katımı sırasında tekeler kendilerine özgü olan sıçrama, hoplama, ses çıkarma gibi davranışlar sergiler. Tekenin bu kızgın hareketlerine ‘Zortlama’ denilmektedir.

Doğal bir döngü sürecindeki fizyolojik ve ruhsal değişiklikler yaşayarak genellikle güz mevsiminde çiftleşen teke, kendisine has bir kokuya sahip olan idrarını bu dönemde salgılamaktadır. ‘Teke gibi kokmak’ deyiimi de buradan gelmektedir. Sağa sola zıplama hareketleri ile sinirli tavırlar sergileyen tekenin bu haline ‘Zortlamış’ denilmektedir. Bu sebeple yöredeki ‘Zort’ kelimesi ‘Sinirli’ anlamına gelmektedir. Bu hareketlerin tasvir edildiği oyuna da ‘Teke Zortlatması’ denilmektedir (Çine, 2015, s. 797).

Teke zortlatması yörede oyun ekiplerinin final oyunu olarak kabul edilir. Düğün ve eğlencelerde ‘oyun üçtür’ tabiriyle oyuncular; ilk oyun olarak ‘Serenler’, ‘Avşar’, ‘Al yazma’; ikinci oyun olarak ‘Karinom’, ‘Sarı zeybek’ gibi oyunları oynadıktan sonra üçüncü olarak ‘Teke zortlatması’ ile final yaparlar. Oyun bölümleri; tek yürüme, tek dönme, çift yürüme, çift dönme, çift diz ve çıkıştır (Yıldız & Kazan, 2009, s. 1728).

Teke zortlatmasının ezgisel bellekte geniş bir dağarcığı bulunmakla beraber, oyun olarak tek tip olduğu söylenebilir. Oyun sırasında yörenin müzikal özellikleri ve usul özelliklerine göre kecinin kızgın olduğu zaman yaptığı hareketler figüre edilir. Oyun ve türkülerin 9/8’lik yerine 9/16’lık usulde seslendirilmesi, yörenin özelliklerinden birisidir. Bu usul ‘Raks Aksağı’ olarak ta bilinmektedir. Ek olarak yörenin bağlamadaki tavrına da ‘Teke tavrı’ denilmektedir. Bu tavrın bağlama üzerinde çalınış özelliği aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

Şekil 2. Teke tavrı 1. ve 2. gösterimi. Karkın, A. M., Pelikoğlu, M.C. & Haşhaş, S. (2014). Bağlama enstrümanının öğretim yöntemleri kapsamında yöresel tavırların değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi*, 14(13), 129-148.

2.9. Araştırmada Yer Alan Teke Yöresi Türkülerinin Ritimsel ve Makamsal Özellikleri

Teke yöresinde yer alan ‘Serenler Zeybeği’ ve ‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türkülerinin ritimsel ve makamsal özellikleri ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir.

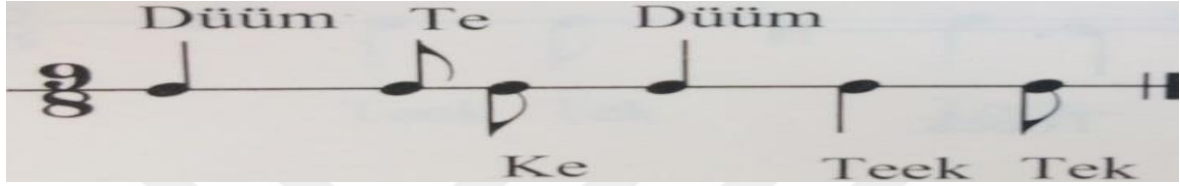
2.9.1. Araştırmada Yer Alan Teke Yöresi Türkülerinin Ritimsel Özellikleri

Tablo 14.

Teke Yöresinde Yer Alan Türkülerin Ritimsel Yapıları

Türkü İsmi	Ritimsel Yapısı
Serenler Zeybeği	9/8'lik
Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu	9/16'lık

2.9.1.1. 9/8'lik Ritimsel Yapı

Şekil 3. 9/8'lik Ritim velvelesi. Kaçar, G., Y. (2012). *Türk musikisi rehberi*. (2.Baskı) Ankara: Maya Akademi. (s. 34).

2.9.1.2. 9/16'lık Ritimsel Yapı

Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziğinin yazılı kaynakları incelendiğinde 9/16'lık usulde yazılmış bir velvele bulunamamıştır. Bunun nedeni uzmanlar tarafından “Çok yüksek hızda yazıldığından dolayı bu usulün velvelesi bulunmamaktadır.” şeklinde belirtilmektedir. Araştırmada kullanılan 9/16'lık türkünün usulü 2+2+2+3 şeklinde yazılmış ve üçleme son vuruşta kullanılmıştır.

2.9.2. Araştırmada Yer Alan Teke Yöresi Türkülerinin Makamsal Özellikleri

Teke yöresinde yer alan ‘Serenler Zeybeği’ ve ‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türkülerinin makamsal özellikleri aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 15.

Teke Yöresinde Yer Alan Türkülerin Makamsal Yapıları

Türkü İsmi	Makamsal Yapısı
Serenler Zeybeği	Hüseyni
Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu	Karcıgar

2.9.2.1. Hüseynî Makamı

Tablo 16.

Hüseynî Makamının Özellikleri

Makamın dizisi:	Dügâh perdesi üzerindeki Hüseynî beşlisi ile Hüseynî perdesindeki Uşşak dörtlüsünün birleşmesinden meydana gelmektedir.
Makamın durağı:	Dügâh perdesidir.
Makamın güçlüsü:	Hüseynî perdesidir.
Makamın yedeni:	Rast perdesidir.
Makamın donanımı:	Donanıma si bemolü (Segâh) ve fa bakiye diyez (Eviç) yazılır.
Makamın genişlemesi:	Muhayyer perdesinde Buselik ve Hüseynî beşlisi sesleriyle genişlemektedir.
Makamın Seyri:	İnici-çıkıcıdır.

Şekil 4. Hüseynî makamı dizisi. Özkan, İ., H. (2016). *Türk musikisi nazariyatı ve usulleri kudüm velveleleri*. (15.Basım) İstanbul: Ötüken Neşriyat. (s. 179).

2.9.2.2. Karcığâr Makamı

Tablo 17.

Karcığâr Makamının Özellikleri

Makamın dizisi:	Dügâh perdesi üzerindeki Uşşak dörtlüsü ile Neva perdesindeki Hicaz beşlisinin birleşmesinden meydana gelmektedir.
Makamın durağı:	Dügâh perdesidir.
Makamın güçlüsü:	Neva perdesidir.
Makamın yedeni:	Rast perdesidir.
Makamın donanımı:	Donanıma si koma bemolü (Segâh), mi koma bemolü (Hisar), fa bakiye diyez (Eviç) yazılır.
Makamın genişlemesi:	Muhayyer perdesinde uşşak dörtlüsü sesleriyle genişler.
Makamın Seyri:	İnici-çıkıcıdır.

Şekil 5. Karıcığar makamı dizisi. Özkan, İ., H. (2016). *Türk musikisi nazariyatı ve usulleri kudüm velvelleri*. (15.Basım) İstanbul: Ötüken Neşriyat. (s. 199).

2.10. Egzersiz ve Alıştırma

Çalgı çalma becerisi, bireyin çalgı çalma sürecindeki yoğun bir fiziksel ve zihinsel çabası sonucu çalgısındaki sistematikliği kazanmasıyla oluşur. Bu süreçteki sistematikliğin oluşmasını ve bireyin çalgısıyla hedeflediği davranışlara ulaşmasını sağlayan en önemli materyaller etüt ve egzersizlerdir. Her çalgının bir çalma tekniği bulunduğu ve bu çalma tekniklerini geliştirmek için etüt ve alıştırmalara gereksinim duyulduğu da unutulmamalıdır (Kaya, 2010, s. 2).

Çalgı eğitiminde kullanılan egzersizler, öğrenilen çalgıdaki teknik gelişim için hayatidir. Birey, çalgı eğitimi sırasında daha önce hiç çalmamış olduğu, kas yapısının aşına olmadığı ve yapamadığı tekniği egzersizler sayesinde yapabilmektedir. Bu sayede birey, çalmış olduğu eserdeki teknik hareketleri doğru bir şekilde yaparak eserin müzikal ifade ve duygusunu daha kolay bir şekilde ortaya çıkarabilmektedir.

Alıştırmanın seslendirilmesi sırasında kişinin zihinsel yapısı o alıştırmasını seslendirmeye hazır olmalı, algısal süreci açık bir şekilde vücudundaki kas sistemine doğru emirleri zamanında ve istedik şekilde verebilmelidir. Süreç sonunda hem zihnen hem de fiziki olarak hazır olan birey, alıştırmayı doğru bir şekilde seslendirerek alıştırmanın kazandırmaya çalıştığı kazanıma ulaşarak hedefine varabilecektir.

Egzersizlerin yardımıyla, aslında, sinir yolları temizlenir; böylece motor merkezden (beyin hücreleri) çalma organlarına istemli dürtülerin geçişi, çabucak ve kesintisiz gerçekleşir. Bu parmak duyarlıkları keskinleştirilmeli ve güçlendirilmelidir. Bunlar kas, bağ, kemik gibi iç bağlantılı organlarının duyarlılığı olarak adlandırılır, başlıca uyarıcıları sağlar ve bu uyarıcılar da motor merkezimizi çalıştırır (Çimen, 1994, s. 28).

Herhangi bir egzersizi çalışmanın amacı, istenilen ve hedeflenen davranışın kolay ve yetkin bir şekilde yapılabilmesini sağlamaktır. Duygularımızın çalgılarla yeterince ifade edilebilmesi için beynimizin küçük formülleri refleks haline getirdikten sonra düzenleyerek denetim altına alması gerekmektedir. Çalgı tekniğini doğru bir şekilde yapabilecek reflekslerin oluşumu için de bilinçli ve sürekli bir çalışma gereklidir. Bu durumda çalgı

tekniklerinin temelinin ‘Bilinçli bir otomatizm’ olduğu da unutulmamalıdır (Fenmen, 1991, s. 25).

Alışkanlıklar hedeflenen davranışın kolayca yapılabilmesine olanak tanır. Bu sebeple çalgı eğitiminde kullanılan alışkanlıklar büyük bir öneme sahiptir. Birey, enstrümandaki tekniği seslendirirken ki göstermiş olduğu ilgi, dikkat, efor ve çaba, alıştırma sayesinde azalarak tekniğin vermiş olduğu yorgunluk ve zorluklardan zamanla kurtulur. Seslendirilen teknik yapı bu sayede kendiliğinden olmaya başlar. Herhangi bir davranış ile ilgili alışkanlık kazanma süreci ilk başlarda zor olabilse de zamanla bu durum ortadan kalkmaya başlar ve birey rahata kavuşur (Binbaşioğlu, 1995, s. 363).

Başlangıçta bireylerin yapamadığı ancak, alıştırma yaptığı esnadaki performansın önemli yerlerine dikkat etmesiyle ve aldığı geribildirimlerden sonra yaptığı tekrarlar ile bireyin performansının kademeli bir şekilde artması ve ustalaşabilmesi, alıştırma hedeflediği davranışlar arasında yer almaktadır (Ericsson, 2006: 692).

Alıştırmalardan elde edilebilecek yararın sağlanabilmesi için, bu gibi çalışmaların faydalarını öğrencilere anlatarak teşvik etmeye yönelik adımlar atılmalıdır. Bu bakımdan çalıştırılacak olan her alıştırmaya ilişkin bir ön bilgilendirme yapılmalı ve öğretici tarafından alıştırma ayrıntılı bir şekilde seslendirilmesi yapılmalıdır. Aksi halde öğrenciler, bu çalışmaların gereksiz ve sıkıcı olduğunu düşünebilir, ki bu durumda da çalışmaların gerekliliğine olan inanç ortadan kalkabilir. Alıştırmalara yönelik ilk zamanlarda yapılan çalışmalarda alıştırma doğru bir şekilde seslendirilebilirse, sonraki zamanlardaki hedeflenen beceri ve alışkanlıklar kolaylıkla yapılabilir (Ekinci, 2004, s. 54).

Günümüzde farklı çalgılar için yazılmış etüt ve alıştırma oldukça fazladır. Keman eğitimi için de her teknik gelişimi destekleyici etüt ve alıştırma mevcuttur. Fakat, kemanın Türk müziğindeki kullanımını kolaylaştırarak müziğimizin motif ve özelliklerini yansıtan alıştırma sayısı ve niteliğinin yeterli olmadığı düşünülmektedir. Bu sebeple, Türk müziğimizin standart bir yapıda çalınabilirliğini artırmak, çalım kolaylığına ve anlam karmaşasına engel olmak için temelde gam, arpej, alıştırma ve etütler yazılarak seslendirmeye yönelik yeni yollar aranmalı ve çalımda karşılaşılan güçlüklerin önüne geçilmelidir.

Sun (1969) ve Uçan–Günay (1980) çalışmalarına göre ‘öğrencilere çevreden-evrene ilkesi göz önüne alınarak evrensel çizgideki yöntem ve tekniklerin halk müziğimize dayalı alıştırma, etüt ve yapıtlarla öğretilmesi gerekmektedir’ şeklinde vurgu yapılmıştır. Çalgı

öğretiminde, evrensel metot, etüt ve yapıtların kullanılması büyük önem taşımaktadır (Kaya, 2010, s. 7).

Türk müziği keman metodu eksikliğinin yarattığı problemler;

1. Keman eğitiminde sağ ve sol el tekniğinin belirlenememesi,
2. Her icracının düzeyine uygun alıştırmaların bulunmaması,
3. Süsleme tekniklerinin verimli seslendirilebilmesi için alıştırmaların bulunmaması,
4. Var olan Türk müziği eserlerinin keman için düzenlenememesi,
5. Türk müziği keman eğitiminde kullanılmak üzere eserler bestelenmemesidir (Gürel, 2011, s. 8).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde yer alan alt başlıklar aşağıda yer alan tablo da gösterilmektedir:

Tablo 18.

Yöntemde Bulunan Alt Başlıklar

Alt Bölüm Sırası	Alt Bölüm İsmi
1	Araştırmanın Modeli
2	Uzman ve Öğrenci Grubu
3	Evren ve Örneklem
4	Verilerin Toplanması
5	Verilerin Analizi

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, bir boyutuyla durum tespitiye dayalı betimsel, diğer boyutuyla ise uygulamaya yönelik tek gruplu ön test-son test deneme modelinde olup; karma desenli bir çalışma temeline dayanmaktadır. Karma araştırma, nicel ve nitel araştırma yaklaşım ve tekniklerinin aynı çalışmada yer aldığı çalışmalar olarak bilinir (Demir, 2014, s. 430).

Araştırmadaki oluşturulan nitel veriler sonrasındaki nicel verilerin oluşturulmasına katkı sağlamaktadır. Bu sebeple bu araştırma karma araştırma yöntemlerinden ‘Keşfedici desen’ ile şekillendirilmiştir. Keşfedici desende araştırmacılar ilk olarak elde ettikleri nitel verileri, sonrasındaki nicel verilerin toplanmasına yön vermek için kullanırlar (Büyüköztürk vd, 2014, s.247).

Araştırmanın betimsel bölümünde, araştırmaya zemin hazırlamak ve literatürünü oluşturmak için tarama çalışması yapılmıştır. Betimsel araştırmalar, herhangi bir durumu geniş çerçevede eksiksiz ve detaylı bir şekilde tanımlamada kullanılır. Eğitim alanında yapılan araştırmalarda genellikle birey, grup veya fiziksel ortamlara ait özellikler tanımlandığı için betimsel araştırma yöntemlerinden tarama çalışmasının bu alanda daha fazla kullanıldığı söylenebilir (Büyüköztürk vd, 2014, s.22).

Araştırmanın zemini oluşturulduktan sonra araştırmada kullanılan türküler belirlenmiş, belirlenen türkülerin özellikleri tespit edilmiştir. Türküler, aslına uygun bir şekilde keman eğitimindeki ilkelere göre düzenlenmiş ve türkülerde yer alan sağ ve sol el keman tekniklerini ortaya çıkarmaya yönelik olarak ‘İçerik analizi’ yapılmıştır. Yapılan analize göre türkülerini seslendirmeye yönelik araştırmalar hazırlanmıştır.

İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanır. İçerik analizi yalnızca metinler üzerinde kullanılan bir teknik değildir. Öğrenci resimleri gibi görsellerin ve televizyon programları, çekimlerin incelenmesinde de kullanılır. Metinler yalnızca kitap, kitap bölümü, mektup, tarihsel dokümanlar, gazete başlıkları ve yazıları gibi düşünülmemelidir. Görüşmeler, tartışmalar, konuşmalar, sohbetler, tiyatro gösterileri içerik analizi tekniği kullanılarak incelenebilir (Büyüköztürk vd, 2014, s.240-241).

Araştırmanın ikinci aşamasında ise türkülere yönelik hazırlanan araştırmaların uygulamadaki işlevselliğinin ortaya konulabilmesi için deneysel çalışma yapılmıştır. Deneysel araştırmalar, kısaca araştırmacı tarafından oluşturulan farkların bağımlı değişken üzerindeki etkisini test etmeye yönelik çalışmalardır. Deneysel desenlerde temel amaç değişkenler arasında oluşturulan neden sonuç ilişkisini test etmektir (Büyüköztürk vd, 2014, s.195).

Araştırmacı tarafından hazırlanan araştırmaların türkülerin seslendirilmesine olan etkisi tek gruplu ön test – son test desenine göre incelenmiştir. Bu desende deneysel işlemin etkisi tek bir grup üzerinde yapılan çalışmayla test edilir. Deneklerin bağımlı değişkene ilişkin ölçümleri uygulama öncesinde ön test, sonrasında son test olarak aynı denekler ve aynı ölçme araçları kullanılarak elde edilir. Seçkisizlik ve eşleştirme yoktur (Büyüköztürk vd, 2014, s.201). Tek grup ön test – son test deseni aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 19.

Tek Grup Öntest – Sontest Desen

Grup	Öntest	İşlem	Sontest
G	O ₁	X	O ₂

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö, E., Karadeniz, S. & Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi. (s.201).

3.2. Uzman ve Öğrenci Grubu

Araştırmaya farklı kurumlarda görev yapmakta olan toplam 12 uzman katılım sağlamıştır. Bu uzmanların alanları, unvanları ve çalıştığı kurumlar ile ilgili bilgiler aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 20.

Araştırmada Yer Alan Uzmanların Alanları, Unvanları ve Çalıştıkları Kurumlara İlişkin Bilgiler

Alanı	Unvanı	Çalıştığı Kurum
Keman	Profesör Doktor	Gazi Üniversitesi
	Doçent Doktor	Gazi Üniversitesi
	Doktor Öğretim Üyesi	Necmettin Erbakan Üniversitesi
	Öğretim Görevlisi Doktor	Süleyman Demirel Üniversitesi
	Öğretim Görevlisi	Süleyman Demirel Üniversitesi
Türk Halk Müziği	Profesör Doktor	Necmettin Erbakan Üniversitesi
	Doçent Doktor	Gazi Üniversitesi
	Doktor Öğretim Üyesi	Akdeniz Üniversitesi
	Türk Halk Müziği Sanatçısı	TRT Ankara Radyosu
	Türk Halk Müziği Sanatçısı	TRT Ankara Radyosu
	Türk Halk Müziği Sanatçısı	TRT Antalya Radyosu
	Türk Halk Müziği Sanatçısı	TRT Antalya Radyosu

Araştırmanın uygulaması 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılı Güz döneminde Gazi ve Aksaray Üniversitesi eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dallarında eğitim görmekte olan lisans 3 ve 4. sınıf seviyesindeki bireysel çalgısı ‘Keman’ olan 6 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler ‘Amaçlı Örneklem’ yöntemine göre seçilmiştir. Araştırmacının kendi kişisel gözlemlerinden hareket ederek araştırma sorunsalına uygun geldiğini düşündüğü belirli özellikleri taşıyan deneklerin seçildiği örneklem amaçlı örneklem denir (Gülbüz & Şahin, 2018, s. 132). Bu örneklem çeşidine göre öğrencilerin seçilmesine yönelik belirlenen kriterler şu şekildedir:

1. Güzel sanatlar lisesi veya konservatuvarların lise derecesinden mezun olmak,
2. En az 7 yıldır keman çalıyor olmak,
3. 2020-2021 eğitim öğretim yılı itibarıyla lisans 3. veya 4. sınıfta okuyor olmak,
4. Bireysel çalgı ‘Keman’ dersinde en az 85 genel not ortalamasına sahip olmak,

5. Türk halk müziği teori ve uygulaması dersinde en az 70 genel not ortalamasına sahip olmak,
6. Bilgisayar, telefon vb ekipmana sahip olmak,
7. Dersi aksatmayacak internet hızına sahip olmak.

Öğrencilerin ‘Keman’ ve ‘Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması’ derslerine ilişkin not ortalamalarının uygunluğu sağlamaya yönelik olarak bu derslere ilişkin not ortalamaları incelenmiştir. Bu derslere ilişkin öğrencilerin almış oldukları dönem notları ve derslerin genel ortalaması aşağıda yer alan tablolarda gösterilmektedir.

Tablo 21.

Araştırmada Yer Alan Öğrencilerin Keman Ders Notları ve Ortalamaları

Öğrenciler	Keman Ders Notları								Ort.
	Lisans 1		Lisans 2		Lisans 3		Lisans 4		
	Güz	Bahar	Güz	Bahar	Güz	Bahar	Güz	Bahar	
Öğrenci 1	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Öğrenci 2	95	98	100	86	100	90			95
Öğrenci 3	85	94	93	85	96	85			90
Öğrenci 4	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Öğrenci 5	80	77	86	87	89	86	95	100	88
Öğrenci 6	91	90	90	90	84	70			86

Tablo 22.

Araştırmada Yer Alan Öğrencilerin Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması Ders Notları ve Ortalamaları

Öğrenciler	Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması Ders Notları		
	Lisans 2		Ort.
	Güz	Bahar	
Öğrenci 1	87	94	87
Öğrenci 2	95	100	98
Öğrenci 3	70	88	79
Öğrenci 4	95	98	97
Öğrenci 5	75	78	77
Öğrenci 6	85	87	86

3.3. Evren ve Örneklem

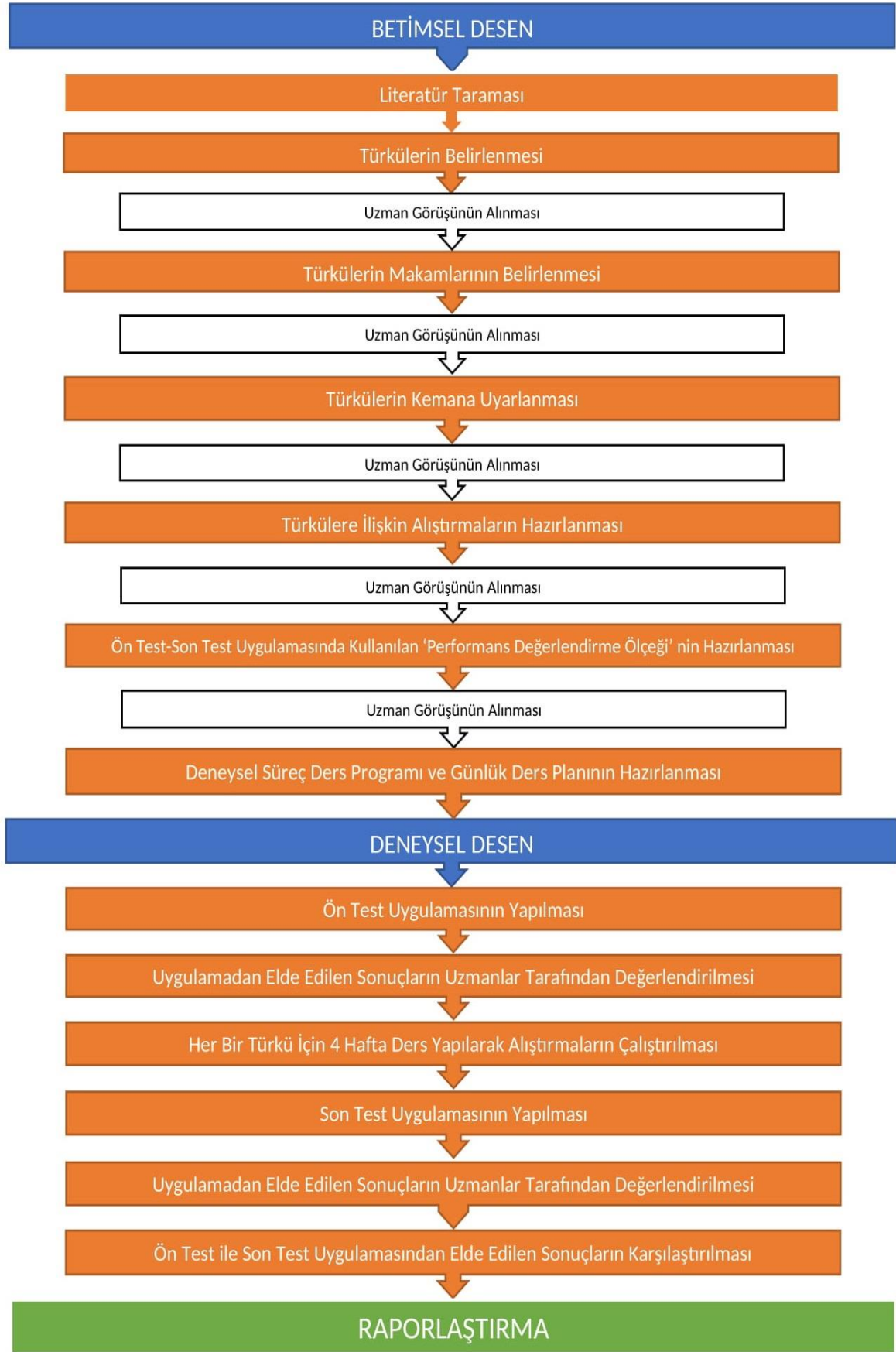
Araştırmanın türkü evrenini TRT repertuarına kayıtlı Teke yöresinde yer alan ve çeşitli kaynaklar aracılığıyla ulaşılabilen 351 türkü, örneklemine ise bu türkülerden ‘Amaçlı örnekleme yöntemi’ ile çeşitli kriterlere göre belirlenmiş 2 türkü oluşturmaktadır. Türkülerin seçilmesi ile ilgili işlemler ‘Türkülerin seçilmesine yönelik süreç ve işlemler’ başlığında detaylı bir şekilde açıklanmaktadır.

Araştırmanın öğrenci grubuna ait evrenini Türkiye’deki 28 üniversitenin eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dallarındaki 2020-2021 eğitim öğretim yılı lisans 3. veya 4. sınıflarda öğrenim görüp bireysel çalgıları ‘Keman’ olan öğrenciler, örneklemini ise Gazi ve Aksaray Üniversitesinin Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki lisans 3. ve 4. sınıftaki bireysel çalgısı ‘Keman’ olan ve belirli kriterlere göre seçilen 6 öğrenci oluşturmaktadır.

Bir araştırma için evren, soruları cevaplamak için ihtiyaç duyulan verilerin (ölçümlerin) elde edildiği canlı ya da cansız varlıklardan oluşan büyük gruptur. Evren bir başka şekilde, araştırmada toplanacak verilerin analizi ile elde edilecek sonuçların geçerli olacağı, yorumlanacağı grup olarak tanımlanabilir. Örneklem ise özellikleri hakkında bilgi toplamak için çalışılan evrenden seçilen sınırlı bir parçadır (Büyüköztürk vd, 2014, s. 80-81).

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın genel deseni ve yapılan işlemler aşağıdaki şekil ’de gösterilmektedir.

Şekil 6. Araştırmanın genel deseni ve yapılan işlemler

3.4.1. Araştırmanın Betimsel Deseninde Yapılan İşlemler

Araştırmanın betimsel deseninde araştırmaya zemin hazırlamak ve literatürünü oluşturmak için kültür, müzik eğitimi, çalgı eğitimi, keman eğitimi, Türk halk müziği, Teke yöresi ve alıştırma başlıklarından oluşan konular; tez, makale, bildiri, kitap, gibi yazılı, işitsel ve görsel veri araçlarından tarama yöntemi ile toplanmıştır. “Tarama modelleri, geçmişte ya da günümüzde mevcut olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Tarama modellerinde araştırma konusu olan olay, kişi veya nesne, içinde bulunduğu koşul içerisinde olduğu gibi tanımlanır” (Karasar, 2006, s.77).

Araştırmanın literatürü oluşturulduktan sonra tezde yer alan türkülerin seçilmesi, seçilen türkülerin makamlarının belirlenmesi, türkülerin kemana uyarlanması ve uyarlanan türkülerle ait alışımların hazırlanması ile ilgili süreç ve işlemler sırasıyla aşağıda yer alan alt başlıklarda açıklanmaktadır.

3.4.1.1. Türkülerin Seçilmesine Yönelik Süreç ve İşlemler

Teke yöresine ait türkülerin seçilmesine ilişkin olarak Teke yöresindeki kurumlarda görev yapan 3 Türk halk müziği uzmanı ile ‘Yapılandırılmamış Görüşme’ yöntemi ile görüşülerek türkülerin seçilmesine ilişkin görüş alınmıştır. “Yapılandırılmamış görüşmeler, araştırmacıya konuyla ilgili olabilecek maddelerin sorulmasında büyük serbestlik sağlar. Sorular ve sıralamaları sabit değildir, görüşme sırasında gelişebilirler. Bu yöntemde, karşılaştırma ve analiz kolaylığı amacıyla seçmeye zorlamak yerine açık uçlu sorular aracılığıyla zengin ve yeterli bilgi toplanması hedeflenmektedir” (Büyüköztürk vd, 2014, s.152).

Belirlenen türkülerden ilki zeybek ikincisi ise yöre özelliğini ritimsel olarak yansıtan bir türküdür. Türkülerin seçilmesi ile ilgili süreç sırasıyla şu şekildedir:

1. TRT repertuarına kayıtlı Teke yöresine ait türküler il bazında gruplandırılmış ve her bir türkünün notasına ulaşılmıştır.
2. Gruplanan türküler kendi içerisinde ‘Zeybek’ ve ‘Yöresel ritimli türkü’ olarak ikiye ayrılmıştır. Zeybek seçimi yapılırken aksak özellikte olan 9/2, 9/4 ve 9/8’lik türküler, Teke yöresi ritimsel özelliğine sahip türkülerin seçimi yapılırken ise 9/16’lık türküler belirlenmiştir.

3. Belirlenen türküler içerisinde aslına ait veya aslına yakın ses kaydının olup olmadığına bakılmış ve ses kaydı olmayan türküler çıkarılmıştır.
4. Keman eğitimindeki tekniklere göre uygun olmadığı düşünülen türküler araştırmadan çıkarılmıştır.
5. Belirli kriterlerden sonra 6 zeybek ve 5 yöresel ritimli türkü belirlenmiştir. Bu türküler aşağıdaki tablo’ da yer almaktadır:

Tablo 23.

Belirlenen Zeybek ve Yöresel Ritimli Türküler

Zeybek	Yöresel Ritimli Türkü (9/16’ lık)
1. Abaz Zeybeği	1. Dam Başında Durursun
2. Çay Benim Çeşme Benim	2. Desti İçinde Bekmez
3. Kesinti Zeybeği	3. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu
4. Mercan Köşk Zeybeği	4. Ovalar Ovalar
5. Tefenni Zeybeği	5. Yayla Yollarında Yürüyüp Gelir
6. Serenler Zeybeği	

6. Mevcut türkülerden seçim yapılırken ‘Zeybek’ ve ‘Yöresel ritimli türkü’ olarak iki grup oluşturulmuş ve gruplar içerisindeki türkülerin seçimi ‘Amaçlı örnekleme yöntemi’ ne göre yapılmıştır.
7. Sonuç olarak zeybek grubundan ‘Serenler Zeybeği’, yöresel ritimli türkü grubundan ise ‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türkülerini seçilmiştir.

3.4.1.2. Türkülerin Makamlarının Belirlenmesine Yönelik Süreç ve İşlemler

Araştırmadaki türküler belirlendikten sonra makam bilgilerinin ortaya çıkartılması için uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşlerine ait veriler ‘Uzman Görüş Formu’ ile elde edilmiştir. Farklı kurumlarda çalışan altı uzmanın türkülerin makamlarına dair vermiş oldukları cevaplar aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 24.

Türkülerin Makamlarına İlişkin Uzman Görüşleri

Uzmanlar	Serenler Zeybeği	Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu
Uzman 1	Hüseyini	Karcığar
Uzman 2	Karcığar	Karcığar
Uzman 3	Gülizar	Gülizar
Uzman 4	Hüseyini	Nihavend
Uzman 5	Karcığar	Karcığar
Uzman 6	Hüseyini	Hüseyini
Uzman 7	Hüseyini	Karcığar

Uzman görüşleri dahilinde:

1. ‘Serenler Zeybeği’ türküsünün makamına 7 uzman arasından 4’ü ‘Hüseyini’, 2’si ‘Karcığar’, 1’i ise ‘Gülizar’ olarak cevap vermiştir. Verilen cevaplar arasında ‘Hüseyini’ makamının sayıca fazla olması sebebiyle türkünün ‘Hüseyini’ makamında olduğu kabul edilmiştir.
2. ‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türküsünün makamına 7 uzman arasından 4’ü ‘Karcığar’, 1’i ‘Nihavend’, 1’i ‘Hüseyini’, 1’i ise ‘Gülizar’ olarak cevap vermiştir. Verilen cevaplar arasında ‘Karcığar’ makamının sayıca fazla olması sebebiyle türkünün ‘Karcığar’ makamında olduğu kabul edilmiştir.

3.4.1.3. Türkülerin Kemana Uyarlanmasına Dair Süreç ve İşlemler

3.4.1.3.1. Serenler Zeybeği Türküsünün Kemana Uyarlanmasına Dair Süreç ve İşlemler

Belirlenen türkülerden ‘Zeybek’ formunda olan ‘‘Serenler Zeybeği’’ türküsünün kemana uyarlama işlemleri şu şekildedir:

1. Türkünün TRT repertuarına kayıtlı 2 farklı nota üzerinden inceleme yapılmış ve notanın okunduğu şekli olan ‘La’ kararlı şekliyle notaya alınmıştır.
2. Türkünün çeşitli analizlerinin yapılabilmesi için türküyeye ait çeşitli video ve ses dosyalarından kayıtlar dinlenmiştir. Bu dosyaların listesi aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 25.

Serenler Zeybeğine Ait Ses Dokümanları

1. Talip ÖZKAN (TRT Türk Halk Müziği Sanatçısı)	2. Arif SAĞ (Türk Halk Müziği Sanatçısı)
3. Hüseyin KÖK (Türk Halk Müziği Sanatçısı)	4. Tuğba GER (TRT Türk Halk Müziği Sanatçısı)
5. İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası (Betin GÜNEŞ)	6. Ali ÇAKAR (TRT Türk Halk Müziği Sanatçısı)
7. Muğla Üniversitesi Orkestrası (Burdur Süiti- Erdal TUĞCULAR)	

3. Türkünün 2 farklı notasından ilki sözlü, ikincisi ise sözsüz zeybek şeklinde yazıldığı belirlenmiştir. Türküler, farklı hız tempolarında seslendirilerek, sözsüz nota ile sözlü notanın hızının birbirinden ufakta olsa farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bu sebeple türkünün aslına en yakın çalım hızını yakalayabilmek adına yukarıdaki tablo’ da yer alan kayıtlar dinlenerek türkünün ritimsel hızını tanımlamaya yönelik analiz yapılmıştır. Yapılan analiz aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 26.

Serenler Zeybeği Türküsünün Ses Dosyalarından Elde Edilen Hız Bilgisine Ait Analiz Sonucu

Uzmanlar	Metronom Değerleri (Birim Vuruş Dörtlük Notadır)	
	Sözsüz Bölüm	Sözlü Bölüm
Talip ÖZKAN	50	45
Arif SAĞ	60	50
Hüseyin KÖK	55	45
Tuğba GER	60	50
İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası (Betin GÜNEŞ)	70	60
Ali ÇAKAR	60	50
Muğla Üniversitesi Orkestrası (Burdur Süiti- Erdal TUĞCULAR)	60	40

Yukarıdaki tablodan elde edilen verilere göre türkünün sözsüz bölümü 7 farklı ses kaydından 4 ses kaydında ‘60’, 1 ses kaydında ‘70’, 1 ses kaydında ‘55’, 1 ses kaydında ise ‘50’ metronom hızı ile seslendirilmiştir. Türkünün sözlü bölümü ise 7 farklı ses kaydından 3 ses kaydında ‘50’, 2 ses kaydında ‘45’, 1 ses kaydında ‘40’, 1 ses kaydında ise ‘60’ metronom hızı ile seslendirilmiştir. Elde edilen verilere göre türkünün sözsüz kısmı 4 ses kaydında ‘60’,

sözlü kısmı ise 3 ses kaydında ‘50’ metronom hızı ile seslendirildiğinden dolayı sözlü bölümündeki hızı ‘60’, sözsüz bölümündeki hızı ise ‘50’ olarak belirlenmiştir.

4. Türkünün metronom hızı belirlendikten sonra türkü içerisinde geçen 2 komalı si bemoller natürelle çevrilmiş ve türkü Tampere ses sistemine uygun hale getirilmiştir.
5. 7 farklı ses kaydından dinlenen türkü, 2 farklı notaya göre değerlendirilmiş ve aslına uygun notasyonu oluşturulduktan sonra ses dosyaları tekrar dinlenerek türkünün nüansları (Gürlük bilgileri) ve tekrarlı bölgeleri belirlenerek hazırlanan notaya dahil edilmiştir.
6. Türkünün asıl notasına bağlı kalınarak çalımdaki ifade doğruluğunu korumak ve rahat çalımı sağlamak için sol el teknikleri; türkü içerisindeki cümle yapıları, türkünün asıl nota bağları ve bağlamadaki tavrılı yapısından kaynaklanan mızrap hareketlerini en iyi şekilde ifade edebilmek için yay hareketleri, bağları, vurgu ve sağ el yay teknikleri de eklenerek türkünün son hali oluşturulmuştur.
7. Türkünün notasyonu oluşturulduktan sonra araştırmacı tarafından seslendirilmiş ve bu seslendirme kayıt altına alınmıştır.
8. Türküye ait oluşturulan notasyon ve ses kaydı toplam 7 Türk halk müziği uzmanına gönderilmiş ve ‘Uzman Görüş Formu’ ile görüş alınmıştır. Verilen görüşler ve bu görüşlere ilişkin uyum yüzdesi aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 27.

Serenler Zeybeği Türküsünün Aslına Uygunluğuna İlişkin Uzman Görüşleri ve Uyum Yüzdesi

Ölçütler	Uzmanlar							Uyum Yüzdesi
	Uzman1	Uzman2	Uzman3	Uzman4	Uzman5	Uzman6	Uzman7	
Ritimsel(aksak) ve tavrılı yapı olarak aslını yansıtmakta mıdır?	2	3	3	3	3	3	3	0,86
Tampere ses sistemi yaklaşımındaki makamsal yapı olarak aslını yansıtmakta mıdır?	3	3	3	2	3	3	3	0,86
Hız ve nüans yapısı bakımından aslını yansıtmakta mıdır?	3	3	3	3	3	3	3	1,0
Genel müzikal ifade olarak aslını yansıtmakta mıdır?	3	3	3	3	3	3	3	1,0
Uyum Yüzdesi Genel								0,93

Tabloda yer alan cevaplar: 3 (Katılıyorum), 2 (Kararsızım), 1 (Katılmıyorum) olarak belirlenmiştir.

Tabloda görüldüğü üzere, Serenler Zeybeği Türküsünün aslına uygunluğu için alınan uzman görüşleri arasındaki uyum yüzdesi 0,86 ile 1 arasında değişmektedir. Tüm ölçütler beraber ele alındığında genel uyum yüzdesinin 0,93 olduğu görülmektedir. Uyum yüzdesinin 1'e yakın olması uzmanlar arası uzlaşmanın yüksek olduğunu göstermektedir (Neuendorf, 2002, s. 149). Bu durum, keman eğitimine yönelik düzenlenen Serenler Zeybeği türküsünün aslına uygunluğu ile ilgili uzman görüşlerinin benzerlik gösterdiği ve bu benzerliğin de veri toplama aracının güvenilirliğine katkı sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

9. Uzman görüşünden elde edilen öneriler dikkate alınarak son düzenlemeler yapılmış ve türkü hazır hale getirilmiştir.

3.4.1.3.2. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Keman Uyarlanmasına Dair Süreç ve İşlemler

Belirlenen türkülerden yöresel ritimli türkü olan 9/16'lık 'Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu' türküsünün keman uyarlama işlemleri şu şekildedir:

1. Türkünün TRT repertuarına kayıtlı notası üzerinden inceleme yapılarak notanın okunduğu şekli olan 'La' kararlı şekliyle notaya alınmıştır.
2. Türkünün analizinin yapılabilmesi için türküyeye ait çeşitli video ve ses dosyalarından kayıtlar dinlenmiştir. Bu dosyaların listesi aşağıdaki tablo' da gösterilmektedir.

Tablo 28.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsüne Ait Ses Dokümanları

1. Sümer EZGÜ (Türküyü derleyen TRT Türk Halk Müziği Sanatçısı)	2. Kemal DİNÇ (Türk Halk Müziği Sanatçısı ve Öğretim Görevlisi)
3. Hale GÜR (TRT Türk Halk Müziği Ses Sanatçısı)	

3. Türkünün aslına en yakın çalım hızını yakalayabilmek adına yukarıdaki tablo' da yer alan kayıtlar dinlenerek ritimsel hızını tanımlamaya yönelik analiz yapılmıştır. Yapılan analizler aşağıda yer alan tablo' da gösterilmektedir.

Tablo 29.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Ses Dosyalarından Elde Edilen Hız Bilgisine Ait Analiz Sonucu

Uzmanlar	Metronom Değerleri (Birim Vuruş Sekizlik Notadır)
Sümer EZGÜ	230
Kemal DİNÇ	230
Hale GÜR	230

Yukarıdaki tablo’ dan elde edilen verilere göre 3 farklı ses dosyasında türkü 230 metronom hızı ile seslendirilmiştir. Bu sebeple ‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türküsünün metronom hızı ‘230’ olarak belirlenmiştir.

4. Türkünün metronom hızı belirlendikten sonra türkü içerisinde geçen 2 komalı si bemoller natürelle çevrilmiş ve türkü Tampere ses sisteme uygun hale getirilmiştir.
5. 3 farklı ses kaydından dinlenen türkünün aslına uygun notasyonu oluşturulduktan sonra ses dosyaları tekrar dinlenerek türkünün nüansları (Gürlük bilgileri) ve tekrarlı bölgeleri belirlenerek hazırlanan notaya eklenmiştir.
6. Türkünün asıl notasına bağlı kalınarak çalımdaki ifade doğruluğunu korumak ve rahat çalımını sağlamak için sol el teknikleri; türkü içerisindeki cümle yapıları, türkünün asıl nota bağları ve bağlamadaki tavrılı yapısından kaynaklanan mızrap hareketlerini en iyi şekilde ifade edebilmek için yay hareketleri, bağları, vurgu ve sağ el yay teknikleri de eklenerek parçanın son hali oluşturulmuştur.
7. Türkünün notasyonu oluşturulduktan sonra araştırmacı tarafından seslendirilmiş ve bu seslendirme kayıt altına alınmıştır.
8. Türküye ait oluşturulan notasyon ve ses kaydı toplam 7 Türk halk müziği uzmanına gönderilmiş ve ‘Uzman Görüş Formu’ ile görüş alınmıştır. Verilen görüşler ve bu görüşlere ilişkin uyum yüzdesi aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 30.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Aslına Uygunluğuna İlişkin Uzman Görüşleri ve Uyum Yüzdesi

Ölçütler	Uzmanlar							Uyum Yüzdesi
	Uzman1	Uzman2	Uzman3	Uzman4	Uzman5	Uzman6	Uzman7	
Ritimsel(aksak) ve tavırlı yapı olarak aslını yansıtmakta mıdır?	3	3	3	3	2	3	3	0,86
Tampere ses sistemi yaklaşımındaki makamsal yapı olarak aslını yansıtmakta mıdır?	3	3	3	2	3	3	3	0,86
Hız ve nüans yapısı bakımından aslını yansıtmakta mıdır?	3	3	3	3	3	3	3	1,0
Genel müzikal ifade olarak aslını yansıtmakta mıdır?	3	3	3	3	3	3	3	1,0
Uyum Yüzdesi Genel								0,93

Tabloda yer alan cevaplardaki rakamlar: 3 (Katılıyorum), 2 (Kararsızım), 1 (Katılmıyorum) olarak belirlenmiştir.

Tabloda görüldüğü üzere, Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün aslına uygunluğu için alınan uzman görüşleri arasındaki uyum yüzdesi 0,86 ile 1 arasında değişmektedir. Tüm ölçütler beraber ele alındığında ise genel uyum yüzdesinin 0,93 olduğu görülmektedir. Uyum yüzdesinin 1'e yakın olması uzmanlar arası uzlaşmanın yüksek olduğunu göstermektedir (Neuendorf, 2002, s. 149). Bu durum, keman eğitimine yönelik düzenlenen Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsünün aslına uygunluğu ile ilgili uzman görüşlerinin benzerlik gösterdiği benzerlik gösterdiği ve bu benzerliğin de veri toplama aracının güvenilirliğine katkı sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

9. Uzman görüşünden elde edilen öneriler dikkate alınarak son düzenlemeler yapılmış ve türkü hazır hale getirilmiştir.

3.4.1.4. Türkülere Ait Alıştırmaların Hazırlanmasına Dair Süreç ve İşlemler

Araştırmada kullanılan 'Serenler Zeybeği' ve 'Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu' türküsüne ait alıştırmalar hazırlanırken aşağıda verilen işlemler yapılmıştır. Bu işlemler şu şekildedir:

1. Türkülerin özelliklerinin ortaya konulması bakımından 4 farklı kategori düşünülmüş ve bu kategorilere yönelik alıştırmaların yazılması planlanmıştır. Belirlenen kategoriler şu şekildedir:
 - Makamsal özellikler,
 - Ritimsel özellikler,
 - Sağ el (Yay) tekniğine ait özellikler,
 - Sol el tekniğine ait özellikler.
2. Türkülerin makam bilgilerine ait uzman görüşü alınmış, ‘‘Serenler Zeybeği’’ türküsünün ‘Hüseyni’, ‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türküsünün ise ‘Karcığar’ makamında oldukları belirlenmiştir.
3. Türkülerde yer alan keman eğitimindeki sağ el (yay) ve sol el tekniklerinin ortaya çıkartılması için ‘İçerik Analizi’ yapılmıştır. Yapılan analizdeki teknikler ve tekniklerin yer aldığı ölçüler aşağıdaki tablo ’da gösterilmektedir.

Tablo 31.

Türkülerde Yer Alan Tekniklere İlişkin Yapılan İçerik Analizi

Türkü	Kemandaki Teknikler	Teknik
Serenler Zeybeği	Sağ El (Yay) Teknikleri	Staccato
		Martele
		Bağlı Staccato
		Rikoşe
	Sol El Teknikleri	Otuz İkilik Nota
		Trill
		Çift Ses
		Süsleme
		Konum Değiştirme
Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu	Sağ El (Yay) Teknikleri	Spiccato
		Bağlı Spiccato
	Sol El Teknikleri	Trill
		Çift Ses
		Otuz İkilik Nota
		Süsleme
		Konum Değiştirme

4. İlk kategoride, türkülerin makamsal özelliklerine ait alıştırmalar hazırlanırken Tampere ses sistemi içerisindeki türkülerin makam seslerine ait çıkıcı-inici bir dizi

oluşturulmuştur. Oluşturulan bu dizi, türkülerin en kalın ve en ince sesi arasında sınırlı tutulmuş, uzun ve kısa süreli notalarla gösterilmiştir.

5. İkinci kategoride, türkülerin ritimsel özelliklerine ait alıştırma hazırlanırken:

- ‘Serenler Zeybeği’ türküsünün ritimsel ve makamsal özelliğine göre türkünün en kalın ve en ince sesi arasında sınırlı Tampere ses sisteminden oluşan çıkıcı-inici bir dizi üzerinde türküde yer alan tüm ritmik öğeler gösterilmiştir.
- ‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türküsünün ritimsel ve makamsal özelliğine göre türkünün en kalın ve en ince sesi arasında sınırlı Tampere ses sisteminden oluşan çıkıcı-inici bir dizi üzerinde türküde yer alan tüm ritmik öğeler gösterilmiştir.

6. Üçüncü kategoride, sağ el (yay) tekniklerine ait alıştırma hazırlanırken türkülerin ritimsel ve makamsal özelliğine göre türkünün en kalın ve en ince sesi arasında sınırlı Tampere ses sisteminden oluşan çıkıcı-inici bir dizi üzerinde türkülerde yer alan teknikler gösterilmiştir. Tekniklerin dizi üzerinde gösterilirken keman eğitiminde kullanılan metot kitaplarındaki alıştırma referans alınmıştır.

- ‘Serenler Zeybeği’ türküsüne ait içerik analizine göre türküdeki sağ el teknikleri, ‘Staccato’, ‘Martele’, ‘Bağlı Staccato’ ve ‘Ricochet’ olarak belirlenmiştir. Belirlenen tekniklere yönelik alıştırma hazırlanırken referans olarak alınan kitaplar ve alıştırma aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 32.

Serenler Zeybeği Türküsünün Sağ El (Yay) Tekniklerine Yönelik Alıştırma Hazırlanırken Referans Alınan Metot Kitapları ve Alıştırma

Teknik	Referans Alınan Metot ve Alıştırma
Bağlı Staccato	Otakar Sevcik
	School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 5, Alıştırma 137
Staccato	Otakar Sevcik
	School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 5, Alıştırma 80
Martele	Otakar Sevcik
	School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 5, Alıştırma 196
Ricochet	Otakar Sevcik
	School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 5, Alıştırma 236

- ‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türküsüne ait içerik analizine göre türküdeki sağ el teknikleri ‘Spiccato’ ve ‘Bağlı Spiccato’ olarak

belirlenmiştir. Belirlenen tekniklere yönelik alıştırmlar hazırlanırken referans olarak alınan kitaplar ve alıştırmları aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 33.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Sağ El (Yay) Tekniklerine Yönelik Alıştırmlar Yazılırken Referans Alınan Metot Kitapları ve Alıştırmları

Teknik	Referans Alınan Kitap ve Alıştırmları
Spiccato	Otakar Sevcik School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 6, Alıştırma 161
Bağlı Spiccato	Otakar Sevcik School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 5, Alıştırma 208

7. Son kategoride yer alan Sol el tekniklerine ait alıştırmlar hazırlanırken içerik analizinden elde edilen verilere göre türkülerin içerisinde geçen pasajlara göre birebir spesifik alıştırmlar hazırlanmıştır. Spesifik alıştırmların yazımı sırasında keman eğitiminde kullanılan sol el tekniklerine ait metotlardaki alıştırmlar referans alınmıştır. İçerik analizinden elde edilen sol el tekniklerine ait veriler ve bu tekniklere ait alıştırmların hazırlanmasına yönelik referans alınan alıştırmlar aşağıda verilmektedir.

- ‘Serenler Zeybeği’ türküsüne ait içerik analizine göre türküdeki sol el teknikleri ‘Çift Ses’, ‘Otuzikilik Nota’, ‘Konum Değiştirme’, ‘Trill’ ve ‘Süsleme’ olarak belirlenmiştir. Belirlenen bazı tekniklere yönelik alıştırmlar hazırlanırken referans olarak alınan kitaplar ve alıştırmları aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 34.

Serenler Zeybeği Türküsünün Sol El Tekniklerine Yönelik Alıştırmlar Hazırlanırken Referans Alınan Metot Kitapları ve Alıştırmları

Teknik	Referans Alınan Kitap ve Alıştırmları
Çift Ses	Hans Sitt 20 Studies in Double Stops Op. 32, Book 5 Alıştırma No. 1
Otuzikilik Nota	Otakar Sevcik School of Violin Technics Op 1, Book 1 Alıştırma No. 1
Trill	Otakar Sevcik Preparatory Trill Studies Op.7 Part 1 Alıştırma No. 1

- ‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türküsüne ait içerik analizine göre türküdeki sol el teknikleri ‘Çift Ses’, ‘Trill’, ‘Otuzikilik Nota’, ‘Süsleme’ ve ‘Konum Değiştirme’ olarak belirlenmiştir. Belirlenen ‘Çift Ses’, ‘Trill’ ve ‘Otuzikilik Nota’ tekniklerine yönelik alıştırmlar hazırlanırken referans olarak alınan metot kitapları ve alıştırmları aşağıdaki Tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 35.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsüne Ait Sol El Teknikleri Hazırlanırken Referans Alınan Metot Kitapları ve Alıştırmları

Teknik	Referans Alınan Kitap ve Alıştırmları
Çift Ses	Hans Sitt 20 Studies in Double Stops Op. 32, Book 5 Alıştırma No. 1
Otuzikilik Nota	Otakar Sevcik School of Violin Technics Op 1, Book 1 Alıştırma No. 1
Trill	Otakar Sevcik Preparatory Trill Studies Op.7 Part 1 Alıştırma No. 1

Yukarıdaki işlemlere göre hazırlanan alıştırmlar keman eğitimindeki 5 uzmana gönderilmiş ve ‘Uzman Görüş Formu’ ile uzmanların görüşleri alınmıştır. Uzmanların vermiş oldukları cevaplar aşağıda yer alan tablolarda gösterilmektedir.

Tablo 36.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsüne İlişkin Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin Uzmanların Verdiği Cevaplar ve Uyum Yüzdesi

Ölçütler		Uzmanlar					Uyum Yüzdesi
		Uzman1	Uzman2	Uzman3	Uzman4	Uzman5	
Sağ El (Yay) Teknikleri	Spiccato tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	3	3	1,00
	Bağlı Spiccato tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	3	3	1,00
Sol El Teknikleri	Otuz ikilik notaya ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	3	3	1,00
	Çift ses tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	2	3	0,80
	Trill tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	2	3	0,80
	Süsleme tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	2	3	0,80
	Konum değişikliği tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	3	3	1,00
Ritmik Yapı	9/16'lık aksak yapısına ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	3	3	1,00
Makamsal Yapı	Karcıgar makamına ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	3	3	1,00
Uyum Yüzdesi Genel							0,93

Tabloda yer alan cevaplardaki rakamlar: 3 (Katılıyorum), 2 (Kararsızım), 1 (Katılmıyorum) olarak belirlenmiştir.

Tabloda görüldüğü üzere, Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsüne ilişkin hazırlanan alıştırmalara yönelik uzman görüşleri arasındaki uyum yüzdesi 0,80 ile 1,00 arasında değişmektedir. Tüm ölçütler beraber ele alındığında ise genel uyum yüzdesinin 0,93 olduğu görülmektedir. Uyum yüzdesinin 1'e yakın olması uzmanlar arası uzlaşmanın yüksek olduğunu göstermektedir (Neuendorf, 2002, s. 149). Bu durum, kemana düzenlenen Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsüne yönelik hazırlanan alıştırmalar ile ilgili uzman

görüşlerinin benzerlik gösterdiği benzerlik gösterdiği ve bu benzerliğin de veri toplama aracının güvenilirliğine katkı sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 37.

Serenler Zeybeği Türküsüne İlişkin Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin Uzmanların Vermiş Oldukları Cevaplar ve Uyum Yüzdesi

Ölçütler		Uzmanlar					Uyum Yüzdesi
		Uzman1	Uzman2	Uzman3	Uzman4	Uzman5	
Sağ El (Yay) Teknikleri	Staccato tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	3	3	1,00
	Martele tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir	3	3	3	3	3	1,00
	Bağlı Staccato tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	3	3	1,00
	Ricochet tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	2	3	0,80
Sol El Teknikleri	Otuz ikilik notaya ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	3	3	1,00
	Çift ses tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	2	3	0,80
	Trill tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	3	3	1,00
	Süsleme tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	2	3	0,80
	Konum değişikliği tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	3	3	1,00
Makamsal Yapı	9/8'lik aksak yapısına ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	3	3	3	3	1,00
Ritmik Yapı	Hüseyni makamına ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.	3	2	3	3	3	0,80
Uyum Yüzdesi Genel							0,93

Tabloda yer alan cevaplardaki rakamlar: 3 (Katılıyorum), 2 (Kararsızım), 1 (Katılmıyorum) olarak belirlenmiştir.

Tabloda görüldüğü üzere, Serenler Zeybeği Türküsüne ilişkin hazırlanan alıştırmalara yönelik uzman görüşleri arasındaki uyum yüzdesi 0,80 ile 1,00 arasında değişmektedir. Tüm ölçütler beraber ele alındığında ise genel uyum yüzdesinin 0,93 olduğu görülmektedir. Uyum yüzdesinin 1'e yakın olması uzmanlar arası uzlaşmanın yüksek olduğunu göstermektedir (Neuendorf, 2002, s. 149). Bu durum, kemana düzenlenen Serenler Zeybeği türküsüne yönelik hazırlanan alıştırmalar ile ilgili uzman görüşlerinin benzerlik gösterdiği ve bu benzerliğin de veri toplama aracının güvenilirliğine katkı sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

Alıştırmalar, uzman görüşü alınarak uygulamada kullanılmak üzere hazır hale getirilmiş ve uygulamaya katılan öğrenci grubunun da görüşleri alınarak uygulama esnasındaki eksiklikler tekrar değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeden sonra alıştırmaların son şekli oluşturulmuştur.

3.4.1.5. Deneyisel Süreç Ders Planı

Araştırmanın deneyisel sürecinde alıştırmaların öğretime ile ilgili hazırlanan öğretim planı, Yüksek Öğretim Kurumu'nun güncel Müzik Öğretmenliği lisans programındaki keman ders planı referans alınarak hazırlanmıştır.

Öğretim planı, bir öğretim periyodu içerisinde belli bir öğrenci grubuna yapılan öğretim uygulamasında nelerin, hangi sıra ile, nasıl ve ne zaman yapılacağını gösteren plandır. Ders planları öğretim programlarının yalnızca zamanlanması, içeriğin belli ir sıraya konması şeklinde düşünülmemelidir. Planın bunlarla birlikte esas işlevi, öğretim programlarında yer alan tüm öğelerin karşılıklı etkileşim içerisinde bir bütün olarak işe koşularak arzu edilen hedeflere ulaşmasının sağlanmasıdır. Böyle bir yaklaşım ve uygulama aynı zamanda öğretmen ve öğrencinin başarılı olması, uygulamanın amacına ulaşması için önemlidir (Sünbül, 2010, s. 300).

Eğitim ve öğretimde plan yapmanın faydaları şu şekilde açıklanabilir:

- Eğitimde verimi arttırır,
- Programın öngörülen süre içerisinde bitmesini sağlar. Konuların nasıl ve ne kadar süre içerisinde bitmesi gerektiğini belirtir,
- Öğretmen ve öğrencileri dağınıklıktan kurtarır, Güven verir,
- Amaçları gerçekteştirmek yöntemleri kullanılacak araçların sečilmesini, derslere hazırlıklı girilmesini sağlar,
- Öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerine göre yetiştirilmesine imkân sağlar,
- Plan hazırlamak yetiştirilecek öğrencilerin ve programların daha sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesini sağlar,
- Öğretmen ve öğrencilere düzenli ve birlikte çalışma alışkanlığı kazandırır,

- Planlama, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde düşünceye açıklık kazandırır (Bakay, 2007, s. 59).

Türkülerde yer alan teknik özelliklere göre alıştırımların, ‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türküsü için 4, ‘Serenler Zeybeği’ türküsü için ise 4 ders olarak öğretilmesi planlanmıştır. Yüksek Öğretim Kurumu güncel keman ders planı ve alıştırımlara yönelik hazırlanan ders planı aşağıdaki tablolarda gösterilmektedir.

Tablo 38.

Yüksek Öğretim Kurumu Güncel Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Keman Ders Planı

1. Yarıyıl	2. Yarıyıl
➤ Keman ve öğeleri, ➤ Keman çalmaya ilişkin temel bilgi ve beceriler, ➤ Keman çalmaya uygun duruş alma, ➤ Kemanı doğru tutma, ➤ Temel yay tekniklerinden Detaşe ve legato çalma teknikleri ve bu tekniklere ilişkin uygulamalar, ➤ Sol el parmaklarını ilgili seslere doğru olarak düşürme, ➤ İki eli eşgüdümlü olarak kullanma, ➤ Küçük ölçekli ulusal ve evrensel boyuttaki eserleri seslendirme.	➤ Birinci konumda dört telin kullanımına ilişkin sağ ve sol el tekniklerine ilişkin bilgi ve beceriler, ➤ Aynı ve farklı teller üzerinde parmak-yay geçişleri, ➤ Detaşe ve legato yay tekniklerini doğru olarak uygulama, ➤ Basit çift ses çalışmalarını uygulama, ➤ Dört teli kapsayan değişik tonlarda dizi çalışmaları, ➤ Teknik ve müzikal becerileri kapsayan düzeye uygun ulusal ve evrensel boyuttaki eserleri seslendirme.
3. Yarıyıl	4. Yarıyıl
➤ Becerileri pekiştirici çalışmalar, ➤ Sağ elde karmaşık yay teknikleri ve uygulamalar, ➤ Dört telde değişik sol el becerilerini içeren çalışmalar ve yeni bir konuma geçiş, ➤ Bulunulan konumda değişik parmak düşürme ve çabuklaştırma çalışmaları, ➤ Dört teli kapsayan karma yay kullanımı uygulamaları, ➤ Detaşe ve legato tekniklerini geliştirme, ➤ Vibratoya ilişkin temel bilgiler, ➤ Teknik ve müzikal becerileri kapsayan düzeye uygun ulusal ve evrensel boyuttaki eserleri seslendirme.	➤ Konumda öğrenilen becerileri pekiştirme, ➤ Öğrenilecek yeni konumda kalıcı ve geçişli çalışmalar, ➤ Martele ve Staccato yay teknikleri, ➤ Farklı konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalma, ➤ Öğrenilen teknikleri yeni konumda uygulama, ➤ Martele ve Staccato yay tekniklerini uygulama, ➤ Dört teli kapsayan değişik tonlarda dizi çalışmaları, ➤ Teknik ve müzikal becerileri kapsayan düzeye uygun ulusal ve evrensel boyuttaki eserleri seslendirme.
5. Yarıyıl	6. Yarıyıl
➤ Öğrenilen teknik, bilgi ve becerileri yeni bir konumda kalıcı ve geçişli çalışmalarla pekiştirme, ➤ Yeni bir konumda kalıcı ve geçişli olarak çalma, ➤ Detaşe, Legato, Martele ve Staccato yay tekniklerini yeni konumda karma olarak uygulama, ➤ Öğrenilen konumları kapsayan değişik tonlardaki dizileri değişik yay teknikleriyle çalma, ➤ Teknik ve müzikal becerileri kapsayan düzeye uygun ulusal ve evrensel boyuttaki eserleri seslendirme.	➤ Teknik, bilgi ve becerileri yeni bir konumda kalıcı ve farklı konumlarda geçişli olarak pekiştirme çalışmaları, ➤ Vibratonun geliştirilmesine yönelik sol el çalışmaları, ➤ Spiccato yay tekniğini uygulama, ➤ Öğrenilen konumları kapsayan değişik tonlardaki dizileri değişik yay teknikleriyle çalma, ➤ Teknik ve müzikal becerileri kapsayan uygun ulusal ve evrensel eserler.
7. Yarıyıl	
➤ Teknik, bilgi ve becerileri yeni bir konumda kalıcı ve geçişli olarak pekiştirici çalışmalar, ➤ Yeni bir konumda kalıcı ve geçişli olarak çalma, ➤ Yay tekniklerini yeni konumda uygulama, ➤ Öğrenilen konumlara ilişkin dizileri değişik yay teknikleriyle çalma, ➤ Spiccato yay tekniği, ➤ Pizzicato tekniği ve sol elle ditme, ➤ Flajöle (flütü, ıslık) vb. teknikler, ➤ Teknik ve müzikal becerileri kapsayan uygun ulusal ve evrensel eserler.	

Tablo 39.

Teke Yöresi Türkülerine Yönelik Hazırlanan Alistirmaların Öğretilmesine İlişkin Ders Planı

	Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu	Serenler Zeybeği
1. Ders	➤ Makamsal alıştırmanın çalışılması ➤ Ritimsel alıştırmanın çalışılması	➤ Makamsal alıştırmanın çalışılması ➤ Ritimsel alıştırmanın çalışılması
2. Ders	➤ Önceki dersin genel tekrarı ➤ Spiccato alıştırmasının çalışılması ➤ Bağlı Spiccato alıştırmasının çalışılması	➤ Önceki dersin genel tekrarı ➤ Staccato alıştırmasının çalışılması ➤ Bağlı Staccato alıştırmasının çalışılması ➤ Martele alıştırmasının çalışılması ➤ Ricochet alıştırmasının çalışılması
3. Ders	➤ Önceki dersin genel tekrarı ➤ Çift Ses alıştırmasının çalışılması ➤ Parmak Hızlandırma alıştırmasının çalışılması ➤ Süsleme alıştırmasının çalışılması ➤ Trill alıştırmasının çalışılması	➤ Önceki dersin genel tekrarı ➤ Çift Ses alıştırmasının çalışılması ➤ Parmak Hızlandırma alıştırmasının çalışılması ➤ Süsleme alıştırmasının çalışılması ➤ Trill alıştırmasının çalışılması
4. Ders	➤ Önceki dersin genel tekrarı ➤ Konum Değişikliği alıştırmasının çalışılması ➤ Türkünün genel halinin çalışılması	➤ Önceki dersin genel tekrarı ➤ Konum Değişikliği alıştırmasının çalışılması ➤ Türkünün genel halinin çalışılması

3.4.1.6. DeneySEL Süreç Günlük Ders Planı

Günlük ders planları, yıllık ve ünite planlarına göre daha ayrıntılıdır. Bu plan, ders içerisinde gerçekleştirilecek hedefleri, bu hedefleri gerçekleştirecek nitelikteki eğitim durumlarını ve değerlendirmeyi içermektedir. Öğrencilerin, konunun düzeyleri ve eldeki imkanları çok iyi düşünülerek hazırlanan bir ders planı, sınıftaki etkinliklerin açıklık ve başarıyla uygulanması için öğretmene rehberlik eder, ona serbestlik ve güven verir (Sünbül, 2010, s. 305).

*3.4.1.6.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye
Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin Günlük Ders Planları*

Tablo 40.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin 1. Ders Planı

Ders No	1
Kazanım	Türkünün ezgisel (makamsal) ve ritimsel özelliklerini öğrenerek kemanda seslendirir.
Yöntem	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Gösterip Yaptırma.
Materyal	1. Teknolojik ekipmanlar (Telefon, Tablet, Bilgisayar) 2. Yazılı kaynaklar (Kitap, Nota, Yazılı dokümanlar) 3. İşitsel ve görsel kaynaklar (Ses dosyaları, Videolar) 4. Enstrüman (Keman)
Ders İşleme Süreci	Dersin başlarında türkünün hangi ait olduğu yöreye ilişkin bilgiler verilir. Sonrasında türküyeye ait ses kaydı hazırlanan notanın gösterimi ile birlikte seslendirilerek sırasıyla makamsal ve ritimsel alıştırmaların öğretimine geçilir. Türkünün makamsal özelliklerinin öğretimi: 1. Karcığar makamı hakkında öğrenciye bilgi verilir. (Bk. sf. 64-65) 2. Araştırmacı tarafından hazırlanmış olan alıştırma analiz edilerek alıştırmanın neye göre ve nasıl hazırlandığı anlatılarak alıştırmada yer alan motifler hakkında öğrenciye bilgi verilir. (Bk. sf. 104) 3. Alıştırma öğretmen tarafından anlatılır ve keman ile seslendirmesi yapılarak gösterilir. 4. Ardından öğrencinin alıştırmayı keman ile seslendirmesi sağlanır. Türkünün ritimsel özelliklerinin öğretimi: 1. Teke yöresine ait ritimsel yapı olan 9/16'lık ritim hakkında öğrenciye bilgi verilir. (Bk. sf. 63) 2. Hazırlanmış olan alıştırma analiz edilerek alıştırmanın neye göre ve nasıl hazırlandığı anlatılarak alıştırmada yer alan motifler hakkında öğrenciye bilgi verilir. (Bk. sf. 106, 109 arası) 3. Alıştırma öğretmen tarafından anlatılır ve keman ile seslendirmesi yapılarak gösterilir. 4. Öğrencinin alıştırmadaki 9/8'lik bölümü 70, 9/16'lık bölümü ise 100 metronom hızı ile seslendirmesi sağlanır. Alıştırmanın hızı kademe halinde artırılır ve nihai olarak alıştırmanın orijinal temposunda öğrenci tarafından seslendirilir.

Tablo 41.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin 2. Ders Planı

Ders No	2
Kazanım	Türküde yer alan Sağ el tekniklerinden Spiccato ve Bağlı Spiccato tekniklerini seslendirir.
Yöntem	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Gösterip Yaptırma.
Materyal	1. Teknolojik ekipmanlar (Telefon, Tablet, Bilgisayar) 2. Yazılı kaynaklar (Kitap, Nota, Yazılı dokümanlar) 3. İşitsel ve görsel kaynaklar (Ses dosyaları, Videolar) 4. Enstrüman (Keman)
Ders İşleme Süreci	Dersin başında önceki derste çalışılan makamsal ve ritimsel alıştırmaların orijinal hızında seslendirilmesi istenerek alıştırmalara ilişkin yetkinliğin kazanılıp kazanılmadığı kontrol edilir. Eğer alıştırmalar istenilen düzeyde değilse eksik olan bölgeler tekrar çalıştırılır. Alıştırmaların istenilen düzeyde seslendirilmesi halinde Spiccato ve Bağlı Spiccato ile ilgili alıştırmaların öğretime geçilir. Türküde yer alan Spiccato tekniklerine ilişkin öğretim süreci: 1. Spiccato tekniğinin ne olduğu, nasıl seslendirildiği anlatılır ve tekniğin seslendirmesi öğretmen tarafından gerçekleştirilir. 2. Türküde yer alan Spiccato teknikleri gösterilerek hazırlanan alıştırma ile ilgili bilgi verilir. (Bk. sf. 114-115) 3. Alıştırma öğretmen tarafından seslendirilerek öğrenciye bir bütün halinde dinletilir. 4. Öğrencinin alıştırmadaki 9/8'lik bölümü 70, 9/16'lık bölümü ise 100 metronom hızı ile seslendirmesi sağlanır. Alıştırmanın hızı kademe halinde artırılır ve orijinal hızlarda öğrenci tarafından seslendirilir. Türküde yer alan Bağlı Spiccato tekniklerine ilişkin öğretim süreci: 1. Bağlı Spiccato tekniğinin ne olduğu, nasıl seslendirildiği anlatılır ve tekniğin seslendirmesi öğretmen tarafından gerçekleştirilir. 2. Türküde yer alan Bağlı Spiccato teknikleri gösterilerek hazırlanan alıştırma ile ilgili bilgi verilir. (Bk. sf. 116-117) 3. Alıştırma öğretmen tarafından seslendirilerek öğrenciye bir bütün halinde dinletilir. 4. Öğrencinin alıştırmadaki 9/8'lik bölümü 70, 9/16'lık bölümü ise 100 metronom hızı ile seslendirmesi sağlanır. Alıştırmanın hızı kademe halinde artırılır ve orijinal hızlarda öğrenci tarafından seslendirilir.

Tablo 42.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin 3. Ders Planı

Ders No	3
Kazanım	Türküde yer alan Sol el tekniklerinden Parmak Hızlandırma, Trill, Çift Ses ve Süsleme tekniklerini seslendirir.
Yöntem	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Gösterip Yaptırma.
Materyal	1. Teknolojik ekipmanlar (Telefon, Tablet, Bilgisayar) 2. Yazılı kaynaklar (Kitap, Nota, Yazılı dokümanlar) 3. İşitsel ve görsel kaynaklar (Ses dosyaları, Videolar) 4. Enstrüman (Keman)

Önceki derste öğretilen Spiccato ve Bağlı Spiccato teknikleri ile ilgili verilen alıştırma ödevleri orijinal hızında dinlenir. Öğrencilerin alıştırmaları seslendirmesi sırasında herhangi bir eksiklik olması durumunda alıştırmalar tekrar çalıştırılır. Eksiklik bulunmuyorsa Çift Ses, Parmak Hızlandırma, Süsleme ve Trill tekniklerinin öğretimine geçilir.

Türküde yer alan Parmak Hızlandırma tekniğine ilişkin öğretim süreci:

1. Parmak hızlandırma alıştırmasını seslendirmeden önce alıştırmanın türküde yer alan hangi motiflere göre oluşturulduğu anlatılır ve türküdeki nota üzerinde yer alan 32'lik nota gösterilerek alıştırma hakkında bilgi verilir. (Bk. sf. 124-125)
2. Alıştırmanın ilk iki ölçüsü 100, 3. ölçüsü 80, son ölçüsü ise 60 metronom hızından başlanarak öğrenci tarafından seslendirilir ve alıştırmanın orijinal temposuna doğru hızlandırılır.

Türküde yer alan Trill tekniğine ilişkin öğretim süreci:

1. Trill alıştırmasını seslendirmeden önce alıştırmanın türküde yer alan hangi motiflere göre oluşturulduğu anlatılır ve türküdeki nota üzerinde yer alan Trill teknikleri gösterilerek alıştırma hakkında bilgi verilir. (Bk. sf. 125-126)
2. Alıştırmanın ilk 3 ölçüsü 100, 4. ölçüsü 80, sonrasındaki ölçüler ise 60 metronom hızından başlanarak öğretmen ve öğrenci tarafından seslendirilir ve alıştırmanın orijinal temposuna doğru hızlandırılır.
3. Alıştırma farklı tempolarda seslendirilirken yayın kullanım alanı ve sağ elin işlevi ile ilgili bilgi verilerek alıştırmanın çalıştırma süreci tamamlanır.

Türküde yer alan Çift Ses tekniğine ilişkin öğretim süreci:

1. Çift ses alıştırmasını seslendirmeden önce alıştırmanın neye göre oluşturulduğu anlatılır ve türküdeki nota üzerinde yer alan teknikler gösterilerek alıştırma hakkında bilgi verilir. (Bk. sf. 126-127)
2. Çift ses alıştırması seslendirilirken alıştırmadaki duran ve yürüyen sesler belirlenerek yürüyen seslerin tek sesli çalımı gerçekleştirilir.
3. Tek sesli çalımdaki ezgi analiz edilir ve alıştırmadaki konum geçişleri ile beraber çalışılır.
4. Tek sesli ezgi öğrenci tarafından tamamen çalışıldıktan sonra durağan olarak yer alan ikinci ses eklenerek alıştırma deşifre edilmiş olur.
5. Alıştırmayı seslendiren öğrencinin çalabileceği makul bir tempodan başlanır ve alıştırmada yer alan asıl hızına doğru bir çalışma sergilenerek alıştırma tamamen çalışılmış olur.

Türküde yer alan Süsleme tekniğine ilişkin öğretim süreci:

1. Süsleme alıştırmasını seslendirmeden önce alıştırmanın türküde yer alan hangi motiflere göre oluşturulduğu anlatılır ve türküdeki nota üzerinde yer alan süsleme gösterilerek alıştırma hakkında bilgi verilir. (Bk. sf. 133)
2. Alıştırmanın ilk 4 ölçüsü 100, 5. ölçüsü 80, son ölçüsü ise 60 metronom hızından başlanarak öğrenci tarafından seslendirilir ve alıştırmanın kendi temposuna doğru hızlandırılır.
3. Alıştırmanın seslendirilmesi sırasında yayın farklı bölgelerinin kullanımı ile ilgili bilgi verilir ve bu duruma ilişkin öğretmen tarafından seslendirme yapılır.

Tablo 43.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin 4. Ders Planı

Ders No:	4
Kazanım:	Türküde yer alan konum geçişlerini ve türkünün genel halini tüm yönleriyle seslendirir.
Yöntem:	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Gösterip Yaptırma.
Materyal:	1. Teknolojik ekipmanlar (Telefon, Tablet, Bilgisayar) 2. Yazılı kaynaklar (Kitap, Nota, Yazılı dokümanlar) 3. İşitsel ve görsel kaynaklar (Ses dosyaları, Videolar) 4. Enstrüman (Keman)
Ders İşleme Süreci:	Önceki derste öğretilen Çift Ses, Parmak Hızlandırma, Süsleme ve Trill teknikleri ile ilgili verilen alıştırma ödevleri orijinal hızında dinlenir. Öğrencilerin alışırmaları seslendirmesi sırasında herhangi bir eksiklik olması durumunda alışırmalar tekrar çalıştırılır. Eksiklik bulunmaması halinde türküdeki konum geçişleri ile ilgili hazırlanan alışırmaların öğretimine geçilir. Son olarak türkünün bütün yönleri ile hem öğretmen hem de öğrenci tarafından seslendirilir. Türküde yer alan konum değişikliğine ilişkin öğretim süreci: 1. Konum değişikliği ile ilgili hazırlanan 8 alıştırmanın türkünün hangi bölgesi için hazırlandığı ile ilgili bilgi verilir ve alışırmalar gösterilir. (Bk. sf. 127, 133 arası) 2. Alışırmalar 80 metronom hızından başlayarak ilk olarak öğretmen, sonrasında öğrenci tarafından seslendirmesi yapılır. 3. Alışırmaların seslendirilmesinden sonra türkü içerisinde yer alan konum değişiklikleri, bir bütün halinde öğrenci tarafından seslendirilerek öğretim tamamlanır. Türkünün genel halini seslendirmeye ilişkin öğretim süreci: 1. Türküde yer alan bütün teknikler orijinal hızında öğretmen tarafından seslendirilerek kayıt altına alınır. 2. Öğrenci, türkünün bütün halini 150 metronom hızından başlayarak seslendirmeye başlar. Teknikler doğru bir şekilde seslendirildikten sonra türkünün hızı kademeli olarak 170, 200 ve 230 metronom hızlarıyla seslendirilir. 3. Türkünün istenilen seviyeye gelmesiyle dersler sonlandırılır.

*3.4.1.6.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik
Hazırlanan Alıştırmalara Ait Günlük Ders Planları*

Tablo 44.

Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin 1. Ders Planı

Ders No	1
Kazanım	Türkünün ezgisel (makamsal) ve ritimsel özelliklerini seslendirir.
Yöntem	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Gösterip Yaptırma.
Materyal	1. Teknolojik ekipmanlar (Telefon, Tablet, Bilgisayar) 2. Yazılı kaynaklar (Kitap, Nota, Yazılı dokümanlar) 3. İşitsel ve görsel kaynaklar (Ses dosyaları, Videolar) 4. Enstrüman (Keman)
Ders İşleme Süreci	Dersin girişinde türkünün yöresiyle ilgili bilgiler verilir. Sonrasında türküye ait ses kaydı hazırlanan notanın gösterimi ile birlikte dinletilerek sırasıyla makamsal ve ritimsel alıştırmaların öğretimine geçilir. Türkünün makamsal özelliklerinin öğretimi: 1. Hüseyini makamı hakkında öğrenciye bilgi verilir. (Bk. sf. 64) 2. Araştırmacı tarafından hazırlanmış olan alıştırma analiz edilerek alıştırmanın neye göre ve nasıl hazırlandığı anlatılarak alıştırmada yer alan motifler hakkında öğrenciye bilgi verilir. (Bk. sf. 104-105) 3. Alıştırma, öğretmen tarafından anlatılır ve keman ile seslendirilir. 4. Öğrenci alıştırmayı seslendirir. Türkünün ritimsel özelliklerinin öğretimi: 1. Teke yöresi türkülerinde de yer alan 9/8'lik ritim hakkında öğrenciye bilgi verilir. (Bk. sf. 63) 2. Araştırmacı tarafından hazırlanmış alıştırmanın neye göre ve nasıl hazırlandığı anlatılarak alıştırmada yer alan motifler hakkında öğrenciye bilgi verilir ve alıştırma gösterilerek analiz edilir. (Bk. sf. 109, 113 arası) 3. Alıştırma, öğretmen tarafından anlatılır ve keman ile seslendirmesi yapılarak gösterilir, 4. Son aşamada öğrenci alıştırmayı orijinal hızında seslendirir.

Tablo 45.

Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin 2. Ders Planı

Ders No	2
Kazanım	Türküde yer alan sağ el keman tekniklerinden Bağlı Staccato, Staccato, Martele ve Ricochet tekniklerini seslendirir.
Yöntem	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Gösterip Yaptırma.
Materyal	1. Teknolojik ekipmanlar (Telefon, Tablet, Bilgisayar) 2. Yazılı kaynaklar (Kitap, Nota, Yazılı dokümanlar) 3. İşitsel ve görsel kaynaklar (Ses dosyaları, Videolar) 4. Enstrüman (Keman)

Serenler Zeybeği türküsü ile ilgili önceki derste öğretilen makamsal ve ritimsel alıştırmaların öğrenciler tarafından orijinal tempoda seslendirilmesi sağlanır. Alıştırmaların seslendirilmesi sırasında bir eksiklik olursa alıştırmalar tekrar çalıştırılır. Eksiklik bulunmuyorsa türküdeki sağ el tekniklerinin öğretimine geçilir.

Türküde yer alan Bağlı Staccato tekniklerine ilişkin öğretim süreci:

1. Bağlı Staccato tekniğinin ne olduğu, nasıl seslendirildiği anlatılır ve tekniğin seslendirilmesi öğretmen tarafından gerçekleştirilir.
2. Türküde yer alan Bağlı Staccato teknikleri gösterilerek hazırlanan alıştırma ile ilgili öğrenciye bilgi verilir. (Bk. sf. 119)
3. Alıştırma öğretmen tarafından seslendirilerek öğrenciye bir bütün halinde dinletilir.
4. Öğrenci alıştırmayı seslendirir ve tekniğe ilişkin öğretim sonlandırılır.

Türküde yer alan Staccato tekniklerine ilişkin öğretim süreci:

1. Staccato tekniğinin ne olduğu, nasıl seslendirildiği anlatılır ve tekniğin seslendirilmesi öğretmen tarafından gerçekleştirilir.
2. Türküde yer alan Staccato teknikleri gösterilerek hazırlanan alıştırma ile ilgili öğrenciye bilgi verilir. (Bk. sf. 120-121)
3. Alıştırma öğretmen tarafından seslendirilerek öğrenciye bir bütün halinde dinletilir.
4. Öğrenci alıştırmayı seslendirir ve tekniğe ilişkin öğretim sonlandırılır.

Türküde yer alan Martele tekniklerine ilişkin öğretim süreci:

1. Martele tekniğinin ne olduğu, nasıl seslendirildiği anlatılır ve tekniğin seslendirilmesi öğretmen tarafından gerçekleştirilir.
2. Türküde yer alan Martele teknikleri gösterilerek hazırlanan alıştırma ile ilgili bilgi verilir. (Bk. sf. 121)
3. Alıştırma öğretmen tarafından seslendirilerek öğrenciye bir bütün halinde dinletilir.
4. Öğrenci alıştırmayı seslendirir ve tekniğe ilişkin öğretim sonlandırılır.

Türküde yer alan Ricochet tekniklerine ilişkin öğretim süreci:

1. Ricochet tekniğinin ne olduğu, nasıl seslendirildiği anlatılır ve tekniğin seslendirilmesi öğretmen tarafından gerçekleştirilir.
2. Türküde yer alan Ricochet teknikleri gösterilerek hazırlanan alıştırma ile ilgili öğrenciye bilgi verilir. (Bk. sf. 121, 123 arası)
3. Alıştırma öğretmen tarafından seslendirilerek öğrenciye bir bütün halinde dinletilir.
4. Bu alıştırmada yer alan farklı uzunluktaki nota değerleri sebebiyle ilk 7 ölçü Bağlı Staccato tekniği gibi öğretilmeli, yayın kullanım alanı buna göre belirlenmelidir. 8-11. ölçüler arasında yayın kullanım alanı biraz daha üst yarıya doğru konumlandırılmalıdır. Yayın kullanım şekli ve alanı 11. ölçüden itibaren tekniğin gerektirdiği şekilde üst yarıda olmalıdır.
5. Öğrenci alıştırmayı seslendirir ve tekniğe ilişkin öğretim sonlandırılır.

Ders İşleme Süreci

Tablo 46.

Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alistirmalara İlişkin 3. Ders Planı

Ders No	3
Kazanım	Türküde yer alan sol el tekniklerinden Parmak Hızlandırma, Çift Ses, Süsleme ve Trill tekniklerini seslendirir.
Yöntem	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Gösterip Yaptırma.
Materyal	1. Teknolojik ekipmanlar (Telefon, Tablet, Bilgisayar) 2. Yazılı kaynaklar (Kitap, Nota, Yazılı dokümanlar) 3. İşitsel ve görsel kaynaklar (Ses dosyaları, Videolar) 4. Enstrüman (Keman)
Ders İşleme Süreci	Türküde yer alan sağ el tekniklerinden Staccato, Bağlı Staccato, Martele ve Ricochet teknikleri ile ilgili hazırlanan alıştırma öğrenciler tarafından seslendirilir. Alıştırmanın seslendirilmesi ile ilgili bir eksiklik bulunuyorsa alıştırma tekrar çalıştırılır. Eksiklik bulunmuyorsa türküde yer alan sol el tekniklerinin öğretimine geçilir. Türküde yer alan Parmak Hızlandırma tekniğine ilişkin öğretim süreci: 1. Türkiye yönelik toplamda 10 adet parmak hızlandırma alıştırması hazırlanmıştır. Alıştırma seslendirilmeden önce alıştırmanın türküde yer alan hangi motiflere göre oluşturulduğu anlatılır ve türküdeki nota üzerinde yer alan 32'lik notalar gösterilerek alıştırma gösterilir. (Bk. sf. 134, 142 arası) 2. Alıştırma ilk olarak öğretmen, sonrasında öğrenciler tarafından seslendirilir. Türküde yer alan Trill tekniğine ilişkin öğretim süreci: 1. Türküdeki Trill tekniklerine yönelik 2 adet alıştırma hazırlanmıştır. Trill alıştırmasını seslendirmeden önce alıştırmanın türküde yer alan hangi motiflere göre oluşturulduğu anlatılır ve türküdeki nota üzerinde yer alan triller gösterilerek alıştırma gösterilir. (Bk. sf. 142-143) 2. Alıştırmadaki temponun aksine Trill tekniğinde zorlanan öğrenciler için alıştırmanın hızı 40 metronom hızına kadar düşürülebilir. Alıştırmanın orijinal hızında seslendirilebilmesi için sırasıyla 45-50-55 ve 60 metronom hızlarıyla seslendirme yapılmalıdır. 3. Alıştırma farklı tempolarda seslendirilirken sağ elin işlevi ile ilgili bilgi verilerek alıştırmanın çalışma süreci tamamlanır. Türküde yer alan Çift Ses tekniğine ilişkin öğretim süreci: 1. Çift ses alıştırmasını seslendirmeden önce alıştırmanın türküde yer alan hangi motiflere göre oluşturulduğu anlatılır ve türküdeki çift sesler nota üzerinde gösterilerek alıştırma hakkında öğrenciye bilgi verilir. (Bk. sf. 144) 2. Çift ses alıştırması seslendirilirken alıştırmadaki duran ve yürüyen sesler belirlenir ve yürüyen seslerin tek sesli çalımı gerçekleştirilir. 3. Tek sesli çalımdaki ezgi analiz edilir ve alıştırmadaki konum geçişleri ile beraber çalışılır. 4. Tek sesli ezgi öğrenci tarafından tamamen çalışıldıktan sonra durağan olarak yer alan ikinci ses eklenerek alıştırma deşifre edilmiş olur. 5. Alıştırmayı seslendiren öğrencinin çalabileceği makul bir tempodan başlanır ve alıştırmada yer alan asıl hızına doğru bir çalışma sergilenerek alıştırma tamamen çalışılmış olur. Türküde yer alan Süsleme tekniğine ilişkin öğretim süreci: 1. Süsleme alıştırmasını seslendirmeden önce alıştırmanın türküde yer alan hangi motiflere göre oluşturulduğu anlatılır ve türküdeki nota üzerinde yer alan süslemeler gösterilerek alıştırma hakkında bilgi verilir. (Bk. sf. 145) 2. Alıştırma ilk olarak öğretmen, sonrasında öğrenciler tarafından seslendirilir.

Tablo 47.

Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Alıştırmalara İlişkin 4. Ders Planı

Ders No	4
Kazanım	1. Türküde yer alan konum geçişlerini uygular, 2. Türkünün genel halini tüm yönleriyle seslendirir.
Yöntem	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Gösterip Yaptırma.
Materyal	1. Teknolojik ekipmanlar (Telefon, Tablet, Bilgisayar) 2. Yazılı kaynaklar (Kitap, Nota, Yazılı dokümanlar) 3. İşitsel ve görsel kaynaklar (Ses dosyaları, Videolar) 4. Enstrüman (Keman)
Ders İşleme Süreci	Önceki derste öğretilen sol el tekniklerinden Çift Ses, Parmak Hızlandırma, Süsleme ve Trill teknikleri ile ilgili hazırlanan alıştırmalar öğrenciler tarafından seslendirilir. Alıştırmaların seslendirilmesi ile ilgili eksiklik bulunuyorsa alıştırmalar tekrar çalıştırılır. Eksiklik bulunmuyorsa türküdeki konum geçişleri ve türkünün genel hali çalıştırılır. Türküde yer alan konum değişikliklerine ilişkin öğretim süreci: 1. Konum değişikliği ile ilgili hazırlanan 6 alıştırmadan türkünün hangi bölgesi için hazırlandığı ile ilgili bilgi verilir ve alıştırmalar öğrencilere gösterilir. (Bk. sf. 145, 149 arası) 2. Alıştırmalar öğretmen tarafından sırayla seslendirildikten sonra öğrenciler tarafından seslendirilir. 3. Konum geçişlerinde bireysel eksikliklerin bulunması halinde alıştırmalar sırayla 40-45-50-55 ve 60 metronom hızı ile seslendirilebilir. 4. Alıştırmaların seslendirilmesinden sonra türkü içerisinde yer alan konum değişiklikleri bir bütün halinde seslendirilerek konum değişikliklerine ilişkin öğretim tamamlanır. Türkünün genel halini seslendirmeye ilişkin öğretim süreci: 1. Türkü, genel olarak bütün teknik özellikleri ile birlikte orijinal hızında öğretmen tarafından seslendirilir. Bu seslendirme sırasında türkünün içerisinde bulunan nüans yapılarına da dikkat edilmelidir. 2. Türkü, öğretmen tarafından seslendirildikten sonra öğrenciler tarafından seslendirilir. 3. Türkünün genel durumu göz önünde bulundurularak bireysel eksiklikler ile ilgili gerekli alıştırmalara yönlendirmeler yapılır. 4. Bireysel eksiklikler bulunmuyor ise türkünün istenilen seviyeye gelmesiyle dersler sonlandırılır.

3.4.2. Araştırmanın DeneySEL Deseninde Yapılan İşlemler

Araştırmanın deneySEL bölümünde Teke yöresine ait 2 türkünün seslendirilmesine yönelik olarak hazırlanan alıştırmalar ile ders uygulamaları yapılmıştır. Uygulamaya geçilmeden önce çalışma grubunda yer alan öğrenciler belirlenmiş, sonrasında sırayla ‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türküsü ve ‘Serenler Zeybeği’ türküsünün uygulaması gerçekleştirilmiştir. Türküler ile ilgili gerçekleştirilen derslere ilişkin uygulama aşamaları şu şekildedir:

1. Araştırmadaki ön test verileri elde edilmeden önce oluşturulan her bir türkünün notası ve video kayıtları, derslerden 15 gün önce öğrenci grubuna gönderilmiştir.
2. Sonrasında, öğrencilerin türkülerini seslendirirken bütün teknik özelliklerinin rahat bir şekilde görülebileceği açıdan kayıt altına aldıkları video kayıtları elde edilmiştir.
3. Elde edilen videolar keman eğitimi alanındaki 5 farklı uzmana gönderilerek ‘Performans değerlendirme ölçeği’ ile türkülerin seslendirilmesine ilişkin ön değerlendirme yapımları istenmiş ve gerekli ön test verileri elde edilmiştir.
4. Eğitim gören öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda, çevrimiçi eğitimdeki öğrenme kaybını engellemeye yönelik olarak hazırlanan alıştırmalar derslerden sonra öğrencilere gönderilmek üzere araştırmacı tarafından seslendirilerek video kaydına alınmıştır.
5. Alıştırmalar, hazırlanan günlük ders programına göre çalışma grubuna her bir türkü için 4 hafta olmak üzere haftalık en az 1 ders saati pandemi sebebiyle ‘Zoom Cloud Meetings’ uygulaması ile çevrimiçi olarak çalıştırılmış ve gerçekleştirilen dersler kayıt altına alınmıştır. Ek olarak, öğrencilerin alıştırmaları belli bir süre çalışması gerektiğinden dolayı dersteki alıştırmalar ile ilgili değerlendirme, bir sonraki her dersin başında yapılmıştır.
6. Son test uygulamasında keman eğitimine uyarlanmış olan türküler, öğrenci çalışma grubu tarafından tekrar seslendirilerek videoya alınmış ve keman eğitimi alanındaki 5 farklı uzmana tekrar gönderilerek ‘Performans değerlendirme ölçeği’ ile türkülerin seslendirilmesine ilişkin son değerlendirme yapımları istenerek gerekli son test verileri elde edilmiştir.
7. Ön test- son test verileri karşılaştırılmış ve verilerin analizi yapılmıştır.

3.5. Veri Toplama Araçları

3.5.1. Türkülerin Aslına Uygunluğuna ve Alıştırmaların İşlevselliğine Yönelik Uzman Görüş Formları

Araştırmada yer alan türkü düzenlemelerinin aslına uygunluğunun belirlenmesi amacıyla 7 uzmandan görüş alınmış ve uzmanlar arasındaki uzlaşmayı belirlemek amacıyla Uyum/Uzlaşma yüzdesi hesaplanmıştır. Hem Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsünün hem de Serenler Zeybeğinin uyum yüzdeleri 0,93 olarak hesaplanmıştır. Türkülere yönelik yapılan içerik analizinden elde edilen tekniklere yönelik hazırlanan alıştırmaların işlevselliğini ortaya koymak için ise tekrar 5 uzmandan görüş alınmış ve bu görüşlerdeki uzlaşmayı belirlemek amacıyla da Uyum/Uzlaşma yüzdesi hesaplanmıştır. Yapılan hesaplamalara göre Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsünün ve Serenler Zeybeği türküsünün uyum yüzdeleri 0,93 olarak belirlenmiştir. Veri toplama araçlarına verilen cevaplar neticesinde elde edilen verilere göre formların güvenilir olduğu söylenebilir. Bağımsız değerlendirmeciler arası uyum olarak da isimlendirilen bu yöntem, çok sayıda objenin belli bir özelliğe ne derece sahip olduğuna ilişkin iki veya daha fazla bağımsız gözlemcinin verdiği puanların güvenilirliğini incelemede kullanılır (Büyüköztürk vd, 2014, s.114). Puanlayıcılar arası değerlendirme sonuçlarının güvenilir sayılabilmesi için uyuma yüzdesinin %75' in üzerinde olması gerekmektedir (Güler & Teker, 2015, s. 14).

3.5.2. Ön Test ve Son Testte Kullanılan Performans Değerlendirme Ölçeği Formu

Öğrenciler tarafından sergilenen performanslar, araştırmacı tarafından hazırlanan ve toplam dört genel ölçüt içeren (Ritimsel Yapı, Makamsal Yapı, Sağ El Teknikleri, Sol El Teknikleri) beş dereceli puanlama anahtarı ile puanlanmıştır. Puanlama ölçeği, türkülere yönelik yapılan içerik analizinden elde edilen tekniklere göre hazırlanmış ve ölçeğin kapsamı bu çerçevede oluşturulmuştur. Bu sebeple, ölçeğin kapsam geçerliliğinin sağlandığı söylenebilir. Ölçeğin puanlaması, 5 farklı uzman tarafından yapılmış ve her bir öğrenci için bu 5 puanlayıcının verdikleri puan ortalamaları hesaplanmıştır. 5 farklı puanlayıcının verdikleri puanlar arası uyumun belirlenmesi amacıyla Krippendorff's Alpha güvenilirlik katsayısı kullanılmıştır. Bu teknik, herhangi bir ölçek türü (sınıflama, sıralı, aralık, oran) ile ölçülmüş iki veya daha fazla

puanlayıcı içeren verilere uygulanabilir (Bilgen & Doğan, 2017, s. 67). Aşağıda yer alan tablo’ da Krippendorff’s Alfa katsayısının yorumlanmasına ilişkin değer aralıkları gösterilmektedir.

Tablo 48.

Krippendorff’s Alfa Katsayısının Yorumlanmasına İlişkin Değer Aralıkları

α	Uyumun gücü
$< 0,67$	Zayıf
$0,67 - 0,80$	Orta
$0,80 \leq$	Yüksek

Bilgen, Ö., B. & Doğan, N. (2017). Puanlayıcılar arası güvenilirlik belirleme tekniklerinin karşılaştırılması. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 8(1), 63-78. (s. 67).

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsü için yapılan puanlamada puanlayıcılar arası Krippendorff’s Alpha değeri güvenilirlik katsayısı 0,78, Serenler Zeybeği türküsü için ise 0,86 olarak elde edilmiştir. Yukarıda yer alan tabloya göre Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsüne verilen uzman puanlarının uyum gücünün yüksek sınırına yakın olduğu, Serenler Zeybeği türküsünün uyum gücünün ise yüksek düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bu değerler 5 puanlayıcı için elde edilen uyumun iyi düzeyde olduğunu, bu durumun veri toplama aracının güvenilirliğine katkı sağladığını göstermektedir (Fleiss, Levin & Paik, 1981, s. 609).

3.6. Verilerin Analizi

Araştırma, türkülere yönelik hazırlanan alıştırmaların uygulamadaki işlevselliğinin ortaya konulması amacıyla 6 üniversite öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Alıştırmaların etkililiğini belirlemek amacıyla öğrencilerin uygulama öncesi ve sonrası performansları puanlanmış ve ön testten son teste olan değişimin anlamlılığı için istatistiksel fark/hipotez testi kullanılmıştır. Araştırma grubundaki öğrenci sayısının (6) az olması nedeniyle nonparametrik istatistiksel yöntemler tercih edilmiştir. Bu amaçla ön test ve son test puanları ilişkili olduğu için araştırmada Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Bu test, iki ilişkili örneklemin olduğu durumlarda ve T-testinin varsayımlarının sağlanmadığı durumlarda ilişkili örneklem T-testine alternatif olarak iki ölçümün karşılaştırılması amacıyla kullanılan bir yöntemdir (George & Mallery, 2016, s. 229). Araştırma kapsamında yapılan istatistiksel hesaplamalar için SPSS-25 kullanılmıştır. Yapılan istatistiksel testlerden elde edilen sonuçların yorumlanmasında 0,05 anlamlılık düzeyi dikkate alınmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUMLAR

4.1. Teke Yöresi Türkülerini Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Ezgisel (Makamsal) Alıştırmaların Özellikleri Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde ‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ ve ‘Serenler Zeybeği’ türkülerinin ezgisel (makamsal) yapılarını seslendirmeye yönelik hazırlanan alıştırmalara aşağıda yer verilmiştir.

4.1.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Ezgisel (Makamsal) Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsüne Ait Karcığar Dizi Alıştırması

Allegretto ♩ = 115 Keman İçin Düzenleyen: Hüseyin PARPUCU

Bütün yay

Bütün yay

Bütün yay

Bütün yay

Presto ♩ = 230

Orta

Orta

Orta

Şekil 7. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsüne ilişkin hazırlanan Karcığar dizi alıştırması

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsünün makamsal özelliğine ilişkin alıştırma hazırlanırken sırasıyla aşağıda yer alan işlemler gerçekleştirilmiştir:

- Karcığar makamına ait bir dizi oluşturularak dizinin başlangıç-bitiş sesleri türküdeki en kalın ve en ince seslere göre hazırlanmıştır. Karcığar makamında yer alan si koma bemolü natürel olarak değiştirilmiş ve Tampere ses sitemine uygun hale getirilmiştir.
- Eğitimde kullanılan ‘Basitten Karmaşığa’ ilkesine göre 4/4’lük ritimden 9/16’lık ritme doğru bir seyir izlenmiş, farklı bağ ve yay şekilleri ile farklı tartımların hazırlanması da bu ilkeye göre gerçekleştirilmiştir.
- Alıştırmanın hızı türkünün hızı ile aynı tutulmuştur.

4.1.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Ezgisel
(Makamsal) Alıştırımların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Serenler Zeybeği Türküsüne Ait
Hüseyini Dizi Alıştırması

Largo ♩ = 60 Keman İçin Düzenleyen: Hüseyin PARPUCU

Bütün yay

7

14

19

24

27

32

36

Şekil 8. Serenler Zeybeği türküsüne ilişkin hazırlanan Hüseyini dizi alıştırması

Serenler Zeybeği türküsünün makamsal özelliğine ilişkin alıştırma hazırlanırken aşağıdaki işlemler gerçekleştirilmiştir:

- Hüseyini makamına ait bir dizi oluşturularak dizinin başlangıç-bitiş sesleri türküdeki en kalın ve en ince seslere göre hazırlanmıştır. Hüseyini makamında yer alan si koma bemolü natürel olarak değiştirilmiş ve Tampere ses sistemine uygun hale getirilmiştir.
- Hüseyini makamının özelliği olması sebebiyle, dizideki çıkıcı bir seyirde yer alan fa diyez sesi inici seyirdeyken natürel olarak değiştirilmiştir.
- Eğitimde kullanılan ‘Basitten Karmaşığa’ ilkesine göre 4/4’lük ritimden 9/8’lik ritme doğru bir seyir izlenmiş, farklı bağ ve yay şekilleri ile farklı tartımların hazırlanması da bu ilkeye göre gerçekleştirilmiştir.
- Alıştırmanın hızı türkünün hızı ile aynı tutulmuştur.

4.2. Teke Yöresi Türkülerini Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Ritimsel Alıştırmaların Özellikleri Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde ‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ ve ‘Serenler Zeybeği’ türkülerinin ritimsel yapılarını seslendirmeye yönelik hazırlanan alıştırmalara yer verilmiştir.

‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ ve ‘Serenler Zeybeği’ türkülerinin ritimsel yapısına ilişkin alıştırmalar, türkülerin içerisinde yer alan bütün ritimsel öğelerin yer aldığı bir dizi üzerinde gösterilerek hazırlanmıştır. Diziler, türkülerin makamsal özelliklerine göre Tampere ses sistemine dayalı ve türkülerin en kalın ve ince sesleriyle sınırlı tutulmuştur.

4.2.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Ritimsel Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türküsüne yönelik hazırlanan alıştırmanın notası ve türkü içerisindeki hangi ritmik öğelere göre hazırlandığı ile ilgili bilgiler aşağıda detaylı bir şekilde açıklanmaktadır.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Ritimsel Ögelere Ait Alıştırma

Keman İçin Düzenleme: Hüseyin PARPUCU

Allegretto ♩ = 115

The musical score is written for Keman (Violin) in D major (one sharp) and 3/8 time. It consists of two main sections: Allegretto (♩ = 115) and Presto (♩ = 230). The score is divided into measures, with measure numbers 5, 9, 13, 19, 24, 29, 34, and 39 indicated. The Allegretto section includes measures 1-8, 9-12, 13-18, 19-23, 24-28, 29-33, 34-38, and 39-42. The Presto section starts at measure 39 and continues to measure 42. The score includes various rhythmic patterns, including triplets (3) and quadruplets (4), and is marked with 'Orta' (Medium) and 'aynı şekilde devam' (continue in the same way). The key signature is D major (one sharp). The time signature is 3/8. The score is written on a single staff with a treble clef. The tempo markings are Allegretto (♩ = 115) and Presto (♩ = 230). The score is divided into measures, with measure numbers 5, 9, 13, 19, 24, 29, 34, and 39 indicated. The Allegretto section includes measures 1-8, 9-12, 13-18, 19-23, 24-28, 29-33, 34-38, and 39-42. The Presto section starts at measure 39 and continues to measure 42. The score includes various rhythmic patterns, including triplets (3) and quadruplets (4), and is marked with 'Orta' (Medium) and 'aynı şekilde devam' (continue in the same way). The key signature is D major (one sharp). The time signature is 3/8. The score is written on a single staff with a treble clef.

2

The musical score is written for Keman (Violin) in D major (one sharp) and 3/8 time. It consists of two main sections: Allegretto (♩ = 115) and Presto (♩ = 230). The score is divided into measures, with measure numbers 5, 9, 13, 19, 24, 29, 34, and 39 indicated. The Allegretto section includes measures 1-8, 9-12, 13-18, 19-23, 24-28, 29-33, 34-38, and 39-42. The Presto section starts at measure 39 and continues to measure 42. The score includes various rhythmic patterns, including triplets (3) and quadruplets (4), and is marked with 'Orta' (Medium) and 'aynı şekilde devam' (continue in the same way). The key signature is D major (one sharp). The time signature is 3/8. The score is written on a single staff with a treble clef.

Şekil 9. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki ritimsel öğelere ilişkin hazırlanan alıştırma

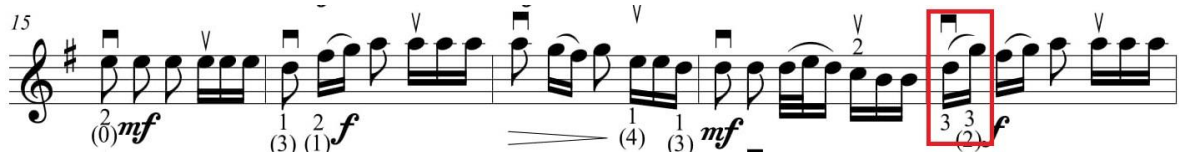
Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki ritimsel öğelere ilişkin alıştırma hazırlanırken aşağıdaki hususlara dikkat edilmiştir.

- Alıştırmanın genel olarak ‘Basitten Karmaşığa’ ilkesine göre hazırlandığı söylenebilir. 9/16’lık ritim sadece Teke Yöresinde görüldüğünden dolayı yörenin türkülerini bilmeyen birisi için zorluk oluşturabileceği düşünülmüş ve alıştırmaya 9/8’lik ritim ile başlanması uygun görülmüştür. Bu sebeple alıştırmanın hazırlanması sırasında 9/8’lik ritimden 9/16’lık ritme doğru bir sıra izlenmiştir.
- Alıştırmanın başından 10. ölçüsüne kadar olan bölümü 9/8’lik ritimde hazırlanmış ve çalma hızı yarıya düşürülmüş; farklı tartımlar, yay ve bağ şekilleri ile alıştırmanın giriş kısmı oluşturulmuştur.
- Alıştırma 11. ölçüden itibaren 9/16’lık ritimde ve türkünün orijinal çalma hızına göre hazırlanmıştır. 11-15. ölçüler arasındaki ritmik ögede 9/16’lık ritmin basit hali gösterilmektedir.
- Alıştırmanın 16-19. ölçüleri arasındaki ritmik öge, türküde yer alan ve aşağıda işaretlenerek gösterilen ritmik ögeye göre hazırlanmıştır.

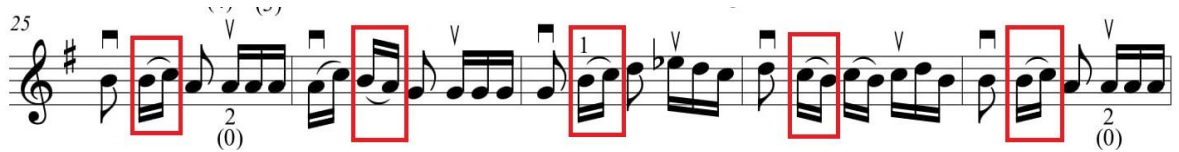
Şekil 10. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 1. ritmik öge

- Alıştırmanın 20-23. ölçüleri arasındaki bölümde 9/16’lık ritmin ilk iki vuruşu, onaltılık nota olarak türkünün içerisinde geçen ritmik ögeye göre hazırlanmıştır. Türküdeki ritmik öge aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

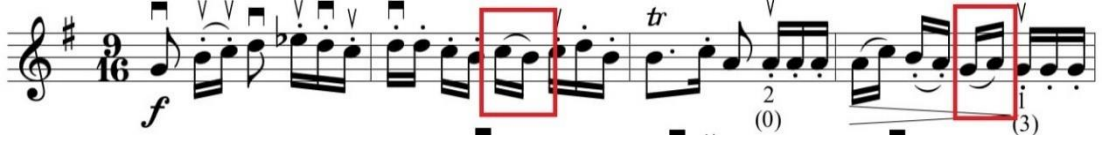
Şekil 11. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 2. ritmik öge

- Alıştırmanın 24-27. ölçüleri arasındaki bölümde 9/16’lık ritmin 3. ve 4. vuruşları, onaltılık nota olarak türkünün içerisinde geçen ritmik ögeye göre hazırlanmıştır. Türküde yer alan ritmik öge aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

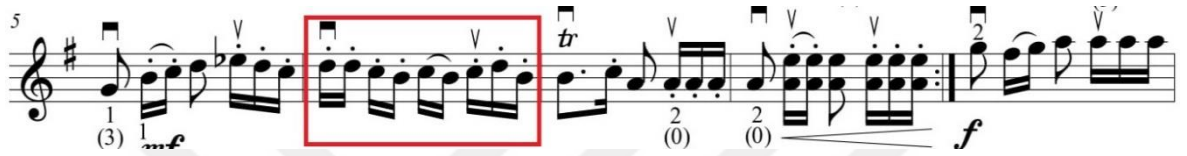
Şekil 12. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 3. ritmik öge

- Alıştırmanın 28-31. ölçüleri arasındaki bölümde 9/16'lık ritmin 5. ve 6. vuruşları, onaltılık nota olarak türkünün içerisinde geçen ritmik ögeye göre hazırlanmıştır. Türküdeki ritmik öge aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

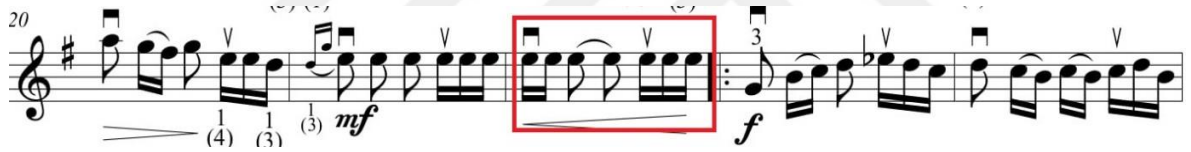
Şekil 13. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 4. ritmik öge

- Alıştırmanın 32-36. ölçüleri arasındaki ritmik öge, türkünde yer alan ve aşağıda işaretlenerek gösterilen ritmik ögeye göre hazırlanmıştır.

Şekil 14. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 5. ritmik öge

- Alıştırmanın 37-43. ölçüleri arasındaki ritmik öge, türkünde yer alan ve aşağıda işaretlenerek gösterilen ritmik ögeye göre hazırlanmıştır.

Şekil 15. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 6. ritmik öge

4.2.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Ritimsel Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

‘Serenler Zeybeği’ türküsüne yönelik hazırlanan alıştırmaların notası ve türkü içerisindeki hangi ritmik öğelere göre hazırlandığı ile ilgili bilgiler aşağıda detaylı bir şekilde açıklanmaktadır.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Ritmik Ögelere Ait Alıştırma

Keman İçin Düzenleme: Hüseyin PARPUCU

Largo ♩ = 60

Orta aynı şekilde devam 2 1 (2) 2

5 aynı şekilde devam 2 1 (2) 2

9 aynı şekilde devam 2 1 (2) 2

13

17 aynı şekilde devam 2 1 (2)

21

25 aynı şekilde devam 2 1 (2) 2

29

33 aynı şekilde devam 2 1 (2) 2

36

39 aynı şekilde devam 2 1 (2) 2

43

47 aynı şekilde devam 2 1 (2) 2

51

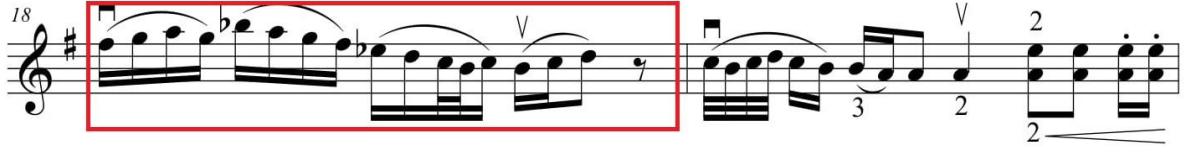
55 aynı şekilde devam 2 1 (2) 2

59

Şekil 16. Serenler Zeybeği türküsündeki ritmik öğelere ilişkin hazırlanan alıştırma

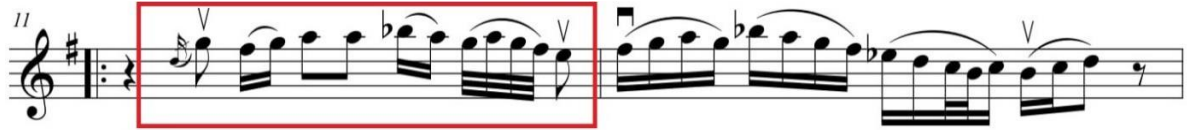
- Alıştırmadaki farklı tartım ve yay şekillerinin ‘Basitten Karmaşığa’ ilkesine göre hazırlandığı söylenebilir.
- Alıştırma, türkünün çalımı sırasında oluşabilecek bir güçlüğü engellemesi bakımından baştan sona kadar türkünün orijinal hızında yazılmıştır.

- Alıştırmanın 1-7. ölçüleri arasındaki ritmik öge, türküde yer alan ve aşağıda işaretlenerek gösterilen ritmik ögeye göre hazırlanmıştır.

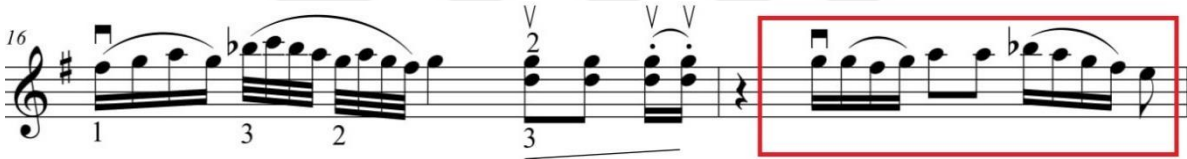
Şekil 17. Serenler Zeybeği türküsündeki 1. ritmik öge

- Alıştırmanın 8-16. ölçüleri arasındaki ritmik öge, türküde yer alan ve aşağıda işaretlenerek gösterilen ritmik ögeye göre hazırlanmıştır.

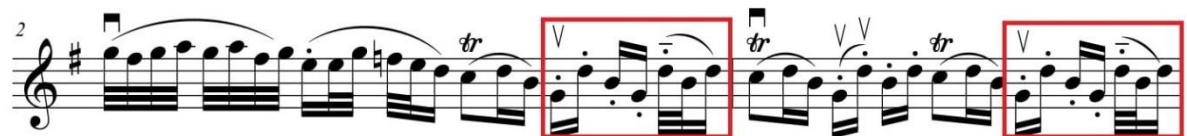
Şekil 18. Serenler Zeybeği türküsündeki 2. ritmik öge

- Alıştırmanın 17-24. ölçüleri arasındaki ritmik öge, türküde yer alan ve aşağıda işaretlenerek gösterilen ritmik ögeye göre hazırlanmıştır.

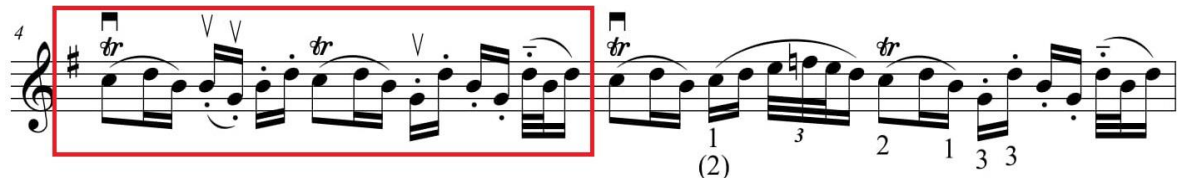
Şekil 19. Serenler Zeybeği türküsündeki 3. ritmik öge

- Alıştırmanın 25-31. ölçüleri arasındaki ritmik öge, türküde yer alan ve aşağıda işaretlenerek gösterilen ritmik ögeye göre hazırlanmıştır.

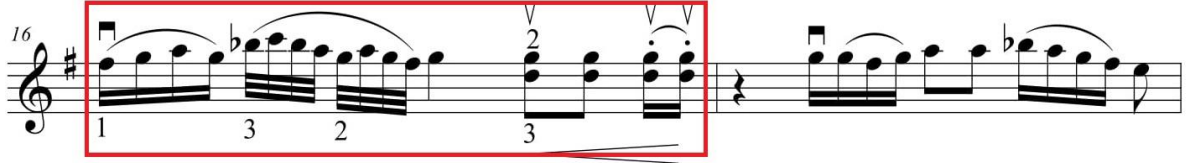
Şekil 20. Serenler Zeybeği türküsündeki 4. ritmik öge

- Alıştırmanın 32-38. ölçüleri arasındaki ritmik öge, türküde yer alan ve aşağıda işaretlenerek gösterilen ritmik ögeye göre hazırlanmıştır.

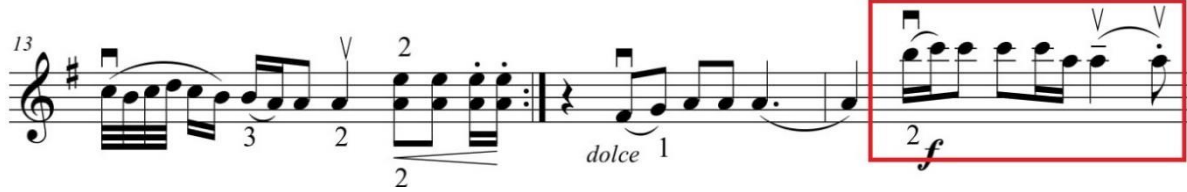
Şekil 21. Serenler Zeybeği türküsündeki 5. ritmik öge

- Alıştırmanın 39-45. ölçüleri arasındaki ritmik öge, türküde yer alan ve aşağıda işaretlenerek gösterilen ritmik ögeye göre hazırlanmıştır.

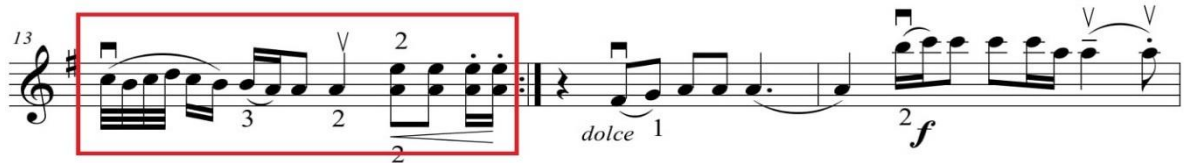
Şekil 22. Serenler Zeybeği türküsündeki 6. ritmik öge

- Alıştırmanın 46-54. ölçüleri arasındaki ritmik öge, türküde yer alan ve aşağıda işaretlenerek gösterilen ritmik ögeye göre hazırlanmıştır.

Şekil 23. Serenler Zeybeği türküsündeki 7. ritmik öge

- Alıştırmanın 55-61. ölçüleri arasındaki ritmik öge, türküde yer alan ve aşağıda işaretlenerek gösterilen ritmik ögeye göre hazırlanmıştır.

Şekil 24. Serenler Zeybeği türküsündeki 8. ritmik öge

4.3. Teke Yöresi Türkülerini Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Sağ El (Yay) Tekniklerine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Türkülerde yer alan sağ el (yay) tekniklerine yönelik hazırlanan alıştırmalardaki teknikler, belirli özelliklere göre oluşturulmuş bir dizi üzerinde gösterilmiştir. Bu dizilerin özellikleri şu şekildedir:

1. Diziler, türkülerin makamsal özelliklerine ve Tampere ses sistemine göre hazırlanmıştır,
2. Dizilerin en kalın ve ince sesleri, türkülerdeki en kalın ve ince seslerine göre belirlenmiştir,
3. Tekniklerin dizilerdeki gösterimine yönelik olarak keman eğitiminde kullanılan bazı metot kitapları referans alınmıştır.

4.3.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Sağ El (Yay) Tekniklerine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türküsündeki sağ el (yay) tekniklerinin ortaya çıkartılmasına yönelik ‘İçerik Analizi’ yapılmıştır. Yapılan analiz sonucu belirlenen teknikler ve türkülerdeki bu tekniklerin yer aldığı ölçüler aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 49.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Sağ El (Yay) Teknikleri ve Tekniklerin Yer Aldığı Ölçüler

Teknik	Yer Aldığı Ölçüler
Spiccato	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Bağlı Spiccato	1, 4, 5, 8

‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türküsündeki sağ el (yay) tekniklerine yönelik hazırlanan alıştırmalardaki tekniklerin gösterilmesinde referans olarak alınan keman eğitimindeki metotların listesi aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 50.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Sağ El (Yay) Tekniklerine İlişkin Alıştırmalar Hazırlanırken Referans Alınan Metot kitapları ve Alıştırmaları

Teknik	Referans Alınan Kitap ve Alıştırmaları
Spiccato	Otakar Sevcik School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 6, Alıştırma 161
Bağlı Spiccato	Otakar Sevcik School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 5, Alıştırma 208

4.3.1.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Spiccato Yay Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki Spiccato yay tekniğinin bir bölümü işaretlenerek aşağıda gösterilmektedir.

Şekil 25. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki spiccato tekniğinin bir bölümü
Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Spiccato yay tekniğine yönelik hazırlanan
alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Spiccato Tekniğine İlişkin Alıştırma

Allegretto ♩ = 115 Keman İçin Düzenleyen: Hüseyin PARPUCU

Orta aynı şekilde devam

Presto ♩ = 230

Orta aynı şekilde devam

aynı şekilde devam

aynı şekilde devam

Şekil 26. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki spiccato tekniğine ilişkin
hazırlanan alıştırma

4.3.1.2. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Bağlı Spiccato Yay Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Dirmilciktan Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Bağlı Spiccato yay tekniğinin bir bölümü işaretlenerek aşağıda gösterilmektedir.

Şekil 27. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki bağlı spiccato tekniğinin bir bölümü

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Bağlı Spiccato yay tekniğine yönelik hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Bağlı Spiccato Tekniğine İlişkin Alıştırma

Keman İçin Düzenleyen: Hüseyin PARPUCU

Allegretto ♩ = 115

Orta 0 aynı şekilde devam

Presto ♩ = 230

Orta aynı şekilde devam

Şekil 28. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki bağlı spiccato tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma

‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türküsünün ritimsel yapısının 9/16’lık ve metronom hızının ‘230’ olması sebebiyle, eğitimdeki ‘Basitten Karmaşığa’ ilkesi göz önünde bulundurularak Spiccato ve Bağlı Spiccato alıştırmalarına 9/8’lik ritimsel yapı ile başlanması uygun görülmüştür.

4.3.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Sağ El (Yay) Tekniklerine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Serenler Zeybeği türküsündeki sağ el (yay) tekniklerinin ortaya çıkartılması için ‘İçerik analizi’ yapılmıştır. Yapılan analiz sonucu belirlenen teknikler ve bu tekniklerin yer aldığı ölçüler aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 51.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Sağ El (Yay) Teknikleri ve Tekniklerin Yer Aldığı Ölçüler

Teknik	Yer Aldığı Ölçüler
Staccato	1, 2, 3, 4, 5, 6, 13
Martele	1, 2, 3, 4, 5, 6
Bağlı Staccato	3, 4, 9, 10, 15, 16
Ricochet	7

Serenler Zeybeği türküsündeki sağ el (yay) tekniklerine yönelik hazırlanan alıştırmalardaki tekniklerin gösterilmesinde referans alınan keman eğitimindeki metotların listesi aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 52.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Sağ El (Yay) Tekniklerine İlişkin Alıştırmalar Hazırlanırken Referans Alınan Metot kitapları ve Alıştırmaları

Teknik	Referans Alınan Metot ve Alıştırmaları
Bağlı Staccato	Otakar Sevcik School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 5, Alıştırma 137
Staccato	Otakar Sevcik School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 5, Alıştırma 80
Martele	Otakar Sevcik School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 5, Alıştırma 196
Ricochet	Otakar Sevcik School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 5, Alıştırma 236

4.3.2.1. Serenler Zeybeği Türkünün Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Bağlı Staccato Yay Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Serenler Zeybeği türküsündeki Bağlı Staccato tekniğinin bir bölümü işaretlenerek aşağıda gösterilmektedir.

Şekil 29. Serenler Zeybeği türküsündeki bağlı staccato tekniğinin bir bölümü

Türkü üzerinde gösterilen bağlı staccato tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Bağlı Staccato Tekniğine İlişkin Alıştırma

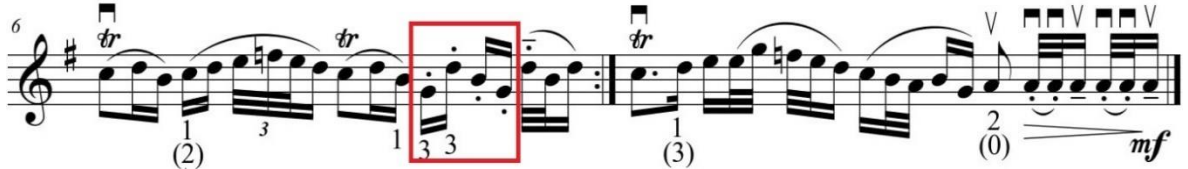
Keman İçin Düzenleyen: Hüseyin PARPUCU

Şekil 30. Serenler Zeybeği türküsündeki bağlı staccato tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma Alıştırmanın 1-7. ölçüleri arasındaki nota süresi, alıştırma hazırlık amacıyla türküdeki nota süresinden daha uzun bir şekilde hazırlanmıştır. Alıştırmanın 8-11. ölçüleri arasındaki ve türküdeki nota süreleri aynıdır.

4.3.2.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Staccato Yay Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Serenler Zeybeği türküsündeki Staccato tekniğinin bir bölümü işaretlenerek aşağıda gösterilmektedir.

Şekil 31. Serenler Zeybeği türküsündeki staccato tekniğinin bir bölümü

Türkü üzerinde gösterilen Staccato tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Staccato Tekniğine İlişkin Alıştırma

Largo ♩ = 60 Keman İçin Düzenleyen: Hüseyin PARPUCU

Örta aynı şekilde devam 2 1 (2)

4 2

8 Örta aynı şekilde devam

10 2 1 (2) 2

12

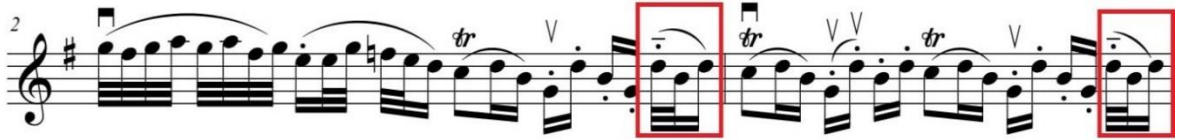
14

Şekil 32. Serenler Zeybeği türküsündeki staccato tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma

Alıştırmaların 1-7. ölçüleri arasındaki nota süreleri, türkü içerisindeki nota sürelerine ön hazırlık yapılması amacıyla türküdeki nota sürelerinden daha uzun tutulmuştur. Alıştırmaların 8-14. ölçüleri arasındaki ve türküdeki nota süreleri aynıdır.

4.3.2.3. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Martele Yay Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

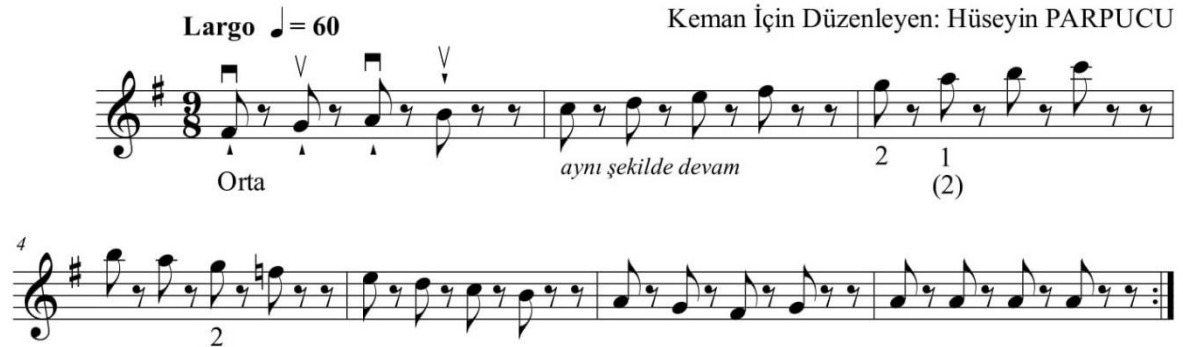
Serenler Zeybeği türküsündeki Martele tekniğinin bir bölümü işaretlenerek aşağıda gösterilmektedir.

Şekil 33. Serenler Zeybeği türküsündeki martele tekniğinin bir bölümü

Türkü üzerinde gösterilen Martele tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

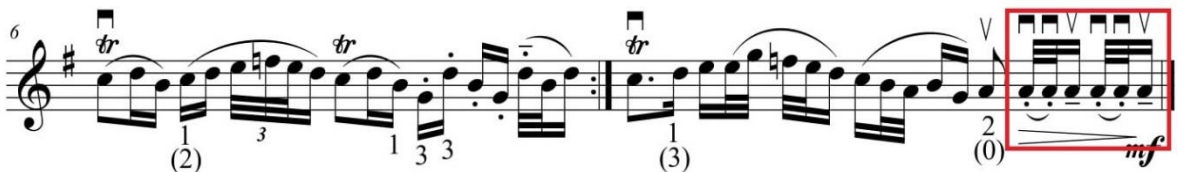
Serenler Zeybeği Türküsündeki Martele Tekniğine İlişkin Alıştırma

Şekil 34. Serenler Zeybeği türküsündeki martele tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma

4.3.2.4. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Ricochet Yay Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Serenler Zeybeği türküsündeki Ricochet tekniğinin bir bölümü işaretlenerek aşağıda gösterilmektedir.

Şekil 35. Serenler Zeybeği türküsündeki ricochet tekniğinin bir bölümü

Serenler Zeybeği Türküsündeki Ricochet Tekniğine İlişkin Alıştırma

Largo ♩ = 60

Keman İçin Düzenleyen: Hüseyin PARPUCU

Şekil 36. Serenler Zeybeği türküsündeki ricochet tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma

Ricochet yay tekniği genel olarak üst seviye yay tekniklerinden biri olarak kabul edilmektedir. Türküde yer alan tekniği daha kolay ve rahat çalabilmek için teknik yavaş bir şekilde çalışılmalıdır. Bu sebeple alıştırmanın 1-7. ölçüler arasındaki nota süreleri türküdeki tekniğe göre yavaş, 8-11. ölçüler arasındaki nota süresi biraz daha hızlı, 12-18. ölçüler

arasındaki nota süreleri ise türküdeki teknik ile aynı hızdadır. Bu durumda alıştırmanın seslendirilmesinde kolaydan zora doğru bir çalışma yönteminin izlendiği söylenebilir.

4.4. Teke Yöresi Türkülerini Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Sol El Tekniklerine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ ve ‘Serenler Zeybeği’ türkülerinde yer alan sol el tekniklerini belirlemeye yönelik ‘İçerik Analizi’ sonucunda türkülerdeki teknikler belirlenmiş ve belirlenen tekniklere göre alıştırmalar hazırlanmıştır. Hazırlanan alıştırmaların özellikleri şu şekildedir:

1. Alıştırmalar, türkülerde yer alan teknik özelliklere yönelik olarak hazırlanmış birebir spesifik çalışmalardan meydana gelmektedir.
2. Alıştırmalardaki spesifik çalışmalar, eğitimdeki ‘Basitten Karmaşığa’ ilkesine göre hazırlanmıştır.
3. Türkülerde yer alan tekniklerin yer aldığı her ölçü için spesifik çalışma hazırlanmıştır.

4.4.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Sol El Tekniklerine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki sol el tekniklerinin ortaya çıkarılması için yapılan analiz sonucunda saptanan teknikler ve bu tekniklerin yer aldığı ölçüler aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 53.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Sol El Teknikleri ve Bu Tekniklerin Yer Aldığı Ölçüler

Teknik	Yer Aldığı Ölçüler
Otuzikilik Nota	11, 18
Trill	3, 7
Çift Ses	8
Süsleme	14, 21
Konum Değiştirme	3, 5, 7, 8-9, 13-14, 16, 17-18, 19, 20-21, 22-23, 25, 27, 29

Türküdeki sol el tekniklerine yönelik hazırlanan alıştırılardaki tekniklerin gösterilmesinde referans olarak alınan keman eğitimindeki metotların listesi aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 54.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Sol El Tekniklerine İlişkin Alıştırılalar Hazırlanırken Referans Alınan Metot Kitapları ve Alıştırımları

Teknik	Referans Alınan Kitap ve Alıştırımları
Çift Ses	Hans Sitt 20 Studies in Double Stops Op. 32, Book 5 Alıştırma No. 1
Otuzikilik Nota	Otakar Sevcik School of Violin Technics Op 1, Book 1 Alıştırma No. 1
Trill	Otakar Sevcik Preparatory Trill Studies Op.7 Part 1 Alıştırma No. 1

Alıştırımlar 4/4’lük ritimde hazırlandığından dolayı metronom hızı türkünün çalım hızının yarısına düşürülmüştür.

4.4.1.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin Alıştırımların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

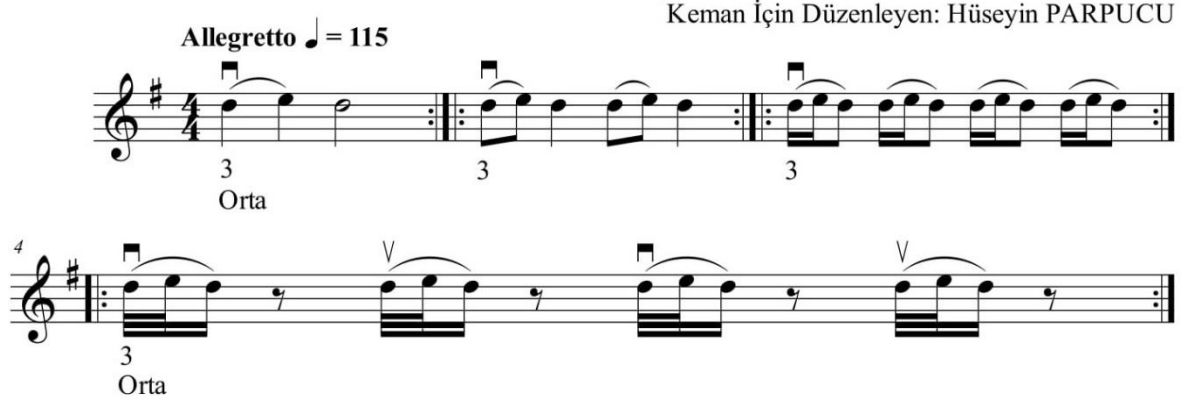
‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türküsündeki otuzikilik nota tekniği aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 37. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki otuzikilik nota tekniğinin bir bölümü

Türkünün 11. ölçüsünde yer alan otuzikilik notanın aynısı 18. ölçüde ’de yer almaktadır. Bu sebeple 11. ve 18. ölçüler için bir adet alıştırma hazırlanmıştır. Hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

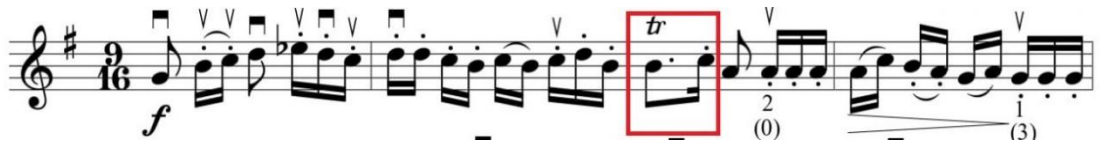
Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Otuzikilik Notaya İlişkin Alıştırma

Şekil 38. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan alıştırma

4.4.1.2. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Trill Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

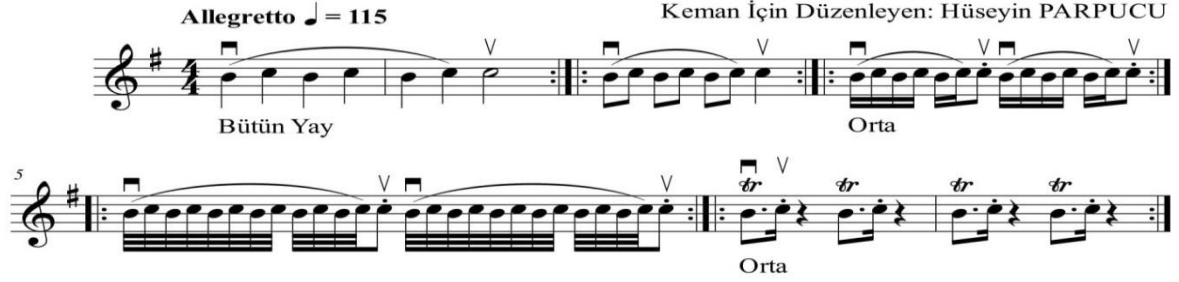
Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki Trill tekniği işaretlenerek aşağıda gösterilmektedir.

Şekil 39. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki trill tekniğinin bir bölümü

Türkünün 3. ölçüsünde yer alan Trill tekniğinin aynısı 7. ölçüde 'de yer almaktadır. Bu sebeple 3. ve 7. ölçüler için bir adet alıştırma hazırlanmıştır. Hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

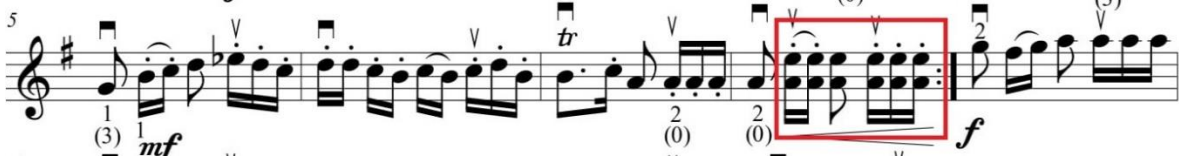
Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Trill Tekniğine İlişkin Alıştırma

Şekil 40. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki trill tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma

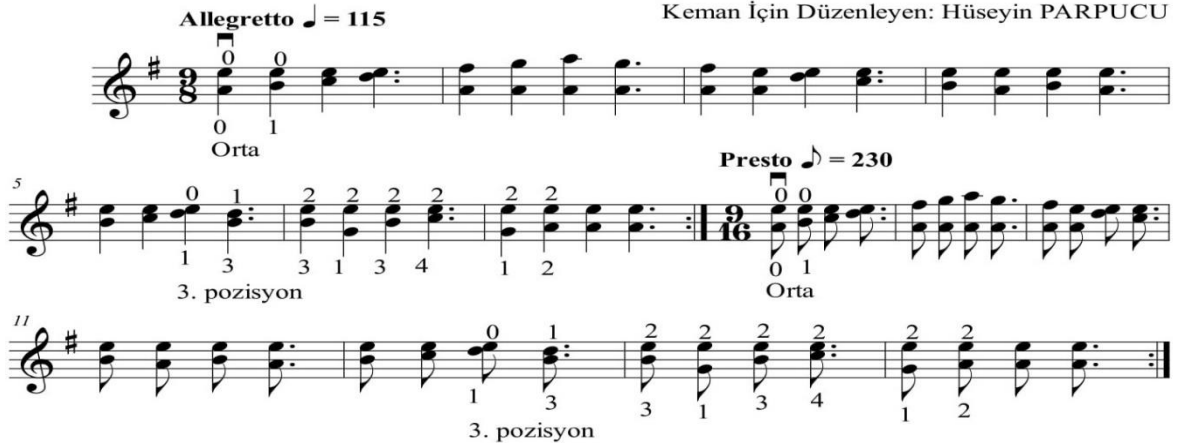
4.4.1.3. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Çift Ses Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki Çift Ses tekniği işaretlenerek aşağıda gösterilmektedir.

Şekil 41. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki çift ses tekniğinin bir bölümü Türküde yer alan çift ses tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Çift Ses Tekniğine İlişkin Alıştırma

Şekil 42. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki çift ses tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma

Türkünün seslendirme hızı 8'lik notada '230' metronom hızıdır. Bu hız, alıştırmanın seslendirilmesi sırasında güçlük oluşturabileceğinden dolayı 1-7. ölçüler arasında ritim 9/8'lik yazılmış ve metronom hızı 4'lük notada '115' olarak belirlenmiştir.

4.4.1.4. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsü konum değişikliği olmadan da çalınabilmektedir. Bu sebeple türkünün seslendirilmesi yapılırken sadece 1. konum kullanılırsa burada hazırlanan alıştırmalara gerek duyulmayabilir. Fakat, türkünün aslına yakın bir şekilde seslendirilmesinin sağlanabilmesi için konum değişikliklerine dikkat edilmelidir.

Türküdeki konum değişikliği birden fazla ölçüde yer almaktadır. Konum değişikliğinin yapıldığı ölçüler sırasıyla işaretlenerek tekniğe ilişkin hazırlanan alıştırmalara aşağıda yer verilmiştir.

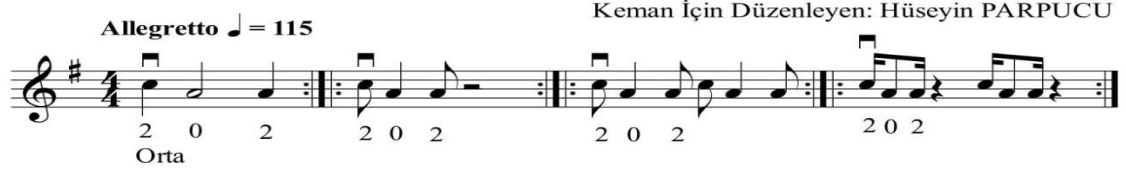
4.4.1.4.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 1. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Türküdeki konum değişikliği tekniğinin ilki işaretlenerek aşağıda gösterilmektedir.

Şekil 43. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 1. konum değişikliği tekniği
Türküdeki 3. ölçüde işaretlenen konum değişikliğinin aynısı 7, 25 ve 29. ölçülerde' de bulunmaktadır. Bu ölçülerde yer alan konum değişikliğine ilişkin hazırlanan alıştırmaya aşağıda yer almaktadır.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Konum Değişikliğine İlişkin Alıştırma No.1

Şekil 44. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 1. alıştırma

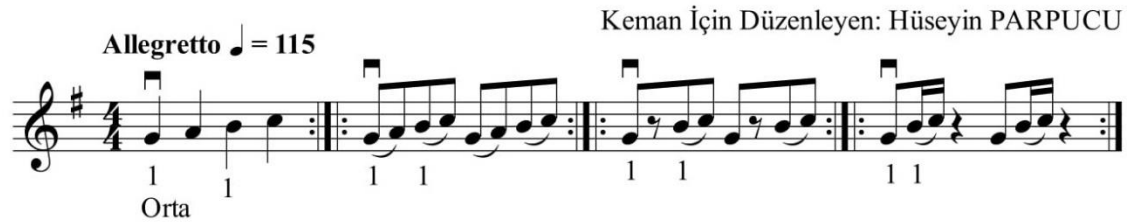
4.4.1.4.2. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 2. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Türküdeki konum değişikliği tekniğinin ikincisi işaretlenerek aşağıda gösterilmektedir.

Şekil 45. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 2. konum değişikliği tekniği Türküdeki 5. ölçüde işaretlenen konum değişikliğinin aynısı 27. ölçüde' de bulunmaktadır. Bu ölçülerde yer alan konum değişikliğine ilişkin hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

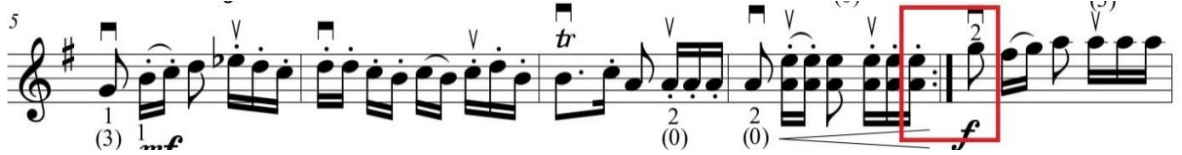
Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Konum Değişikliğine İlişkin Alıştırma No.2

Şekil 46. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 2. alıştırma

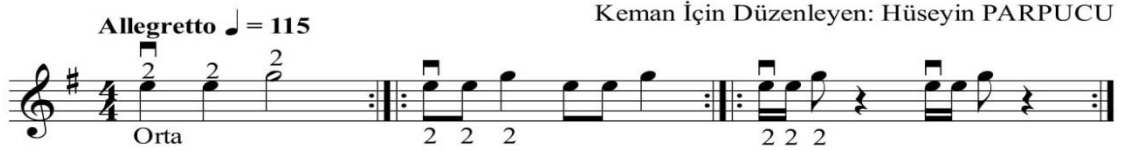
4.4.1.4.3. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye
Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 3.
Aıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Türküdeki konum değişikliği tekniğinin üçüncüsü işaretlenerek aşağıda gösterilmektedir.

Şekil 47. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 3. konum değişikliği tekniği
Türkünün 8. ve 9. ölçüleri arasında gerçekleşen konum değişikliğine ilişkin hazırlanan
alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Konum Değişikliğine İlişkin Aıştırma No.3

Şekil 48. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin
hazırlanan 3. alıştırma

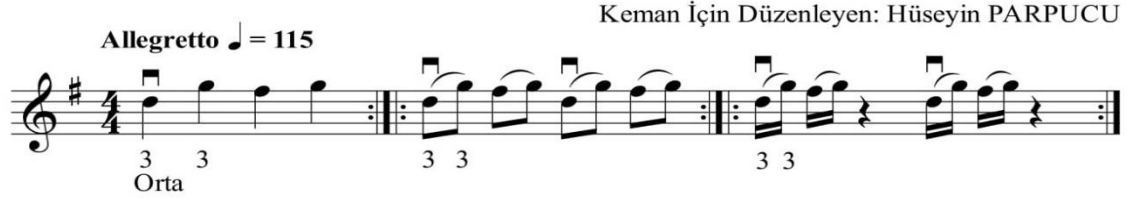
4.4.1.4.4. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye
Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 4.
Aıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Türküdeki konum değişikliği tekniğinin dördüncüsü işaretlenerek aşağıda gösterilmektedir.

Şekil 49. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 4. konum değişikliği tekniği
Türkünün 13. ve 14. ölçüleri arasında gerçekleşen konum değişikliğinin aynısı 20. ve 21.
ölçüleri arasında' da gerçekleşmektedir. Bu ölçülerdeki konum değişikliğine ilişkin
hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Konum Değişikliğine İlişkin Alıştırma No.7

Şekil 56. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 7. alıştırma

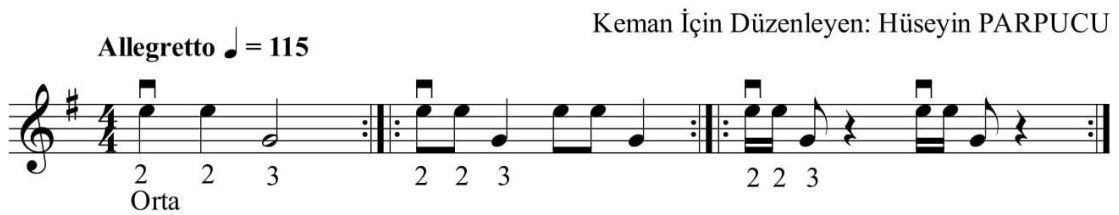
4.4.1.4.8. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 8. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Türküdeki konum değişikliği tekniğinin sekizincisi işaretlenerek aşağıda gösterilmektedir.

Şekil 57. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki 8. konum değişikliği tekniği 22-23. ölçülerdeki işaretlenerek gösterilen konum değişikliğine ilişkin alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Konum Değişikliğine İlişkin Alıştırma No.8

Şekil 58. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 8. alıştırma

4.4.1.5. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Süsleme Tekniğine Yönelik Hazırlanan Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

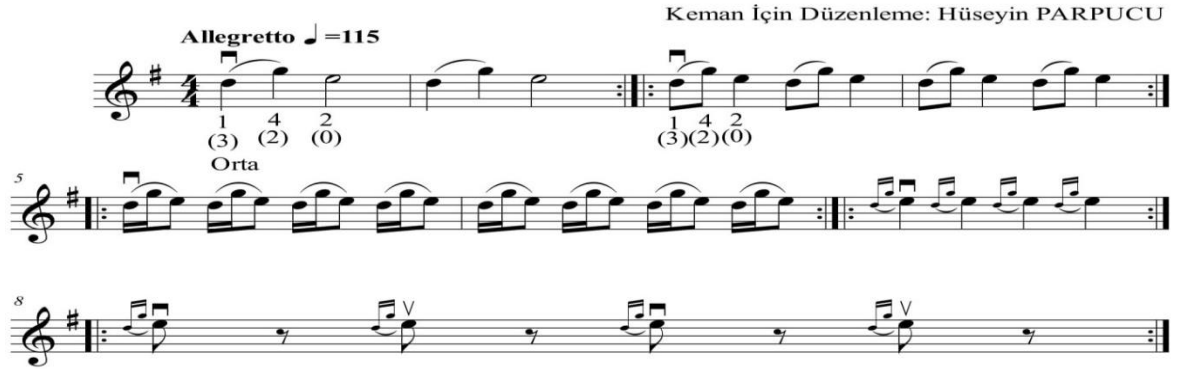
Türküdeki süsleme tekniği işaretlenerek aşağıda gösterilmektedir.

Şekil 59. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki süsleme tekniği

Türküdeki 14. ölçüde yer alan süsleme tekniğinin aynısı 21. ölçüde’ de yer almaktadır. Süsleme tekniğine yönelik hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsündeki Süsleme Tekniğine İlişkin Alıştırma

Şekil 60. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki süsleme tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma

4.4.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Sol El Tekniklerine İlişkin Alıştırmaların Özelliklerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Serenler Zeybeği türküsündeki sol el tekniklerinin ortaya çıkartılması için yapılan içerik analiz sonucu belirlenen teknikler ve bu tekniklerin yer aldığı ölçüler aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 55.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Sol El Teknikleri ve Tekniklerin Yer Aldığı Ölçüler

Teknik	Yer Aldığı Ölçüler
Otuzikilik Nota	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 18, 19, 21, 22
Trill	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Çift Ses	10, 13, 16, 19
Süsleme	11, 20
Konum Değişikliği	5, 6, 7, 8, 9-10, 10, 13, 14, 15-16, 16, 19, 22

Türküdeki sol el tekniklerine yönelik hazırlanan alıştırılardaki tekniklerin gösterilmesinde referans olarak alınan keman eğitimindeki metotların listesi aşağıdaki tablo’ da gösterilmektedir.

Tablo 56.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Sol El Tekniklerine İlişkin Alıştırmalar Hazırlanırken Referans Alınan Metot kitapları ve Alıştırmaları

Teknik	Referans Alınan Kitap ve Alıştırmaları
Çift Ses	Hans Sitt 20 Studies in Double Stops Op. 32, Book 5 Alıştırma No. 1
Otuzikilik Nota	Otakar Sevcik School of Violin Technics Op 1, Book 1 Alıştırma No. 1
Trill	Otakar Sevcik Preparatory Trill Studies Op.7 Part 1 Alıştırma No. 1

4.4.2.1. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Türküdeki otuzikilik notanın yer aldığı pasajlar birden fazla ölçüde yer aldığından dolayı hazırlanan alıştırmaların sayısı da bu pasajlara göre belirlenmektedir. Bu sebeple her otuzikilik nota pasajına ilişkin alıştırma hazırlanmıştır.

4.4.2.1.1. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 1. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

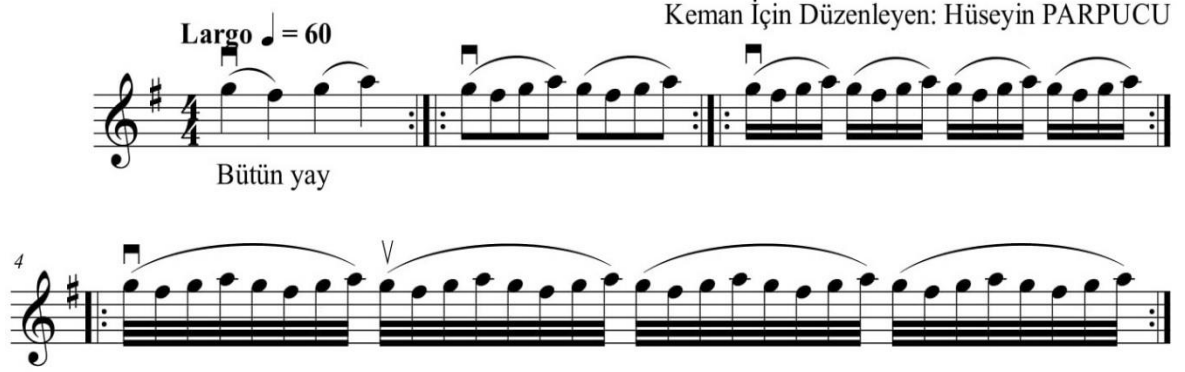
Türküdeki otuzikilik notanın bulunduğu pasajlardan ilki aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 61. Serenler Zeybeği türküsündeki 1. otuzikilik nota tekniği

Türkünün ilk ölçüsünde yer alan pasajın aynısı 2. ölçüde’ de yer almaktadır. Bu sebeple iki pasaj için tek alıştırma hazırlanmıştır. Hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Otuzikilik Notaya İlişkin Alıştırma No.1

Şekil 62. Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 1. alıştırma

4.4.2.1.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 2. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

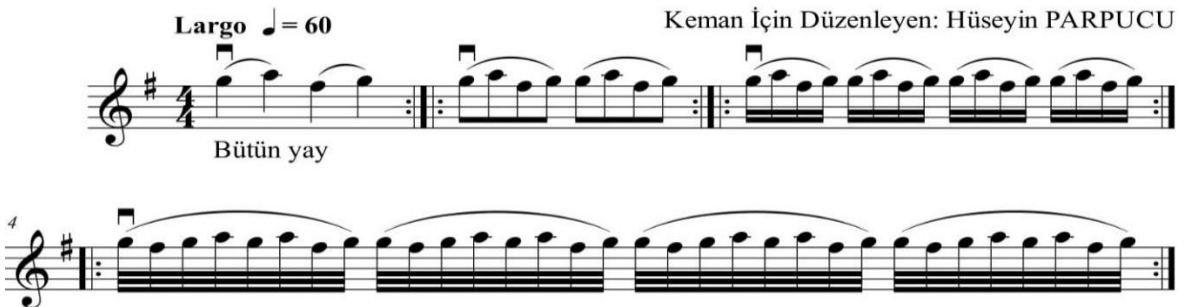
Türküdeki otuzikilik notanın bulunduğu pasajlardan ikincisi aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 63. Serenler Zeybeği türküsündeki 2. otuzikilik nota tekniği

Türkünün ilk ölçüsünde yer alan pasajın aynısı 2. ölçüde' de yer almaktadır. Bu sebeple iki pasaj için tek alıştırma hazırlanmıştır. Hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Otuzikilik Notaya İlişkin Alıştırma No.2

Şekil 64. Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 2. alıştırma

Alıştırmanın ilk üç ölçüsü türkünün yukarıda işaretlenen kısmı için hazırlanmıştır. 4. ölçüsü ise ilk pasaj ile ikinci pasajın birleşimine yönelik hazırlanmıştır. Bu pasajlar türkü üzerinde aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 65. Serenler Zeybeği türküsündeki 1. ve 2. otuzikilik nota tekniği

4.4.2.1.3. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 3. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Türküdeki otuzikilik notanın bulunduğu pasajlardan üçüncüsü aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 66. Serenler Zeybeği türküsündeki 3. otuzikilik nota tekniği

Türkünün ilk ölçüsünde yer alan pasajın aynısı 2. ve 7. ölçüde' de yer almaktadır. Bu sebeple bu pasajlara ilişkin tek alıştırma hazırlanmıştır. Hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Otuzikilik Notaya İlişkin Alıştırma No.3

Largo ♩ = 60

Keman İçin Düzenleyen: Hüseyin PARPUCU

Şekil 67. Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 3. alıştırma

4.4.2.1.4. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 4. Alistırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

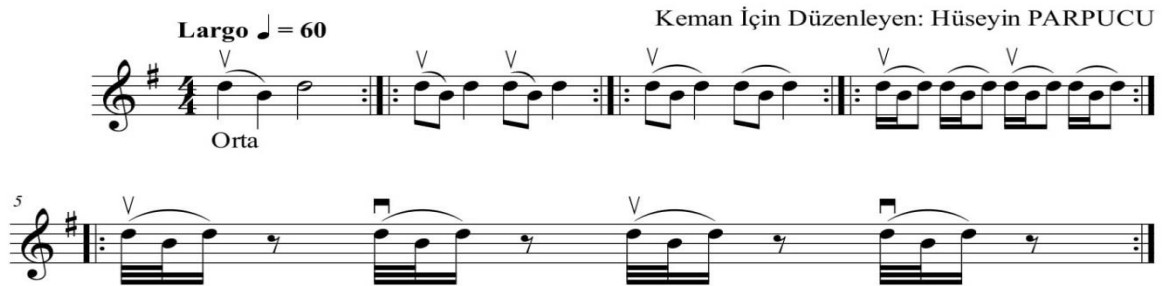
Türküdeki otuzikilik notanın bulunduğu pasajlardan dördüncüsü aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 68. Serenler Zeybeği türküsündeki 4. otuzikilik nota tekniği

Türkünün ilk ölçüsünde yer alan pasajın aynısı 2. 3. 4. 5. ve 6. ölçüde' de yer almaktadır. Bu sebeple bu pasajlara ilişkin tek alıştırma hazırlanmıştır. Hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Otuzikilik Notaya İlişkin Alistırma No.4

Şekil 69. Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 4. alıştırma

4.4.2.1.5. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 5. Alistırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Türküdeki otuzikilik notanın bulunduğu pasajlardan beşincisi aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 70. Serenler Zeybeği türküsündeki 5. otuzikilik nota tekniği

Serenler Zeybeği Türküsündeki
Otuzikilik Notaya İlişkin Alıştırma No.5

Serenler Zeybeği Türküsündeki
Otuzikilik Notaya İlişkin Alıştırma No.6

Serenler Zeybeği Türküsündeki
Otuzikilik Notaya İlişkin Alıştırma No.6

138

4.4.2.1.7. *Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 7. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar*

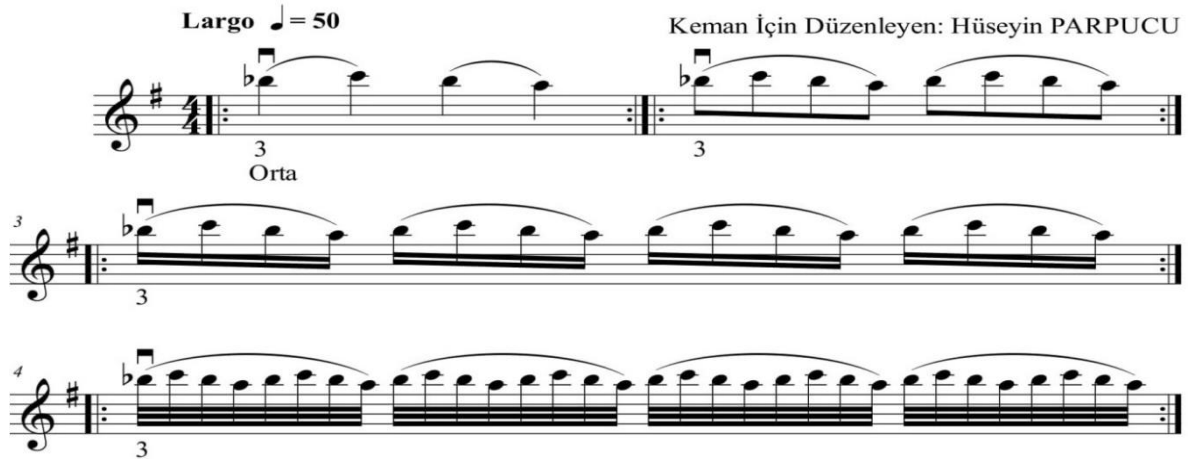
Serenler zeybeğindeki otuzikilik notanın bulunduğu pasajlardan yedincisi aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 74. Serenler Zeybeği türküsündeki 7. otuzikilik nota tekniği

Türkünün 10. ölçüsünde yer alan pasajın aynısı 16. ölçüde' de yer almaktadır. Bu sebeple bu pasajlara ilişkin hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

**Serenler Zeybeği Türküsündeki
Otuzikilik Notaya İlişkin Alıştırma No.7**

Şekil 75. Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 7. alıştırma

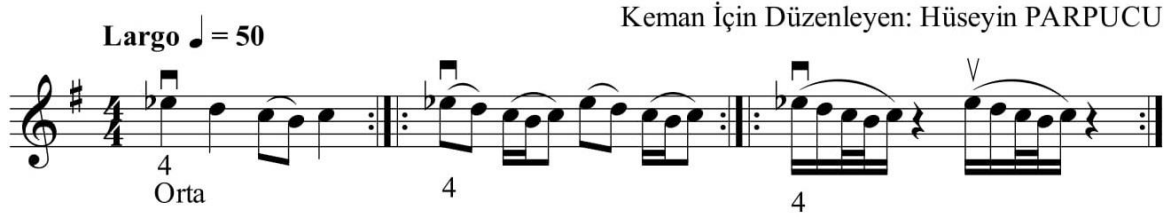
Hazırlanan 7 numaralı alıştırma ve sonraki alışırtmaların metronom hızı türküdeki hız değişikliğinden dolayı 50 metronoma düşürülmüştür.

4.4.2.1.8. *Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 8. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar*

Türküdeki otuzikilik notanın bulunduğu pasajlardan sekizincisi aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Türkünün 12. ölçüsünde yer alan pasajın aynısı 18. ve 21. ölçüde' de yer almaktadır. Bu sebeple bu pasajlara ilişkin hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

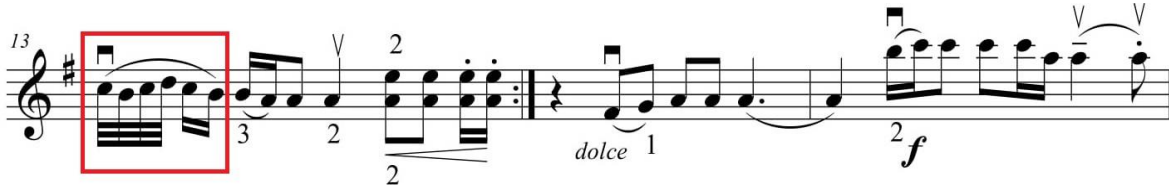
Serenler Zeybeği Türküsündeki Otuzikilik Notaya İlişkin Alıştırma No.9

Şekil 80. Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 9. alıştırma

4.4.2.1.10. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik
Hazırlanan Otuzikilik Nota Tekniğine İlişkin 10. Alıştırmanın Özelliği
ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

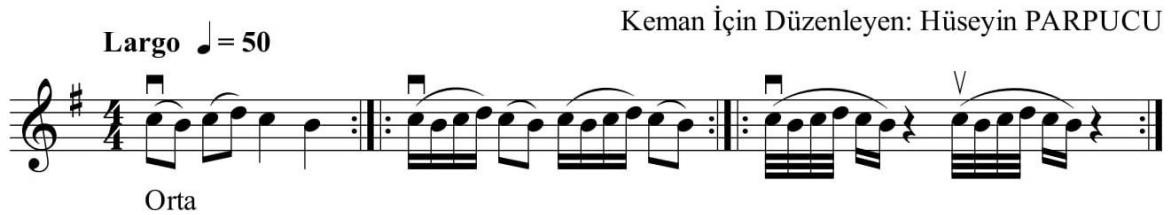
Serenler zeybeğindeki otuzikilik notanın bulunduğu pasajlardan onuncusu aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 81. Serenler Zeybeği türküsündeki 10. otuzikilik nota tekniği

Türkünün 13. ölçüsünde yer alan pasajın aynısı 19. ve 22. ölçüde' de yer almaktadır. Bu sebeple bu pasajlara ilişkin hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Otuzikilik Notaya İlişkin Alıştırma No.10

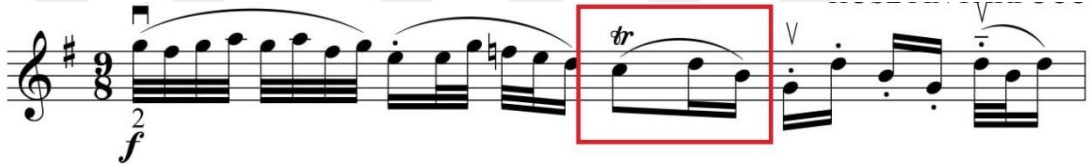
Şekil 82. Serenler Zeybeği türküsündeki otuzikilik notaya ilişkin hazırlanan 10. alıştırma

4.4.2.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Trill Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Türküdeki triller incelendiğinde iki farklı trill türü olduğu görülmektedir. Bu sebeple iki farklı trill için de alıştırma hazırlanmıştır.

4.4.2.2.1. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Trill Tekniğine İlişkin 1. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Türküdeki Trill tekniğinin bulunduğu pasajlardan ilki aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 83. Serenler Zeybeği türküsündeki 1. trill tekniği

Türkünün ilk ölçüsünde yer alan trill tekniğinin aynısı 2. 3. 4. 5. ve 6. ölçülerde' de yer almaktadır. Bu pasajlara ilişkin hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Trill Tekniğine İlişkin Alıştırma No.1

Largo ♩ = 60 Keman İçin Düzenleyen: Hüseyin PARPUCU

Bütün yay

Orta

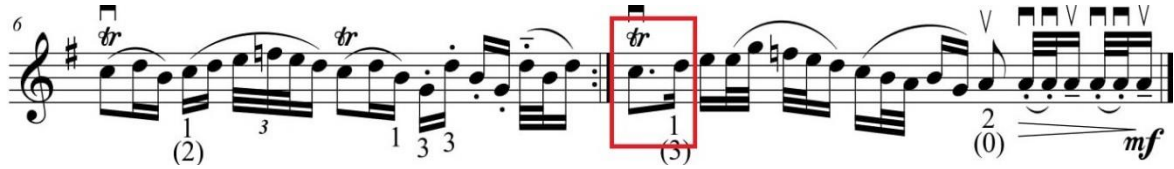
Orta 3

Orta

Şekil 84. Serenler Zeybeği türküsündeki trill tekniğine ilişkin hazırlanan 1. alıştırma

4.4.2.2. *Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Trill Tekniğine İlişkin 2. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar*

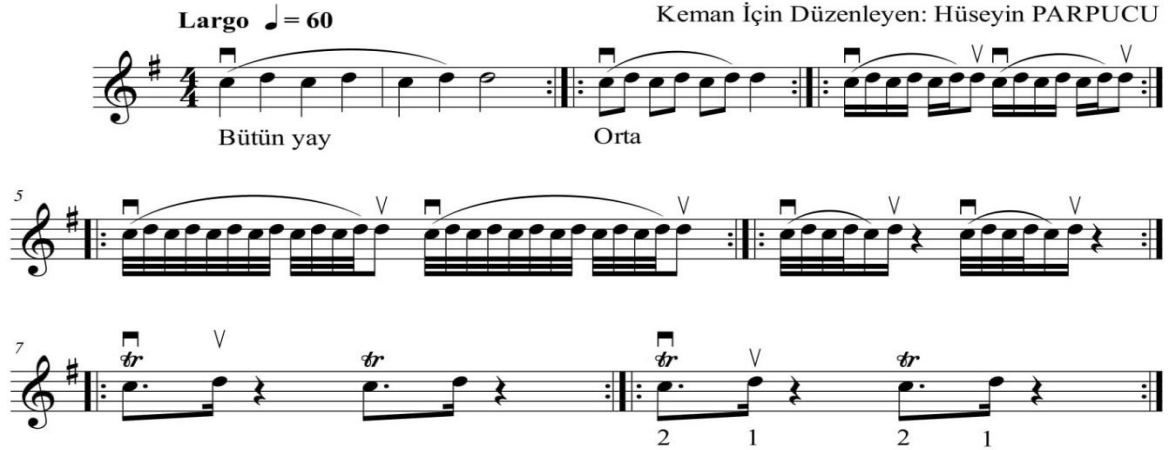
Türküdeki Trill tekniğinin bulunduğu pasajlardan ikincisi aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 85. Serenler Zeybeği türküsündeki 2. trill tekniği

Türkünün 7. ölçüsündeki Trill tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

**Serenler Zeybeği Türküsündeki
Trill Tekniğine İlişkin Alıştırması No.2**

Şekil 86. Serenler Zeybeği türküsündeki trill tekniğine ilişkin hazırlanan 2. alıştırma

4.4.2.3. *Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Çift Ses Tekniğine İlişkin Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar*

Türküdeki Çift ses tekniğinin bulunduğu pasaj aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 87. Serenler Zeybeği türküsündeki çift ses tekniği

Serenler Zeybeği türküsünde 2 farklı şekilde notaya alınmış çift ses bulunmaktadır. Bunlardan ilki 11. ve 13. ölçüde diğeri 19. ölçüde yer almaktadır. Bu çift seslere ilişkin iki farklı çift sesin özelliklerini kapsar nitelikte bir alıştırma hazırlanmıştır. Hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Çift Ses Tekniğine İlişkin Alıştırma

Largo ♩ = 50 Keman İçin Düzenleyen: Hüseyin PARPUCU

Bütün yay

Orta

Şekil 88. Serenler Zeybeği türküsündeki çift ses tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma

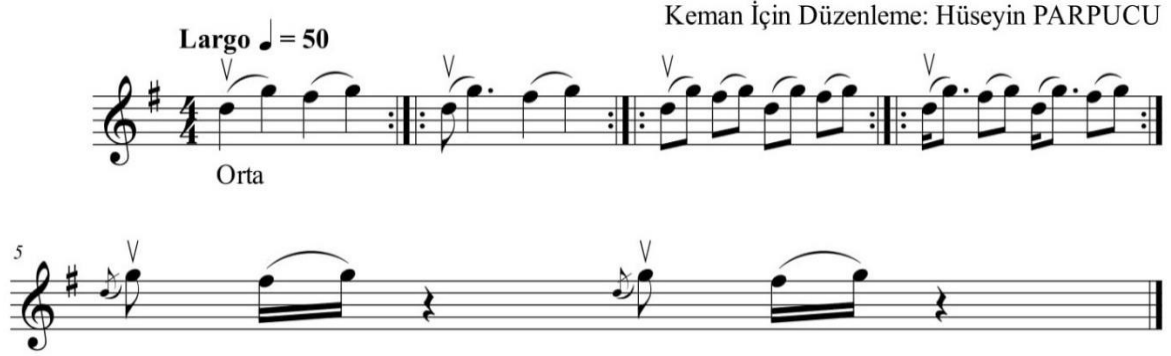
4.4.2.4. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Süsleme Tekniğine İlişkin Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Türküdeki Süsleme tekniğinin bulunduğu pasaj aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 89. Serenler Zeybeği türküsündeki süsleme tekniği

Türkünün 11. ölçüsünde yer alan süslemenin aynısı 20. ölçüde' de bulunmaktadır. Bu iki ölçü için hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Süsleme Tekniğine İlişkin Alıştırma

Şekil 90. Serenler Zeybeği türküsündeki süsleme tekniğine ilişkin hazırlanan alıştırma

4.4.2.5. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin Alıştırmaların Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Serenler Zeybeğinde konum değişikliği birden fazla ölçüde yapıldığından dolayı hazırlanan alıştırmaların sayısı da konum değişikliğinin yapıldığı ölçülere göre belirlenmektedir.

4.4.2.5.1. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 1. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Türküdeki konum değişikliği tekniğinin bulunduğu pasajlardan ilki aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

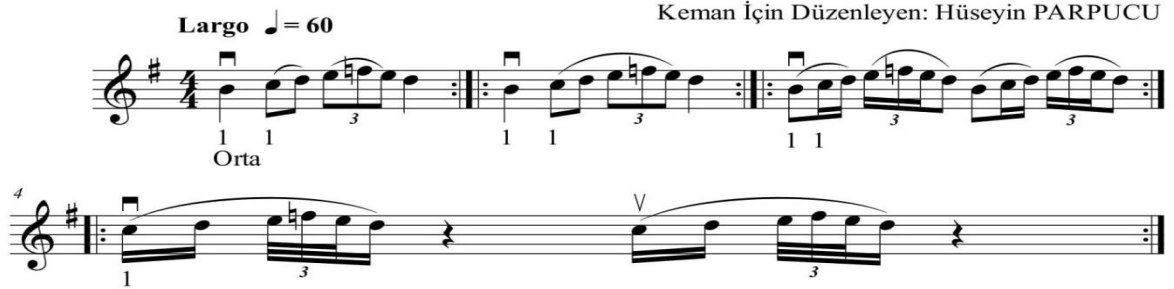

Şekil 91. Serenler Zeybeği türküsündeki 1. konum değişikliği tekniği

Türkünün 5. ölçüsünde yer alan konum değişikliğinin aynısı 6. ölçüde' de yer almaktadır.

Bu sebeple iki pasaj için hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

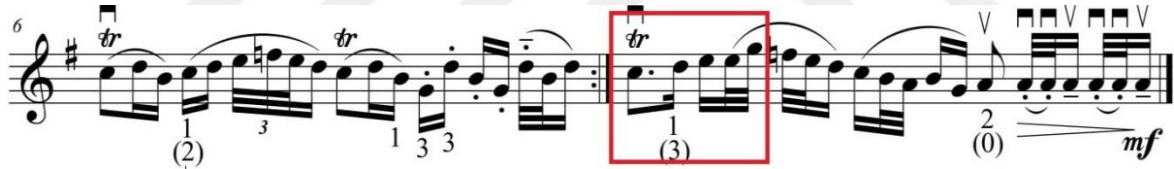
Serenler Zeybeği Türküsündeki Konum Değişikliğine İlişkin Alıştırma No.1

Şekil 92. Serenler Zeybeği türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 1. alıştırma

4.4.2.5.2. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 2. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

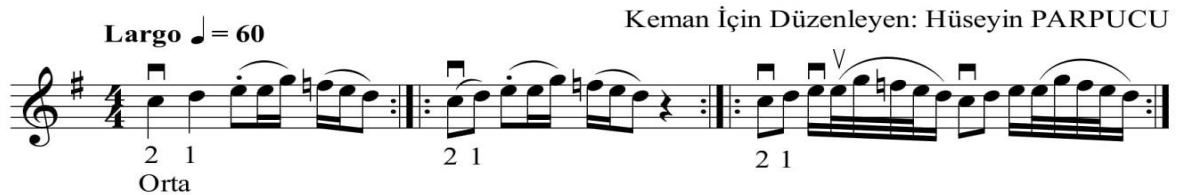
Türküdeki konum değişikliği tekniğinin bulunduğu pasajlardan ikincisi aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 93. Serenler Zeybeği türküsündeki 2. konum değişikliği tekniği

Türkünün 7. ölçüsünde yer alan konum değişikliğine ilişkin hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Konum Değişikliğine İlişkin Alıştırma No.2

Şekil 94. Serenler Zeybeği türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 2. alıştırma

Serenler Zeybeğindeki ilk iki alıştırma, türkünün 1. konumda seslendirilmesi halinde kullanılmayabilir. Fakat türküde yer alan konum değişikliklerinin yapılması türkünün aslına yakın seslendirmesinin sağlanabilmesi için önemlidir.

4.4.2.5.3. *Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 3. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar*

Serenler Zeybeğindeki konum değişikliği tekniğinin bulunduğu pasajlardan üçüncüsü aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

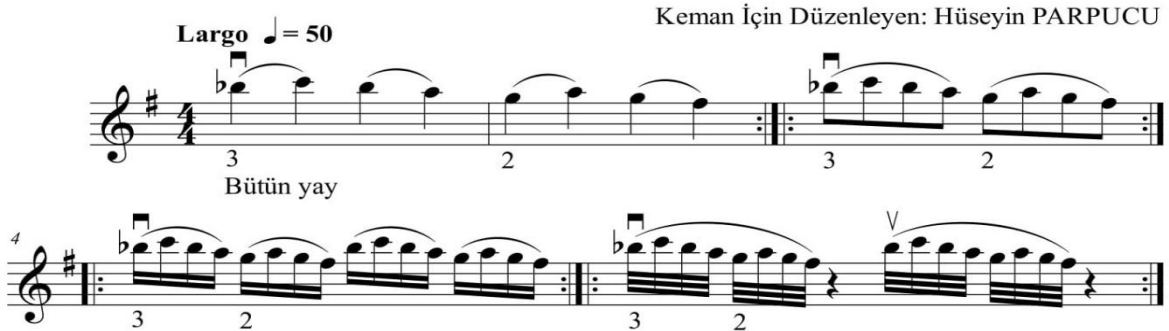

Şekil 95. Serenler Zeybeği türküsündeki 3. konum değişikliği tekniği

Türkünün 10. ölçüsünde yer alan konum değişikliğinin aynı 16. ölçüde' de yer almaktadır.

Bu pasajlara ilişkin hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Konum Değişikliğine İlişkin Alıştırma No.3

Şekil 96. Serenler Zeybeği türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 3. alıştırma

4.4.2.5.4. *Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 4. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar*

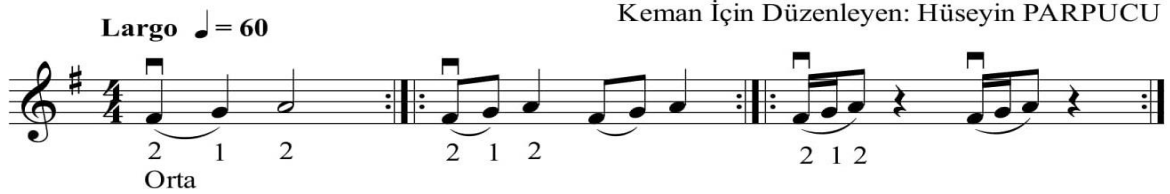
Türküdeki konum değişikliği tekniğinin bulunduğu pasajlardan dördüncüsü aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 97. Serenler Zeybeği türküsündeki 4. konum değişikliği tekniği

Türkünün 8. ölçüsünde yer alan konum değişikliğinin aynısı 14. ölçüde' de yer almaktadır. Bu pasajlara ilişkin hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

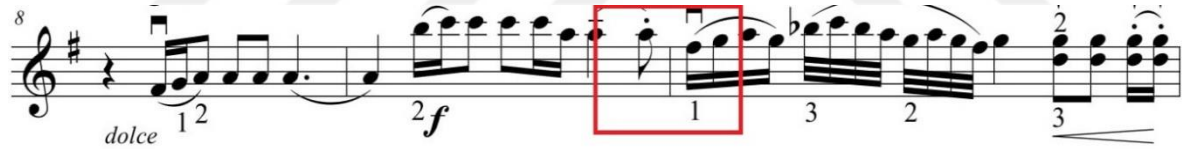
Serenler Zeybeği Türküsündeki Konum Değişikliğine İlişkin Alıştırma No.4

Şekil 98. Serenler Zeybeği türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 4. alıştırma

4.4.2.5.5. Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 5. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

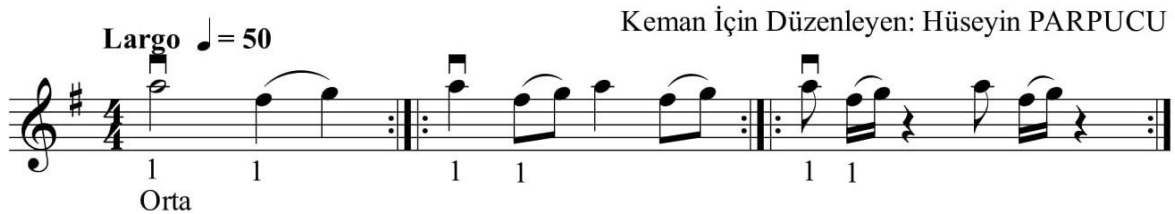
Türküdeki konum değişikliği tekniğinin bulunduğu pasajlardan beşincisi aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 99. Serenler Zeybeği türküsündeki 5. konum değişikliği tekniği

Türkünün 10-11. ölçüleri arasındaki konum değişikliğinin aynısı 15-16. ölçüler arasında' da yer almaktadır. Bu iki pasaja ilişkin hazırlanan alıştırma aşağıda yer almaktadır.

Serenler Zeybeği Türküsündeki Konum Değişikliğine İlişkin Alıştırma No.5

Şekil 100. Serenler Zeybeği türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 5. alıştırma

4.4.2.5.6. *Serenler Zeybeği Türküsünü Seslendirmeye Yönelik Hazırlanan Konum Değişikliği Tekniğine İlişkin 6. Alıştırmanın Özelliği ile İlgili Bulgular ve Yorumlar*

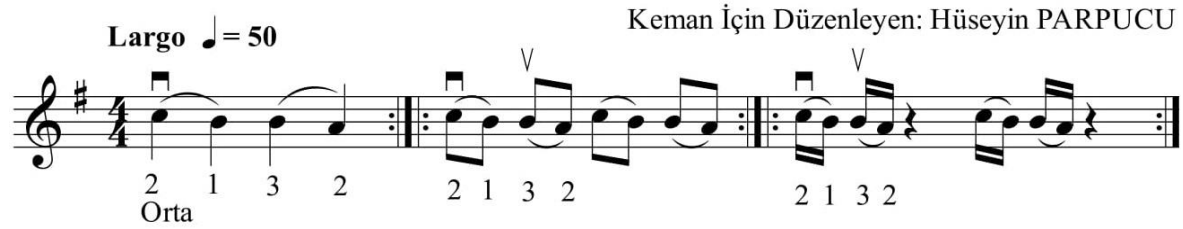
Türküdeki konum değişikliği tekniğinin bulunduğu pasajlardan altıncısı aşağıda işaretlenerek gösterilmektedir.

Şekil 101. Serenler Zeybeği türküsündeki 6. konum değişikliği tekniği

Türkünün 13. ölçüsünde yer alan konum değişikliğinin aynısı 19. ve 22. ölçülerde' de yer almaktadır. Bu pasajlara ilişkin hazırlanan alıştırma aşağıda yer verilmektedir.

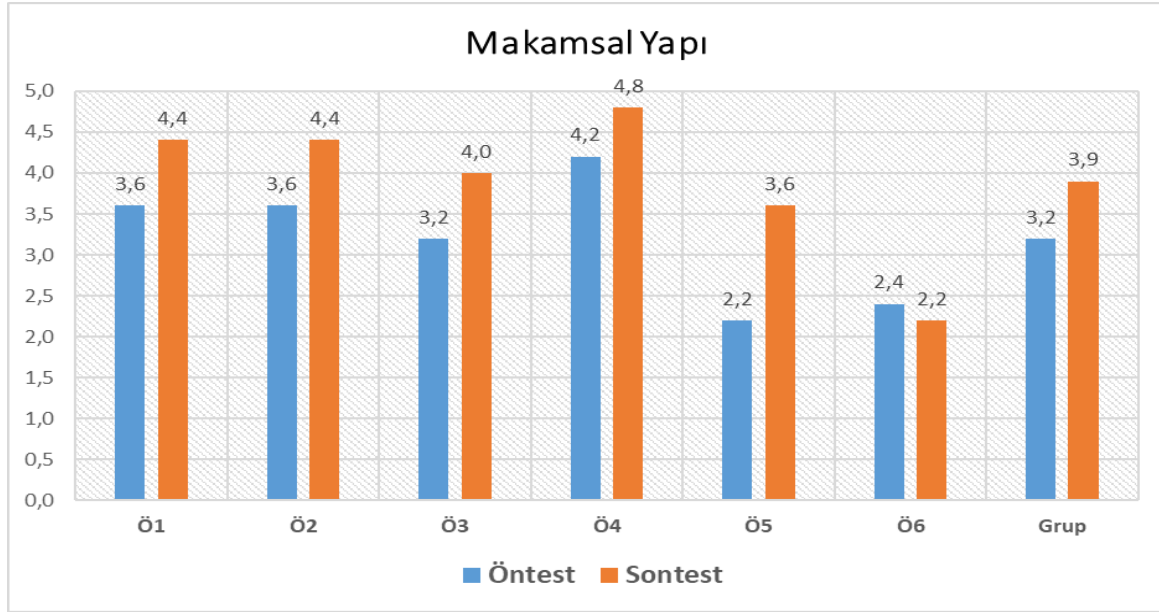
Serenler Zeybeği Türküsündeki Konum Değişikliğine İlişkin Alıştırma No.6

Şekil 102. Serenler Zeybeği türküsündeki konum değişikliği tekniğine ilişkin hazırlanan 6. alıştırma

4.5. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Ezgisel (Makamsal) Yapıya Olan Etkisi Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

4.5.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların (Ezgisel) Makamsal Yapıya Olan Etkisine ilişkin Bulgular ve Yorumlar

Şekil 103. Katılımcıların makamsal yapı ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 3,6’ dan 4,4’e, Ö2’ nin ortalaması 3,6’dan 4,4’ e, Ö3’ ün ortalaması 3,2’ den 4’e, Ö4’ ün ortalaması 4,2’ den 4,8’ e, Ö5’ in ortalaması ise 2,2’ den 3,6’ ya yükselmiştir. Sadece Ö6’ nın ortalamasında 2,4’ den 2,2’ ye bir gerileme olmuştur. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,2$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,9$ düzeyine yükselmiştir. Makamsal yapı özelinde grubun genel seviyesi her ne kadar belli bir oranda yükseliş gösterse de türkünün hızından dolayı entonasyonun istenilen düzeye olmadığı düşünülmektedir.

Tablo 57.

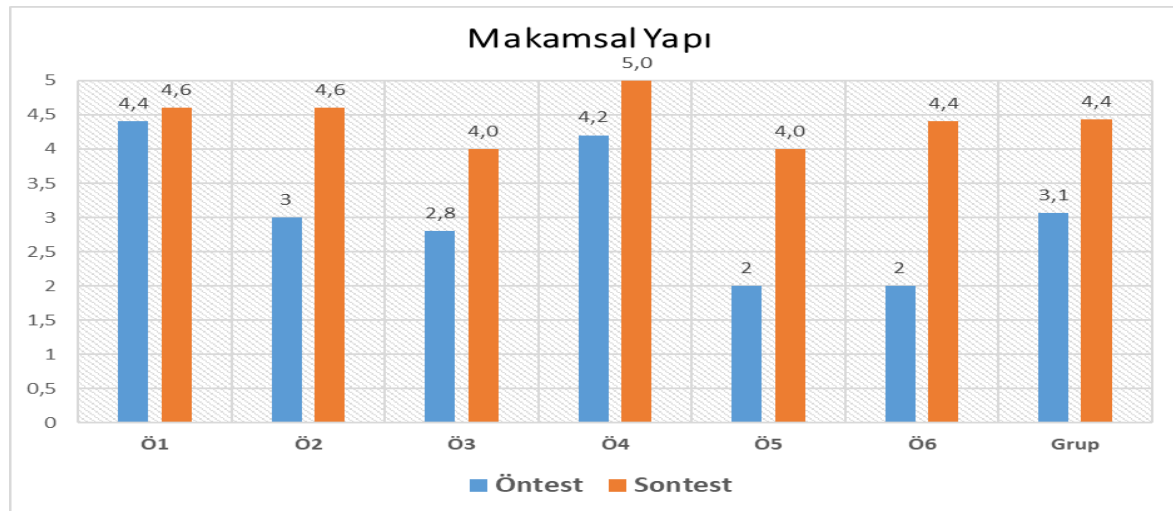
Katılımcıların Makamsal Yapı ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Makamsal Yapı	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Entonasyon	Negatif Sıralar	1	1,00	-2,01	0,044*
	Pozitif Sıralar	5	4,00		
	Eşit	0	20,00		
	Toplam	6			

* $p < 0,05$; pozitif sıralar: son test > ön test; negatif sıralar: ön test > son test; eşit: ön test = son test

Yukarıda yer alan tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası makamsal yapı’ ya ilişkin puanları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($Z = -2,01$; $p < 0,05$). Elde edilen bulgulara göre, bir öğrencinin ön test puanı son test puanından yüksekken, 5 öğrencinin son test puanı ön test puanından yüksektir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin belirli bir oranda etkili olduğu belirlenmiştir.

4.5.2. Serenler Zeybeği Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların (Ezgisel) Makamsal Yapıya Olan Etkisine ilişkin Bulgular ve Yorumlar

Şekil 104. Katılımcıların makamsal yapı ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 4,4’ den 4,6’ya, Ö2’ nin ortalaması 3’den 4,6’ya, Ö3’ ün ortalaması 2,8’ den 4’ e, Ö4’ ün ortalaması 4,2’ den 5’ e, Ö5’ in

ortalaması 2 ‘den 4’ e, Ö6’ nın ortalaması ise 2’ den 4,4’ yükselmiştir. Bu duruma göre tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu söylenebilir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,1$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,4$ seviyesine yükselmiştir.

Tablo 58.

Makamsal Yapı ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

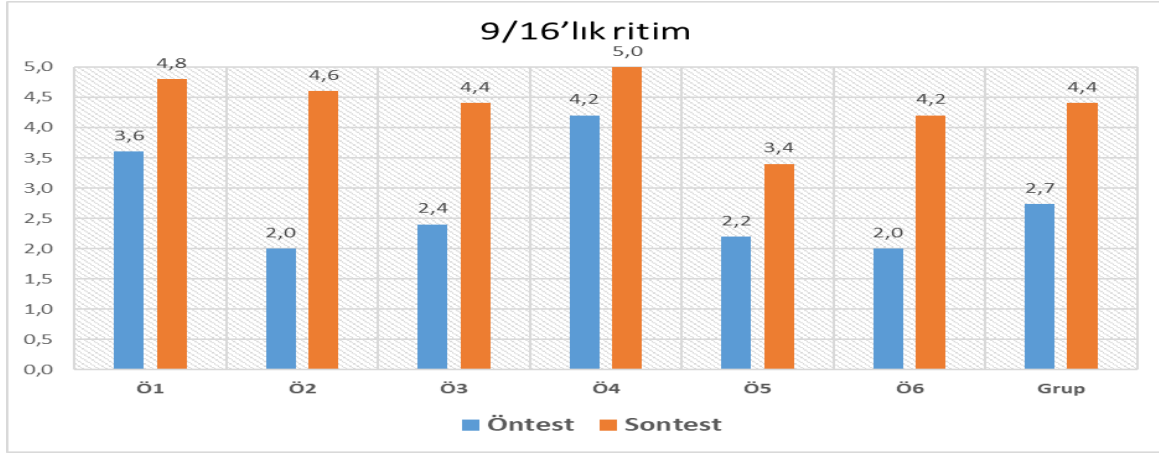
Makamsal Yapı	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Entonasyon	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,20	0,028*
	Pozitif Sıralar	6	3,50		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıda yer alan tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası makamsal yapıya ilişkin puanları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (Z=-2,20; p<0,05). Elde edilen bulgulara göre eğitim sonrasında tüm öğrencilerin son test puanları ön test puanından daha yüksektir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmış ve öğrencilerin istenilen seviyeye ulaştığı belirlenmiştir. Türkülerin makamsal yapısına ilişkin elde edilen ortalamalar incelendiğinde, Serenler Zeybeği türküsünün daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu belirlenmiştir. Bu duruma Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsünün hızlı çalınmasının neden olduğu söylenebilir.

4.6. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Ritimsel Yapıya Olan Etkisi Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

4.6.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Ritimsel Yapıya Olan Etkisine ilişkin Bulgular ve Yorumlar

Şekil 105. Katılımcıların 9/16'lık ritim ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil' de görüldüğü üzere, Ö1'in ortalaması 3,6' dan 4,8' e, Ö2'nin ortalaması 2' den 4,6'ya, Ö3' ün ortalaması 2,4'ten 4,4' e, Ö4' ün ortalaması 4,2' den 5'e, Ö5' in ortalaması 2,2' den 3,4' e, Ö6' nin ortalaması ise 2' den 4,2' ye yükselmiştir. Bu durumda tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanları, eğitim öncesi puanlarından yüksektir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanları ortalaması $\bar{X} = 2,7$ iken son test ortalaması $\bar{X} = 4,4$ olarak elde edilmiştir.

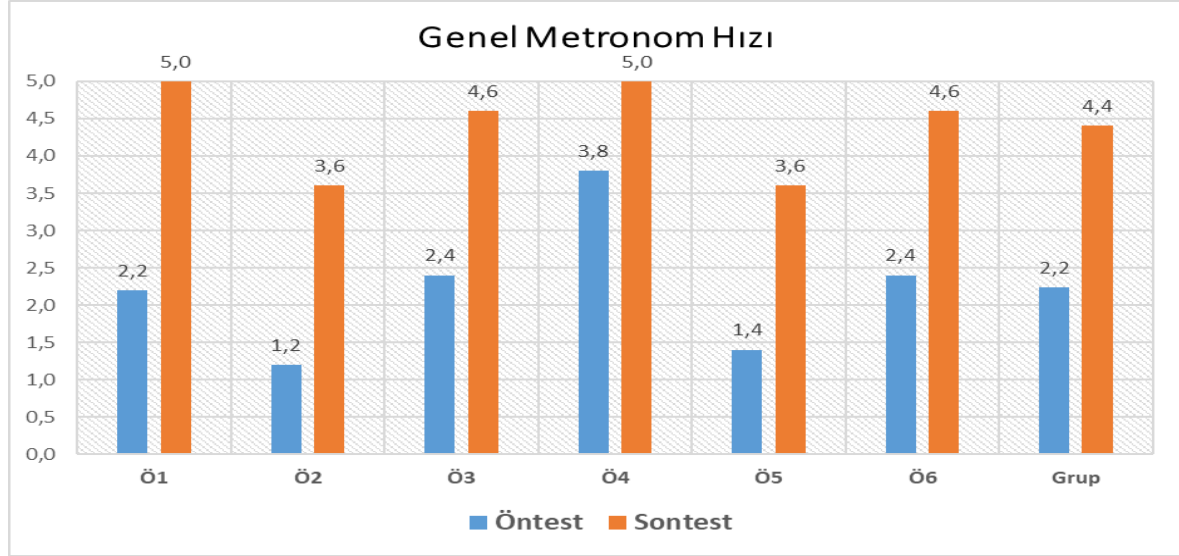
Tablo 59.

Katılımcıların 9/16'lık ritim ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Ritimsel Yapı	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
9/16'lık Ritim	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,21	0,027*
	Pozitif Sıralar	6	3,50		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası 9/16'lık ritimsel yapısına ilişkin puanları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($Z=-2,21$; $p<0,05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğunu söylemek mümkündür. Elde edilen bu bulgulara göre eğitim sonrasındaki tüm öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Diğer bir ifade ile alıştırmalar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Şekil 106. Katılımcıların türkünün genel metronom hızı ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 2,2’ den 5’e, Ö2’ nin ortalaması 1,2’ den 3,6’ ya, Ö3’ ün ortalaması 2,4’ den 4,6’ya, Ö4’ ün ortalaması 3,8’ den 5’ e, Ö5’ in ortalaması 1,4’ den 3,6’ ya, Ö6’ nın ortalaması 2,4’ den 4,6’ya yükselmiştir. Bu durum, tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğunu göstermektedir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X}=2,2$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X}=4,4$ olarak belirlenmiştir.

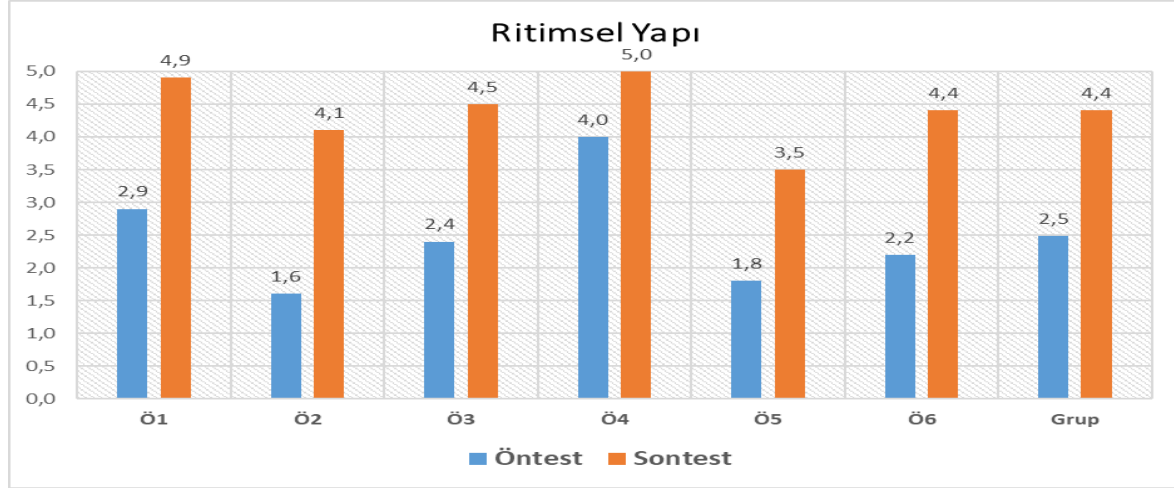
Tablo 60.

Katılımcıların Genel Metronom Hızı ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Ritimsel Yapı	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Genel Metronom Hızı	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,23	0,026*
	Pozitif Sıralar	6	3,50		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

* $p<0,05$; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türkünün genel metronom hızı ile ilgili puanları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($Z=-2,23$; $p<0,05$). Elde edilen bulgulara göre eğitim sonrasındaki tüm öğrencilerin son test puanları, ön test puanından daha yüksektir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında ise gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Şekil 107. Katılımcıların ritimsel yapı (genel ortalama puan) ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil 'de görüldüğü üzere, Ö1' in ortalaması 2,9' dan 4,9'a, Ö2'nin ortalaması 1,6' dan 4,1' e, Ö3' ün ortalaması 2,4' den 4,5' e, Ö4' ün ortalaması 4' den 5' e, Ö5' in ortalaması 1,8' den 3,5' e, Ö6' nın ortalaması ise 2,2' den 4,4' e yükselmiştir. Ritimsel Yapı genel ortalama puanı dikkate alındığında ise tüm öğrencilerin eğitim sonrası ortalama puanlarının eğitim öncesi ortalama puanlarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X}=2,5$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X}=4,4$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 61.

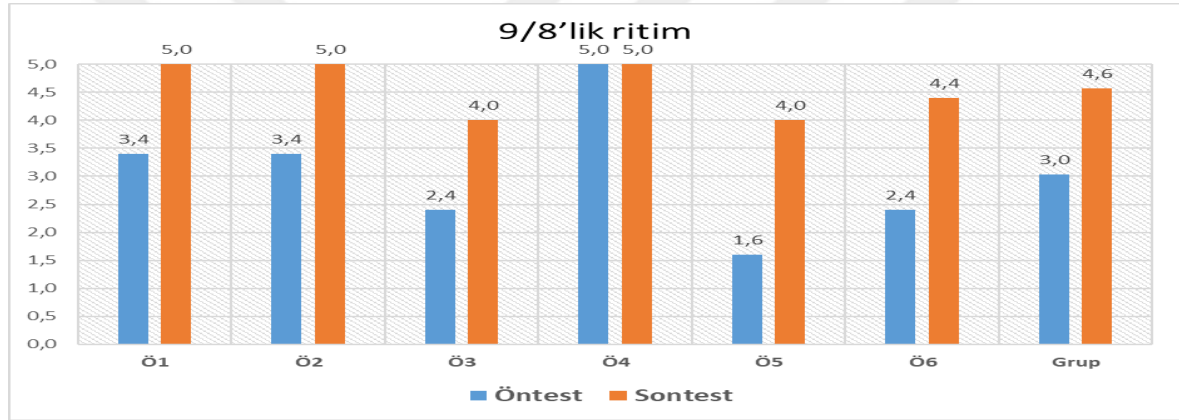
Katılımcıların Ritimsel Yapı ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Ritimsel Yapı	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Genel Ortalama Puan	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,20	0,028*
	Pozitif Sıralar	6	3,50		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

* $p<0,05$; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türkünün genel ritimsel yapısı ile ilgili puanları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($Z=-2,20$; $p<0,05$). Elde edilen bu bulgulara göre, eğitim sonrasındaki tüm öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından daha yüksek olduğu söylenebilir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırmalar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.6.2. Serenler Zeybeği Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Ritimsel Yapıya Olan Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Şekil 108. Katılımcıların 9/8’lik ritim ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 3,4’ den 5’ e, Ö2’ nin ortalaması 3,4’ den 5’ e, Ö3’ ün ortalaması 2,4’ den 4’ e, Ö5’ in ortalaması 1,6’ dan 4’ e, Ö6’ nın ortalaması ise 2,4’ den 4,4’ e yükselmiştir. Ö4’ ün ortalamasında ise herhangi bir değişiklik olmamıştır. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,0$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,6$ olarak belirlenmiştir.

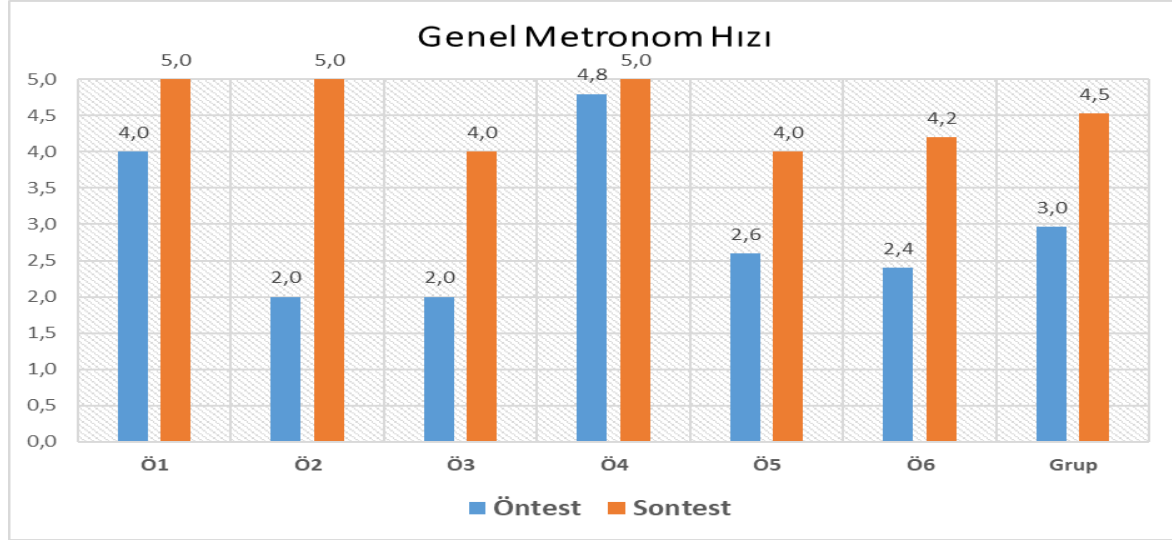
Tablo 62.

Katılımcıların 9/8’lik ritim ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Ritimsel Yapı	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
9/8’lik Ritim	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,06	0,039*
	Pozitif Sıralar	5	3,00		
	Eşit	1			
	Toplam	6			

* $p<0,05$; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türkünün 9/8’lik ritimsel yapısı ile ilgili puanları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($Z=-2,06$; $p<0,05$). Elde edilen bulgulara göre, bir öğrencinin ön test puanı ile son test puanı eşitken, 5 öğrencinin son test puanının ön test puanından yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Şekil 109. Katılımcıların genel metronom hızı ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 4’ den 5’e, Ö2’ nin ortalaması 2’ den 5’ e, Ö3’ ün ortalaması 2’ den 4’ e, Ö4’ ün ortalaması 4,8’ den 5’ e, Ö5’ in ortalaması 2,6’ dan 4’e, Ö6’ nın ortalaması ise 2,4’ den 4,2’ ye yükselmiştir. Bu durumda, tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu görülmektedir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X}=3,0$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X}=4,5$ olarak belirlenmiştir.

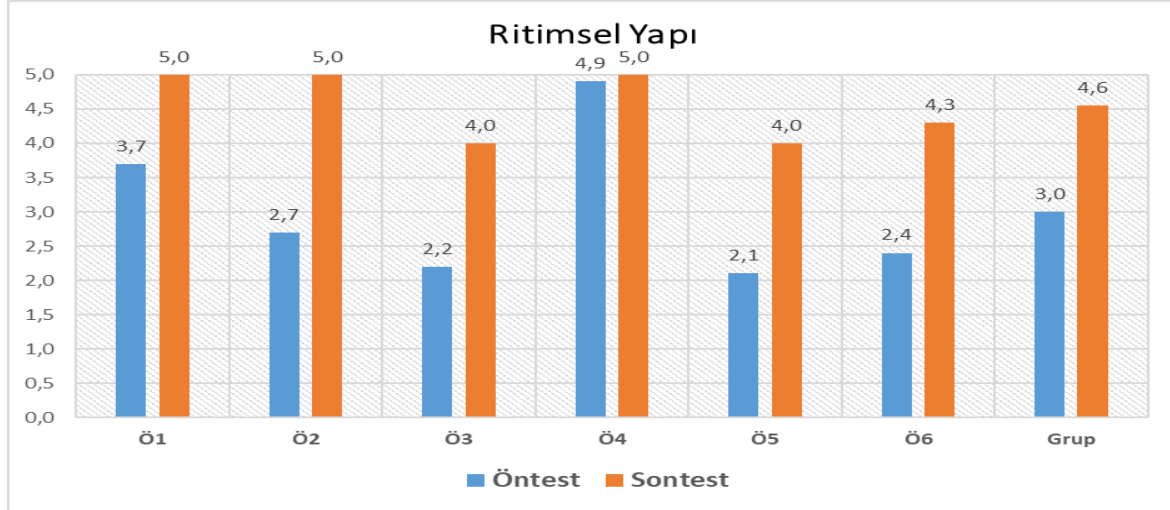
Tablo 63.

Katılımcıların Genel Metronom Hızı ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Ritimsel Yapı	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Genel Metronom Hızı	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,20	0,028*
	Pozitif Sıralar	6	3,50		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

* $p<0,05$; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türkünün genel metronom hızı ile ilgili puanları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($Z=-2,20$; $p<0,05$). Elde edilen bulgulara göre, tüm öğrencilerin son test puanı ön test puanından yüksektir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin etkili anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Şekil 110. Katılımcıların ritimsel yapı (genel ortalama puan) ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 3,7’ den 5’ e, Ö2’ nin ortalaması 2,7’ den 5’ e, Ö3’ ün ortalaması 2,2’ den 4’ e, Ö4’ ün ortalaması 4,9’ dan 5’ e, Ö5’ in ortalaması 2,1’ den 4’ e, Ö6’ nın ortalaması ise 2,4’ den 4,3’ e yükselmiştir. Bu durumda ritimsel yapı ile ilgili genel ortalama puanı dikkate alındığında tüm öğrencilerin eğitim sonrası ortalama puanlarının eğitim öncesi ortalama puanlarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,0$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,6$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 64.

Katılımcıların ritimsel yapı ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

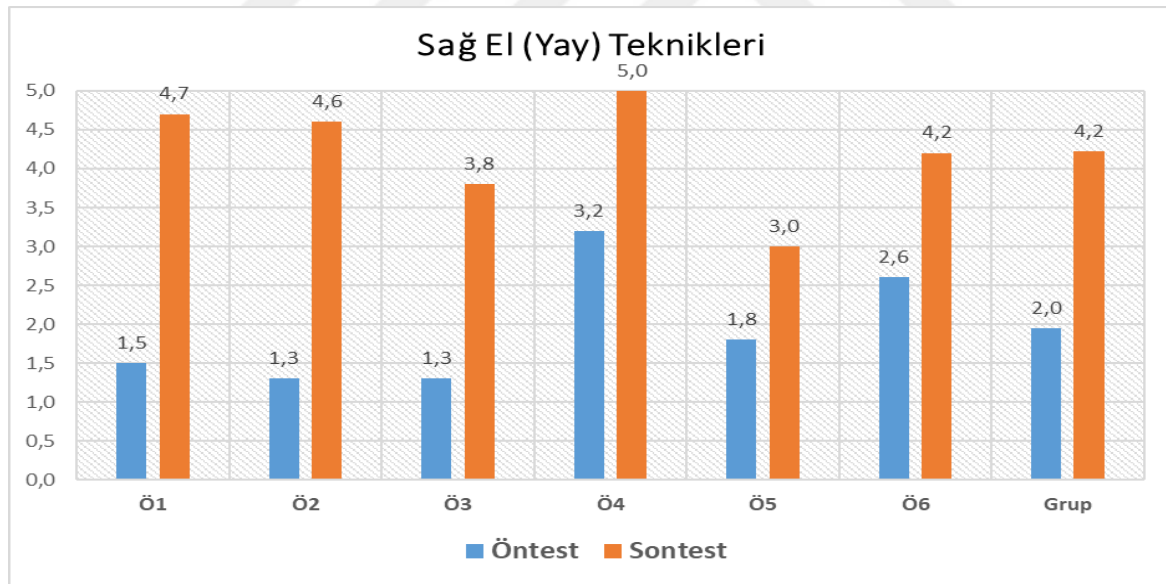
Ritimsel Yapı	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Genel Ortalama Puanı	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,21	0,027*
	Pozitif Sıralar	6	3,50		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

* $p<0,05$; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türkünün genel ritimsel yapısı ile ilgili puanları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($Z=-2,21$; $p<0,05$). Elde edilen bulgulara göre eğitim sonrasındaki tüm öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırmalar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.7. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Sağ El (Yay) Tekniklerine Olan Etkisi Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

4.7.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Sağ El (Yay) Tekniklerine Olan Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Şekil 111. Katılımcıların sağ el (yay) teknikleri (genel ortalama puan) ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 1,5’ den 4,7’ ye, Ö2’ nin ortalaması 1,3’ den 4,6’ ya, Ö3’ ün ortalaması 1,3’ den 3,8’ e, Ö4’ ün ortalaması 3,2’ den 5’ e, Ö5’ in ortalaması 1,8’ den 3’e, Ö6’ nın ortalaması ise 2,6’ dan 4,2’ ye yükselmiştir. Bu durumda sağ el (yay) teknikleri ile ilgili genel ortalama puanı dikkate alındığında tüm öğrencilerin eğitim sonrası ortalama puanlarının eğitim öncesi ortalama puanlarından yüksek olduğu

belirlenmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,0$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,2$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 65.

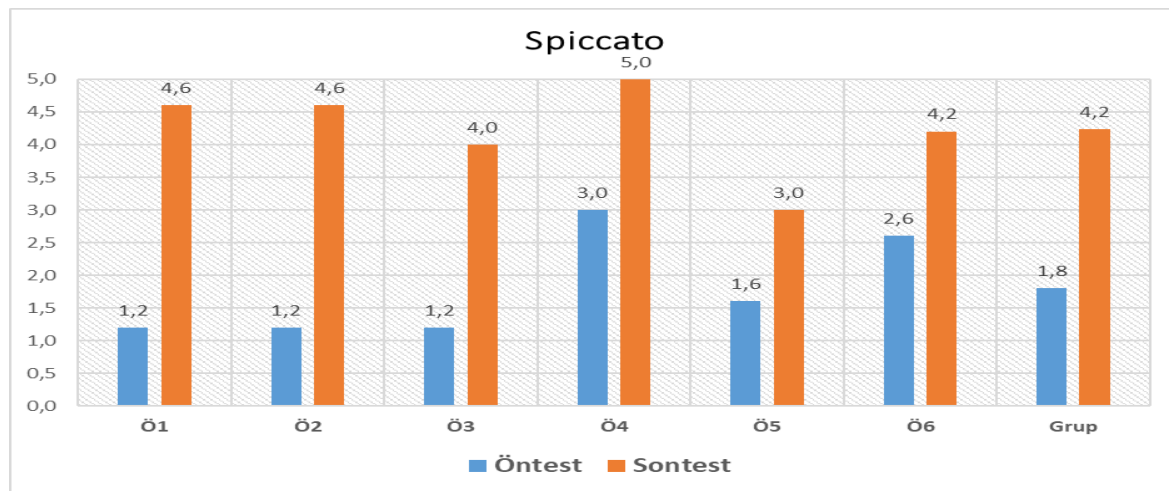
Katılımcıların Sağ El (Yay) Teknikleri ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Sağ El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Genel Ortalama Puanı	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,20	0,028*
	Pozitif Sıralar	6	3,50		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki sağ el teknikleri ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (Z=-2,20; p<0,05). Elde edilen bu bulgulara göre eğitim sonrasındaki tüm öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.7.1.1. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Spiccato Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 112. Katılımcıların Spiccato ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 1,2’ den 4,6’ ya, Ö2’ nin ortalaması 1,2’ den 4,6’ ya, Ö3’ ün ortalaması 1,2’ den 4’ e, Ö4’ ün ortalaması 3’ ten 5’ e, Ö5’ in ortalaması 1,6’ dan 3’ e, Ö6’ nın ortalaması ise 2,6’ dan 4,2’ ye yükselmiştir. Bu durumda tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 1,8$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,2$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 66.

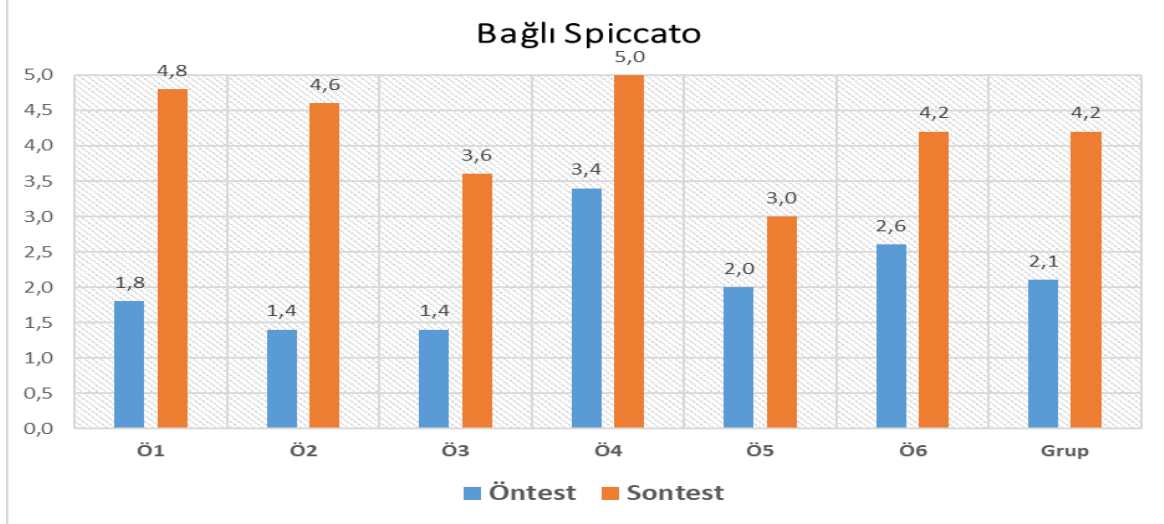
Katılımcıların Spiccato ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Sağ El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Negatif Sıralar	0	0,00	0,00	-2,21	0,027*
Pozitif Sıralar	6	3,50	21,00		
Eşit	0				
Toplam	6				

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki Spiccato tekniği ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (Z=-2,21; p<0,05). Elde edilen bu bulgulara göre eğitim sonrasındaki tüm öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin etkili anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.7.1.2. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Bağlı Spiccato Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 113. Katılımcıların Bağlı Spiccato ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 1,8’ den 4,8’ e, Ö2’ nin ortalaması 1,4’ den 4,6’ ya, Ö3’ ün ortalaması 1,4’ den 3,6’ ya, Ö4’ ün ortalaması 3,4’ den 5’e, Ö5’ in ortalaması 2’ den 3’ e, Ö6’ nin ortalaması ise 2,6’ dan 4,2’ ye yükselmiştir. Bu durumda tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,1$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,2$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 67.

Katılımcıların Bağlı Spiccato ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

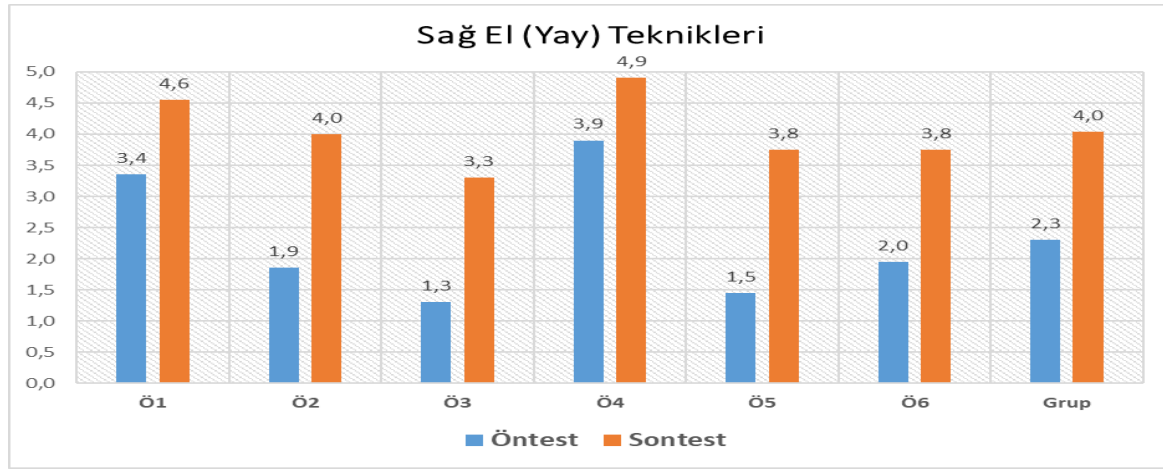
Sağ El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Negatif Sıralar	0	0,00	0,00	-2,21	0,027*
Pozitif Sıralar	6	3,50	21,00		
Eşit	0				
Toplam	6				

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki Bağlı Spiccato tekniği ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (Z=-2,21; p<0,05). Elde edilen bu bulgulara göre eğitim sonrasındaki tüm öğrencilerin son test

puanlarının ön test puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırımlar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.7.2. Serenler Zeybeği Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırımların Sağ El (Yay) Tekniklerine Olan Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Şekil 114. Katılımcıların sağ el (yay) teknikleri (genel ortalama puan) ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 3,4’ den 4,6’ ya, Ö2’ nin ortalaması 1,9’ dan 4’ e, Ö3’ ün ortalaması 1,3’ den 3,3’ e, Ö4’ ün ortalaması 3,9’ dan 4,9’a, Ö5’ in ortalaması 1,5’ den 3,8’ e, Ö6’ nın ortalaması ise 2’ den 3,8’ e yükselmiştir. Bu durumda sağ el (yay) teknikleri ile ilgili genel ortalama puanı dikkate alındığında tüm öğrencilerin eğitim sonrası ortalama puanlarının eğitim öncesi ortalama puanlarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,3$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,0$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 68.

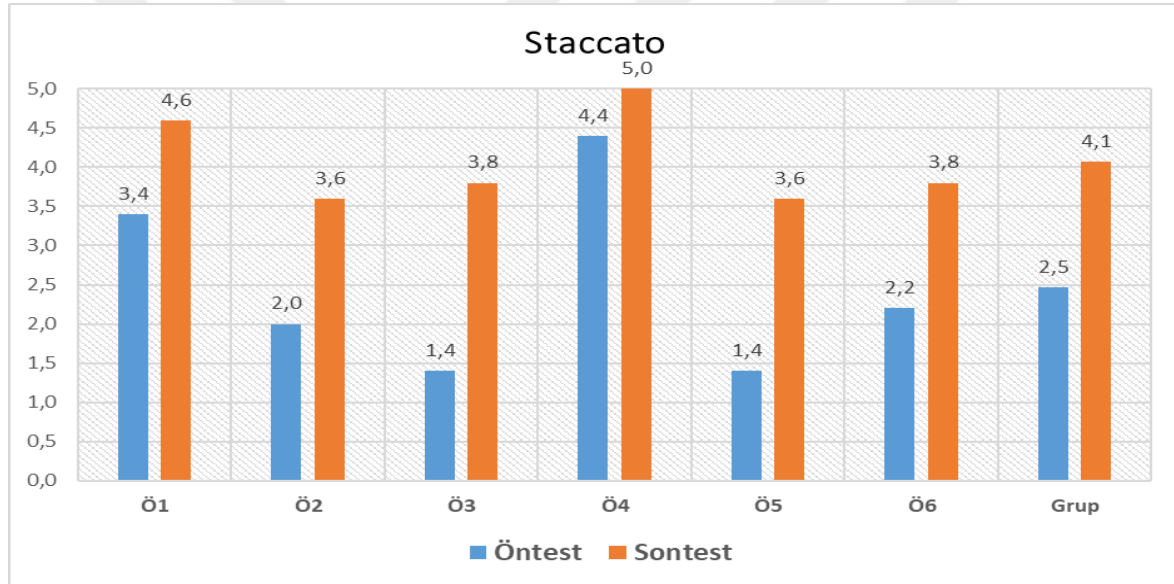
Katılımcıların sağ el (yay) teknikleri ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Sağ El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Genel Ortalama Puanı	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,20	0,028*
	Pozitif Sıralar	6	3,50		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki sağ el teknikleri ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($Z=-2,20$; $p<0,05$). Elde edilen bu bulgulara göre eğitim sonrasındaki tüm öğrencilerin son test puanları ön test puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin etkili anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.7.2.1. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Staccato Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 115. Katılımcıların Staccato ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 3,4’ den 4,6’ ya, Ö2’ nin ortalaması 2’ den 3,6’ ya, Ö3’ ün ortalaması 1,4’ den 3,8’ e, Ö4’ ün ortalaması 4,4’ den 5’ e, Ö5’ in ortalaması 1,4’ den 3,6’ ya, Ö6’ nın ortalaması ise 2,2’ den 3,8’ e yükselmiştir. Bu durumda tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,5$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,1$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 69.

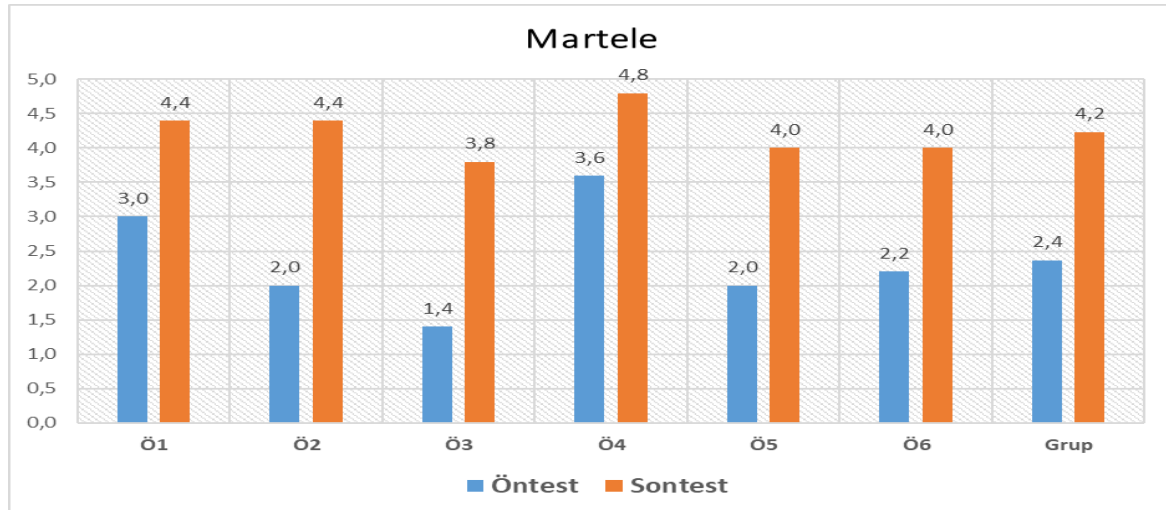
Katılımcıların Staccato ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Sağ El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Negatif Sıralar	0	0,00	0,00	-2,21	0,027*
Pozitif Sıralar	6	3,50	21,00		
Eşit	0				
Toplam	6				

* $p < 0,05$; pozitif sıralar: son test > ön test; negatif sıralar: ön test > son test; eşit: ön test = son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki Staccato ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($Z = -2,21$; $p < 0,05$). Elde edilen bu bulgulara göre, tüm öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.7.2.2. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Martele Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 116. Katılımcıların Martele ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 3’ ten 4,4’ e, Ö2’ nin ortalaması 2’ den 4,4’ e, Ö3’ ün ortalaması 1,4’ den 3,8’ e, Ö4’ ün ortalaması 3,6’ dan 4,8’ e, Ö5’ in

ortalaması 2' den 4' e, Ö6' nın ortalaması ise 2,2' den 4' e yükselmiştir. Bu durumda tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X}=2,4$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X}=4,2$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 70.

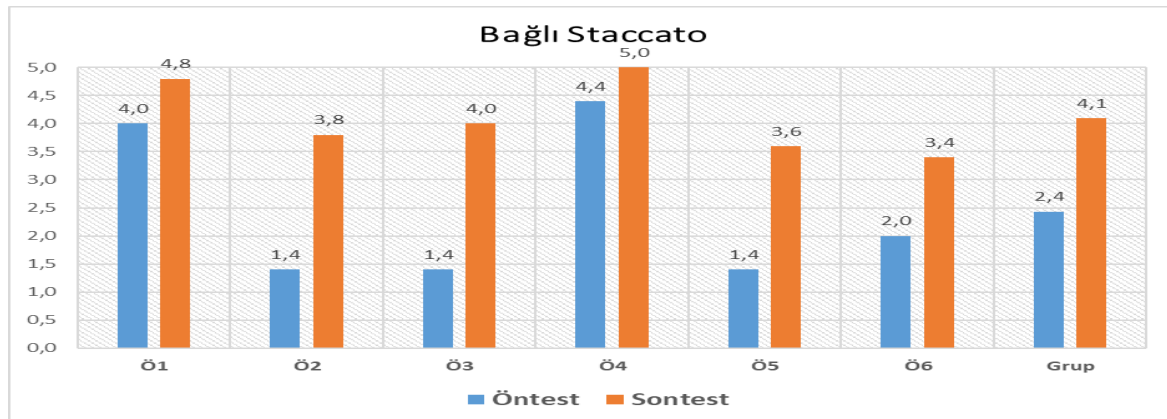
Katılımcıların Martele ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Sağ El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Martele	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,21	0,027*
	Pozitif Sıralar	6	3,50		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo' da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki Martele tekniği ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (Z=-2,21; p<0,05). Elde edilen bu bulgulara göre, tüm öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.7.2.3. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Bağlı Staccato Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 117. Katılımcıların Bağlı Staccato ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 4’ den 4,8’ e, Ö2’ nin ortalaması 1,4’ den 3,8’ e, Ö3’ ün ortalaması 1,4’ den 4’ e, Ö4’ ün ortalaması 4,4’ den 5’ e, Ö5’ in ortalaması 1,4’ den 3,6’ ya, Ö6’ nin ortalaması ise 2’ den 3,4’ e yükselmiştir. Bu durumda tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,4$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,1$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 71.

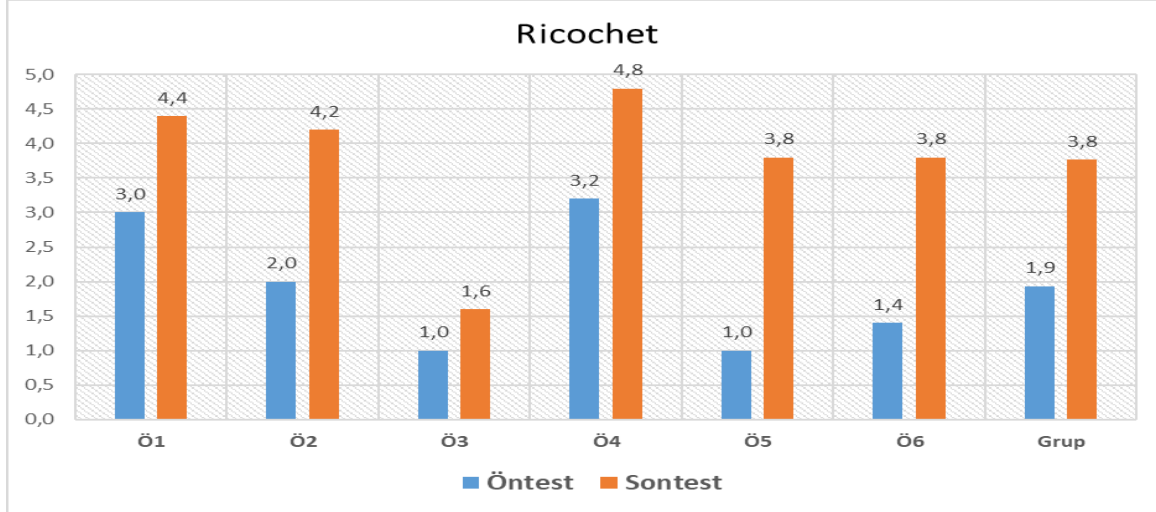
Katılımcıların Bağlı Staccato ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Sağ El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Negatif Sıralar	0	0,00	0,00	-2,20	0,028*
Pozitif Sıralar	6	3,50	21,00		
Eşit	0				
Toplam	6				

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki Bağlı Staccato tekniği ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (Z=-2,20; p<0,05). Elde edilen bu bulgulara göre, tüm öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.7.2.4. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Ricochet Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 118. Katılımcıların Ricochet ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 3’ den 4,4’ e, Ö2’ nin ortalaması 2’ den 4,2’ ye, Ö3’ ün ortalaması 1’ den 1,6’ ya, Ö4’ ün ortalaması 3,2’ den 4,8’ e, Ö5’ in ortalaması 1,4’ den 3,8’ e, Ö6’ nın ortalaması ise 1,4’ den 3,8’ e yükselmiştir. Bu durumda tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrenciler içerisinde Ö3 her ne kadar gelişim göstermiş görünse de tekniği doğru bir şekilde seslendirmede yeterince gelişme gösterememiş olduğu anlaşılmaktadır. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 1,9$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,8$ olarak belirlenmiştir. Bu sonuca bu teknik, yüksek lisans düzeyi öğretim planında yer aldığından dolayı teknik ile ilgili istenilen seviyeye gelinemediği düşünülmektedir.

Tablo 72.

Katılımcıların Ricochet ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

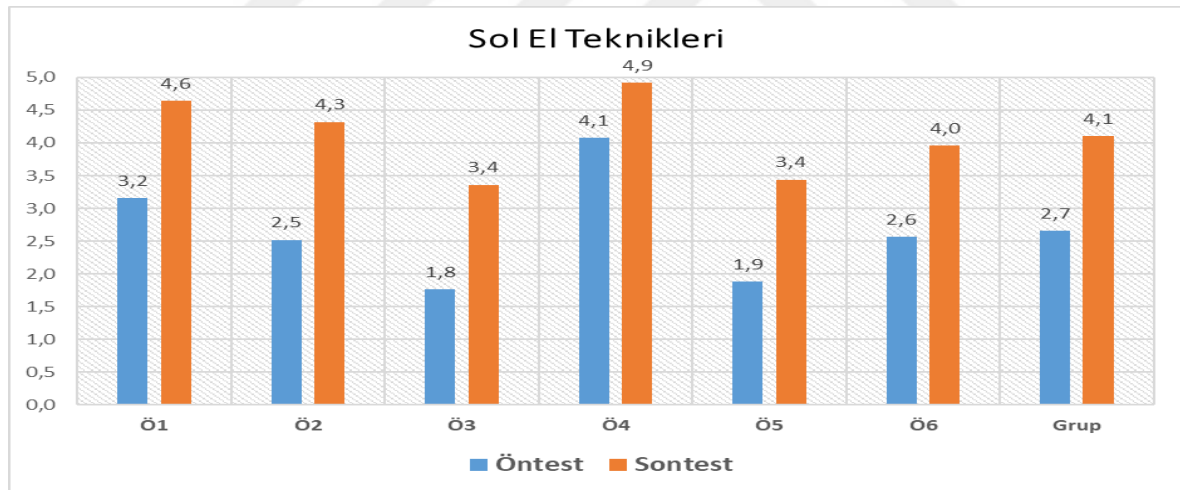
Sağ El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Ricochet	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,20	0,028*
	Pozitif Sıralar	6	21,00		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki Ricochet tekniği ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($Z=-2,20$; $p<0,05$). Elde edilen bu bulgulara göre, tüm öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin Ö3 haricindeki bütün öğrencilerde etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.8. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Sol El Tekniklerine Olan Etkisi Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

4.8.1. Dirmiliktan Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Sol El Tekniklerine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 119. Katılımcıların sol el teknikleri (genel ortalama puan) ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 3,2’ den 4,6’ ya, Ö2’ nin ortalaması 2,5’ den 4,3’ e, Ö3’ ün ortalaması 1,8’ den 3,4’ e, Ö4’ ün ortalaması 4,1’ den 4,9’ a, Ö5’ in ortalaması 1,9’ dan 3,4’ e, Ö6’ nın ortalaması ise 2,6’ dan 4’e yükselmiştir. Bu durumda sol el teknikleri genel ortalama puanı dikkate alındığında tüm öğrencilerin eğitim sonrası ortalama puanlarının eğitim öncesi ortalama puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X}=2,7$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X}=4,1$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 73.

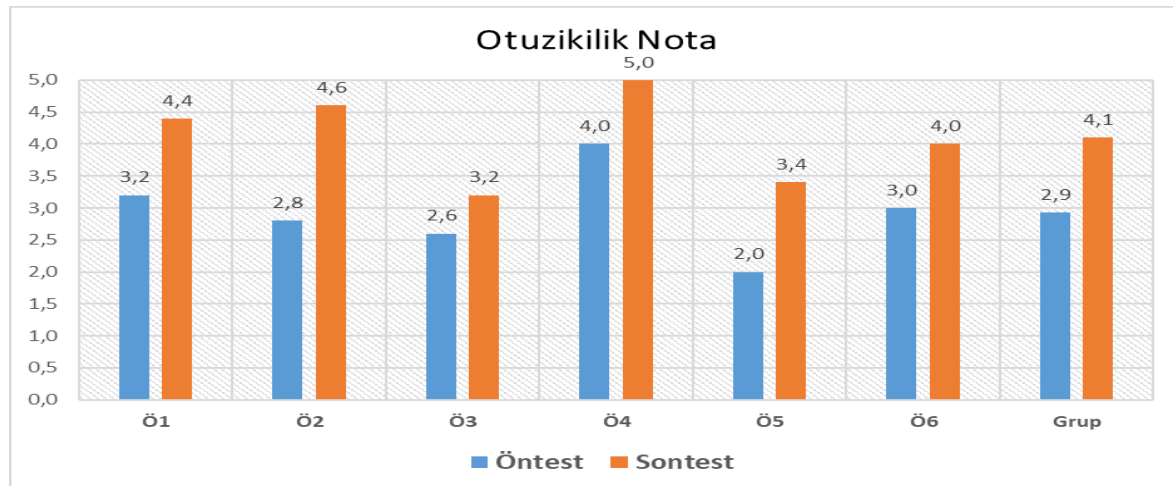
Katılımcıların sol el teknikleri ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Sol El Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Negatif Sıralar	0	0,00	0,00		
Pozitif Sıralar	6	3,50	21,00		
Eşit	0			-2,20	0,028*
Toplam	6				

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo' da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki bütün sol el teknikleri ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (Z=-2,20; p<0,05). Elde edilen bu bulgulara göre eğitim sonrasındaki tüm öğrencilerin son test puanları ön test puanlarından daha yüksektir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.8.1.1. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Otuzikilik Nota Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 120. Katılımcıların Otuzikilik Nota ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil' de görüldüğü üzere, Ö1' in ortalaması 3,2' den 4,4' e, Ö2' nin ortalaması 2,8' den 4,6' ya, Ö3' ün ortalaması 2,6' dan 3,2' ye, Ö4' ün ortalaması 4' den 5' e, Ö5' in

ortalaması 2' den 3,4'e, Ö6' nın ortalaması ise 3' den 4'e yükselmiştir. Bu durumda tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,9$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,1$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 74.

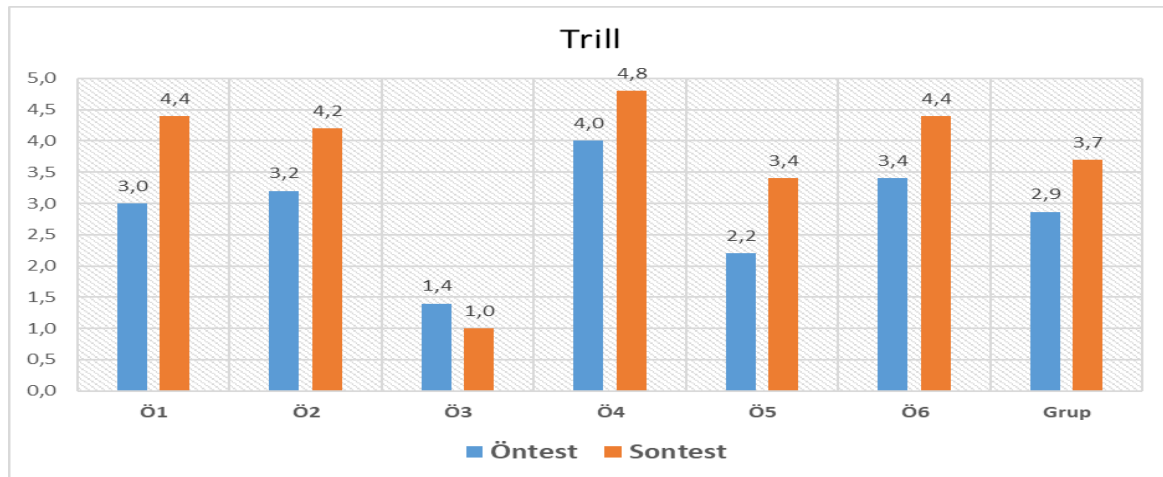
Katılımcıların Otuzikilik Nota ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Sol El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Otuzikilik Nota	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,21	0,027*
	Pozitif Sıralar	6	3,50		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo' da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki Otuzikilik Nota ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (Z=-2,21; p<0,05). Elde edilen bu bulgulara göre eğitim sonrasında tüm öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırmalar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.8.1.2. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Trill Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 121. Katılımcıların Trill ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 3’ den 4,4’ e, Ö2’ nin ortalaması 3,2’ den 4,2’ ye, Ö4’ ün ortalaması 4’ den 4,8’ e, Ö5’ in ortalaması 2,2’ den 3,4’ e, Ö6’ nın ortalaması ise 3,4’ den 4,4’ e yükselmiştir. Ö3’ ün ortalaması ise 1,4’ den 1’ e düşmüştür. Bu durumda Ö3 hariç bütün öğrencilerde Trill çalışmalarının etkisinin olumlu olduğu görülmektedir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X}=2,9$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X}=3,7$ olarak belirlenmiştir. Grup ortalaması incelendiğinde son test puanlarının istenilen seviyede olmadığı söylenebilir.

Tablo 75.

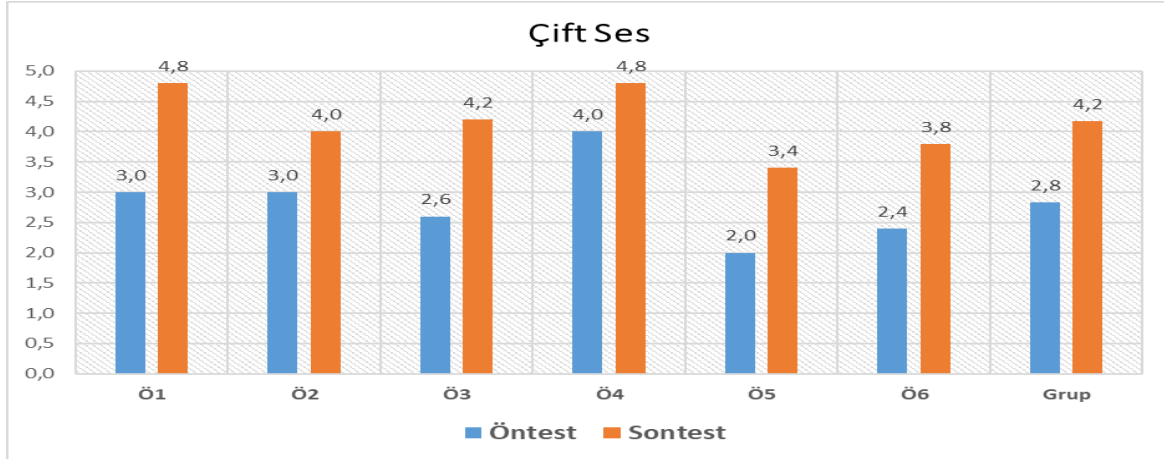
Katılımcıların Trill ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Sol El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Trill	Negatif Sıralar	1	1,00	-2,00	0,046*
	Pozitif Sıralar	5	4,00		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, bir öğrenci haricindeki öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki Trill tekniği ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (Z=-2,00; p<0,05). Elde edilen bu bulgulara göre, bir öğrencinin ön test puanı son test puanından yüksekken, 5 öğrencinin son test puanı ön test puanından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırımlar ile uygulanan eğitimin 5 öğrenci üzerinde etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.8.1.3. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Çift Ses Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 122. Katılımcıların Çift Ses ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 3’ den 4,8’ e, Ö2’ nin ortalaması 3’ den 4’ e, Ö3’ ün ortalaması 2,6’ dan 4,2’ ye, Ö4’ ün ortalaması 4’ den 4,8’ e, Ö5’ in ortalaması 2’ den 3,4’ e, Ö6’ nin ortalaması ise 2,4’ den 3,8’ e yükselmiştir. Bu durumda tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanları eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,8$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,2$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 76.

Katılımcıların Çift ses ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

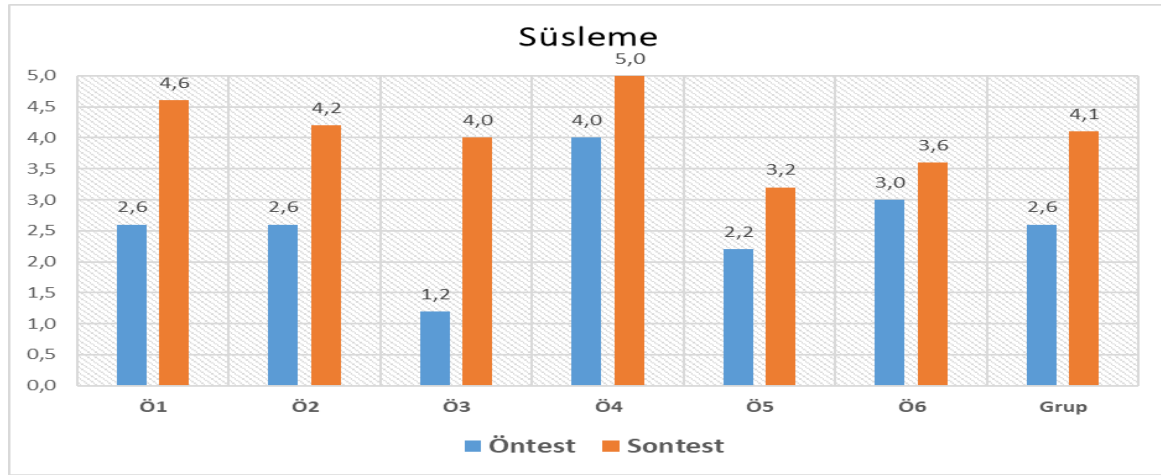
Sol El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Çift Ses	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,21	0,027*
	Pozitif Sıralar	6	3,50		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türkündeki Çift Ses tekniği ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (Z=-2,21; p<0,05). Elde edilen bu bulgulara göre eğitim sonrasındaki tüm öğrencilerin son test puanları

ön test puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırmalar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.8.1.4. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Süsleme Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 123. Katılımcıların Süsleme ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 2,6’ dan 4,6’ ya, Ö2’ nin ortalaması 2,6’ dan 4,2’ ye, Ö3’ ün ortalaması 1,2’ den 4’ e, Ö4’ ün ortalaması 4’ den 5’ e, Ö5’ in ortalaması 2,2’ den 3,2’ ye, Ö6’ nın ortalaması ise 3’ den 3,6’ ya yükselmiştir. Bu durumda, tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,6$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,1$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 77.

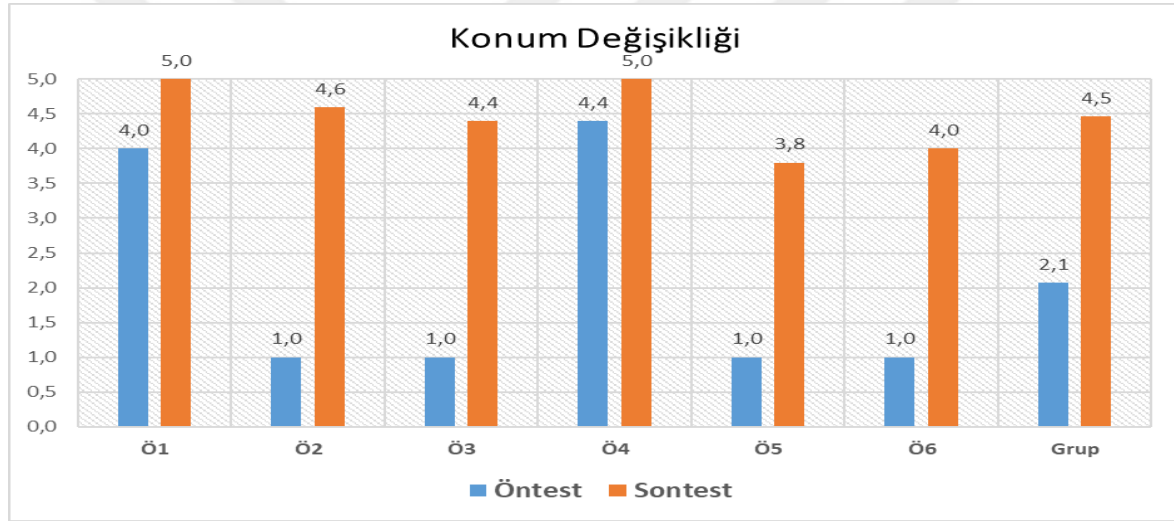
Katılımcıların Süsleme ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Sol El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Süsleme	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,21	0,027*
	Pozitif Sıralar	6	21,00		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki Süsleme tekniği ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($Z=-2,21$; $p<0,05$). Elde edilen bu bulgulara göre eğitim sonrasındaki tüm öğrencilerin son test puanları ön test puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırmalar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.8.1.5. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Konum Değişikliği Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 124. Katılımcıların Süsleme ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 4’ den 5’ e, Ö2’ nin ortalaması 1’ den 4,6’ ya, Ö3’ ün ortalaması 1’ den 4,4’ e, Ö4’ ün ortalaması 4,4’ den 5’ e, Ö5’ in ortalaması 1’ den 3,8’ e, Ö6’ nın ortalaması ise 1’ den 4’ e yükselmiştir. Bu durumda, tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X}=2,1$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X}=4,5$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 78.

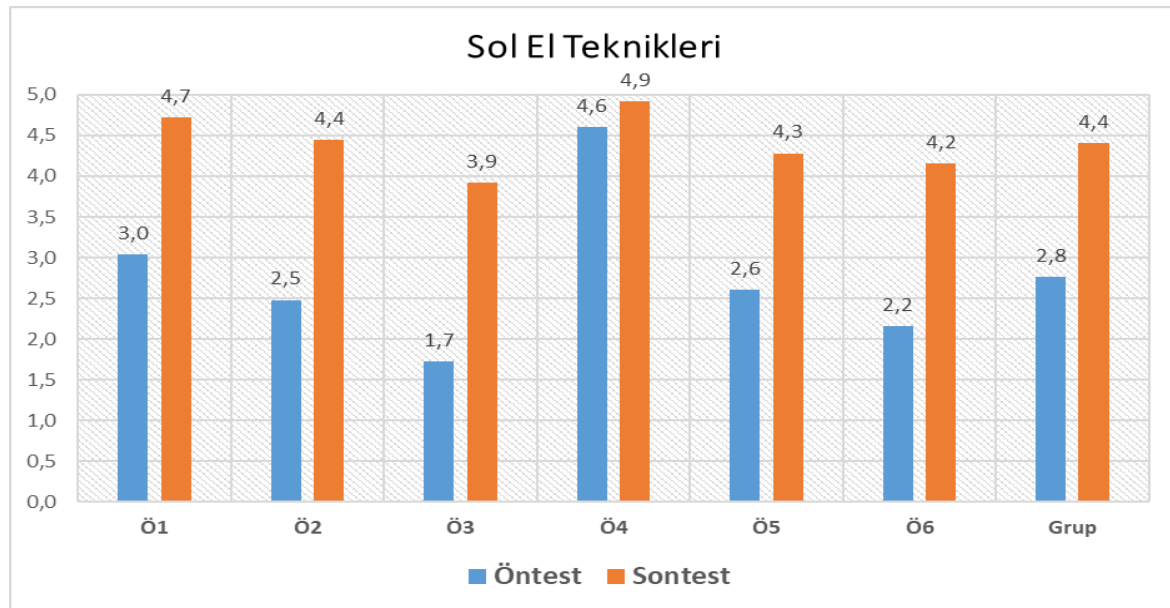
Katılımcıların Konum değişikliği ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Sol El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Konum Değişikliği	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,20	0,028*
	Pozitif Sıralar	6	3,50		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

* $p < 0,05$; pozitif sıralar: son test > ön test; negatif sıralar: ön test > son test; eşit: ön test = son test

Yukarıdaki tablo' da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki Konum değişikliği ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($Z = -2,20$; $p < 0,05$). Elde edilen bu bulgulara göre eğitim sonrasındaki tüm öğrencilerin son test puanları ön test puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırmalar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.8.2. Serenler Zeybeği Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Sol El Tekniklerine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 125. Katılımcıların sol el teknikleri (genel ortalama puan) ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 3’ den 4,7’ ye, Ö2’ nin ortalaması 2,5’ den 4,4’ e, Ö3’ ün ortalaması 1,7’ den 3,9’a, Ö4’ ün ortalaması 4,6’ dan 4,9’ a, Ö5’ in ortalaması 2,6’ dan 4,3’ e, Ö6’ nın ortalaması ise 2,2’ den 4,2’ ye yükselmiştir. Bu durumda, sol el teknikleri genel ortalama puanı dikkate alındığında tüm öğrencilerin eğitim sonrası ortalama puanlarının eğitim öncesi ortalama puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X}=2,8$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X}=4,4$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 79.

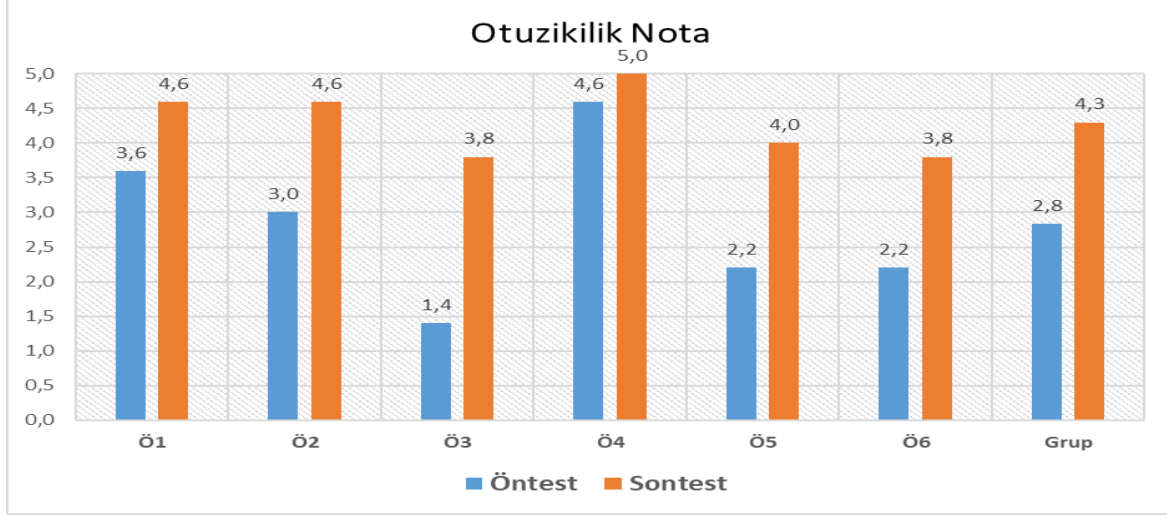
Katılımcıların sol el teknikleri ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Sol El		n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Teknikleri						
Genel Ortalama Puanı	Negatif Sıralar	0	0,00	0,00	-2,21	0,027*
	Pozitif Sıralar	6	3,50	21,00		
	Eşit	0				
	Toplam	6				

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki bütün sol el teknikleri puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (Z=-2,21; p<0,05). Elde edilen bu bulgulara göre eğitim sonrasındaki tüm öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırımlar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.8.2.1. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Otuzikilik Nota Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 126. Katılımcıların Otuzikilik Nota ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 3,6’ dan 4,6’ ya, Ö2’ nin ortalaması 3’ den 4,6’ ya, Ö3’ ün ortalaması 1,4’ den 3,8’ e, Ö4’ ün ortalaması 4,6’ dan 5’ e, Ö5’ in ortalaması 2,2’ den 4’ e, Ö6’ nın ortalaması ise 2,2’ den 3,8’ e yükselmiştir. Bu durumda tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanları eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,8$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,3$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 80.

Katılımcıların Otuzikilik Nota ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

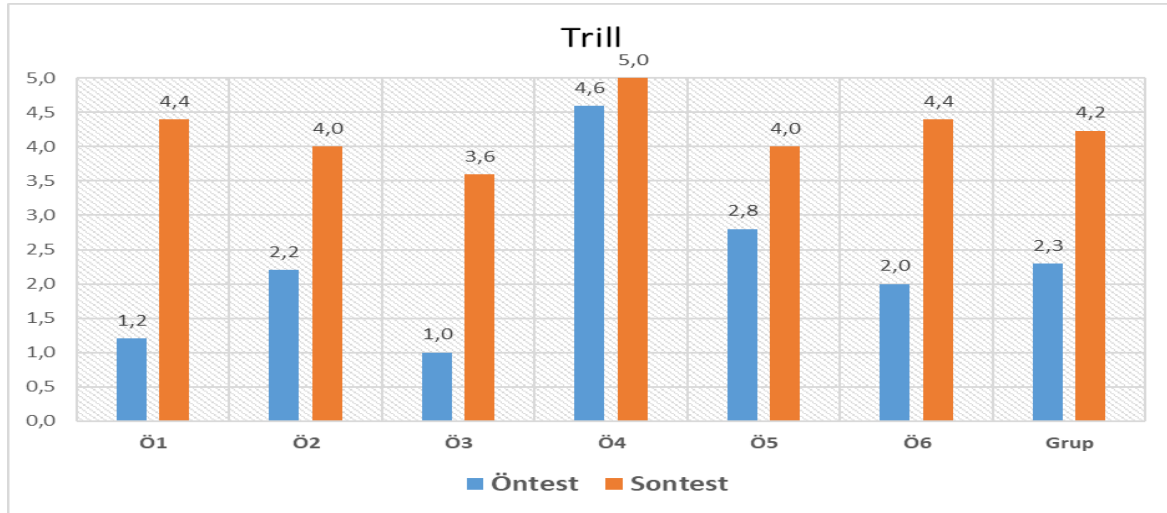
Sol El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Otuzikilik Nota	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,21	0,027*
	Pozitif Sıralar	6	3,50		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

* $p < 0,05$; pozitif sıralar: son test > ön test; negatif sıralar: ön test > son test; eşit: ön test = son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki otuzikilik nota tekniği ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($Z = -2,21$; $p < 0,05$). Elde edilen bu bulgulara göre, tüm öğrencilerin son test puanları ön test

puanlarından yüksektir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.8.2.2. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Trill Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 127. Katılımcıların Trill ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 1,2’ den 4,4’ e, Ö2’ nin ortalaması 2,2’ den 4’ e, Ö3’ ün ortalaması 1’ den 3,6’ ya, Ö4’ ün ortalaması 4,6’ dan 5’ e, Ö5’ in ortalaması 2,8’ den 4’ e, Ö6’ nın ortalaması ise 2’ den 4,4’ e yükselmiştir. Bu durumda, tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,3$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,2$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 81.

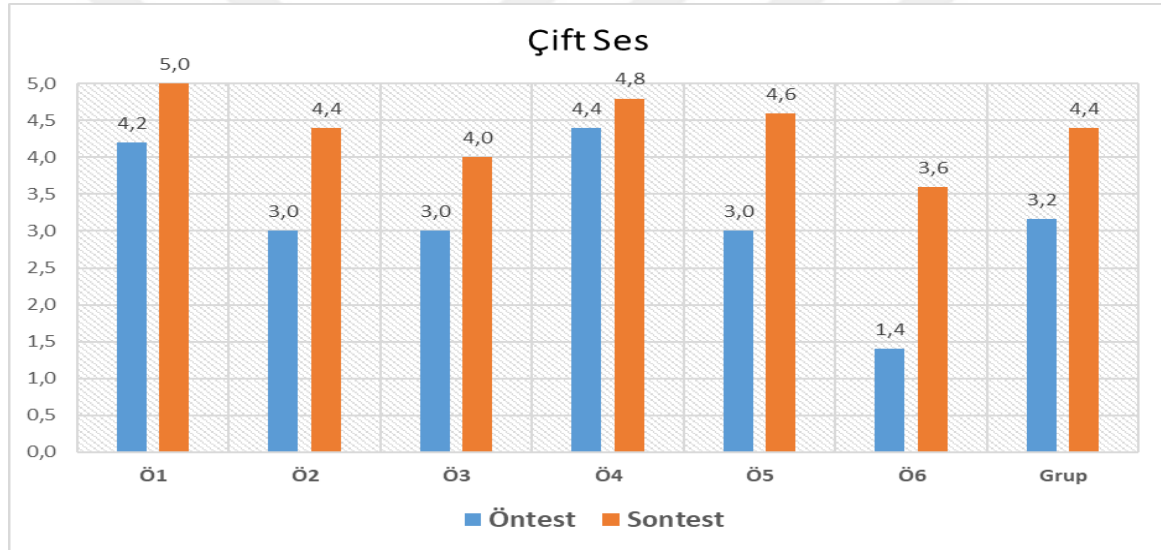
Katılımcıların Trill ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Sol El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Trill	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,20	0,028*
	Pozitif Sıralar	6	3,50		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki Trill tekniği ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($Z=-2,20$; $p<0,05$). Elde edilen bu bulgulara göre, tüm öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.8.2.3. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Çift Ses Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 128. Katılımcıların Çift Ses ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 4,2’ den 5’ e, Ö2’ nin ortalaması 3’ den 4,4’ e, Ö3’ ün ortalaması 3’ den 4’ e, Ö4’ ün ortalaması 4,4’ den 4,8’ e, Ö5’ in ortalaması 3’ den 4,6’ ya, Ö6’ nin ortalaması ise 1,4’ den 3,6’ ya yükselmiştir. Bu durumda, tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X}=3,2$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X}=4,4$ olarak elde edilmiştir.

Tablo 82.

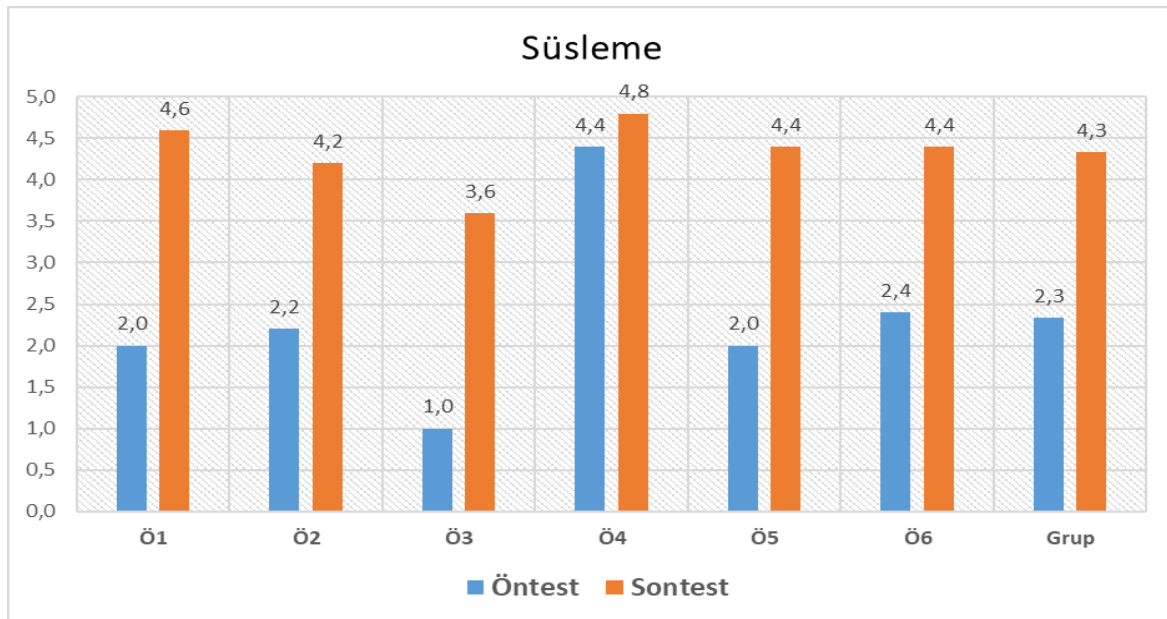
Katılımcıların Çift Ses ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Sol El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Negatif Sıralar	0	0,00	0,00	-2,20	0,028*
Pozitif Sıralar	6	3,50	21,00		
Eşit	0				
Toplam	6				

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo' da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki Çift Ses tekniği ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (Z=-2,20; p<0,05). Elde edilen bu bulgulara göre, tüm öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.8.2.4. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Süsleme Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 129. Katılımcıların Süsleme ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 2’ den 4,6’ ya, Ö2’ nin ortalaması 2,2’ den 4,2’ ye, Ö3’ ün ortalaması 1’ den 3,6’ ya, Ö4’ ün ortalaması 4,4’ den 4,8’ e, Ö5’ in ortalaması 2’ den 4,4’ e, Ö6’ nın ortalaması ise 2,4’ den 4,4’ e yükselmiştir. Bu durumda, tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanları eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,3$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,3$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 83.

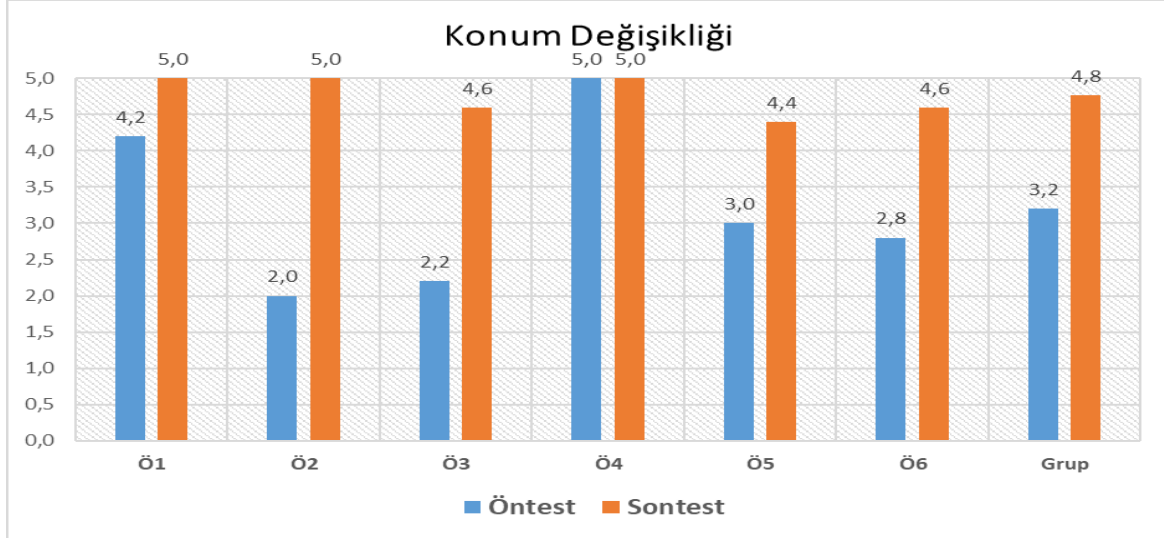
Katılımcıların Süsleme ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Sol El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Süsleme	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,21	0,027*
	Pozitif Sıralar	6	3,50		
	Eşit	0			
	Toplam	6			

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki Süsleme tekniği ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (Z=-2,21; p<0,05). Elde edilen bu bulgulara göre, tüm öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.8.2.5. Türkünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Konum Değişikliği Tekniğine Olan Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 130. Katılımcıların Konum Değişikliği ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 4,2’ den 5’ e, Ö2’ nin ortalaması 2’ den 5’ e, Ö3’ ün ortalaması 2,2’ den 4,6’ ya, Ö5’ in ortalaması 3’ den 4,4’ e, Ö6’ nın ortalaması ise 2,8’ den 4,6’ ya yükselmiştir. Ö4’ ün ortalamasında ise herhangi bir değişiklik olmamış ve 5’ te kalmıştır. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,2$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,8$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 84.

Katılımcıların Konum Değişikliği ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

Sol El (Yay) Teknikleri	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Konum Değişikliği	Negatif Sıralar	0	0,00	-2,02	0,043*
	Pozitif Sıralar	5	3,50		
	Eşit	1			
	Toplam	6			

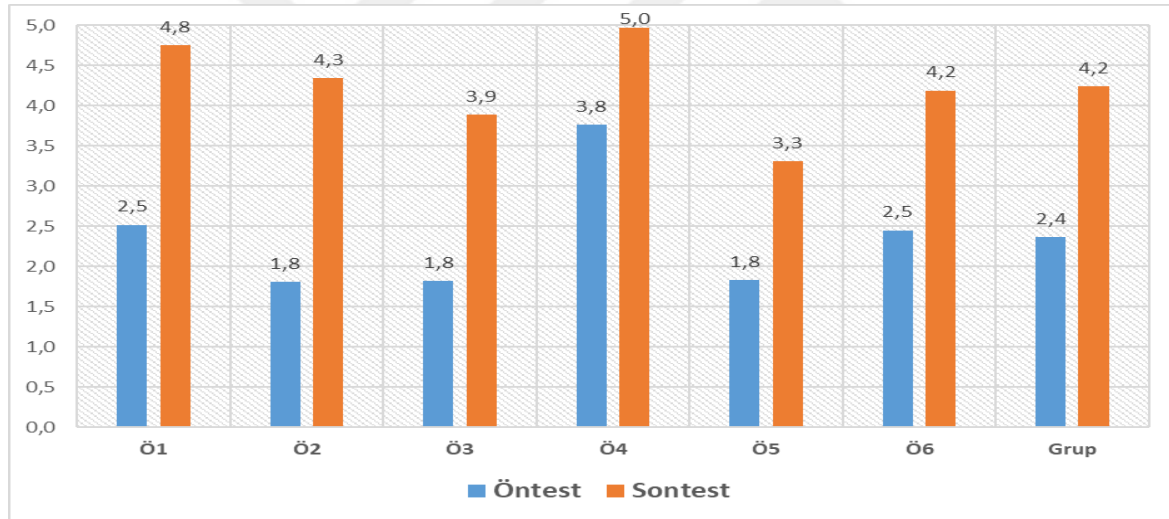
*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, bir öğrenci haricindeki öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki Konum Değişikliği ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu

tespit edilmiştir ($Z=-2,02$; $p<0,05$). Elde edilen bu bulgulara göre, bir öğrencinin ön test ve son test puanları eşitken, beş öğrencinin son test puanları ön test puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile alıştırma ile uygulanan eğitimin bir öğrenci haricinde etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

4.9. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Bütün Alıştırmaların Genel Etkisi Nasıldır? Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

4.9.1. Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Bütün Alıştırmaların Genel Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 131. Katılımcıların Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsüne yönelik hazırlanan bütün alıştırmaların ortalaması ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 2,5’den 4,8’ e, Ö2’ nin ortalaması 1,8’ den 4,3’ e, Ö3’ ün ortalaması 1,8’ den 3,9’ a, Ö4’ ün ortalaması 3,8’ den 5’ e, Ö5’ in ortalaması 1,8’ den 3,3’ e, Ö6’ nın ortalaması ise 2,5’ den 4,2’ ye yükselmiştir. Bu durumda, tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X}=2,4$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X}=4,2$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 85.

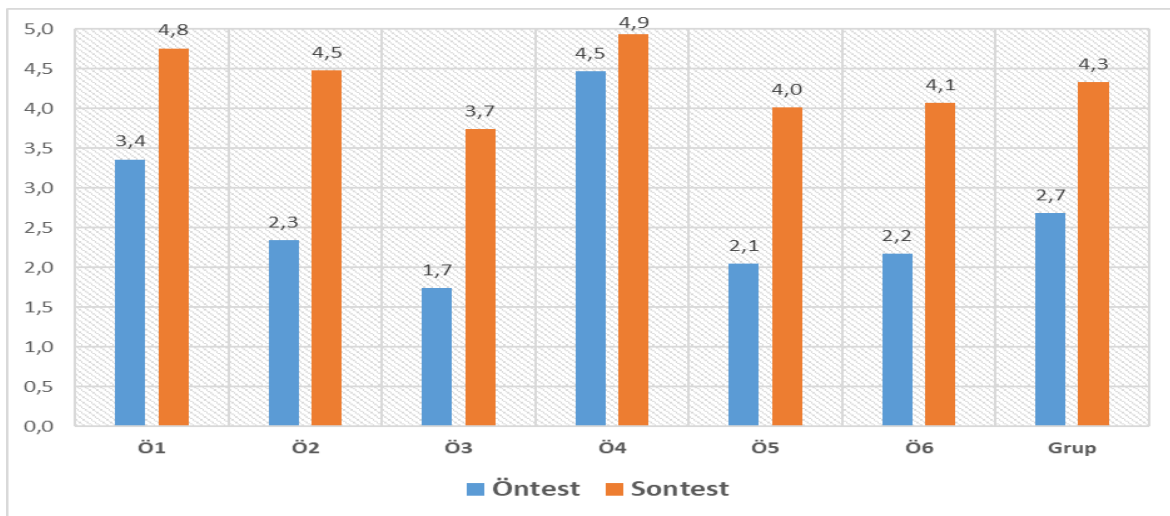
Katılımcıların Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsüne yönelik hazırlanan bütün alıştırmların ortalaması ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

		n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Bütün Alıştırmların Ortalaması	Negatif Sıralar	0	0,00	0,00	-2,20	0,028*
	Pozitif Sıralar	6	3,50	21,00		
	Eşit	0				
	Toplam	6				

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki bütün tekniklere yönelik hazırlanan bütün alıştırmlar ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (Z=-2,20; p<0,05). Elde edilen bu bulgulara göre eğitim sonrasındaki tüm öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile bütün alıştırmlar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı belirlenmiştir.

4.9.2. Serenler Zeybeği Türküsünün Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Bütün Alıştırmların Genel Etkisi ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Şekil 132. Katılımcıların Serenler Zeybeği türküsüne yönelik hazırlanan bütün alıştırmların ortalaması ile ilgili ön test ve son test puanlarına ilişkin betimsel bulgular

Yukarıdaki şekil’ de görüldüğü üzere, Ö1’ in ortalaması 3,4’ den 4,8’ e, Ö2’ nin ortalaması 2,3’ den 4,5’ e, Ö3’ ün ortalaması 1,7’ den 3,7’ ye, Ö4’ ün ortalaması 4,5’ den 4,9’ a, Ö5’ in ortalaması 2,1’ den 4’ e, Ö6’ nın ortalaması ise 2,2’ den 4,1’ e yükselmiştir. Bu durumda, tüm öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının eğitim öncesi puanlarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Grubun geneli dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,7$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,3$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 86.

Katılımcıların Serenler Zeybeği türküsüne yönelik hazırlanan bütün alıştırmaların ortalaması ile ilgili ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasına ait Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu

		n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Bütün Alıştırmaların Ortalaması	Negatif Sıralar	0	0,00	0,00	-2,20	0,028*
	Pozitif Sıralar	6	3,50	21,00		
	Eşit	0				
	Toplam	6				

*p<0,05; pozitif sıralar: son test>ön test; negatif sıralar: ön test>son test; eşit: ön test=son test

Yukarıdaki tablo’ da görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitim öncesi ve sonrası türküdeki tekniklere yönelik hazırlanan bütün alıştırmalar ile ilgili puanlarının arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir (Z=-2,20; p<0,05). Elde edilen bu bulgulara göre eğitim sonrasındaki tüm öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında gözlenen bu farkın son testler lehine olduğu görülmektedir. Diğer bir ifade ile bütün alıştırmalar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

BÖLÜM V

SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

5.1.1. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Hazırlanan Ezgisel (Makamsal) Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Sonuçlar

- Alıştırmalardaki diziler, türkülerin ezgisel (makamsal) özelliğine göre türkülerdeki en kalın ve en ince seslere göre belirlenmiştir.
- Türkülerde yer alan komalı sesler Tampere ses sistemine uygun bir hale getirilmiştir.
- Alıştırmaların hızı türkülerin hızı ile aynıdır.

5.1.2. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Hazırlanan Ritimsel Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Sonuçlar

- Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsüne yönelik hazırlanan alıştırmaların ritimsel yapısı hem 9/8'lik hem de 9/16'lık yapıdadır. İlk 10 ölçü 9/8' lik, sonrası 9/16'lık'tır.
- Türkülerde yer alan farklı ritmik öğelerin hepsi alıştırmalarda yer almaktadır.
- Alıştırmaların hızı türkülerin orijinal hızı ile aynıdır.

5.1.3. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Hazırlanan Sağ El (Yay) Tekniklerine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Sonuçlar

Belirli özelliklere göre diziler üzerinde gösterilen alıştırmaların özellikleri şu şekildedir:

- Dizilerde yer alan teknikleri belirlemek için yapılan ‘İçerik Analizi’ ne göre Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsünde toplamda 2 farklı sağ el (yay) tekniği olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu tekniklerden ilki ‘Spiccato’, ikincisi ise ‘Bağlı Spiccato’ tekniğidir. Serenler Zeybeğinde ise toplamda 4 farklı sağ el (yay) tekniği olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu teknikler ‘Staccato’, ‘Martele’, ‘Bağlı Staccato’ ve ‘Ricochet’ tekniğidir.
- Bu tekniklere yönelik alıştırmalar hazırlanırken Spiccato tekniği için Otakar Sevcik School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 6, Alıştırma 161, Bağlı Spiccato için ise Otakar Sevcik School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 5, Alıştırma 208, Staccato tekniği için Otakar Sevcik School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 5, Alıştırma 80, Martele tekniği için Otakar Sevcik School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 5, Alıştırma 196, Bağlı Staccato için Otakar Sevcik School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 5, Alıştırma 137 ve Ricochet için ise Otakar Sevcik School of Bowing Technic Op. 2, Book 1 No. 5, Alıştırma 236 metot kitaplarından referans alınmıştır.
- Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsüne yönelik hazırlanan alıştırmanın başlangıç ritimsel yapısı 9/8’lik ‘115’ metronom hızındadır.
- Serenler Zeybeğine yönelik hazırlanan alıştırmanın ilk ölçülerindeki nota süreleri türküde yer alan nota sürelerinden daha uzun tutulmuştur. Sonraki ölçülerdeki nota süreleri ise türküdeki ile birebir aynıdır.

5.1.4. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Hazırlanan Sol El Tekniklerine İlişkin Alıştırmaların Özellikleri ile İlgili Sonuçlar

Sol el tekniklerine yönelik hazırlanan alıştırmalarda türkülerdeki her ölçüde yer alan teknik özelliklere yönelik olarak ‘Basitten Karmaşığa’ ilkesine göre hazırlanmış birebir spesifik çalışmalar bulunmaktadır. Alıştırmaların özellikleri şu şekildedir:

- Türkülere yönelik yapılan ‘İçerik Analizi’ ne göre türkülerde toplamda 5 farklı sol el tekniği olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu teknikler ‘Otuzikilik Nota’, ‘Trill’, ‘Çift Ses’, ‘Süsleme’ ve ‘Konum Değiştirme’ teknikleridir.
- Bu tekniklere yönelik alıştırmalar hazırlanırken Otuzikilik Nota tekniği için Otakar Sevcik School of Violin Technics Op 1, Book 1 Alıştırma No. 1, Trill tekniği için Otakar Sevcik Preparatory Trill Studies Op.7 Part 1 Alıştırma No. 1 ve Çift Ses tekniği için ise Hans Sitt 20 Studies in Double Stops Op. 32, Book 5 Alıştırma No. 1 metot kitaplarından referans alınmıştır.
- Alıştırmaların metronom hızı türkülerin hızının yarısı kadardır ve 4/4’lük’ tür.

5.1.5. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların (Ezgisel) Makamsal Yapıya Olan Etkisi ile İlgili Sonuçlar

- Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsüne yönelik hazırlanan alıştırmanın etkisine göre öğrenci grubunun geneli dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,2$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,9$ düzeyine yükselmiştir. Ortalamaya göre alıştırma ile uygulanan eğitimin belirli bir düzeyde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Serenler Zeybeği türküsüne yönelik hazırlanan alıştırmanın etkisine göre grubun geneli dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,1$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,4$ seviyesine yükselmiştir. Ortalamaya göre alıştırma ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.6. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Ritimsel Yapıya Olan Etkisi ile İlgili Sonuçlar

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsünün ritimsel yapısına yönelik hazırlanan alıştırmaların etkisine göre türkünün:

- 9/16’lık ritimsel yapısına ilişkin grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,7$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,4$, genel metronom hızı ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,2$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,4$ ve genel ritimsel yapı ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ise ön test

puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,5$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,4$ olarak belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgulara göre alıştırımlar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Serenler Zeybeği türküsünün ritimsel yapısına yönelik hazırlanan alıştırımların etkisine göre türkünün:

- 9/8'lik ritimsel yapısı ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,0$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,6$, genel metronom hızı ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,0$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,5$ ve genel ritimsel yapısı ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,0$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,6$ olarak belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgulara göre alıştırımlar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.7. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırımların Sağ El (Yay) Tekniklerine Olan Etkisi ile İlgili Sonuçlar

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki sağ el tekniklerine yönelik hazırlanan alıştırımların etkisine göre türkündeki:

- Spiccato tekniği ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 1,8$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,2$, Bağlı Spiccato tekniği ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,1$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,2$ ve Genel sağ el teknikleri ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,0$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,2$ olarak belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgulara göre alıştırımlar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Serenler Zeybeği türküsündeki sağ el tekniklerine yönelik hazırlanan alıştırımların etkisine göre türkündeki:

- Staccato ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,5$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,1$, Martele tekniği ile

ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,4$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,2$, Bağlı Staccato tekniği ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,4$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,1$, Ricochet tekniği ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 1,9$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,8$ ve Genel sağ el teknikleri ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,3$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,0$ olarak belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgulara göre Ricochet tekniğine yönelik hazırlanan alıştırma haricindeki diğer alıştırmalar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.8. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Alıştırmaların Sol El Tekniklerine Olan Etkisi ile İlgili Sonuçlar

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki sol el tekniklerine yönelik hazırlanan alıştırmaların etkisine göre türküdeki:

- Otuzikilik Nota ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,9$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,1$, Trill tekniği ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,9$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,7$, Çift Ses tekniği ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,8$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,2$, Süsleme tekniği ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,6$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,1$, Konum değişikliği ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,1$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,5$ ve Genel sol el teknikleri ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,7$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,1$ olarak belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgulara göre Trill tekniğine yönelik hazırlanan alıştırma haricindeki diğer alıştırmalar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Serenler Zeybeği türküsündeki sol el tekniklerine yönelik hazırlanan alıştırmaların etkisine göre türküdeki:

- Otuzikilik nota tekniği ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,8$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,3$, Trill tekniği ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,3$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,2$, Çift Ses tekniği ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,2$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,4$, Süsleme tekniği ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,3$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,3$, Konum Değişikliği ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 3,2$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,8$ ve Genel sol el teknikleri ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,8$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,4$ olarak belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgulara göre alıştırımlar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.9. Türkülerin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Model Önerisindeki Bütün Alıştırımların Genel Etkisi ile İlgili Sonuçlar

- Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu türküsündeki bütün teknikler ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,4$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,2$, Serenler Zeybeği türküsündeki bütün teknikler ile ilgili grup puanlarının ortalaması dikkate alındığında ise ön test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 2,7$ iken son test puanlarının ortalaması $\bar{X} = 4,3$ olarak belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgulara göre bütün alıştırımlar ile uygulanan eğitimin etkili ve anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

- Teke yöresi türkülerindeki geleneksel tavırlı yapı kemanda rahat bir şekilde seslendirilebilmektedir. Dolayısıyla türkülerin kemana uyarlaması yapılırken kemanın bütün olanaklarından yararlanılması, türkülerin geleneksel dokusuna ilişkin inceleme yapılırken tek bir kaynaktan yararlanılmaması, ulaşılabilen ve referans

sayılabilecek kaynaklardan olabildiğince faydalanılması ve düzenlemelerin niteliği ile ilgili de uzman görüşünün alınması faydalı olabilir. Bu sayede türkünün geleneksel yapısının korunması ve gelecek kuşaklara doğru bir şekilde aktarımının yapılması sağlanabilecektir. Netice olarak yöre türkülerinin hem kemana hem de farklı enstrümanlara yönelik uyarlaması yapılırken birçok faktöre dikkat edilmesinin ve türkülerdeki geleneği korumaya ve yaşatmaya yönelik özenli çalışmaların yapılması önerilebilir.

- Keman eğitimine uyarlanmış Teke Yöresi türkülerini seslendirmeye yönelik alıştırmaların sayısı ve niteliği ile ilgili eksikliklerin olduğu, bu eksikliklere yönelik bu araştırmada yer alan bir alıştırma modelinin uygulama sonuçları incelendiğinde ise alıştırmaların öğrencilerin türkülerini seslendirme düzeyine katkı sağladığı belirlenmiştir. Bu sebeple yöredeki farklı türkülerin seslendirilmesine yönelik olarak mevcut alıştırmalardaki eksikliklerin telafi edilebilmesi için çeşitli yöntem ve şekillerde oluşturulmuş daha fazla alıştırmanın hazırlanması, bu alıştırmaların türkülerin seslendirilmesine olan etkisi ile ilgili niteliğine yönelik olarak yöredeki keman uzmanları ile geliştirme çalışmalarının yapılması ve hazırlanan alıştırmalar ile ortak bir repertuvarın oluşturulması önerilebilir.
- Araştırmadaki türkülerin seslendirilmesi yapılırken her bireyin türkülerini seslendirmedeki yaşadığı zorluklar farklılaşabilmektedir. Bu sebeple birey, türküde yer alan hangi tekniklerde zorluk yaşıyorsa kendisine uygun ve uygulama sonucu kanıtlanmış alıştırmalardan istifade etmesi önerilebilir.
- Yöre türkülerinin müzikal özelliklerini ve geleneksel düzeydeki dokusunu farklı yörelere ve uluslara tanıtabilmek amacıyla türkülerin farklı çalgılar ve çalgı toplulukları için düzenlenmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Albuz, A. (2001). *Viyola öğretiminde geleneksel Türk müziği ses sistemine ilişkin dizilerin kullanımı ve bu sistem kaynaklı çokseslilik yaklaşımları*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akkuş, R. (1996, Haziran). A.G.S.L. den mezun olan öğrencilerin öğrenci giriş davranışlarının çalgı eğitimi bakımından değerlendirilmesi. 1. Ulusal A.G.S.L. Müzik Bölümleri Sempozyum Bildirisi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Aksak, S. (2014). *Kemanda sol el ve vibrato tekniğinin metodik örneklerle dayanarak incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aksüt, S. (1998, Haziran). Türk musikisi çalgı eğitiminde metot ihtiyacı. Birinci Müzik Kongresi Bildirileri, Ankara.
- Ayyıldız, S. (2013). *Teke Yöresi Yörük Türkmen müzik kültüründe yerel çok seslilik özellikleri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bakay, G. (2007). Öğretmenlerin yıllık plan, ünite plan, günlük plan hazırlamadaki eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 2(2), 58-67.
- Balcı, A. (2013). *Sosyal bilimlerde araştırma*. Ankara: Pegem Akademi.
- Bilgen, Ö., B. & Doğan, N. (2017). Puanlayıcılar arası güvenilirlik belirleme tekniklerinin karşılaştırılması. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 8(1), 63-78.
- Binbaşıoğlu, C. (1995). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Gül.

- Bulut, M., H. (2001). *Sivas ve yöresi halaylarının kültürel çeşitlilik açısından incelenerek keman eğitiminde kullanılması*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bükülmez, H. (2021). *Peşrevlerin makam tahlilleri doğrultusunda Türk müziği keman eğitimine yönelik geçki ve çeşni etütlerinin oluşturulması*. Doktora Tezi, Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara.
- Büyükkayıkçı, G., E. (2004). *Türkiye’deki eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dalları yaylı çalgı öğrencilerinin günlük bireysel çalışma yöntemleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (16. Baskı) Ankara: Pegem Akademi.
- Coşkun, S. (2007). *Türkiye’de Anadolu güzel sanatlar liseleri (yaylı çalgılar) bireysel çalgı eğitimi dersinde piyano eşlikli çalışmalara ilişkin öğretmen görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çiftçi, E. (2010). Popüler kültür, popüler müzik ve müzik eğitimi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 149-161.
- Çilden, Ş. (1982). *Türk halk ezgilerini keman ile çalma ve yorumlama yöntemleri*. Asistanlık Tezi, Gazi Yüksek Öğretmen Okulu, Ankara.
- Çilden, Ş. (2001). Bireysel çalgı eğitiminde temel ilkeler ve etkili faktörler. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 272, 27-30.
- Çimen, G. (1994). Piyano egzersiz sanatı üzerine. *Filarmoni Sanat Dergisi*. 130, 28.
- Çine, H. (2015, Mart). *Teke Yöresi halk kültürünün milli kültür açısından değeri*. 1. Teke Yöresi Sempozyumu Bildirisi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Çit, U. (2014). *Batı müziği keman eğitiminde Türk müziği eserleri ve etütleri*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Demir, S., B. (Ed.). (2014). *Eğitim araştırmaları*. Ankara: Eğiten Kitap
- Demirdirek, S., B. (2018). *Hakkı Derman’ın keman taksimlerinin tahlili ve bu tahliller doğrultusunda keman eğitiminde kullanılabilecek alıştırma çalışmalarının oluşturulması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara.

- Derican, B. (2008). *Viyola öğretiminde kullanılan Türk müziği dizilerine dayalı etütlerin, içerik-yöntem bakımından incelenmesi ve değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Değirmencioğlu, L. (2011). *Makamsal viyolonsel öğretim yöntemine sistematik bir yaklaşım*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Ekinci, H. (2004). *Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalı piyano derslerinde karşılaşılan teknik alıştırmalar sorunu: Hedefe uygun teknik alıştırma örnekleri*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Emnalar, A. (1998). *Tüm yönleriyle Türk halk müziği ve nazariyatı*. İzmir: Ege Üniversitesi.
- Ersoydan, M., Y. & Göl, M. (2017). Teke Yöresi müzik kültürü içinde yer alan özgün icra türleri. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 39, 182-197.
- Erol, M. (2007). *Nihavent ezgilerin istatistiksel metodlara dayalı olarak kemana uygunluğunun belirlenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ericsson, A.K. (2006). The influenced of experience and deliberate practice on the development of superior expert performance. Ericsson, A.K. (Ed.), *The Cambridge handbook expertise and expert performance* içinde (s. 683-703). Cambridge: Cambridge University.
- Fayez, S. (2001). *Kuramdan uygulamaya başlangıç keman eğitimi teknik ilke ve yöntemler*. Ankara: Yurtrenkleri.
- Fenmen, M. (1991). *Müzikçinin el kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Fleiss, J. L., Levin, B. & Paik, M. C. (1981). The measurement of interrater agreement. *Statistical Methods for Rates and Proportions*, 2(212-236), 22-23.
- Fidan, C. (2014). *Keman eğitiminde Van türkülerini çalma ve yorumlama yöntemleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Galamian, I. (1962). *Principles of violin playing and teaching*. New York: Prentice-Hall Inc.
- Gazimihal, M., R. (1939). *Türkiye-Avrupa musiki münasebetleri I. Cilt*. İstanbul: Numune.
- Gazimihal, M., R. (1955). *Türk askeri mızıkaları tarihi*. İstanbul: Maarif.

- George, D., & Mallery, P. (2016). *IBM SPSS statistics 23 step by step: A simple guide and reference*. New York: Routledge.
- Güler, N. & Teker, G., T. (2015). Açık uçlu maddelerde farklı yaklaşımlarla elde edilen puanlayıcılar arası güvenirliğin değerlendirilmesi. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 6(1), 12-24.
- Gülüm, O. (2019). *Keman eğitiminde zeybek müziğinin kullanımı üzerine bir araştırma*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Günay, E. & Uçan, A. (1975). *Keman 1. mektupla yükseköğretim*. Ankara: Mektupla Öğretim Merkezi.
- Günay, E. & Uçan, A. (1980). *Çevreden evrene keman eğitimi 1*. Ankara: Yeni Dağarcık.
- Gürbüz, S. & Şahin, F. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri felsefe-yöntem-analiz*. (5. Baskı). Ankara: Seçkin.
- Gürel, M. (2011). *Keman eğitiminde kullanılan süsleme tekniklerinin Türk müziği keman icrasındaki uygulama biçimi ve buna yönelik alışturmaların oluşturulması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gök, S. (2013). Antalya yöresi halk türkülerinde yer alan kültürel motifler. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 92-97.
- Haner, O. (2018). *Türk müziği ezgi yapılarına dayalı keman eğitimi modeli*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- İlyasoğlu, E. (2009). *Zaman içinde müzik*. (8. Basım) İstanbul: Remzi.
- Kaçar, G., Y. (2012). *Türk musikisi rehberi*. (2.Baskı) Ankara: Maya Akademi.
- Karahan, A., S. (2008). *Çağdaş Türk müziği piyano eserlerine hazırlık amacıyla yazılan etütlerin öğrencilerin eserleri çalma düzeylerine etkisinin belirlenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karakaş, G. (2016). *Geleneksel Türk sanat müziğinin Türk halk müziğiyle karşılaştırılarak incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman.
- Karasar, N. (2006) *Bilimsel araştırma yöntemi*. (17.Baskı). Ankara: Nobel.

- Karkın, A. M., Pelikoğlu, M.C. & Haşhaş, S. (2014). Bağlama enstrümanının öğretim yöntemleri kapsamında yöresel tavrıların değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi*, 14(13), 129-148.
- Kaya, E., E. (2010). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda makamsal etüd ve egzersizlerle viyolonsel eğitiminin uygulanabilirliği*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Kayacan, İ. (2005). *Burdur' un saz ve söz ustaları*. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Koruk, Ç. (2009). *Teke Yöresinde kullanılan telli çalgıların müzikal ve teknik analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Köroğlu, G., N. (2017). *Klasik kemençe' de saz semailerinin 3. hanelerinin icrasına yönelik alıştırmalar ve eğitimde kullanılabilirliği*. Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Köse, P., Ö. (2019). *Hicaz makamında aksak ölçülü türkülerin seslendirilmesinde makamsal dizi ve yay çalışmalarının keman çalma becerilerine etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kurtaslan, Z. (2009). Türk keman okulunun oluşum süreci ve temsilcileri. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*. 26, 409-429.
- Kurtaslan, H. (2010). *Flüt eğitiminde çağdaş Türk flüt eserlerinin kullanımı ve örnek çalışma egzersizleri*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Lehimler, E. (2014). *Geleneksel Türk müziğine dayalı viyolonsel öğretimine yönelik bir model önerisi ve uygulamadaki görünümü (Hüseyni makamı örneği)*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Müezzinoğlu, A. (2012). *Kemana uyarlanmış halk ezgilerinin keman eğitiminde kullanılması*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Neuendorf, K., A. (2002). *The content analysis guidebook*. ABD: Cleveland State University.
- İnanıcı, M., K. (2017). *Bağlama eğitiminde yöresel tavrıların öğretimine yönelik bir model önerisi*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- Öğüt, E. (2001). *Keman eğitiminde yay teknikleri ve bu tekniklerin keman öğrencilerine aktarımı*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Önder, O. (2020). *Müzik eğitimi anabilim dallarındaki viyolonsel eğitiminde hicaz saz semailerinin kullanımına yönelik bir model önerisi*. Doktora Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Öner, A. (2011). *Geleneksel Türk müziği öğelerinin flüt eğitiminde kullanılmasına yönelik bir model önerisi*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Özdek, A. (2013). *Gitar eğitiminde makamsal nitelikli eserlerin seslendirilmesine yönelik hazırlanan alıştırmaların performansa etkisi*. Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Kayseri.
- Özen, N. (1996). Okul müzik eğitiminde çalgı eğitiminin önemi. *Filarmoni Sanat Dergisi*, Mart, 20-21.
- Özçelik, S. (2002, 13-16 Kasım). *Dünyamızdaki küreselleşme sürecinin toplumların müzik ve kültürlerine etkileri*. Uluslararası “Avrupa’ da ve Türk Cumhuriyetleri’nde Müzik Kültürü ve Eğitimi Kongresi” Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Özkan, İ., H. (2016). *Türk musikisi nazariyatı ve usulleri kudüm velveleleri*. (15.Basım) İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Parasız, G. (2009). *Keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş Türk müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik olarak oluşturulan hazırlayıcı alıştırmaların işgörüsellik ve etkililik yönünden incelenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Parasız, G. & Albuz, A. (2018). Keman eğitiminde çağdaş Türk müziği eserlerinin seslendirilmesinde hazırlayıcı alıştırmaların etkililik yönünden incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 40, 71-88.
- Parpucu, H. & Özçelik, S. (2021). Keman eğitiminde kullanılan Teke Yöresi türkü ve alıştırmalarına yönelik keman eğitimcilerinin görüşleri. *Turkish Studies-Eğitim*

- Sakin, A., Ş. (2016). *Geleneksel Türk halk müziğinde kullanılan aksak ölçülü türkülerin flüt eğitimindeki zorluklarının incelenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Say, A. (1985). *Müzik ansiklopedisi*. (3. Cilt) Ankara: Sanem.
- Say, A. (2005). *Müzik ansiklopedisi*. (1. Cilt) Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Say, A. (2005). *Müzik ansiklopedisi*. (2. Cilt) Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Say, A. (2010). *Müzik tarihi*. (7. Basım) Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Selanik, C. (1996). *Müzik sanatının tarihsel serüveni*. Ankara: Doruk.
- Sevcik, O. (1901). *School of bowing technic Op. 2, book 1*. London: Bosworth.
- Sevcik, O. (1901). *Preparatory trill studies Op.7 part 1*. London: Bosworth.
- Sevcik, O. (1905). *School of violin technics Op 1, book 1*. New York: G. Schirmer.
- Sitt, H. (1912). *20 Studies in double stops Op. 32, book 5*. New York: Carl Fischer.
- Sun, M. (1992). Türk toplumunun müzik sorunlarının çözümünde temel görüş ne olmalıdır. S. Turhan. (Ed.). *Türk halk musikisinde çeşitli görüşler içinde* (s.291). Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Sünbül, A., M. (2010). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Konya: Eğitim Akademi.
- Şahin, M. (2010). *Türk halk müziğinde coğrafi motifler ve türküler atlası*. Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Şanlı, Y. (2007). *Türk müziği dizileri ve solfeji-1*. Ankara: Marj Ajans.
- Şendurur, Y. & Akgül Barış, D. (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 165-174.
- Tabak, C. (2016). *Klasik gitar öğretiminin makamsal içerikli etüt ve eserlerle uygulanabilirliği*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- Tamer, F. (2002). *Kemanda yay teknikleri*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Toptaş, B. (2012). *Halk türkülerinin sistematik olarak piyano eğitiminde kullanılması*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Uçan, A. (1980). Çevreden evrene keman eğitimi üzerine. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 5(47), 19.
- Uçan, A. (2005). *Anadolu güzel sanatlar liseleri için lise 1 keman ders kitabı*. Ankara: Saray.
- Uçan, A. (2005). *Anadolu güzel sanatlar liseleri için lise 2 keman ders kitabı*. Ankara: Saray.
- Uçan, A. (2012). *Eduard Zuckmayer ve cumhuriyet müzik eğitimi*. Ankara: Müzik Eğitimi.
- Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum*. Ankara: Arkadaş.
- Uslu, M. (1996, Haziran). *Türkiye' de çalgı eğitiminin yaygınlaştırılmasında ve geliştirilmesinde Anadolu güzel sanalar liseleri müzik bölümlerinin önemi*. 1. Ulusal A.G.S.L. Müzik Bölümleri Sempozyum Bildirisi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Uslu, M. (1998). Çalgı ve duygusal eğitim. *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10, 279-286.
- Uslu, M. (2012). Nitelikli keman eğitime yönelik yaklaşımlar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 1-11.
- Ulucan, S. (2005). *Kemanda yay tekniğinin temel bilgileri ve gelişimi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Vural, F., G. (2011). Türk kültürünün aynası türküler. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 6(3), 397-411.
- Yalçinkaya, B. (2010). *Flüt eğitiminde geleneksel Türk müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik oluşturulan "etüt yazma modeli" ve bu modelle bestelenen "özgün etütler" in öğrenci başarısı üzerine etkileri*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yengin, A. (2019). *Kabak kemane eğitiminde Teke Yöresi tavrının uygulanabilirliği*. Doktora Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Yıldız, G. & Kazan, Ş. (2009). Teke yöresinin merkezi Burdur halk kültürü ile müziğinden esintiler. *Turkish Studies*. 4(8), 1726-1727.

Yıldızkaya, Ö. F. (2006). *Emirdağ türküleri*. İzmir: Analiz.

Yiğiter, M., E. (2017). *Bağlama öğretiminde bozlak icrasına yönelik bir alıştırma modeli ve uygulamadaki görünümü (Orta Anadolu bölgesi örneği)*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yücel, H. (2011). Türk halk müziği üzerine bir inceleme. *Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi*. 26, 1-13.

EKLER

Ek 1. Teke Yöresi Türkülerinin Keman Öğretiminde Kullanılması ile İlgili Uzman Görüş Formu

Sayın uzman katılımcı, ‘‘Keman Öğretiminde Teke Yöresi Türkülerinin Seslendirilmesine Yönelik Bir Alıştırma Modeli Önerisi ve Uygulamadaki Görünümü’’ isimli Doktora tez çalışmasında ‘‘Serenler Zeybeği’’ ve ‘‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’’ türküleri keman eğitiminde kullanılabilmesi için tekrar notaya alınmıştır. Türküler, TRT repertuarına ait notaları üzerinden değerlendirilerek ulaşılabilen ses kayıtları dinlenmiş ve keman eğitimindeki Sağ el (Yay) ve Sol el tekniklerine göre düzenlemeleri yapılmıştır. Türkülere ait ulaşılabilen ses kayıtları şu şekildedir;

Serenler Zeybeği

1. Talip ÖZKAN (Türk Halk Müziği Sanatçısı)
2. Arif SAĞ (Türk Halk Müziği Sanatçısı)
3. Hüseyin KÖK (Türk Halk Müziği Sanatçısı)
4. Tuğba GER (Türk Halk Müziği Sanatçısı)
5. İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası (Cengiz ÖZDEMİR)
6. Ali ÇAKAR (Türk Halk Müziği Sanatçısı)

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu

1. Sümer EZGÜ (Türküyü derleyen Türk Halk Müziği Sanatçısı)
7. Kemal DİNÇ (Türk Halk Müziği Sanatçısı)
2. Hale GÜR (Türk Halk Müziği Ses Sanatçısı)

Sayın uzman katılımcı, türkülerin aslını yansıtır yansıtmadığı ile ilgili görüşlerinize ihtiyaç bulunmaktadır. Vereceğiniz cevapları ‘Katılıyorum’, ‘Kararsızım’ veya ‘Katılmıyorum’ kutucuklarını altlarına işaretleyebilirsiniz. Bu cevapların dışında maddeler ile ilgili belirtmek istediğiniz bir husus bulunması durumunda ‘Açıklama’ bölümüne ifadenizi yazabilirsiniz. Vermiş olduğunuz cevaplar için çok teşekkür ederim.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Doktora Öğrencisi
Hüseyin PARPUCU

Keman Eğitime Uygun Olarak Tekrar Notaya Alınan:

1 - Serenler Zeybeği Türküsü;

SORULAR	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Açıklama
Ritimsel(aksak) ve tavrılı yapı olarak aslını yansıtmaktadır.				
Tampere ses sistemi yaklaşımındaki makamsal yapı olarak aslını yansıtmaktadır.				
Hız ve nüans yapısı bakımından aslını yansıtmaktadır.				
Genel müzikal ifade olarak aslını yansıtmaktadır.				

2 - Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsü;

SORULAR	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Açıklama
Ritimsel(aksak) ve tavrılı yapı olarak aslını yansıtmaktadır.				
Tampere ses sistemi yaklaşımındaki makamsal yapı olarak aslını yansıtmaktadır.				
Hız ve nüans yapısı bakımından aslını yansıtmaktadır.				
Genel müzikal ifade olarak aslını yansıtmaktadır.				

Ek 2. Teke Yöresine Ait Türkülerin Makamlarının Belirlenmesine Yönelik Uzman Görüş Formu

Sayın Uzman katılımcı, “Keman Öğretiminde Teke Yöresi Türkülerinin Seslendirilmesine Yönelik Bir Alıştırma Modeli Önerisi ve Uygulamadaki Görünümü” isimli doktora tez çalışmasında kullanılmak üzere aşağıda isimleri verilen TRT repertuarına kayıtlı iki adet türkünün makam bilgisine ait sizlerden görüş talep edilmektedir. Vereceğiniz bilgilerden dolayı çok teşekkür ederim.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Doktora Öğrencisi

Hüseyin PARPUCU

TÜRKÜNÜN ADI	MAKAMI
Serenler Zeybeği	
Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu	

Ek 3. Teke Yöresi Türkülerinin Seslendirilmesine Yönelik Hazırlanan Alıştırmaların İşlevselliğine Yönelik Uzman Görüş Formu

Sayın Uzman katılımcı, ‘Keman Öğretiminde Teke Yöresi Türkülerinin Seslendirilmesine Yönelik Bir Alıştırma Modeli Önerisi ve Uygulamadaki Görünümü’ isimli Doktora tez çalışmasında, Teke yöresine ait ‘Serenler Zeybeği’ ve ‘Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu’ türkülerinin tekrar notaya alınarak keman eğitiminde kullanılması amaçlanmakta olup bu amaç doğrultusunda türkülerin keman ile seslendirilmesine yönelik alıştırmalar hazırlanmıştır. Alıştırmaların yazılmasına yönelik türkülerdeki teknik özellikleri ortaya çıkarmak amacıyla ‘İçerik Analizi’ ile türkülerin keman eğitimindeki sağ el (Yay) teknikleri, sol el teknikleri, makamsal ve ritimsel özellikleri belirlenmiş, belirlenen özelliklere göre alıştırmalar hazırlanmıştır. Alıştırmaların yazılması ile ilgili süreç aşağıda yer almaktadır.

Makamsal özelliklerine göre alıştırmalar hazırlanırken;

- Türkülerin makamsal özelliğine göre Tampere ses sisteminden oluşan, türküde geçen en kalın ses ve ikinci, üçüncü pozisyonların kullanıldığı en ince sese göre çıkıcı-inici bir dizi oluşturulmuştur. Oluşturulan dizide farklı nota uzunlukları, farklı tartımlar ve farklı nota bağları ile dizi sesleri gösterilmiştir.

Ritimsel özelliklerine göre alıştırmalar hazırlanırken;

- Türkülerin ritimsel ve makamsal özelliğine göre oluşturulmuş dizide türkü içerisinde yer alan tüm ritmik öğeler kullanılmıştır.

Sağ el (Yay) tekniklerine göre alıştırmalar hazırlanırken;

- Türkülerin ritimsel ve makamsal özelliğine göre oluşturulmuş dizide türkülerin içerisinde geçen teknik özellikler, Otakar Sevcik’ in “School of Bowing Technic Op. 2, Book 1” metot kitabı referans alınarak yazılmıştır. Hazırlanan bu alıştırmalarda farklı nota tartımlarına yer verilmiştir.

Sol el tekniklerine göre alıştırmalar hazırlanırken;

- Otakar Sevcik’ in “School of Violin Technics Op 1, Book 1”, “Preparatory Trill Studies Op. 7, Part 1” ve Hans Sitt’ in “20 Studies in Double Stops Op. 32, Book 5” metot kitapları referans alınarak türkülerin içerisinde geçen pasajlara yönelik spesifik alıştırmalar yazılmıştır.

Sayın uzman katılımcı, hazırlanan bu alıştırmaların işlevselliği ile ilgili sizlerden görüş talep edilmektedir. Cevaplarınızı ‘Katılıyorum’, ‘Kararsızım’ veya ‘‘Katılmıyorum’’ kutucuğuna işaretleyebilirsiniz. Vereceğiniz bilgilerden dolayı çok teşekkür ederim.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Doktora Öğrencisi

Hüseyin PARPUCU

“Serenler Zeybeği” türküsüne ait hazırlanan alıştırmalar;

	Maddeler	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum
Sağ El (Yay) Tekniklerinden	Staccato (Stakato) tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
	Martele tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
	Bağlı Staccato (Stakato) tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
	Ricochet (Rikoşe) tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
Sol El Tekniklerinden	Otuz ikilik notaya ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
	Trill tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
	Çift Ses tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
	Süsleme tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
	Konum değişikliği tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
Ritimsel Yapısından	9/8'lik aksak yapısına ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
Makamsal Yapısından	Hüseyni makamına ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			

“Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu” türküsüne ait hazırlanan alıştırmalar;

	Maddeler	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum
Sağ El (Yay) Tekniklerinden	Spiccato tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
	Ricochett tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
Sol El Tekniklerinden	Otuz ikilik notaya ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
	Çift ses tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
	Trill tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
	Süsleme tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
	Konum değişikliği tekniğine ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
Ritimsel Yapısından	9/16’lık aksak yapısına ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			
Makamsal Yapısından	Karcığar makamına ilişkin becerileri kazandırma ve geliştirmede etkilidir.			

Ek 4. Teke Yöresi Türkülerinin Seslendirilmesine İlişkin Performans Değerlendirme Ölçeği

Sayın uzman katılımcı, Prof. Dr. Sadık Özçelik ile yürüttüğüm “Keman Öğretiminde Teke Yöresi Türkülerinin Seslendirilmesine Yönelik Bir Alıştırma Modeli Önerisi ve Uygulamadaki Görünümü” isimli araştırmasında, Teke yöresi türkülerinin seslendirilmesine ilişkin alıştırma model önerisi hazırlanmıştır. Keman eğitimine uyarlanan türkölere ilişkin hazırlanan alıştırınaların uygulamadaki işlevselliği ön test-son test uygulaması ile test edilecektir. Araştırmacı tarafından hazırlanan türkölere ait notalar ve ses kayıtları ile öğrencilerin ön test ve son test uygulamasındaki kayıt altına alınan ses kayıtları sizlere gönderilmiştir. Sizden, araştırmacının hazırlamış olduğu notalar ve ses kayıtlarını göz önünde bulundurarak öğrencilerin ses kayıtlarına ilişkin aşağıda verilmiş olan ön test ve son test 5’li likert dereceleme ölçeğine görüşlerinizi verilen numaralar ile belirtmeniz beklenmektedir. Öğrencilerin verilen tekniği seslendirmesi ile ilgili kodlamaya ilişkin açıklama aşağıda yer almaktadır. Araştırmaya vermiş olduğunuz destekten dolayı teşekkür eder saygılarımı sunarım.

5 (Tamamı seslendirilmiştir)

4 (Büyük bir bölümü seslendirilmiştir)

3 (Kısmen seslendirilmiştir)

2 (Büyük bir bölümü seslendirilememiştir)

1 (Tamamı seslendirilememiştir)

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Doktora Öğrencisi

Hüseyin PARPUCU

Dirmilcikten Gider Yaylanın Yolu Türküsünün Seslendirilmesine İlişkin Performans Değerlendirme Ölçeği

Öğrenciler	Ön Test- Son Test	Makamsal Yapı	Ritimsel Yapı		Sağ El (Yay) Teknikleri		Sol El Teknikleri				
		Entonasyon	9/16'lık ritim	Türkünün Genel Metronom Hızı	Spiccato	Bağlı Sppicato	Otuzikilik Nota	Çift Ses	Trill	Süsleme	Konum Değişikliği
ÖĞRENCİ 1	Ön test										
	Son test										
ÖĞRENCİ 2	Ön test										
	Son test										
ÖĞRENCİ 3	Ön test										
	Son test										
ÖĞRENCİ 4	Ön test										
	Son test										
ÖĞRENCİ 5	Ön test										
	Son test										
ÖĞRENCİ 6	Ön test										
	Son test										

Serenler Zeybeği Türküsünün Seslendirilmesine İlişkin Performans Değerlendirme Ölçeği

Öğrenciler	Ön Test- Son Test	Makamsal Yapı	Ritimsel Yapı		Sağ El (Yay) Teknikleri				Sol El Teknikleri				
		Entonasyon	9/8'lik ritim	Türkünün Genel Metronom Hızı	Staccato	Bağlı Staccato	Martele	Ricochet	Otuzikilik Nota	Çift Ses	Trill	Süsleme	Konum Değişikliği
ÖĞRENCİ 1	Ön test												
	Son test												
ÖĞRENCİ 2	Ön test												
	Son test												
ÖĞRENCİ 3	Ön test												
	Son test												
ÖĞRENCİ 4	Ön test												
	Son test												
ÖĞRENCİ 5	Ön test												
	Son test												
ÖĞRENCİ 6	Ön test												
	Son test												

Ek 5. Teke Yöresine Ait Türkülerin TRT Notaları

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T.H.M. REPERTUAR SIRA No:2665
İNCELEME TARİHİ : 21.2.1985

YÖRESİ
BURDÜR
KİMDEN ALINDIĞI
FAİK İNCE
♩ = 50

DİRMİLCİK'TEN GİDER YAYLANIN YOLU (TEKE HAVASI)

DERLEYEN
SÜMER EZGÜ

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
SÜMER EZGÜ

DIR MİL CİK TE N
SAC RI LA ST N
YAY LA RI N

Gİ MA DER YAY LA NİN YO LU
SU LI LI YU DIS SO RI IN CI
KIRK Pİ NA RA ME Z BE NİM SEV Dİ
BU ZA MAN DA M

CE GİM DİR Mİ LİN GÜ LÜ
SU DİR Pİ NA RA Bİ RİN Cİ
KIRK Pİ NA RA GÖ ÇÜL ME Z

DIR MİL CİK TE N Gİ MA DER YAY LA NİN YO LU
SAC RI LA RI N SU LI YU DIS SO GU K RI IN CI
YAY LA RA ME Z

BE NİM SEV Dİ CE GİM DİR Mİ LİN GÜ LÜ
BU ZA MAN DA SU DİR Pİ NA RA Bİ RİN Cİ
GÖ ÇÜL ME Z

CİK MA GE LİN N YAY LA YA DA YAZ DE Ğİ L
(Saz...)

AY GE LİN GE LİN KE N AĞ LA DAN LA R
(Saz...)

AZ CE Ğİ L

DİRMİLCİK'TEN GİDER YAYLANIN YOLU

BENİM SEVDİCEĞİM YAYLANIN GÜLÜ

Bağlantı: CİKMA GELİN YAYLAYA DA YAZ DEĞİL (AY GELİN)

GELİN İKEN AĞLAĞANLAR AZ DEĞİL

2 SACLARI SIRMALI OİSLERİ İNCİ

SEVDİCEĞİM ŞU DİRMİL DE BİRİNCİ

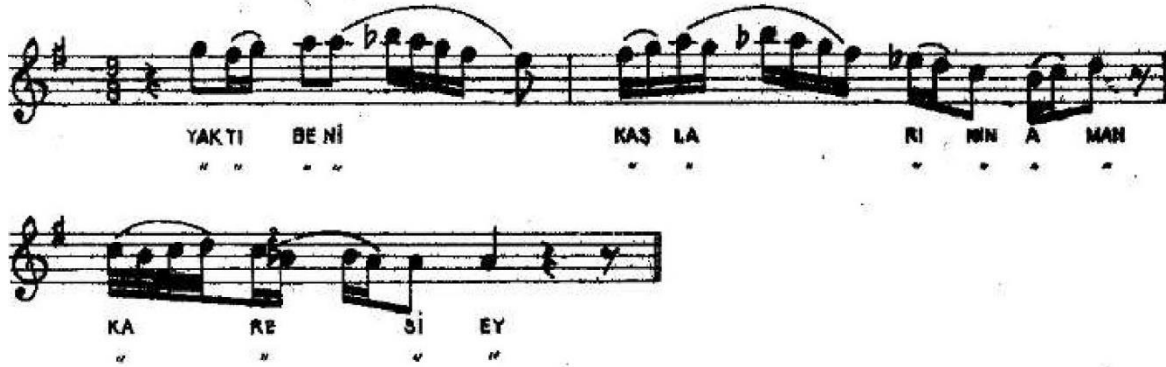
Bağlantı.

3 YAYLANIN SUYU SOĞUK İÇİLMEZ

BU ZAMANDA KIRKPINAR'A GÖÇÜLMEZ.

Bağlantı.

SERENLER
(2)

(1)

SERENLER, SERENLER YÜKSEK DE SERENLER OF
BEN GİDİYORUM MAMUR OLSUN (Aman) VİRANLAR EY
AHRET HAKKIN HELÂL EYLE DE YÂRENLER OF

(Bağlantı)

AMAN ALLAH HEDİR BUNUN AMAN ÇARESİ EY
YAKTI BENİ KAŞLARININ KARESİ AMAN KARESİ EY

(2)

SU BURDURDAN GECE BEÇTİM DE GÖRMEDİM OF
ON YERİMDEN HANÇER YEDİM AMAN ÖLMEDİM EY
BAŞ GEŞMEDEN SULAR İÇDİM DE KANMADIM OF

(Bağlantı)

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No : 396
İNCELEME TARİHİ : 15. 04. 1990

DERLEYEN
HAMİT ÇİNE

YÖRE
BURDUR/Aziziye
KAYNAK KİŞİ
YÖRE EKİBİ

SERENLER ZEYBEĞİ

DERLEME TARİHİ

NOTALAYAN
HAMİT ÇİNE

SÜRE : $\text{♩} = 88-92$ ♩

B B

B B

B B

B B

B B

B B

DİRMİLCİKTEN GİDER YAYLANIN YOLU

Kemana Uyarlama ve Düzenleme:
HÜSEYİN PARPUCU

219

SERENLER ZEYBEĞİ

Derleme: Muzaffer SARISÖZEN

Düzenleme ve Kemana Uyarlama:
HÜSEYİN PARPUCU

♩
Largo ♩=60

f

2

4

6

8

dolce

f

11

13

dolce

f

16

18

20

f

Ek 7. Hazırlanan Alıştırımlar ile İlgili Referans Alınan Etütler

Op. 32 5. Kitap 20 Çift Ses Etüdü

1 Numaralı Etüt

Hans Sitt

The musical score is written in 4/4 time and consists of 80 measures. It features a single melodic line on a treble clef staff. The key signature has one sharp (F#). The score includes various fingerings and articulations indicated by numbers and dots. The measures are numbered 1 through 80. The score ends with a double bar line and a final chord.

Yay Tekniği Okulu Op.2, Kitap 1

No 5, Alıştırma 208

Otakar Sevcik

(♩ = 132)

Yay Tekniği Kitabı Op. 2, Kitap 1

No. 5, Alıştırma 137

Otakar Sevcik

(♩ = 104) *V V* *V V*

Orta aynı şekilde devam

5

9

13

17

21

Yay Tekniği Kitabı Op. 2, Kitap 1

No. 5, Alıştırma 196

Otakar Sevcik

(♩ = 132)

Orta

aynı şekilde devam

5

10

14

18

22

Keman Tekniği Kitabı Op.1

1. Kitap 1. Alıştırma

Otakar Sevcik

6

12

18

24

30

36

41

46

51

56

2
61

66

71

74

77

80

83

86

89

92

95

98

101 3

104

107

This musical score consists of three staves of music. Each staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The music is written in a continuous, flowing style with many beamed eighth and sixteenth notes. The first staff (measures 101-103) and the second staff (measures 104-106) each contain three measures, with a slur spanning the first two measures of each staff. The third staff (measures 107-108) contains two measures, also with a slur spanning the first measure. The piece concludes with a double bar line and repeat dots at the end of the third staff.

Yay Tekniği Kitabı Op. 2, Kitap 1

No. 5, Alıştırma 236

Otakar Sevcik

(♩ = 120)

Orta

4

aynı şekilde devam

7

10

13

16

19

22

Yay Tekniği Kitabı Op.2 Kitap 1

No. 6 Ağırtırma 161

(♩ = 132)

Otakar Sevcik

Orta aynı şekilde devam

5 9 13 17 21 26 31

Yay Tekniği Kitabı Op. 2, Kitap 1

No. 5, Aıştırma 80

Otakar Sevcik

(♩ = 92)

Orta

aynı şekilde devam

5

10

14

19

24

Trill Çalışmalarına Hazırlık Kitabı Op.7

Part 1 Alıştırma 1

Otakar Sevcik

7

12

15

17

18

19

20

Ek 8. Etik Kurul İzin Belgesi

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Ölçme Değerlendirme Etik Alt Çalışma Grubu

Sayı : 91610558-302.08.01-
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 21.07.2020 tarih ve E.77273 sayılı yazı

İlgi yazınız ile göndermiş olduğunuz, Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı **Doktora Öğrencisi Hüseyin PARPUCU'nun, Prof.Dr. Sadık ÖZÇELİK'in** danışmanlığında yürüttüğü **"Keman Öğretiminde Teke Yöresi Türkülerinin Seslendirilmesine Yönelik Bir Araştırma Modeli Önerisi ve Uygulamadaki Görünümü"** adlı tez çalışması ile ilgili konu Kurulumuzun **08.09.2020** tarih ve **08** sayılı toplantısında görüşülmüş olup,

İlgilinin çalışmasının, yapılması planlanan yerlerden izin alınması koşuluyla yapılmasında etik açıdan bir sakınca bulunmadığına oybirliği ile karar verilmiş ve karara ilişkin imza listesi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. İsmail KARAKAYA
Kurul Başkanı

Araştırma Kod No: 2020 - 508

Ek: 1 Liste

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...